

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 506

נח
תשפ"ד

מגזין שבועי

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:18	6:38	5:26	ירושלים
7:15	6:39	5:41	בני ברק
7:16	6:38	5:31	חיפה
7:16	6:40	5:42	אשדוד
7:17	6:39	5:25	בית שמש
7:17	6:40	5:43	קרית גת
7:16	6:37	5:34	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת נח תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על התכנים שנשלחו בשבוע שעבר:

יצא לי לשמוע אותך בהקלטה מדבר על חמישה כללים יסודיים, שעלינו לומר לילדים.

זה הגיע בדיוק ברגע הנכון, כי הרגשתי מאוד אבוד. לא הצלחתי להתארגן עם עצמי. ובבית חיכו לי שמונה ילדים שרוצים לשמוע משהו על המצב. עשית לי סדר. בעיקר נהנית מזה שאמרת, שבעבר היו המון מצבים קשים ונחלצנו מהם. זו היתה נקודת אור חזקה מאוד. אכן שיתפתי את הילדים במצבים שחשנו אבודים בעבר, ולבסוף ב"ה התגברנו על הכול.

*

אני מתפעל מזה, שאתה מצטט כל שבוע גם תגובה של ביקורת. זה מלמד אותי על היכולת לקבל ביקורת. וגם על היכולת לראות שני צדדים בכל דבר.

ודווקא אני מרשה לעצמי להעיר על הדברים שכתבת בשבוע שעבר.

נסיתי להתרכז בנקודת ההתבוננות שהבאת, רציתי לעורר לראות את "הישמעאלי הקטן שבתוכנו" - כדבריך. אך לא ממש לא הצלחתי להתרכז. וגם התקוממתי. כי בשום אופן לא יכולתי לקבל שום השוואה בין הישמעאליים אלינו. לדעתי, הפצע עדיין טרי מדי. כך שמסתבר שהרעיון עצמו יפה, אך לא לעיתוי הזה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בתקופה זו מגיעים אלינו הביתה עיתונים, בעיקר של סוף השבוע, עם תיאורים מחרדיים של הטבח. האם כדאי לאפשר לילדים לקרוא?

תשובה: יש משפחות שלא מכניסות הביתה עיתונים בכלל, כדי לחסוך מהילדים את החשיפה הבלתי מבוקרת. תבוא עליהם הברכה. (ובתנאי שהילדים לא נחשפים בחוץ. אחרת, אין לכך ערך. אדרבה, שיקראו בבית תחת הפיקוח של ההורים.)

בעיתונים שלנו, יש פיקוח מחמיר, ועדיין צריך זהירות. מאמרי פרשנות, השקפה, קינות, וכדו', אין בהם בעיה מיוחדת. אך ראיונות מפורטים עם אנשים שיצאו מהתופת, יש בהם סיכון. כשאנו קוראים ספרי מתח, לרגעים אנו מצליחים בדמיון לראות את המחזות ולשמוע את הקולות.

ולכן כאשר קוראים סיפור מפורט, יש בו מימד של טראומה עבור ילדים. ולפעמים גם עבור מבוגרים. כדאי לסנן את החומרים הללו.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

"מה לעשות? אין לי כוח!"

ומה קורה כאשר אדם פוגש את חוסר האונים שלו? - זה דופק אותו מאוד. מוציא לו את החשק והרצון לעשות משהו. בפרט כאשר אדם הצליח ליצור או לבנות משהו גדול, וזה חרב עד היסוד, זה מרוקן לו את כל המוטיבציה. כי "הנה כל מה שבניתי התפרק בין-רגע, אז חבל על ההשקעה".

כאשר נחשפנו לטבח הנוראי, כאשר בקלי קלות פרצו אלפי מחבלים וטבחו באזרחים במשך שעות, בזוו בתים ושרפו מכוניות, ללא שמישהו יצליח לעצור בעדם, זה הפגיש אותנו עם חוסר האונים המוחלט שלנו. הזכיר לנו כמה אנו חלשים.

לצד זה, שאנשים לוקחים את זה לחיזוק אמיתי באמונה וביטחון, יש גם צד בנפש שלוקח את זה למקום של חוסר אונים מוחלט. "אז אני ממילא לא יכול לעשות כלום, חבל על המאמץ".

ובאופן הפוך לחלוטין מהתזה הזאת.

הרבה מאיתנו כאשר פוגשים חוסר-אונים מוחלט, הם מתמלאים בטונות של אונים. פתאום מתחיל לזרום להם נהר של אדרנלין בדם, שמקפיץ אותם וגורם להם לעשות דברים שמעולם לא עשו. רצון פנימי אדיר לבנות בחזרה את העולם.

זה בדיוק מה שקרה אחרי השואה. יהודים שנחלצו בעור שיניהם ממחנות המוות החלו לשקם הכול, עם אנרגיה שופעת ומרץ אדירים.

*

למעיישה:

קודם כל, נדרשת כאן הבנה לעצמינו. להבין שמה שקורה לנו כעת, הוא טבעי לחלוטין. זה מה שקורה לאדם שפוגש את חוסר האונים שלו. לא להאשים את עצמינו בעצלות, בכבודות, בניכור לכאב. להבין, שהנפש שלנו חוותה אירוע קשה.

כל אלו שפוגשים פתאום אנרגיה אדירה שלא מוכרת להם בעבר, גם יכולים להבין את עצמם, לפני שיאשימו את עצמם באיזה שד שדבק בהם.

משהו נוסף שיכול מאוד לעזור, זה להפסיק להתמקד כל הזמן בחוסר האונים שלנו, ודווקא לחפש את הפעולות הקטנות שיזמנו לעשות ולהתפעל מהם.

"הנה למרות הכול, מיד באסרו-חג בבוקר לקחתי את הילדים ו... / "למרות הקושי התקשרתי לכמה תלמידים ודובבתי אותם / "למרות השיתוק שלי בעבודה, הצלחתי לגייס כמה לקוחות".

אלו לא משפטי עידוד חלולים. אלו משפטים שחמם בונים אותנו. כי לאחר מפגש קטלני כל כך עם חוסר האונים, אנו חייבים להיתלות בפעולות הקטנות המוצלחות שלנו.

בימים אלו, למרות מצב המלחמה, מתחילים אט אט לחזור לשיגרה. הישיבות כבר החלו, גם הכוללים. תלמודי התורה ובתי הספר נפתחים. כך גם מקומות העבודה.

ואז מתחילים לצוץ הקשיים. במשפט אחד: "אין לי כוח!"

איזה שהיא לאות פושטת בכל העצמות, עייפות וחוסר רצון.

התגובה האוטומטית של הסביבה (ובעיקר - של עצמינו), עלולה להיות שיפוטית: "מה זו העצלות הזאת! אתה יודע עם אלו צרות מתמודדות המשפחות בעוטף עזה? על מה אתה בכלל מתלונן? על העייפות? תתבייש לך!"

*

בפרשה שלנו אנו קוראים על האסון הגדול ביותר מכל הזמנים. ה"מבול". כשאנו מבקשים לתת משל לאסון גדול שפקד את העולם, נקרא לו "המבול".

ואז באה התורה ואמרת "ויהי אחרי המבול".

ננסה קצת לתאר לעצמינו את החוויה של משפחת נח אחרי המבול.

עד המבול, העולם שקק חיים. אלפי איש. תוחלת חיים מעל תשע מאות שנה. אלפי בעלי חיים מכל הסוגים. צמחים יפים. וכשהם יוצאים מהתיבה הם מוצאים עולם שטוח. כמעט אין את חיים לעולם שהיה. ועכשיו מתחילים הכול מחדש.

"ויהי אחרי המבול" - זה משפט שליווה את ניצולי השואה, כאשר נחלצו בעור שיניהם ממחנות המוות, והחלו לשקם את העם שכמעט נכחד.

*

ננסה להבין את הדברים מבחינה נפשית. יש בתוכנו שתי תכונות שנולדנו איתן. אונים מול חוסר-אונים.

מצד אחד - שאיפה גבוהה להעפיל עד השמים. "הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים". הפוטנציאל הוא אדיר. מבחינה רוחנית, אדם יכול להגיע גבוה יותר מדרגת המלאכים. "ותחסרהו מעט מאלוקים". מבחינה חומרית, האדם יכול לשלוט על כל העולם, על בעלי החיים, על הצמחים, וגם על הדומם. "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים... אלו האונים".

מצד שני - האדם הינו יצור חלש מאוד. בין-רגע מאבד את חייו והופך לדומן על פני השדה. יכול להיות גאון עולם / מצביא מהולל / נשיא מדינה, וריסס אחד בגודל שעורה מחסל אותו בשניה. זה "חוסר-אונים".

באופן טבעי לגמרי, כאשר אדם מצליח לייצר משהו גדול הוא מתמלא בשטף של סיפוק. זה מפגיש אותו עם הכוח והיכולת של עצמו, ומעודד אותו להמשיך. אנחנו משתמשים בכלי הזה כל הזמן. תלמיד מצליח במבחן / עובד פיצח אתגר קשה, אנו משתמשים בהצלחות הללו כדי לעודד אותם הלאה.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת נח

שלוש מידות בצדיקים, הראשון הוא צדיק אמת, השני הוא צדיק יחסי - לפי ערך הדור, ולסוג השלישי שייך ה"צדיק" במרכאות כפולות, כזה המציג את עצמו כצדיק, ומשתמש בערך הנעלה של הצדיקות כקרדום לחפור בו...

בעידנא דחדוותא סיפר הג"ר רבי חיים ברוך נבנצאל מזיכרון יעקב, שהרב מסאטמר זצוק"ל אמר שמצאנו במשנה (סוף פאה) שמי שאינו לא חיגר ולא סומא ועושה עצמו כאחד מהם, אינו מת מן העולם עד שיעשה כאחד מהם.

נשאלת השאלה: ניחא שאדם רגיל שעשה את עצמו צולע כדי לזכות בתרומות שלא מגיעות לו, ייעשה צולע, אך מה קורה עם זה המציג עצמו כצדיק על מנת לזכות בתרומות - האם הוא לא ימות מן העולם עד שייעשה צדיק? הרי לא ניתן לומר זאת!...

אז מהו עונשו של אדם זה!? אמר הרבי מסאטמר שעונשו יהיה לעתיד לבוא: כולם יקומו לתחיית המתים, ואילו הוא יישאר באדמה, קברו של זה יישאר "קברי צדיקים" לעולם ועד!...

"כי מלאה הארץ חמס" (ו, יג)
לא נחתם דינם אלא על הגול (רש"י)
תמהו המפרשים הרי היו בידם עבירות חמורות כעבודה זרה וגילוי

"אלה תולדות נח איש צדיק" (ו, ט)
רבי שלמה מוילקומיר, תלמידו של הגר"א מוילנא, היה מדקדק בכל מילה בדברי רש"י ומוצא בהם פנינים ומרגליות.
בילדותו, כשלמד עם רבו את פרשת נח והגיעו לפסוק זה,

המאור עינים מסביר למה בני ישראל מונים ללבנה. כי באמת, למה לא ללכת עם השמש? הרי השמש היא סמל היציבות והקביעות. אפשר לדעת שלושים שנה מראש מתי תשקע החמה באותו יום רחוק, השמש אף פעם לא מתקטנת, אף פעם לא נעלמת, עושה את המסלול הקבוע ממזרח למערב. תענוג! הירח לעמת זאת, אי אפשר לעבד אתו! הוא צץ ונעלם, מסתתר ונגלה, גדל וקטן כל הדרש, וגם המסלולים שלו לא הכי קבועים...
למה אנחנו מונים דוקא ללבנה?
אומר המאור עינים: זו בדיוק הסבה. **כי לחיות עם הבורא כשהכל זורם במדיק לפי התכנית - אין מי שלא מסגל.** גם הגויים יכולים להודות לאלקים ולראות את יפי בריאתו המפעימה...
אבל מה עושים כשפתאום באה קורונה, כשפתאום באה שמחת תורה שכזו, כשהעננים מתחילים לרעד ואף אחד לא יודע מה ילד יום?
מה עושים כשהכל מתחיל לשרף, והשאלות הקשות מתחילות לצוץ בתוך המוח?
האם גם אז אנחנו מסגלים לסגר את המוח, לשתק וללכת באמונה פשוטה אחרי השם? את זה, רק אנחנו מסגלים. רק מי שמונה לירח...

קרא המלמד את דברי רש"י, יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, ויש שדורשים אותו לגנאי. תמה הילד הפעוט והקשה, אם הכתוב אומר בפרוש שנח היה איש צדיק, כיצד אפשר לדרוש אותו לגנאי? נבוך המלמד, אולם הילד השיב בעצמו לאחר רגעים מספר תשובה נפלאה.

צדיק שדורשים אותו לגנאי, בודאי איננו צדיק, אולם גם צדיק שכולם דורשים אותו רק לשבח, גם עליו יש לפקפק אם אמנם צדיק הוא, שהרי "אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" ואם על נח יש לו דורשים לשבח ולגנאי כאחד, הריהו בוודאי הוא איש צדיק...

"נח איש צדיק" (ו, ט)
וברש"י יש דורשין לשבח ויש דורשים לגנאי, שלפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.

ערייות, ומדוע זה נחתם דינם אלא על הגול. עוד יש להקשות הרי איתא במדרש שמיתת צדיקים מכפרת כמו יום הכיפורים, אם כן הרי כתב רש"י

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

על הפסוק "כי לימים עוד שבעה" שבאותה שעה מת מתושלח, ומדוע לא כיפרה עליהם. את החוב של אבא שלו.

אלא חדא מתורצת בחברתה, דאילו חטאו רק בעבודה לשמע הדברים הללו צעק העשיר: 'רמאי! נוכל! שקרן!

זרה וגילוי עריות היה מתכפר להם במיתת מתושלח, אבל כיון שחטאו בגזל שהיא עבירה שבין אדם לחבירו ואין יום הכיפורים מרצה, לכן נחתם דינם על הגזל שהוא עבירה שבין אדם לחבירו. (ילקוט הגרשוני ע"פ ספר עולת צבור)

זרה וגילוי עריות היה מתכפר להם במיתת מתושלח, אבל כיון שחטאו בגזל שהיא עבירה שבין אדם לחבירו ואין יום הכיפורים מרצה, לכן נחתם דינם על הגזל שהוא עבירה שבין אדם לחבירו. (ילקוט הגרשוני ע"פ ספר עולת צבור)

"כוחי ועצם ידי..."

במשך שנים הסתובבנו עם תחושת בטחון. יש לנו מערכת 'ראה יורה'. יש לנו צבא מאמן מהחזקים בעולם. המדינות מחכות אצלנו בתור לקנות נשק. מי יכול עלינו... תחושת הבטחון הזו ערערה לנו את הפחד מלהפסיד את הקשר עם הבורא, כי הנה, בסתר הלב יש מחשבה כזו: אפשר להסתדר לבד, הקשר הזה לא כל כך קריטי... אבל הבורא לא מותר עלינו. הוא רוצה אותנו הכי קרובים, הוא רוצה אותנו מקרבים, הוא רוצה שנעריך את החבור הזה ולא נהיה מוכנים לפספס אותו בעד שום מחיר או תחושת גאווה לאמית...
מה עושה הבורא? מצלצל אלינו - - - בהפתעה. באמצע חג. לפנות בקר, קבלנו את הצלצול. נכון, הצלצול הזה לא מגיע עם הקדמות, הוא מגיע פתאום. לא שאלו אותנו לפני כן. הבורא רצה את זה בדיוק ככה. הוא שלח לנו רגש של פחד... בבת אחת התערערה היציבות האנושית הטבעית. ופתאום מדברים אתנו על אגירת מים ומזון!

הפחד הזה הוא פחד חיצוני. פחד מרחיק. פחד מבלבל. אבל בתוכו, אם רק נפרק אותו ברגע של התבוננות, בתוכו טמון פחד פנימי, מתוך ומחבר!
הפחד הפנימי אומר: מה עושים עכשו, מי יודע מה יהיה, אולי לא יהיה מה לאכל ולשתות, אולי יבואו טילים, מדברים אפילו על כמה מרצחים שעוד מסתובבים חפשי... אבל רגע, רגע אחד: **פיצד עכשו אני כן חי? פיצד עכשו יש לי מים, מי נתן לי עד עכשו את הנשימות?**
יש לי ידיד נפש! כל יכול, מרבה להיטיב, זן ומפרנס והיחיד שאפשר לסמוך עליו...

אז במקום לפחד מהטיל - עלי לפחד מאבוד הקשר עם הידיד הזה שדואג לי בכל נשימה ונשימה, שדאג לי למזון ומחיה מאז היותי על האדמה ועד היום הזה.
אם אני מתמסר לפחד החיצוני - אני אוטומטית מאבד את הקשר אתו. כי פחד חיצוני זה אומר שאני לא סומך על הידיד, אני סומך על עצמי או על חזק מלאכותי של רשות מדינית כזו או אחרת... ולכן כשהיציבות החיצונית מתערערת אני מתחיל לחשש...
הימים האלה הם הודמנות עבורנו, הודמנות לגדל ולמנף את האישיות שלנו, הודמנות להתחבר לממד הפנימי שלנו, למה שמעבר לרצון האישי ולפחדים החיצוניים.

"כי מלאה הארץ חמס מפניהם" (ו, יג)
סיפר הגאון רבי חיים איצקוביץ מוולוז'ין זצוק"ל: בשכונתי התגוררו שני שכנים - האחד עשיר ואילו השני עני מרוד. והנה יום אחד נכנס 'דיבוק' בעני, ומאותו היום העני היה עושה צרות לעשיר, צועק ומבזה אותו, עד שהמצב שנוצר היה בלתי נסבל. באחד הימים העשיר תפס את העני והביא אותו לפניי. שאלתי אותו: 'מי אתה? ענה לי הדיבוק: 'אני הייתי מלמד תינוקות בביתו של אביו של העשיר הזה. יום אחד אבי העשיר עשה עסקה עם איזה גוי ורימה אותו בעשרת אלפים רובל! ואני הייתי חתום בתור עד על אותה העסקה וידעתי מהרמאות. לאחר אריכות ימים ושנים דנו את דיני ואמרו כי מכיוון שאני הייתי עד - עלי לחזור לעולם השפל כדי לשלם

"כי מלאה הארץ חמס" (ו, יג)
נאמר במדרש (שמות רבה פכ"ב) כל מי שידיו מלוכלכות בגזל, הוא קורא להקב"ה, ואינו עונה אותו, למה? שתפילתו בעבירה, שנאמר: ויאמר אלוקים לנח קץ כל בשר וגו', אבל איוב שלא היה בעמלו גול - היתה תפילתו זכה, לכך אומר על לא חמס

בכפי, לפי שאין עוול בכפי ובעמלי - תפילתי זכה.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

מעשה מאלף התרחש מספר יהודים, שכל אחד עסק בפרנסה אחרת, והתפרנסו זה מזה. החלבן באותה עיירה היה מקבל מחבירו האופה ככר לחם שמשקלו קילוגרם, וכתמורה היה נותן לאופה קילוגרם חמאה. כך נמשך הדבר שנים ארוכות. פעם, כאשר הגיע האופה לקבל את החמאה, הרגיש במשהו שאינו כשורה. הוא ממשש את חבילת החמאה בידיו, וכיון שהוא מתמצא במלאכת השקילה, בשוקלו את הקמח הנצרך לו לאפיה, הרגיש שרעהו נותן בידיו חמאה שמשקלה פחות מקילוגרם. כיון שבעיירה שלהם לא היו מאזניים, הלך האופה לעיר הגדולה, הניח את החמאה על המשקל, ואכן התברר שהסחורה לא הגיעה אלא למשקל 800 גרם. חשב האופה שאולי היתה טעות בידיו של חבירו החלבן, והחליט להמתין לפעם נוספת. אבל, משהדבר חזר על עצמו פעמיים ושלוש, ניגש אל החלבן ושאל אותו מדוע הוא מרמה אותו; 'הרי אני משלם לך על

ויש צלצול נוסף, צלצול מסוג שני: הצרך הנואש להתעדכן במה שקרה וקורה וצפוי לקרות. הכמיהה לנניעס ולחדשות נובעות מכמה פוונים. קדם כל זהו הרצון לשלט על מה שקורה. להרגיש מעין תחושה שאני מכסה עם כל המידע. שנית, יש צרך פנימי באדם להרגיש התחדשות בכל רגע מחדש, להיות רענן ומעדכן, ולא להשאיר שיך למכר ולנדוש. בפעל, מה שקורה עם מי שמחפש את החדשות ואת הפרטים המדיקים, שהוא נעשה אובססיבי לזה ומחפש כל העת לשמע ממקורות חדשים ואמינים יותר את מה שמתרחש באמת בזירה. ואם לא די בכך, הרי שהחדשות והפקדים בלב מתעצמים בכפל כפלים עם כל פרט ששומעים, אי אפשר להשאיר רגועים ומתפקדים, עם כל כך הרבה ידע שמרעיש במח. והכי גרוע מבחינתנו - זה גנבת הדעת שיש בזה. הידיעות והירידה לפרטים הם כמו רעשי רקע שמפריעים לנו מלהתרכז במשימה העקרית העומדת לפתחנו: להקשיב לשיחת הטלפון ולנצל את הפחד לחבור נעים ומקרב אל השם... ר' אשר הסביר זאת כך: תחשבו על השטן שמסתובב בדור הזה, ורואה מולו כל כך הרבה תורה, ישיבות בלי סוף לכל הרמות, כל כך הרבה ארגוני חסד ויוזמות נפלאות, כל כך הרבה יראת שמים והתחזקות... מבחינתו, זה סוף העולם. **כי ממה השטן חי? מאיפה הוא מקבל כוח לחיות? מי נותן לו מזון? זה האדם, על ידי הנפילות שלו - האדם מעביר את החיות האלוקית שקבל לצרך התקדמות והתחברות, הישר ללועז של השטן המרצה... אבל כעת, השטן כלל לא מרצה. הוא רעב. הוא משוע לפסת חיות, אחרת - הוא יגוע ברעב ובחסר כוח. לכן, השטן יוצא עכשו למלחמת חיו, המלחמה האחרונה שלו מבחינתו, והוא משקיע את כל הכוחות שלו בדבר הזה. השטן אינו טפש. הוא יודע על שיחות הטלפון האישיות שאנחנו מקבלים מהבורא. הוא מודע היטב לאיכות של החיות שמסתתר בתוך הפחד והרגשות בעת מלחמה. הוא משוע לקבל את הכוח הזה... מבחינתו, זוהי מלחמה של חיים ומות: אם האדם יקלט את המסר האלוקי וישתמש עם החיות הזו לחבור ולחזוק של עצמו ושל אלפי אנשים שסביבו ומסתכלים איך הוא מגיב לארועים - המשחק מבחינתו הסתיים... **לכן השטן מציב כל כלי נשק אפשרי, כל תותח שקנים אצלו בארסנל. הוא נתון במלחמת קיום שתכליתו אחת - לגנב את דעתו של האדם, לתת לו להתעסק עם מה אמר ההוא ועם מה מתכנן מחר, ולמה לא מגיבים, ואיך יכול היה לקרות מחדל חמור כזה ומה עם התצפיתנים ומי אשם ומי יעוץ מהכפסא - העקר לא להתעסק עם העקר. עם המסר. עם החיות. העקר לא לנצל את ההזדמנות לחבור...****

קילוגרם, ומדוע הינך נותן לי רק שמונה מאות גרם? אולי המשקולות שלך אינן טובות?' - שאל. החלבן לא איבד עשתונותו, והשיב לאופה בקור-רוח, אינני מרמה אותך, המשקל שלי במצב מצוין, ואני שוקל לך בדיוק קילוגרם של חמאה! עכשיו איבד האופה את יישוב דעתו, וגילה לחלבן שהטריח את עצמו עד לעיר הגדולה, ושקל את הסחורה, והמשקל הראה שהיא איננה מגיעה לקילוגרם. אני חוזר ואומר לך שהסחורה שאני מוכר לך, משקלה קילוגרם שלם, חזר החלבן על דבריו, והוסיף, אם אתה חושב שאינני צודק, תקרא לי לדין-תורה אצל הרב. ראה האופה שאין לו ברירה אחרת, והזמינו לדין תורה. משהופיעו השניים בבית הדין, והדיינים שמעו את טענותיו של האופה, פנו אל החלבן ושאלו אותו מה יש לו להשיב. והנה, גם כאן, בבית הדין, ממשיך החלבן לטעון שמשקלה של חבילת החמאה הוא קילוגרם שלם. אולי תביא לכאן את המשקולות שלך, ונבדוק אותן בבית הדין, הציעו הרבנים.

לעי"נ האשה החשובה
 מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
 יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

החלבן הסכים, ורץ לביתו להביא את משקל-המאזניים שלו.

מה מאוד תמהו הדיינים לראות שהחלבן הביא בידיו גם

ככר לחם... כאשר אני בא לשקול את החמאה, שאני צריך ליתן לחברי האופה, אני מניח בצידו השני של המשקל את ככר הלחם הזה שקניתי מהאופה, שמשקלו אמור להיות קילוגרם, ובהתאם לכך אני מניח את החמאה בצד השני, עד שהמשקל מתאזן... ובמילים אחרות: עד שהאופה בא אליי בטענות על משקלה של החמאה, שיבוא בטענות אל עצמו, כי כמשקל הלחם שהוא מוכר לי, כך משקל החמאה!... מהמעשה אפשר ללמוד לקח מוסרי רב - מי שמרמה את חבריו ומנסה לגזול את כספו, בסופו של דבר תתגלה רמאותו וקלונו לעין - כל, וגם אם המציאות היתה שהאופה לא היה מודע לכך שמשקלו אינו מדוייק, קיים כאן מסר חשוב - פעמים ואדם מאשים אחרים בעוולות ומצביע על פגמים שבו, ולמעשה הוא עצמו בעל העוולה, ועליו לבדוק את עצמו, ולדאוג לתקן את מעשיו לפני שפונה בטענות וטרוניות כלפי אחרים. ידועים דברי הבעל שם טוב הקדוש על המשנה (נגעים ב, ה) 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו': כל הנגעים שאדם רואה 'חוץ' - מחוצה לו (אצל אחרים) - הם מנגעי עצמו - מתוך נגעיו שלו, חסרונותיו של עצמו הם... (ופריו מתוק)

"כי אותך ראיתי צדיק לפני" (ז, א) בהיות הרה"ק רבי ישראל הגר, האהבת ישראל מוויז'ניץ,

ואז, אומר ר' אשר, כשאדם מתעסק עם דבורים מיתרים וחסרי תועלת על האויב, הוא בעצם מעביר את החיות שלו - לאויב! הוא מעניק להם את המתנה הכי גדולה!
 לכן, השאלה שאמורה לעמוד מול עינינו ברגע של חלשה ושל רצון עז לרוש בהתרחשויות, היא אחת ויחידה: האם אני רוצה להתקשר לרבונו של עולם - או להתקשר לנייעס?
לאן הפיון שלי בחיים? מה חשוב לי יותר?
 זה או שאני מנצל את התקופה הזו לחבור ולמנוף - או שאני ממשיך להיות עסוק עם עדכונים דרמטיים שבדרך כלל מתבררים כלא כלום...
 ✽✽✽
 לפני כמה עשרות שנים, טכסו תלמיד של הרה"צ ר' אשר פרינד עצה מה אפשר לעשות להמתקת הדינים ובטול הגזרות.
 הם החליטו לערך 'יום תפלה', ואולי גם לעלות לקברי צדיקים ולעורר ישני עפר למען עם ישראל.
 כשנכנסו לר' אשר וספרו על תכניותיהם, אמר להם ר' אשר, אתם יכולים לעשות יום תפלה ולסיים את כל ספר התהלים - אבל חבר אחד שיפגע לשני - יפעל הרבה יותר מאשר יום תפלה...
 אתם יכולים לעשות הרבה דברים טובים וחיוביים בעת צרה. אפשר לעלות לצפון ולרדת לדרום, אפשר לחלק אכל, אפשר לארגן נסיעות לקברי צדיקים ולסיים את כל ספר התהלים, אבל כל זמן שזה לא מדגדג אותנו מבפנים, כל זמן שאנחנו לא בוחרים, כל עוד שלא עמדנו מול נסיון ובחרנו באמונה - לא הגענו לנקדה! לא פתרנו את הבעיה מהשרש!
 כי איפה אתה קשור לספור הזה בדיוק, אם כל הפעלות הן חיצוניות ונעימות?
 כשאתה נאלץ לחתך מעצמך קצת, כשזה שורף מבפנים ואתה נלחם כדי לשתק - השתיקה הזו שזה יותר מכל מעמד תפלה, וממתיקה את הדינים. כי נגעת בשרש הדברים!
(נקדות של אור - ספינקא)

בעירת המרפא קארלסבד, הגיע יום אחד הדוור הנכרי והוציא מעטפה המכילה המחאה נכבדת ששלח אחד מחסידי הרבי עבורו. האם אתה הוא 'ראבין הגר'? שאל הנכרי את הרבי. האהבת ישראל שתק ולא השיב. שאל הגוי פעם נוספת האם הוא הראבין והצדיק דומם מחריש. נטל הדוור את המעטפה עם ההמחאה והמשיך לדרכו. לאחר שיצא שאלוהו מקורביו מדוע לא אישר לגוי את זהותו. הסביר הרבי, כאשר אעלה לעולם האמת ישאלוני, הן קרוי היית רבי, מנהיג לחסידים רבים, מה עשית אפוא עם השפעה זו? את מי תיקנת והשבת מתוכם למוטב? באותה השעה אשיב שלא הייתי רבי ואינני יודע מה רוצים ממני, ובכך אפטר מן התביעה הקשה. אולם הם יטענו שהחסידים הכתירו אותי בתואר הזה, ועל כך אשיב שהיה זה נגד רצוני. אולם שוו בנפשכם, המשיך האהבת ישראל לצייר במוחש את שיתרחש בשמי מרום, שיראו לי את הדוור הגוי ששואל האם אני 'ראבין' ואני מאשר זאת במו פי, כלום תהיה לי אפשרות להסביר מה פעלתי בתפקיד זה?...!

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת נח – מיהו צדיק?

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימון אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימון בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי אליאור בן פרידה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוש נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים אורן בן פרידה

"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ, נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ, אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ" (בראשית ו, ט)

שהקב"ה יקח את החלק שלו- לא נשאר כלום. אבל הוא נותן לאבא ואמא חשיבות. לכן צריך להיזהר גם בכבוד אב ואם!

בצד שמאל מופיעות המצוות בין אדם לחבירו. לכן כדי להיות צדיק צריך להיות פעמיים נח – "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ" (בראשית ו, ט). אלא שכתוב עוד נח בסוף הפסוק: "אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ" (בראשית ו, ט) בשביל מה? אלא לפעמים יש התנגשות בין נח למקום לנחם לבריות, לדוגמה: השכן נוקש לך בדלת ואומר: "שלום כבוד הרב, אני רוצה להזמין אותך לבר-מצווה של הבן".

אתה שואל: "היכן הבר-מצווה?". הוא עונה לך: "במקום לא כשר והכל מעורב". אתה אומר לו שאסור לך להשתתף באירוע. הוא אומר: "אתה שכן שלי עשרים שנה, דלת מול דלת. לא תכבד אותי? אני רוצה לראות אותך באירוע". עכשיו נכנסת למצב לא נעים. אתה רוצה להיות נח עם אלוקים וגם נח עם השכן וזה לא הולך ביחד אז אם איזה נח הולכים?

אומר הפסוק: "אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ" (בראשית ו, ט). הנח השלישי בא לומר לך שאם אתה לא יכול ללכת עם כולם בנח-תלך עם האלוקים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מבשרת ציון

הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל שואל: למה כתוב בפסוק ג' פעמים נח? אפשר היה לכתוב: אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך?

הרב מסביר שכדי להיות צדיק צריך להיות נח במקום ונחם לבריות. "כָּל שְׂרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיָּמֵנוּ, רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיָּמֵנוּ" (פרקי אבות ג, י). יש רבים שבין אדם למקום הם צדיקים גמורים. הם מדקדקים בתפילין ומניחים רש"י ורבינו תם ושימושה רבה וטובלים במקווה ומגדלים זקן עד הרצפה.

אבל בין אדם לחבירו- הם מתנהגים מתחת לכל ביקורת. הם לא מפרגנים, לא מעניקים, אין להם הכרת הטוב, לא רואים ולא סופרים אף אחד- לא אישה, לא ילדים, לא אבא ולא אמא. ה' ירחם, זה לא צדיק.

יש אנשים שיש להם ארגוני חסד אדירים. בין אדם לחברו הם מצוינים. אבל בין אדם למקום- כלום. לא שבת, לא תפילין ולא צניעות. אם אתה אומר לו: "תחזור בתשובה", הוא עונה: "וכי גנבתי או רצחתי?".

הוא לא מבין שעשרת הדיברות מחולקים חמישה בצד ימין וחמישה בצד שמאל. בצד ימין בין אדם למקום: אָנֹכִי ה' אלוֹקֶיךָ, לא יהיה לך אלוהים אחרים, לא תישא שם ה' לשווא, זכור את יום השבת לקדשו, וכבד את אביך גם נכנס בין אדם למקום כי שלושה שותפים באדם הקב"ה, אבא ואמא.

באמת אבא ואמא לא נותנים כלום, אבל הקב"ה מחשיב אותם כשותפים בשני שלישי. הם תופסים את רוב המניות. אבל ברגע

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	רבין תמ
י"ג	17: 27	18: 37	19: 15
ט"ד	17: 44	18: 35	19: 11
ט"ה	17: 44	18: 35	19: 12
ט"ו	17: 46	18: 37	19: 14

שואל ומשיב בהלכה – פת גויים - חלק ב'

באיזה סוגי פת רבותינו גזרו על פת גויים? מה דין פת בעל הבית?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

חכמים אסרו פת גויים שעשויה מאחד מחמשת מיני דגן שהיא פת חשובה ומביאה לקירוב הדעת. **מקורות:** שו"ע (שם ס"א). יש לציין כי כוסמת של חמשת מיני דגן בימינו אינו אלא מין קטנית. אולם כוסמין הוא אחד מחמשת מיני דגן. לענין פת שמעורב בה קמח מחמשת מיני דגן עם קמח משאר מינים, הולכים בה אחר הרוב. כ"כ הפרי מגדים (יו"ד סימן קיב מש"ז אות ב).

פת שנאפתה מקמח אורז או קמח תירס ושאר מיני קטניות שאינם ממיני דגן, אין בה איסור משום פת גויים. [אולם פעמים שיש בו משום בישולי גויים כפי שיבואר אי"ה בהמשך].

סוג וצורת הפת אפילו אם לא עולה על שולחן מלכים אסורה, מכיוון שעשויה מאחד מחמשת מיני דגן, יש בה איסור פת גויים. **מקורות:** פרי מגדים (שם מש"ז אות ג). כן מוכח מפשטות דברי השו"ע שלא הצריך בפת שיהיה עולה על שולחן מלכים. כ"כ בכף החיים (אות יט).

במקומות שאופים מקמח אורז או מקמח תירס ושאר מיני קטניות ומאפה זה חשוב שעולה על שולחן מלכים באותו מקום דינו כתבשיל ולא מועיל רק הדלקת האש לדעת בני ספרד. **מקורות:** שו"ת דברי דוד ח"ד (חיו"ד סימן יב). בספרו בין ישראל לעמים (פ"ג אות כז) כתב: לכן לחם תירס הנמכר במכסיקו הנקרא "טורטיה" יש בו דין בישולי גויים. אולם לדעת בני אשכנז מותר, מכיוון שהשלת קיסם מהני בבישול כדין פת. כמ"ש בשו"ת משנה הלכות (מהדו"ת ח"ב סימן טו) להקל.

כן הדין במיני מאפה [שאינן בהם קמח ממיני דגן] שכולו עשוי מביצים וקמח תפוחי אדמה או קורנפלור שברכתו 'שהכל' ולאחריו בורא נפשות, אינו כדין פת אלא יש לחוש בו מדין בישולי גויים. צריך שהיהודי יניח את העוגות בתנור ולא די בהדלקה לדעת בני ספרד כמבואר לקמן בהלכות בישולי גויים. **מקורות:** שו"ת דברי דוד ח"ג (יו"ד סימן טו), ובספרו בין ישראל לעמים (פ"ו הי"ז).

פת ש'בעל הבית' גוי אפה לבני ביתו שלא על מנת למוכרו, אסור באכילה אפילו אם אין מצוי שם פת ישראל כלל. **מקורות:** מכיוון שעיקר הגזירה של פת גויים נאמרה על פת שיש בה חשש שאם יאכלנה לאחר מכן יבוא לסעוד אצלו ויש קירוב דעת.

יש להתיר בשעת הצורך. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ב) כתב בסתם שאין מי שמורה בה להקל. אולם שם (ס"ח) הביא י"א להתיר. בספר שולחן גבוה (שם ס"ק יז) וכן הפרי חדש (שם ס"ק יח) כתבו שהעיקר בדעת השו"ע לאסור. כ"כ הגרי"ח בבן איש חי (חקת אות ד). אולם בשעת הדחק יש להתיר כדעת הי"א שהובא בשו"ע כנ"ל. כן הראש"ל העלה בשו"ת יביע אומר ח"א (חיו"ד סימן ה אות טז) ובשל סופרים הלך אחר המיקל. ע"ע הליכות עולם ח"ז (עמוד צ). בשעת הצורך הפרי תואר כתב (שם סק") היינו כאשר התענה ג' ימים או לכבוד שבת.

כאשר יהודי השתתף באפיה של בעל הבית, כגון: זרק קיסם לתנור שאפה בו גוי לבני ביתו או שהדליק את האש, הפת מותרת. **מקורות:** מרן בבית יוסף (שם) כהרמב"ם והרשב"א שסמכו להקל ולא כדעת הטור שהחמיר.

זְהִירוֹת מִפְּנֵי גָזֵל

הגר"א פולק שמע את הדברים מהגאון רבי דוד-צבי אורדנטליך זצ"ל, הרב של ביתר-עלית. הסיפור הוא על אביו של הגאון רבי יובל אורדנטליך זצ"ל שניהן במשך שנים כרב של בית הכנסת איצקוביץ בבני ברק. לאחר שאביו של הגאון רבי יובל זצ"ל נפטר הוא התגלה לבנו בחלום וביקש ממנו 'לפרוע את חובו' שנשאר חייב כאן בעולם הזה. משפחתו של רבי יובל ניסתה לברר באיזה חוב מדובר אבל היא לא הצליחה.

החלום חזר ונשנה שוב ושוב. המשפחה השקיעה מאמצים רבים כדי לגלות היכן הנפטר נשאר חייב. בסופו של דבר ובסיעתא דשמיא גדולה התגלה שהנפטר עשה פעם תיקון כלשהו בנעליו אצל סנדלר פלוני. מכיוון שהיה מדובר בתיקון לא-משמעותי הנפטר חשב כי הוא לא צריך לשלם. בפועל הסנדלר תכנן לדרוש על כך כסף. בני המשפחה שילמו לסנדלר את מה שהיה מגיע לו והנפטר הפסיק להגיע בחלום.

הסיפור שווה לכשעצמו. אבל הגרד"צ אורדנטליך שסיפרו, הוסיף ואמר שהדבר החשוב שיש ללמוד מכאן קשור לאישיותו של המנוח, שהיה ידוע כמי שנזהר ביותר במשך כל ימי חייו בכל ענייני הכספים שלו והקפיד שלא להישאר חייב לאף אחד. לכן בשמיים איפשרו לו להתגלות לבנו, כדי לסלק את החוב. רק מי שבחיייו התנהג בצורה זו, מקבל לאחר מותו את הפריבילגיה הנדירה להתגלות בחלום ולבקש שילכו לפרוע את חובו. רק מי שבחיייו התנהג כך נותנים לו סיעתא דשמיא שבני-ביתו יצליחו לעלות על עקבותיו של הסנדלר האלמוני ולגלות שאביהם היה חייב לו כסף. (מעובד מתוך 'קול ברמה')

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

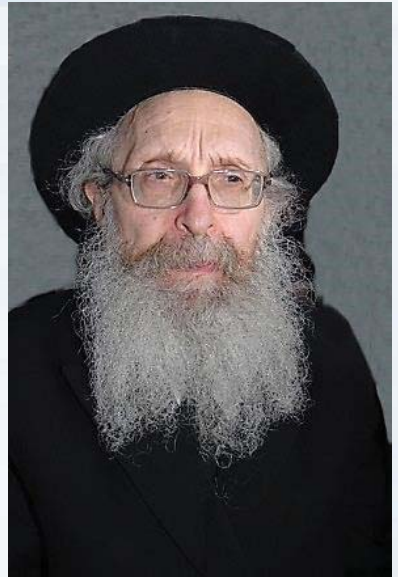
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב שמחה זליג ריגר הי"ד

הגאון הרב נתן צבי פינקל (השני) זצ"ל - נולד ב-ה אדר ב' ה'תש"ג (1943) בשיקגו שבארה"ב. נקרא על שם אבי סבו, ה'סבא מסלובודקה' (מגדולי ראשי הישיבות בליטא ובארץ ישראל). בתחילת שנות ה-60 נסע ללמוד בישיבת מיר בירושלים. בישיבה שהה תחת חסותו של אחי סבו, הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל וכן למד בחברותא עם הגאון הרב חיים קמיל, שהחשיב לרבו. לאחר פטירת חמיו בשנת ה'תש"ן (1990), התמנה במקומו לראש ישיבת מיר בירושלים. בשנת ה'תשמ"ח (1988) לקה בפרקינסון ומאז סבל במשך שנים ממחלת ניוון שרירים קשה והיה מרותק לכיסא גלגלים.

למרות חוליו והקושי הרב רבינו פיתח את הישיבה והפך אותה לישיבה הגדולה בישראל ולאחת משתי הגדולות בעולם כולו (לצד ישיבת לייקווד). תחת הנהגתו הישיבה פתחה סניף ברמת שלמה בירושלים ואת ישיבת מיר ברכפלד בשכונת אחוזת ברכפלד במודיעין עילית. בשנת ה'תשס"ג (2002) התמנה כחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה. מידת האמת היתה נר לרגליו. דאג לכל אחד מהישיבה במסירות נפש כאילו הוא בנו. נפטר ב-י"א מרחשוון ה'תשע"ב (2011). חי כ-68 שנים. בהלווייתו השתתפו למעלה ממאה אלף איש. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בנו ר' אליעזר יהודה התמנה למלא את מקום אביו.

אביו: ר' אליהו מאיר. **אמו:** מרת שרה פינקל. **אשתו:** מרת לאה (בתו ר' בנימין ביינוש פינקל, ראש ישיבת מיר וכן דוד של אביו). **מרבתי:** ר' אליעזר יהודה פינקל. **חברותא:** ר' חיים קמיל. **ילדיו:** ר' אליעזר יהודה (שימש כאחראי על "חבורה" חסידית בישיבה וכן מילא את מקום אביו בראשות הישיבה), ר' אברהם ישעיהו (ראש בית המדרש 'פרידמן'), ר' שמואל ('משיב'), ר' חיים תנחום (אחראי על "חבורה" החסידית וכן משמש כ'משיב' בישיבת מיר ברכפלד), ר' שמריהו (מנהל בישיבת מיר ברכפלד). **חתנו:** ר' נועם אלון (ראש ישיבת מיר ברכפלד). **מספריו:** **יחידושי רבי נתן צבי פינקל** - על מסכתות נדרים, בבא קמא, מכות וסוכה **ישיחות רבי נתן צבי בכל נפשך** - תולדות רבי נתן צבי פינקל

להלן סיפורים על הצדיק שמעובדים מתוך 'בכל נפשך' - בערב בו נישא בנו בכורו (ראש הישיבה שליט"א) התקיימה חתונה של אחד מבני הישיבה. ברור היה לכולם שביום שמחת בנו בכורו לא שייך שימצא זמן להשתתף בשמחה אחרת. **להפתעת התלמידים רבינו יצא משמחת נישואי בנו, עצר מונית, נסע לחתונה השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה ולאחר מכן חזר לשמחתו.**

מעשה בשני אברכים מחשובי הישיבה שנדברו יחדיו לעשות שידוך ביניהם. השידוך החל לקרום עור וגידים עד ששני הצדדים היו מוכנים 'לשבור צלחת'. לפתע התברר כי מסיבה בלתי צפויה אחד מהצדדים

אינו יכול בשום אופן להתחייב כספית כפי שחשב בתחילה. השידוך נתקע ולא היה יכול לצאת אל הפועל. רבינו שהיה בסוד העניינים התעניין מה קורה עם השידוך. רבינו שמע על המצב הוא ביקש לקרוא לשני האברכים והודיע להם שהשידוך יסגר הערב על שולחנו. **לפליאת האברכים אמר: "בשידוך שכזה אני הצד השני", ושילם על חשבונם את הכסף שהיה חסר להשלמת השידוך.**

פעם רבינו ביקש מאחד התלמידים בישיבה לבוא לביתו לצורך עניין מסוים. כשסיים לשוחח עימו, עשה חשבון והתברר שהלה הפסיד ארוחת ערב בישיבה. הוא הציע לבחור לאכול ארוחת ערב בביתו. התלמיד כמובן סירב וטען שהוא יכול להסתדר. ראש הישיבה עמד על כך שיאכל בביתו. **מכיוון שהרבנית לא הייתה בשעה זו בבית, ראש הישיבה סידר לו ארוחת ערב בעצמו.** הוא הניח לו לחם על השולחן וטיגן בעצמו חביתה. כשהבחור סיפר על כך בימי השבעה, בני הבית התפלאו. **לא היה זכור להם מעולם שראו אותו מכין חביתה לעצמו, אבל למען תלמיד-אורח כנראה שונה הדבר.**

בחור אחד מתלמידי ישיבת מיר בסוף זמן החורף לפני טיסתו לביתו בחו"ל הגיע להיפרד מראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. ראש הישיבה שאל אותו: "מתי הטיסה?" הבחור השיב: יום אחד לפני סיום הזמן. תוך שהוא מסביר שהוא נוסע ביום זה משום שהוריו השיגו לו טיסה שרק ביום זה היא זולה יותר בשבע מאות דולר מאשר טיסה למחרת. כשרבינו שמע זאת, הוא הכניס את ידו לכיסו והוציא סכום של **שבע מאות דולר ומסר לתלמיד ובלבד שיוכל להישאר יום נוסף של לימוד תורה בישיבה.**

הבחור בא במבוכה. הוא ניגש לאחד מראשי הישיבה הגאון רבי רפאל שמואלביץ ושאל: "מה עלי לעשות?". רבי רפאל השיב לו: **"דע לך, אצלך זה עניין של כסף ואכן על כסף ניתן להתמקח. אולם אצל ראש הישיבה הנידון הוא תורה, ועל עוד יום של תורה בישיבה לא ניתן להתמקח איתו..."**

פעם ביקשו מרבינו לחתום על עניין שהיה יכול לעזור מאוד לישיבה בהשגת תקציבים. המסמך לא היה חלילה שקרי, אלא שגם אמיתי לגמרי לא היה. רבינו שהיתה לו מידת האמת, היה נחרץ שלא לחתום בשום אופן על מסמך זה. פעם הגיע תקציב ממשלתי של מיליון שקל לישיבה מאחד ממשרדי הממשלה, תקציב שסודר על ידי אחד העסקנים שעמל שנה שלמה להשגתו. כשהתברר לרבינו שהיתה שם התחכמות קטנה בהצהרות, לא הסכים בשום אופן לקחת את הכסף.

אחד מבני הישיבה בירושלים רצה להתקבל לסניף הישיבה בברכפלד אבל רבינו היה סבור שאינו מתאים ולכן לא קיבל אותו. **כדי שלא ירגיש אי נעימות, רבינו הציע לו לקבוע איתו סדר לימוד כל יום בחברותא.** כיוצא בזה אירע פעם שאחד מבחורי הישיבה ביקש שיקבלו את אחיו לישיבה. רבינו היה סבור שהוא לא ראוי לכך ולא קיבלו, גם במקרה זה הציע לאחי הבחור שלמד בישיבה ללמוד איתו בחברותא.

מעשה ושָׁכָרוּ

מכיוון שהאוטובוס היה עמוס באנשים כדי לרדת מהדלת היה יותר קל לעבור שוב דרך הנהג.

הוא הרגיש הרגשה פנימית חזקה מאוד בלתי מוסברת שאינו מסוגל לחלוף על פני הנהג בלי להחזיר את הכסף המיותר שקיבל.

הוא ניגש לנהג. רגע לפני שהוא ירד הוא הושיט לו רבע דולר ואמר לו: "נהג, נתת לי בטעות עודף של רבע דולר יותר ממה שהיה מגיע לי. הנה קח".

הנהג הביט בו ושאל: "אמור נא לי, האם אתה הרב שהתמנה כעת לקהילה האורתודוקסית?". "כן" – הרב אישר בראשו, כשהוא מתפלא מהיכן הנהג יודע זאת ומדוע זה מעניין גוי מי יתמנה לשמש רב בקהילה היהודית.

הנהג המשיך ואמר: "ראיתי אותך כשעלית לאוטובוס. האמת היא שכבר תקופה די ארוכה אני מעוניין להצטרף לאחת הקהילות הדתיות באזור מגורי. מצאתי את עצמי מתלבט בין הקהילה הרפורמית (ל"ע שבזמן עולם יחזיר את כולנו בתשובה שלימה עד כמה המצב חמור שיש אנשים שלא מבינים את ההבדלים ביניהם) לקהילה החרדית".

"כשראיתי אותך התרשמתי מהלבוש שלך ומהאדיבות שהקרנת. החלטתי שאתה מסקרן אותי. העדפתי לפני שאני מחליט על הדרך שלי לשמוע קודם כל אותך".

"רגע אחד לפני שהעניין הופך לסופי מבחינתי, החלטתי שאני אנסה אותך - אתן לך עודף של רבע דולר יותר ממה שמגיע לך ואבדוק אם אתה תחזיר לי אותו".

"הבטחתי לעצמי שאם תחזיר את רבע הדולר, אבוא להתפלל בקהילתכם ולבחון קודם כל את הדרך בקהילה החרדית שאליה אתה משתייך".

"דע לך שבמשך כל הנסיעה אני תוהה לעצמי אם אתה תחזיר או לא תחזיר את רבע הדולר. החזרת ואני אקיים את מה שהבטחתי לעצמי. בעזרת ה' בשבת הקרובה אני מגיע אליכם כדי לבחון מקרוב את הקהילה החרדית".

"כשמעתי את דבריו", הרב סיפר, "הסתחררתי כולי. הייתי מוכרח להחזיק בעמוד באוטובוס שלא אפול. אוי ואבוי! אני עוד חשבתי שהוא גוי ומצאתי היתרים לעצמי לא להחזיר לו את העודף".

"רק לחשוב על זה שבשביל רבע דולר עמדתי להרחיק נפש ל"ע בישראל ולהפוך אותו לרפורמי. כל זה בשביל רבע דולר! הנה ב"ה בורא עולם סייע בעדי ועכשיו תהילות לא-ל הנהג בעז"ה יצטרף לקהילה החרדית שלנו".

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'האור לחיים' של הגאון הגדול הרב ראובן אלבז שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים' בירושלים.

מעשה זה ממחיש בצורה מופלאה עד כמה עלינו להיזהר מאוד בממון הזולת גם אם לכאורה במעשה עצמו שבו אנחנו לא מחויבים.

הקהילה היהודית בטקס פנתה לרב מסוים בהצעת רבנות. מדובר היה ברב מוכשר, צעיר ודינאמי שלפי החקירות והבדיקות שהם עשו הוא יכול לפעול רבות ונצורות למען חברי הקהילה.

מדובר בקהילה שמקפידה על מורשת ישראל, לא חלילה רפורמית או קונסרבטיבית כמו הקהילות הסמוכות ל"ע. הוא בחן את ההצעה היטב מכל ההיבטים.

בסוף אחרי שהוא בדק את ההצעה לעומק והוא ראה שהיא מתאימה גם למשפחה ולילדים הוא התייעץ גם עם אשתו. הוא הציג בפניה את העניין וגם היא הסכימה שהוא יקבל על עצמו את התפקיד.

הוא הודיע לקהילה על הסכמתו וכן סיפר על כך לילדיו. כשהגיע הזמן שהקהילה קבעה הרב הגיע לשם יחד עם משפחתו.

באחד הימים הראשונים לשהותו במקום הוא עלה לאוטובוס. הוא שילם לנהג חמישה דולרים לקניית כרטיס נסיעה וקיבל את העודף.

הוא ישב באחד המקומות באוטובוס. כשהתבונן במטבעות שניתנו לו, נדמה היה לו שקיבל רבע דולר מיותר. הוא ספר שוב ואכן כן. לפי חשבוננו נהג האוטובוס נתן לו רבע דולר יותר ממה שמגיע לו.

הוא היסס לרגע אם לקום ממקומו ולגשת להחזיר לנהג את הכסף. אבל אמר בליבו: "סוף כל סוף הנהג הוא גוי, זה לא שאני גנבתי, אלא הוא טעה בעצמו".

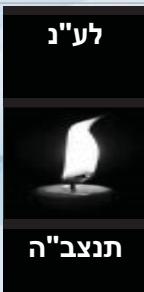
"הרי לפי ההלכה אני לא מחוייב להחזיר לו את הכסף שכן טעות הגוי מותרת. לכאורה אין שום סיבה מוצדקת שאחזיר לו את הכסף".

הוא המשיך לחשוב: "אבל מצד שני, אם אני אחזיר את הכסף לנהג למרות שלא מגיע לו, יתכן שהמעשה יגרום קידוש ה' בקרב הנוסעים ואף בקרב הנהג מכך שיהודי שומר מצוות מחזיר כסף".

כך הרב התלבט במשך זמן הנסיעה. רגע אחד רצה לקום מהכיסא ולהחזיר וברגע השני המשיך לשבת ולא ניגש לנהג כדי להחזיר את הכסף.

כך עברה הנסיעה עד שהרב הגיע לתחנה שעליו לרדת.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
פואד אברהם בן רג'נה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל
יצחק יעקב בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	מסודי בת חביבה ע"ה	מסודי בת חביבה ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
רחל רפאל בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל
לטיף בן פרוחה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	אריה בן מרים ז"ל	אריה בן מרים ז"ל
אביבה לוישי ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מחזרזה) בת שרה ע"ה	אילנה (מחזרזה) בת שרה ע"ה	אילנה (מחזרזה) בת שרה ע"ה

לע"נ

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל

אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל

שמואל בן רבקה ז"ל

רפאל בן אסתר ז"ל

יצחק בן חביבה ז"ל

אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל

דב בן יצחק ז"ל

סוליקה בת עישה ע"ה

רחל בן פרוחה ז"ל

יעקב בן סלימה ז"ל

ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה

יהודה בן סעידה ז"ל

עפאת בת השמת ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל

רחמים בן רחל ז"ל

חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל

ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל

אביחי בן אסתר ז"ל

נעימה בת גורג'ה ע"ה

חי זידי בן קלרה ז"ל

ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל

אסתר בת נעמי ע"ה

ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל

אורה בת נעימה ע"ה

מישא אסתר בת זרהר ע"ה

מסעוד בן יקוט ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

הדלקת הנר: 17:41 צאת השבת: 18:40 רבינו תם: 19:15 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: רוני עקרה (ישעיה נד).

או צרות הפרשה

פרשת "נח"

"אלה תולדות נח אִישׁ צדיק תמים היה בדורותיו" [ו, ט].

הואיל והזכירו סיפר בשבחו, שנאמר (משלי י, ז) זכר צדיק לברכה (רש"י).

אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, פנה תלמיד חכם שעוסק בהרבצת תורה לנערי ישראל, וזוכה לקרב רבים לשמירת התורה, וסיפר, כי בס"ד הצליח להקים עולה של תשובה בהקמת מדרשות במספר מושבים, ונערים רבים חובשים את ספסלי בית המדרש בכל מושב ושתיים בצמא את דבריו.

והנה, לפני שנתיים החליט התלמיד חכם להפנות משאבים ומרץ אל מושב נוסף, ולהשתדל להפריח גם בו את השממה הרוחנית. אלא שבאותו מושב משום מה לא הצליח. כל הניסיונות שעשה, כל המאמצים שהשקיע, על מנת להוציא את אנשי הקהילה מקפאונם הרוחני, העלו חרס בידו, ולאחר פעילות של שנתיים, הגיעו להרצאה שהעביר שני משתתפים בלבד. הת"ח הרגיש שבמושב ההוא יש משהו שיחוסם אותו, ופנה להתייעץ עם מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, כדת מה לעשות, והאם כדאי לעזוב את המקום ולהשקיע במקום אחר. מרן זצ"ל שמע את הדברים, ואמר: 'תתפלל'.

כאשר אדם גדול מוציא מפיו הוראה או הדרכה מסוימת, יש להתיחס אליה כאל הוראה שנמסרת משמיא, ואכן הת"ח קיבל על עצמו תענית, נסע לכותל המערבי, ובמשך שעות ארוכות עמד ואמר תהילים בבכיה, והתחנן לה' יתברך שיורוהו מה לעשות כדי להטמיע את ערכי היהדות במושב. בשעת לילה מאוחרת הגיע לביתו, ומוחו עדיין שקוע בהרהורים על סיבת הכישלון בהרבצת התורה באותו יישוב. והנה ללא שימת לב, הוא ניגש לארון הספרים, ושולף ספר מסויים, פותח אותו באופן אקראי, ומתחיל לקרוא דבר שזעזע את נימי נפשו: בספר ההוא סופר אודות השאלה הבאה שהונחה על שולחנו של מרן הגרא"ל אלישיב זצ"ל: אברך ת"ח מיישבת לייקוד נשלח לכהן כרב בעיר פלונית, בה יש קהילה יהודית גדולה למדי. עוד בטרם יצא לדרכו, נודע לאברך שבמשך שנים מנסים ארגונים שונים להקים תלמוד תורה או ישיבה בעיר זו, ובשום אופן לא מצליחים. הוא לא נבהל מהמידע הזה, וסבר לתומו שדווקא בשל כך כדאי מאוד שייקח על עצמו את כהונת הרב בעיר זו, וישקיע מאמצים כבירים על מנת להרבות שם באידישקייט ולהקים מוסדות תורה וישיבות. האברך יצא לעיר ההיא, כשכולו שופט ומרץ וחיוניות, ובהחלטה שהוא מצידו מתכוון לפתח את העיר מבחינה רוחנית, ולהגביר בה חיילים לה' ולתורתו. אבל, המציאות בשטח היתה שונה. עובר חודש, עובר חודש, ועוד שנה, והעניינים אינם מתחילים לזוז. את התלמוד-תורה שכל כך רצה לייסד, הוא אינו מצליח להקים; ישיבה - מאן דכר שמיה... וכן כל יתר מוסדות הקהילה שביקש להעמיד על מכונם, לא קמו.

בשלב מסויים הרגיש האברך שיש דברים בגו, ויש משהו העומד מאחרי אי-ההצלחה שלו להקים את המוסדות. 'אני הרי מתאמץ כל כך קשה, ואיך יתכן שלא הצלחתי להגשים ולו משימה אחת מכל אלו שהעמדתי למול עיניי?! החליט אפוא לערוך תחקיר ממצה ומקיף אודות הקהילה, ומה שהתרחש בה בעבר. בצורה זו, חשב, אולי יעלה בידו לגלות דבר-מה שישפוך אור על המתרחש במקום. ואכן, הוא לא הוצרך לתחקיר כה ממצה כדי להגיע למסקנה. הבירור הניב תוצאות מיידידות. התברר שלפני שנים רבות כיהן בקהילה זו רב חשוב, שעשה ופעל רבות למען בני המקום, אבל כמה חברים בקהילה שניאו את הרב, ופעלו נגדו בצורה חמורה.

כדי 'לשכנעו' לעזוב את המקום, עשו דבר שלא ייעשה. ביום הפורים הם שיגרו לביתו משלוח מנות, וכאשר אשתו קיבלה את החבילה, ופתחה אותה, קפצו מתוכה כמה עכברים שהוכנסו לחבילה ככוונה-תחילה. הרבנית נבהלה מאוד, והתמוטטה ארצה, והוצרכה לשהות מאז ועד סוף ימיה בבית חולים לחולי נפש. בשל המעשה החמור עזב הרב את המקום והקיפיד מאוד על הקהילה.

מאז ועד היום, כל רב המגיע לקהילה שפגעה באותו רב, אינו מצליח להרים בה את קרן התורה והיהדות, ואחרי תקופה קצרה עוזב אותה בפחי נפש. אך האברך שהגיע מלייקוד לא אמר נואש. הוא הציע שמניין אנשים מבני הקהילה יעלו על קבריהם של הרב והרבנית ויבקשו מהם מחילה. אולי על ידי כך נצליח לכפר על החטא הגדול שעשו כלפיהם, אמר.

הקהילה הסכימה להצעה, ובבוקרו של יום התכוננו מניין היהודים, והרב בראשם, לצאת לבית העלמין. אולם, ממש באותו רגע מתרחשת סופת שלגים בלתי צפויה, ומונעת מהם מלעזוב את העיר. הם ממתנים שעה שעתיים ושלוש, אבל הסופה אינה פוסקת. מניין האנשים דחה את העלייה לקבר לשבוע הבא, ליום שעל פי התחזית היה אמור להיות בו מזג אוויר נאה. ואכן, בבוקר זרחה השמש, אולם בדיוק בשעה שבה קבעו לצאת, החלה לנשב רוח סערה עזה במיוחד, שמנעה מהם, שוב, את היציאה.

הת"ח החליט לשגר שאלה אל מרן הגרא"ל אלישיב, כדת מה לעשות, האם להמשיך לנסות לגשת אל קברו של הרב; באיזו דרך יוכלו לכפר על החטא הנורא שנעשה נגד הרב?

מרן זצ"ל השיב, שאמנם האנשים שפגעו ברב כבר אינם בין החיים, והתושבים שחיים כיום בקהילה לא היו אלו שפגעו ברב, מכל מקום, כיון שיצא ביזיון נורא לתורה מהקהילה במקום, ודאי שראוי להשתדל לעלות ולבקש מחילה מהרב כדי להחזיר את כבוד התורה שבוזה, ויקבלו על עצמם לכבד מאוד תלמידי חכמים, והשי"ת יערה רוח טהרה ממרום להשיב לב טועים לאביהם שבשמים, והתורה הקדושה תשוב ותפרח במקום.

ואכן, לאחר שהתקבלה תשובת מרן הרב אלישיב, ביום שבעה-עשר בתמוז תשס"ט התקיימה עצרת תשובה והתעוררות בבית הכנסת של הקהילה, ולאחר מכן הצליחו כל בני הקהילה לנסוע אל בית הקברות, וביקשו מחילה מהרב והרבנית, ונשאו דברי מוסר על קברם. לאחר מכן, בס"ד השינוי שחל בקהילה היה פלאי!! אם בשנים עברו כמעט שלא היה מניין מתפללים במקום, מאז בקשת המחילה היה מניין גדול, ולאחר זמן נפתחו עוד מניינים. כמו כן נפתחו שיעורי תורה לגברים נשים וילדים, וקול התורה החל להישמע בבתי המדרשות, כך שהשינוי המורגש אכן היה בחציית נס גלוי... כשסיפרו את הדברים לפני מרן הגרא"ל אלישיב זצ"ל, הביע מרן את שביעות רצונו.

למדנו מהמעשה המזעזע, שכאשר מבחינים בטומאה האופפת מקום או אדם מסויים, יש לדעת שיתכן והדבר בא כתוצאה מחטא פלוני שגרם לקלקולים ולעיוותים חמורים. ומה נורא ואיום הוא להלבין פנים ובמיוחד כאשר מדובר בתלמיד חכם, עד כדי כך שתוצאות הפגיעה ההרסניות יכולות להישאר באותו מקום למשך שנים רבות. עד כאן הדברים המובאים באותו ספר.

והנה, כשהתלמיד חכם קרא את הדברים המורגשים, הוא נזעק ונרעד אל ליבו, משום שנזכר שגם באותו מושב שאינו מצליח בו, סיפרו לו שלפני הרבה שנים, ביזו שם נוראות את המרא דאתרא (שנפטר לפני שנים רבות), עד שגרמו לו לעזוב את המושב בבושות ובזיונות, רח"ל. כך שיתכן מאוד, שגם במקרה שלו היחסימה' בפעילות במושב ההוא, נובעת מחמת רוח הטומאה, מהעבירה הנוראה של ביזוי הרב המקומי בעבר.

נמצאנו למידים, שהלומד תורה לשמה, מזמינים לו מן השמים עצות הנצרכות לו באותו הזמן. וגם בנידון דנן נראה ששלחו לתלמיד חכם משמיא את הידיעה אודות הרושם הנורא שנטר במקום לאחר שפגעו ברב לפני שנים, ולכן הורה מו"ר זצ"ל לת"ח, שישתדל מאוד לארגן מניין מבני המקום, שילכו לקברו של הרב, ויבקשו ממנו מחילה בשם כל תושבי המקום, (ואף על פי שאנשי המושב הללו אינם אלו שפגעו במרא דאתרא, שכן המונעים כבר אינם חיים, מכל מקום מן המקום הזה יצאה פגיעה חמורה באותו רב, שגרמה ככל הנראה לקפיצת קשה למקום, וממילא מן הראוי שתושבי המקום ידאגו לתקן את הדבר). והשי"ת ירחם עליהם ויערה על המקום רוח טהרה ממרום ויזכו לשוב בתשובה שלימה (ופרוי מתוק).

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

"שופך דם האדם באדם דמו ישפך" [ט, ו].

באה לפנינו אשה מרת נפש, וסיפרה שהתעברה ומעוניינת לבצע הפלה, מאחר ויהיה לה קשה מאד לגדל את הוולד, בעיקר מבחינה כלכלית. כל ניסיונות השכנוע למנעה מההפלה עלו בתוהו. האשה עמדה בסירובה, והיתה נחושה בדעתה לבצע. לבסוף פנינו אל אחת האגודות העוסקת במניעת הפלות, והם אישרו את תמיכתם הכספית המלאה בכל מכל כל. כאשר הוצע לה סכום העתק שבו תוכל לגדל בבבד את ילדה, החליטה האשה שלא לבצע הפלה. ומה התברר לבסוף?.. האשה אינה יהודיה אלא גויה!
נשאלת השאלה:

- 1) מה הדין בנידון דנן, שכבר הובטחה לה (בדיבור) התמיכה הכספית, האם עלינו לעמוד בדיבורנו ולמנעה מהפלה, (אף על פי שתופחת קופת האגודה שמיועדת לסיוע לבנות ישראל)? והאם קיימנו מצוה בכך שמנענו אותה מלהפיל?
- 2) נכרית הבאה לאגודה למניעת הפלות, לבקשת סיוע על מנת שלא תבצע הפלה, האם מותר להיות לה לעזר ולאחיסמך, או שמא יש להימנע מכך, ולהתחמק ממנה?

ד"ר אליהו סולמיני
רופא משפחה ומוהל

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: בן נח מזהר על הריגת העוברים. אף במקרים שאין יהודי חייב עליהם מיתת בית דין, כגון שהרג עובר במעי אמו, שהכה את האשה ויצאו ילדיה, שהישראל אינו חייב עליו מיתה, בן נח חייב. הדבר נלמד מפסוק בפרשת השבוע: שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ, כִּי בְצַלְמֵ אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם (בראשית ט', ו) - איזהו אדם שהוא באדם - הוא אומר זה עובר שבמעי אמו. וכן כתב הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ט ה"ד): "בן נח שהרג נפש, אפילו עובר במעי אמו - נהרג עליו, וכן אם הרג טריפה". ואף על פי שישראל ההורג עובר או טריפה פטור בדיני אדם, החמירה התורה יותר בנכרים, כדי שלא ירבו רוצחים מפני תיקון העולם. האם יש להוכיח נכרי? בתורה נאמר: הֲכַחַת תִּזְכְּרֶנּוּ אֶת עֲמִיתְךָ (ויקרא י"ט, י"ז), וחוב זה נאמר רק כלפי עמיתך, אך לא לגבי גויים. אף על פי כן בודאי שעלינו לדאוג לכך שבני העולם כולו יעשו את רצון הבורא, אף בני נח, שהרי כתב הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ח ה"י): משה רבינו לא הנחיל התורה והמצוות אלא לישראל, שנאמר "מורשה קהלת יעקב", ולכל הרוצה להתגייר משאר האומות, שנאמר "ככם כגרי", אבל מי שלא רצה אין כופין אותו לקבל תורה ומצוות, וכן צווה משה רבינו מפי הגבורה לכופ את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח, וכל מי שלא יקבל יהרג.

ובעל ספר חסידים כתב (סימן תתשכ"ד): אם רואה אדם נכרי עושה עבירה, אם יכול למחות - ימחה, שהרי שלח הקדוש ברוך הוא את יונה לנינוה להשיבם, כי כשהקדוש ברוך הוא כועס אין עת רצון לפניו. והסביר היעלזו חסידים' (לגה"ק ר' אליעזר פאפו זצ"ל): כי גם כשהגויים חוטאים, הקדוש ברוך הוא כועס, וראוי לאדם לחוס על כבוד קונו שלא יהא אל זועם, רק יהי כבודו ה' לעולם וישמח ה' מְעַשְׂיוֹ (תהלים ק"ד, ל"א).

ממוצא הדברים למדנו איפוא, כי טוב עשה הרופא שמנע את הגויה מלהפיל (וכן את הרופא היהודי לבצע את מעשה ההפלה). בזה גרס שלא יהיה חרון אף בעולם, וקיים את דברי הפסוק "ישמח ה' במעשיו".

ובנוגע לחיוב התשלומים המובטחים לה, אמר מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, כי עלינו לעמוד בדברינו, ולהעביר לה את מלא הסכום, משום חשש חילול ה'.

ולגבי השאלה השניה, אמר מוריני הרב, כי אשה נכריה באופן ארעי ומבקשת סיוע חד פעמי, ניתן לעזור לה, וכדברי הגמרא במסכת גיטין (דף ס"א עמוד א') "מפרנסים עניי נכרים עם עניי ישראל", וכן נפסק בשולחן ערוך (יורה דעה סימן קנ"א סעיף י"ב): "מותר לפרנס עניים ולבקר חוליהם ולקבור מתיהם ולהספידן ולנחם אבליהם, משום דרכי שלום". אולם, כאשר באה באופן קבוע, ויש גם חשש לנהירה המונית של נכריות שתבאנה (ואולי אף בערמה) ותדרושנה ליתן להן מכספי האגודה, כמובן שיבאה הדבר לקיפוח נשות ישראל, ולפיכך יש להתחמק מהן בתבונה (והערב נא).

"פצחי רינה וצהלי לא חלה" [מתוך ההפטר].

לכל אדם יש שותף לחיים: היצר הרע! מיד עם צאתו לאוויר העולם נרקמת השותפות ביניהם. בידי של האדם החלטי אם, בסופו של כל יום, השותף שלו ישפץ ידיים בהנאה, או יחטוף על הראש.

מובא בחז"ל מעשה בדיק שהיה דג דגים בים הגדול. בים יש הרבה הפתעות, לעולם אי אפשר לדעת איזו מציאה תיפול לך לידיים. באחד הימים העלה הדייג ברשתו דג גדול ושמן, נהדר ביפיו, והחליט להביאו מתנה למלך. המלך התפעל מאוד ממראהו של הדג, וציווה לתת לו, בשכרו אלף דינרי זהב. הדייג שמח מאוד, והחל לטכס עצות ותחבולות כיצד יצליח לשוב ולדוג דג שכזה. מזלו האיר לו פנים וכעבור תקופה לא ארוכה, הצליח לדוג דג שמן ויפה, אף יותר מן הראשון.

הוא החליט שגם הפעם הוא יביא את הדג למלך. אלא שהפעם שומר הפתח לא הניחו להיכנס עד שיבטיח לו, בחתימת ידו, שיקבל חלק ממה שהמלך ייתן לו. גם לאחר ששומר הפתח הניחו להיכנס לארמון, עדיין לא תם הסיפור. כדי להגיע אל חדרו של המלך יש לעבור עוד כמה משוכות. יש לעבור דרך הקצין, דרך המפקד דרך שומרי הראש. אף אחד מהם לא הסכים להכניס את הדייג, מבלי שיבטיח לו שיקבל חלק ממה שיקבל מן המלך.

הדייג נאלץ, אפוא, לצרף אליו מספר שותפים "לעסק" עד שסוף סוף, זכה לעמוד לפני המלך, ולהראות לו את הדג. המלך התפעל מאוד מיופיו של הדג, שמח מאוד, וביקש לדעת מה מבקש הדייג בתמורה.

השיב הדייג: "אדוני המלך! הפעם אבקש לקבל אלף מלקות, במקום אלף דינרים, שאדוני המלך נתן לי הפעם שעברה".

"כלום יצאת מדעתך?" שאל המלך. "מדוע לבקש מלקות אם בידך לבקש עושר ומתנות?"

נענה הדייג והשיב: "הפעם יש לי שותפים. ברצוני שכל שותף יקבל 'חלקי' במה שקיבלתי מהמלך".

אומרים חז"ל: כשאדם נולד, ומבקש להיכנס לאוויר העולם הזה, בא אליו "השותף", היצר הרע, ואומר לו: "כדי להיכנס לכאן - עלינו להיות שותפים: קצת מצוות, קצת עברות. קצת רוחניות, קצת גשמיות. אני אתן לך לקיים כמה מצוות, ובלבד שתאפשר לי לקבל את חלקי, ותעבור גם עברות".

אין לאדם כל בררה! הוא חייב "לחתום שותפות" עם היצר הרע!

אבל יש לו אפשרות לשלל הפחות השותף לא "ישפץ ידיים" בהנאה, אלא "יחטוף על הראש"!

אדם שנכשל בעברה, נהה אחרי תאוותיו, וגרם ליצר הרע, לשותף, להיות שמח! אבל, אומר הזוהר הקדוש, אם אדם בסוף היום, בלילה, טרם לכתו לישון, אומר בכוונה ובמתינות את נוסח הוידוי, ומתחרט בכל לב על העברות שעשה במשך היום - הקב"ה מוחל לו עליהן, וכשמגיע יצר הרע עם ה"חבילה" בידו, ומתחיל להרצות ולמנות את כל החטאים ששותפו עבר במשך היום, הקב"ה מלקה אותו על ראשו, ואומר לו: "הרי על העברות האלו כבר מחלתי לך!"

את כל המלקות שהיה האדם צריך לקבל - מקבל יצר הרע: "צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע תחתיו".

כל לילה, בחצות, הנשמות של כולנו, עולות למעלה לשמים. גם אם אדם ער - הנשמה שלו עולה למעלה. שם, למעלה, הנשמה חותמת על כל המעשים שהאדם עשה במשך היום, שמחצות לילה ועד חצות לילה, שנאמר "ביד כל אדם יחתום". היצר הרע, השותף, מתייצב גם הוא שם ומרצה את העברות שעליהן האדם חותם. כאמור, אדם שהתוודה על חטאיו וביקש עליהם מחילה, גורם לכך שהמלקות שהיו צריכות לחול על ראשו, עוברות לראשו של שותפו (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל זוני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה זוני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניח בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ו חשון תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 5:26 תל-אביב: 5:41 חיפה: 5:31 מוצאי שבת: ירושלים: 6:38 תל-אביב: 6:39 חיפה: 6:38 ר"ת: 7:19

פרשת נח

הכרת הטוב

להכיר טובה למטיבנו ולא להיות כפוי טובה!
נלמד מהפסוק: "וירד ה' לראות את העיר... אשר בנו בני האדם..." (פרק י"א-ה)

וכתב רש"י: בני האדם – אלא בני מי, שמא בני המורים וגמלים! אלא בני האדם הראשון שכפה את הטובה ואמר האשה אשר נתת עמדי. אף אלו כפו בטובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומלטם מן המבול". [ואף שנולדו אלו לאחר המבול. אך פשוט וברור שכל אדם בר-דעת היודע להכיר בטובה, מכיר הוא בכל הטוב שקדמו וגרמו לכל הטוב שזכה בו. שאם הקב"ה לא היה ממלט אבותיהם מן המבול, לא היו אלו קיימים].

מספרים חז"ל בגמרא (ברכות ס:) על רבי עקיבא שהיה מהלך בדרך ועמו חמור, תרנגול ונר, וביקש להכנס לאכסניה ולא נתנו לו, ואמר "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" ונותר ללון בחוץ. בא אריה ואכל את החמור. בא חתול ואכל את התרנגול. נשבה רוח וכיבתה את הנר. גם אז אמר רבי עקיבא: כל מה שעושה ה' הכל לטובה!

ואכן נתברר שהכל אירע לטובתו, שכן באו שודדים ובזזו את העיר, ואילו היו פוגשים ברבי עקיבא היו עלולים להורגו, אך מכיון שהיה חשוך ולא היה חמור ותרנגול שישמעו קולם, לא הרגישו בו וחיו ניצל.

והקשו המפרשים: מאחר שהש"ת רצה להציל את רבי עקיבא, מדוע ציערו בתחילה בהריגת החמור והתרנגול, היפלא מה' להצילו מן השודדים גם אם היו החמור והתרנגול קיימים?!

וביאר רבי יוסף חיים מבגדד זצ"ל שבזה רצה הקב"ה להורות שלא יהיה אדם שופט בשכלו על כל צער שבא לו, שזה לרעתו, אלא יכיר ויבין שהכל לטובתו, ואשר ביון צער זה ניצול מצער גדול יותר, אלא שאין בעל הנס מכיר בניסו, וכדרשת חז"ל בגמרא (נדה לא) על הפסוק עושה נפלאות גדולות לבדו.

מעשה, מעשה כמו זה שאירע אצל רבי עקיבא אשר נראה בעליל שהצער וההפסד הם שגרמו לטובה גדולה, מזה יקיש אדם וילמד לכל צער והפסד שיגיעו לו בעולם הזה, שבאמת יצמח ממנו טובה גדולה, אף שכעת אינו מבחין בכך.

לפי"ז ממשך ה"בן איש חי" ומבאר את הפסוק "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם" (תהלים לא-כ) כלומר: מאותם ניסים אשר פעלת "נגד בני אדם" – הם הניסים הגלויים, נבין עד כמה, "רב טובך אשר צפנת" – כמה טובות נעשים בסתר ובהצנע שאין בעל הנס מכיר בניסו.

נוסיף שאכן מצינו דוגמא לענין הזה במשל שהביאו חז"ל במדרש על הפסוק "אוד ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני": משל לאדם שרצה לשוט בספינה, ונתקע לו קוץ ברגלו ואיחר את הספינה והצטער על זה מאוד, לימים שמע שהספינה טבעה בים, הודה האיש בשמחה להקב"ה על הקוץ שנתקע ברגלו, שנתברר לו שהוא נשלח מה' כדי להצילו. וזה שאמר "אודך ה' כי אנפת בי" וגו'.

בזה יובנו דברי חז"ל (ברכות נד): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" וכו'. ופלא הוא: היאך יוכל לברך על הרעה כמו על הטובה?! אלא עליו להבין ולהכיר שה' שהוא טוב ומטיב, בזאת הרעה הצילו מצרה גדולה יותר.

"שלא להיראות ככפוי טובה..."

בתקופת מלחמת תש"ח, הגיע בערב שבת איש צבא, אל ביתו של החזון איש, ויעץ לו לעזוב את הבית לליל שבת, משום חשש סכנה שעלולה להיות התקפה של ערבים, וביתו של החזון"א היה בקצה העיר.

הגיב החזון איש ואמר לרבי שלמה זלמן אולמן: הם מודמים לעצמם שהם שומרים עלי ודואגים לי, הרי אם הקב"ה לא ישמור עיר שוא שקד שומר! "אבל" – הוסיף החזון"א – "היות והם מתכוונים לטובתי אין מן הראוי להראות בפניהם ככפוי טובה! על כן עלי לעזוב, ואולם צריך שישאר מישהו בבית כדי לקיים בבוקר את מנין הוותיקין..."

על כן ביקש החזון"א מהרב אולמן שישאר ללון אצלו בביתו והוא עצמו יצא לישון אצל רבי שמריהו גרינמן. הוא מסר לו את מפתח הבית וביקשו שלא לפרסם את הדבר כדי שלא להכניס את הציבור לפחד. עם זאת הגיע החזון"א לביתו בבוקר מוקדם לפני המתפללים, שלא יודע להם שהלך ללון במקום אחר.

למחרת, באו שוב אנשי צבא ואמרו לחזון"א שלא יישן בביתו מאותו חשש שאמרו לו בפעם הקודמת. אז אמר החזון"א: "מספיק שהראתי כבר שאינני כפוי טובה..." ונשאר ללון בביתו... **מעשה איש**

הזכות הגדולה ליום כיפור...

בשנת תשס"ט, זמן מועט לפני התקדש יום הכיפורים, כשהציבור התכונן להתפלל כל נדרי בחיל וברתת מאימת יום הדין, נכנס הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל להיכל ישיבתו תורה אור והבחין בסטנדר גדול וחדש שהכינו לכבודו. ביקש מיד שיקראו למי שהתקין עבורו את הסטנדר, וכשהלה הגיע, הודה לו הרב שיינברג במלים חמות מכל הלב.

במוצאי יום כיפור נשאל הרב שיינברג: מדוע היה כל-כך חשוב ודחוף לו לפני תפלת כל נדרי להודות למתקין הסטנדר? והשיב: "הכרת הטוב לזולת היא ההכנה הטובה ביותר לזכות בדין ביום הכיפורים". **הלמות עמלים – ח"ב**

עלון השבוע "איטש לרעהו" פרשת נח מוקדש לעילוי נשמת כל הנרצחים על היותם יהודים. הי"ד. ולזכות רפואתם השלימה של הפצועים, ולזכות ישועתם של השבויים, יוציאים השי"ת מצרה לרווחה, מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה. אכי"ר

לנהוג בענוה ובעניעות עם הזולת!

נלמד מהפסוק: "ושם אחיו יקטן" (י-כה)

וכתב רש"י: "יקטן - שהיה עניו ומקטין עצמו, לכן זכה להעמיד כל המשפחות הללו". גם על נח מבואר בגמרא (עבודה זרה ו: ובפירוש רש"י שם) שהיה עניו ושפל רוח. ויתכן כי מסיבה זו ניצל מן המבול ככתוב: "ונח מצא חן בעיני ה'". וזאת מחמת ענוה שהיתה בו ככתוב במשלי (ג-לג) "ולענוים יתן חן" וכפירוש הגר"א: ולענוים השומעים חרפתם ואינם משיבים, מכניעים את עצמם לכל אדם בעולם ואין רודפים אחר הכבוד, "יתן חן". הקב"ה יתן חינו בעיני הבריות. ושנינו באבות (פ"ג-ג): "כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו".

ידוע המעשה שמספרים חז"ל (שבת לא.) על שני בני אדם שהתערבו ביניהם אם יצליח מי מהם להקניט את הלל הזקן, יטול ד' מאות זוז, ואותו היום ערב שבת היה והלל חופף ראשו. הלך וניסה אחד מהם להקניטו בכל מיני שאלות שונות ומשונות והלל הבלג ואמר לו בסבלנות "שאל בני שאל", והשיב לו על שאלתו.

ולכאורה יפלא, מדוע הוצרך הלל להבליג עד כדי כך ולהקדיש למטריד זמן כה יקר בשעה דחוקה כל כך, הרי היה יכול להשיב לו בנחת ובנועם, בלא כעס, כי מבקש ממנו, הואיל ועתה אין לו פנאי, שיואל בטובו לבוא לאחר השבת וישאל אותו אז כל העולה על ליבו!

אמר על כך כ"ק האדמו"ר רבי יצחק מוורקא זצ"ל כי מהנהגתו זו של הלל מוכח שאם היה דוחהו לאחר השבת היתה נראית בזה עדיין מדת-מה של הקפדה, ורואים מכאן שלימות ענוותנותו והכניעתו של הלל, כי רק מי שמחשיב עצמו במשהו מעל חברו, מסוגל לדחותו ולומר לו שאין לו פנאי בשבילו עכשיו, אבל מי שממליך עליו את חברו מחשיבו יותר ממנו, וכגון אם מלך גדול יבוא לדבר עמו האם גם אז ידחהו? בדיוק כך החשיב הלל את המטריד, ולכן נענה לו מיד בכבוד ובסבלנות אין קץ.

שח כ"ק האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל: מנין לנו שמחוייב כל יהודי מדאורייתא להיות עניו? מהלכה זו שאם יאמרו לך הרוג אחד מישראל ואם לאו נהרג, תהרג ואל תעבור! שכן "מאי חזית דדמא דידך סמוק טפיל", אולי דם אותו יהודי חביב בעיני המקום יותר ממך. ומכיון שהלכה זו נוהגת בכל איש ישראל, נמצא שאפילו אם מדובר ברגע, מחוייב אדם למסור נפש להריגה מפני ספק השקול שמא רשע זה חביב בעיני המקום יותר ממנו. עד כדי כך מחייבת התורה לכל אדם מישראל להיות שפל רוח ולא יחשוב שהוא נעלה במשהו מזולתו...

אמרו חז"ל בגמרא (ב"ב כה:): הרוצה להחכים ידרים [יסב פניו בתפלתו מעט לצד דרום] והרוצה להעשיר יצפין והסימן: מנורה בדרום ושולחן בצפון. ולכאורה תמוה, א"כ שהתורה והעושר בשני צדדים הסותרים זה את זה, הכיצד מצאנו גדולים שהיה אצלם תורה וגדולה במקום אחד?!

והביא הגר"א דסלר (במכתב מאלהו ח"ד) את תרצו של רבי נחמן מברסלב זצ"ל, שהדבר אפשר ע"י ענוה שאני לא תופס מקום. וביאר הרב דסלר, כי כשמדמה אדם בגאוותו שהחכמה והעושר שלו הרי זה בבחינת מקום, שעושה בזה רשות לעצמו, ואז אי אפשר לתת לו שתיקה, כי כל מה שנותנים לאדם בעוה"ז בין חכמה בין עושר, הרי זה כנסיון עבורו אם יתגאה ויחס אותם לעצמו, או ישתמש בהם לעבודת ה'. ואין נותנים לאדם עבודה כה קשה של שני נסיונות כאחד.

אבל מי שכבר התעלה למדרגה נשגבה של ענוה שהכל אצלו עבודות, עניו כזה אין לו בחינת "מקום" כי אינו עושה רשות ותחום לעצמו כלל. על כן יתכן תורה וגדולה יחדיו.

"גדולים וטובים ממני"...

בעל החתם סופר לא שעה להפצרות תלמידיו להדפיס עלי ספר את תשובותיו הרבות. כאשר הדפיס תלמידו הגאון רבי מרדכי שלנק זצ"ל את חידושי הר"י מיגאש ז"ל וצירף אליהם כמה מתשובות החתם סופר, הקפיד החת"ס על כך.

כשנשאל לסיבת הקפדתו, השיב החת"ס: כאשר יהודי שואל שאלה, הרי מחובתי להשיבו תשובה. אבל אם אדפיס את הדברים, הרי זו הנחה שרבים אינם יודעים את התשובה ואני מאיר את עיניהם. חלילה לי להניח הנחה כזו! שכן רוב העולם גדולים וטובים ממני, ואינם צריכים לי. ועבור המיעוט שבמיעוט למה אטריח עצמי..."

חוט המשולש - הגדת החת"ס

משים עצמו כמי שאינו...

שח הגאון רבי יצחק הקר שליט"א שכך סיפר לו חמיו הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל: "בבחרותי כאשר למדתי בישיבת לומז'ה בפתח תקוה הייתי נוהג לנסוע מידי שבוע לדבר בדברי תורה עם מרן החזון איש ולהציע בפניו את חידושי.

"פעם אחת הגעתי אליו והוא ישב ולמד עם גיסו הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלער זצ"ל. הצעתי בפניו את חידושי על הסוגיא של "התוקע בשופר של ערלה". הם הקשיבו היטב, והסטייפלער ישב כל העת ושתק. אחר שסיימתי אמר לי החזון איש שהדברים אמת מתחילתם ועד סופם.

"והנה לאחר תקופה מצאתי בספרו של הסטייפלער, קהילות יעקב, שהוא כתב זה מכבר, סימן שלם על הסוגיא הזו וכבר כתב שם את כל הדברים שאמרתי לפניו, נפלאתי מאוד על גודל ענוותנותו וצניעותו של הסטייפלער שלא רמז לי על כך דבר בעת שהרציתי את דברי לפני החזון איש..."

הלמות עמלים

מחיקת התארים...

רבי לייב פרידמן זצ"ל אירגן שיחות מוסר ע"י גדולי המוסר (בבית המוסר "כלילת שאול" במאה שערים) והוא עצמו תלה את המודעות על קיומה של השיחה. פעם רשם את שמו של הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל בתוספת התואר המקובל "הרב הגאון". כשנודע הדבר לרבי אליהו, צעד בעצמו באישון לילה, לגרד מהמודעות את התארים שהודבקו לשמו.

כשהגיע לישיבת מיר והחל לגרד את התארים אשר כה סלד מהם. ראו תלמידים שלא הכירוהו זקן "מטפל" במודעות וגערו עליו מה ראה על ככה... אך הוא לא הסתפק בגירוד התארים וכאשר החל בשיחה פתח ואמר:

"מבקש אני מאוד שלא יכתבו עלי תארים, כותבים עלי כאן בעוה"ז "גאון", הרי כשאבוא לעולם האמת יפתחו גמרא ויבחנו אותי בטענה: "הלא אתה גאון, בא ונוכח!" ואז יהיו הבזיונות נוראים ואיומים..."

והוסיף: "כל זמן שכתבו הרה"ג בראשי תיבות, אפשר היה לומר שכוונתם בזה למילים אחרות... אבל כשכותבים באופן מלא "הרב הגאון" זה פחד!"

ר' הירש

"תתפלל עלי שאגדל צדיק..."

הענוה של הגה"צ רבי שמעון בעדני זצ"ל היתה אמיתית. הוא היה סבור באמת ובתמים כי איש פשוט הוא כאחד האדם. ולא העלה בדעתו כי ראוי הוא להתעטר באיצטלה דרבנן ובתארי כבוד.

מעשה בתלמידי "תלמוד תורה", שבאו למעונו להתברך מפיו להצלחה בתורה וביראת שמים. אחד הילדים ברוב תמימותו, לאחר שקיבל את הברכה, השיב ובירך את הרב בעדני: "ה' יעזור שגם הרב יהיה צדיק..."

הרב בעדני התרגש מאוד מברכתו של הילד, ולפני שכל הילדים עזבו את הבית קרא לילד שבירכו, ניגש לארון והוציא דברי מתיקה, נתן לילד ואמר לו בהכנעה: "בני יקירי אינך יודע עד כמה חיזקת אותי בברכתך, אני מבקש ממך שבכל יום תתפלל עלי שאגדל להיות צדיק..."

גליון שם משמעון

לרדוף אחר השלום והאחדות ולהתרחק מן המחלוקת!

נלמד מהפסוקים: "הן עם אחד ושפה אחת לכולם... ומשם הפיצם ה'" (פרק יא-ו,ט)

וכתב רש"י (מהמדז"ר): וכי איזו קשה של דור המבול או של דור הפלגה: אלו [=דור המבול] לא פשטו יד בעיקר ואלו [=דור הפלגה] פשטו יד בעיקר להלחם בו, ואלו נשטפו, ואלו לא נאבדו מן העולם!! אלא שדור המבול היו גזלנים והיתה מריבה ביניהם לכך נאבדו. ואלו היו נוהגים אהבה ואחדות ביניהם שנאמר שפה אחת ודברים אחדים. למדת ששנאו המחלוקת וגדול השלום.

עד כמה גדול הוא כח האחדות ניתן ללמוד מדברי יעקב אבינו לבניו: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא [כתוב א' במקור ולא ה', ללמדנו שהכל בהשגחת יחידו של עולם ולא בדרך מקרה ח"ו] אתכם באחרית הימים". (בראשית מט-א). ואמרו חז"ל במדרש: "רבי סימון אמר, מפלת גוג הראה להם... רבי יהודה אומר, בנין בית המקדש הראה להם".

ביאר בעל ה"נודע ביהודה", כי לדעת רבי סימון, יש בכוחה של האחדות [המסומלת ב"האספו"] לנצח את האויב מבחוץ. ולדעת רבי יהודה יש בכח האחדות אף לבנות את בית המקדש.

וכך גם בכח האחדות להגן על קיומה של היהדות בכל זמן. כביאורו של כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת: נאמר בפרשת ראה: אחרי ה' אלוקים תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעון... - בלשון רבים. ואילו בפרשת עקב נאמרו אותם דברים בלשון יחיד (את ה' אלוך תירא ואותו תעבוד!) מה פשר השינוי?!

אלא שאם בימים כתיקונם מסוגל יהודי לעבוד את ה' אפילו ביחידות, הרי בזמן שיש מסיתים ומדיחים בעולם, אין בכח היחיד לפעול מאומה מוכרחים אז לגבש מכל היחידים כח מלוכד ומאוחד של רבים כדי להגן על היהדות. לפיכך בפרשת "ראה" שמדברים על נביא שקר המסית ומדיח, מצווה הכתוב בלשון רבים שאז מוכרחים היחידים להתלכד כאיש אחד, כדי לקיים "אחרי ה' אלוקים תלכו"...

התפץ חיים היה אומר: אין לך מדה טובה ושום דבר טוב והגון בעולם שאפשר יהיה לממש אותו ביחידות, ועצם חיי האדם נתכנו מראשית ע"י ה', שיהיו יכולים להתקיים רק ע"י סיועו של השני והאחדות המקובלת בין הבריות.

וטעמו של דבר הוא, שרצון ה' בבריאתו את האדם היה שבמשך ימי חייו עלי אדמות יתעלה ויתרומם רוח האדם בקדושתו. בטהרתו בתיקון מדותיו. וזה אפשר להעשות רק ע"י האחדות והשיתוף שבין אדם לחברו. כי באשר כוחות הנפש של כל אחד ואחד שונים זה מזה, לזאת ישפיע אחד על השני להשלים ולשכלל כל מגרעת וחסרון הנובעים מנטיות רוח האדם הצריכות תיקון. וכאשר האדם מפורד מחברו, אי אפשר לו להגיע לשלימות הנפש הרצויה לפני ה'.

מטעם זה הפליגו חז"ל מאד בערך האחדות אצל בני ישראל, וייחסו התשועה הגדולה שהיתה לישראל בימי דבורה הנביאה וברק, בזכות האחדות ששררה ביניהם באותה שעה.

ואף לעתיד לבוא, ישראל נגאלים על ידי מדת אחדות שתשרור ביניהם. כמאמרם: אתה מוצא שאין ישראל נגאלים עד שיעשו אגודה אחת, שנאמר "בימים ההמה ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבואו יחדיו מארץ צפון". עכ"ד הח"ח.

וכן מצינו בכל הדורות שכישראל היו באחדות מדת הדין לא נגעה בהם (כמבואר בתנחומא שופטים יח). וכמובא **בדעת זקנים** עה"פ "אתם נצבים היום כולכם" עיי"ש. וכאשר זמם המן הרשע להשמיד את ישראל נימק את יכולתו בכך שאינם באחדות, כדבריו למלך אחשוורוש "ישנו עם אחד **מפוזר ומפורד**"... ולכן העצה להצלת העם היתה אחדות, כבקשת אסתר למרדכי "לך **כנוס** את כל היהודים". [וסימן לכך ראינו גם עתה באסון הנורא שאירע בישראל בשמחת תורה, העידו המחבלים הרוצחים ימ"ש בחקירתם, כי מה שנתן להם את האומץ והעוז להכנס בהקף כזה לישראל ולהרוג רח"ל, היה ממה שראו את ההפגנות וכו' והבינו שהעם בישראל חצוי ומפולג מאוד בתוכו, וזה עודד אותם וחיזק רוחם שעתה ההזדמנות לבצע זממם, ה"י].

האחדות שאנו מדברים עליה כוונתינו לאחדות האמיתית של "ייעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". ואין האחדות בהתכנסות של הרבה יחידים, אלא באחדות הלבבות באהוה ורעות של ציבור שלם, ורק בכך מאחד כזה, לקרוע גזר דין (וכמפורש ברש"י בראשית יא-ט).

"במקום שיש אחדות שורה השכינה..."

פעם נסע כ"ק האדמו"ר מאוסטרובצה-רבי מאיר יחיאל הלוי האלשטוק זצ"ל לעיירה פלונית כדי להשקיט מחלוקת שקמה על המרא דאתרא. בדרך פגשו בו שני רבנים חשובים שגם הם באו למטרה זו. אך לא הצליחו. אמרו לו: "חבל על הטירחת. אין מה לעשות כל אנשי העיירה בלי יוצא מן הכלל התאחדו ללחום ברב..."

חיך הרבי והשיב להם: "אם כל אנשי העיירה תמימי-דעים כנגדו, הרי שוב אין כאן מחלוקת... ובוודאי שכינה שרויה ביניהם... ואז לא יבצר ממנו לטכס עצה מה לעשות, כדי שהכל יבוא על מקומו בשלום..."

ואכן כך היה. הרבי מאוסטרובצה יישר את ההדורים פייס בדברים נעימים את כל מי שצריך לפייס, ולא ארכה השעה עד שהלכו כולם ביחד עמו לבקש מחילה מאת הרב...

מריצי תורה מעולם החסידות

"כאיש אחד בלב אחד..."

רבות התריע הגאון **רבי חיים שמואלביץ** זצ"ל, במיוחד בימי מלחמת העולם השניה, על התוצאות המרות העלולות לבוא למי שפורש מן הציבור, ועל הצורך החיוני באחדות. וכה אמר:

קומץ של יחידים אינו "כלל". כדי להיות "כלל" צריך להיות במצב של "כאיש אחד בלב אחד". ואולם כשיש כלל זוכה גם היחיד. ואם הוא מתרחק, חלילה מתחייב הוא בעונשו "בעינינו ראינו - ממשך רבי חיים - בדרך הנדודים במיר, לאלו שהיו עם הישיבה לא אירע דבר, וכולם יצאו מן הגלות האיומה בלי פגע... אך אלה שסרו מעט, אפילו כאלה שרק סרו כדי להפרד מקרובים באיזו עיירה סמוכה לדרך, על מנת לחזור ולהצטרף מיד לישיבה, אלה לא שבו עוד..."

שמירת אחדות הישיבה היה היסוד הראשון בכל השיקולים שהועלו לאורך כל תקופת הגלות, בת שש השנים, באירופה ביפן ובסין.

מח ולב

עוצמתה של אחדות...

סיפר זקן אחד מפלטי השואה, כי במחנה הריכוז שלהם הטילו הגרמנים ימ"ש את תפקיד השמירה על כל מה שקורה במחנה, על היהודים בעצמם. פעם אירעה גניבה מלשכתו של המפקד ואנשי הגסטפו דרשו מהיהודים להעמיד בפניהם את היהודי שהתרשל במילוי תפקידו בשמירה ושבעטיו אירעה הגניבה.

יהודי המחנה אזרו עוז ותעצומות והשיבו באומרם: "כולנו אשמים! על כולנו רובצת אשמת המחל. אם ברצונכם הרגו את כולנו!"

אנשי הגסטפו נדהמו מעוצמתה של האחדות המופתית שבאה לידי ביטוי כה עז, ועזבו את יהודי המחנה לנפשם.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

...וממנה יושעו / הרב נפתלי וינברג

באינסטינקטיביות הרצון לעזור. 'מה אני יכול לעזור לך?' - - -

* * *

כולנו יודעים שהמצב בארץ לא פשוט. כולנו גם יודעים שהמצב של בין אדם לחברו לא פשוט - וזה בלשון המעטה... והתדרדרו הדברים עד כדי הרשעות הנוראה שהתרחשה ביום הכיפורים. שלא פחות מאשר היה בה רוע כלפי-שמיא, היה בה רוע צרוף כלפי הזולת!

לצערנו, רוב העולם חי לפי "הפילוסופיה" של אני ואני ואני... הזולת כלל לא בתמונה. השאלה תמיד היא איך אני מצליח, איך אני מרוויח, איך אני מתקדם.

והבעיה היותר גדולה, שאנו לא מכירים בבעיה! זה הפך להיות חלק מהחיים, עד כדי כך שלפעמים גם התורה והמצוות מצטרפים לחגיגה והופכים לשרת את האנוכיות. אבל מה לעשות: האמת הפשוטה היא שהתורה לא ניתנה לאגואיסטים ולא למי שלא מתנהגים כמו בני-אדם, דרך ארץ קדמה לתורה. התוכנית של הקב"ה עליה השתית את כל העולם הינה "עולם חסד יבנה".

היסוד הזה של חסד הוא לא נקודתי, מקומי, זמני. אלא היסוד-מוסד עליו ניצב העולם כבר 5784 שנה. כל הצרות מתחילות כאשר שוכחים את האמת היסודית והפשוטה הזו, ומזניחים אותה לטובת "אני ואפסי עוד". אלמלא זאת היינו פטורים בכל העולם כולו ממערכת משפט, מצבא וממשטרה.

בשנה וחצי האחרונות נתנו לנו משמים הצצה עד היכן מסוגל הרוע להגיע, במלחמה המיותרת באוקראינה - וכעת זה הגיע עד אלינו בפרעות תשפ"ד. הכל, הכל מתחיל בכך שאנשים מבקשים לשלוט ולהשתלט - היפך "עולם חסד יבנה".

אבל שום דבר לא יעזור עד שהאנושות תחזור אל עצמה, אל התוכנית המקורית של הבריאה. להיות 'נותן' ולא 'לקחן'!

* * *

מורי ורבותי! אם אנחנו רוצים לראות סוף לכל המלחמות, לכל הפילוג, לכל השנאת-חינם, עלינו לחתור לשינוי מוחלט בכל תפיסת העולם שלנו, ובכל צורת המחשבה. רבותי, זה אפשרי! אך כדי להגיע לכך נאלץ להיאזר במסירות נפש.

בל נישאר אדישים. אם גם לאחר המאורעות האחרונים לא נעשה כל פעולה, אזי חלילה דם אחינו ואחיותינו יהי על ידינו.

ומכאן אנו יוצאים בקריאה של חיבה לאחינו האהובים: אם אתה מוכן להשקיע עבור המטרה החשובה הזו, אם יש את נפשך לטרוח לטובת ישראל, אם אתה מוכן להתאמץ ולפעמים - מי יודע - אולי אפילו להתבזות למען המטרה, פנה אלינו עכשיו! 0522677812 02-5671812

את המאמר הבא אני כותב תוך כדי שעניי דומעות - אבל המטרה היא לא לבכות, אלא להתחזק. בסיעתא דשמיא!

לפני שנתקדם לנושא המרכזי, ברצוני להציע הצעה קטנה: לומר בכל יום את מזמור 'לדוד השם אורי וישעי' - אותו אמרנו יום יום רק לאחרונה.

אחד הטעמים שאומרים מזמור זה החל מר"ח אלול, הוא מכיון שמוזכר בו י"ג פעם שם הויה - שם של רחמים וזה מעורר ה"י"ג מדות של רחמים. בימים אלו, בהם אנו זקוקים לים של רחמים, כדאי להתמיד באמירת מזמור זה מידי יום אחרי שחרית ומנחה, מלבד שאר פרקי תהילים הנאמרים בכל תפוצות ישראל.

וכעת לנושא העיקרי שלשמו התכנסנו כאן.

* * *

השבוע סיפר לי מכר, סיפור על בן משפחתו:

הוא עובד כמהנדס במשרד בחו"ל. שומר מצוות יחיד בתוך צוות של חמישה מהנדסים מאומות העולם. גם הבעלים, ה"בוס", הינו גוי.

במשך שנים סיפקה החברה שירותי הנדסה לפרויקטים גדולים של נדל"ן. אך לאחרונה, עקב עליית הריבית בעולם, נשרו או הוקפאו פרויקטים רבים.

הגיעו הדברים עד לכדי כך שהבוס כינס את העובדים והודיע להם: 'במציאות הנוכחית אין לי כסף לשלם משכורות. מציע לכל אחד למצוא עבודה אחרת. נעמוד בקשר וכאשר ישתפר המצב נוכל להמשיך לעבוד יחדיו'.

חמשת העובדים הגויים הבהירו לבוס, שברגע שימצאו עבודה אחרת שוב לא יהיו משועבדים לעבודה הקודמת... אבל בפי העובד היהודי הייתה תגובה אחרת לגמרי: 'מה אני יכול לעזור לך?' תגובה עניינית. לא אגואיסטית. החברה במצוקה. אולי אני יכול לעזור משהו?

סופו של סיפור: חמשת העובדים הגויים קיבלו מכתב פיטורין. היהודי לא - 'אותך אני משאיר לצידו' בישר לו הבוס. מאז, הם יושבים יחדיו ומנסים למצוא את הדרך שתשאיר את החברה על פני המים.

כל מי שקשור לחברה יודע ומכיר שמדובר ביהודי שומר תורה ומצוות, והסיפור מהווה קידוש השם עצום לעיני העמים. אני שמח לפרסם אותו כאן, אך מבקש לא להסתפק בכך. בוא ננסה לחדור לתוככי "הלב" של הסיפור:

היהודי הזה זכה לקבל בבית חינוך לישרות, למידות טובות, לחשיבה על טובת הזולת. להיות 'מענטש' - בן אדם - ולא טיפוס שכל הזמן חושב רק על עצמו, אם במודע ואם בתת-מודע.

וכך, ברגע של אמת, ללא כל הכנה מוקדמת, התפרץ מפיו

לרגל המצב, המבצע ימשך בעזה"י בשבועות הקרובים

הזוכים הבאים במבצע הפרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות יכול להיות אתם. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרתית על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

ששה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (ועדיף מודפס במחשב).

2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.

3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.

4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.

5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **בטוחים באבא**

פרשת נח

בס"ד | גליון מס' 451

איך קיבלו הערבים את כספם ברגע האפס?

והנה עלה זית טרף בפיה (ח', י"א)

שיאכל מזון מר כלענה? אם בפיה מסר כה עמוק ומחזק על הביטחון והאמונה בבורא עולם, מדוע לא יבוא המסר הזה על מצע עלים מתוקים ורעננים?

הסכיתו לגילוי מדהים, אותו חשף הרה"ק בעל ה'דברי ישראל' ממוז'ץ ז"ע, וכדאי להפנימו אל לב. הפסוק מציין 'והנה עלה זית טרף בפיה' - היא טרפה את העלה, היתה לחוצה אם תמצא אותו אם לא... נכון, היא מעדיפה עלה מר מידי של בורא עולם על כל מזון מידי של בשר ודם, אך עדיין יש בה לחץ אם תצליח למצוא עלה כזה, אם תזכה בו בקלות...

לכן העלה היה מר, כי ניכרו ביונה אותות הלחץ, היתה בה מן הדאגה. לו היתה סמוכה ובוטחת, רגועה ושלווה, יודעת שיימצא העלה גם אם לא תחפש ו'טררוף' אותו מיד, גם אם לא תיכנס ללחץ ודאגה - בורא עולם היה מסדר לה מזון מתוק וטעים, משיבוע ונעים, שאין בו בדל מרידות. אך הלחץ שלה, הדאגה שלה, רצונה 'לטררוף' את הדבר הראשון שמצאה כי מי יודע אם תמצא מזון - אלו גרמו למזונה להיות מרים כלענה, ולא מתוקים כדבש.

את המסר הזה כדאי שניקח עימנו מפרשת השבוע, כי כולנו חווים לעתים רגעי משבר ודאגה, לחץ ומבוכה. לפעמים בעיה רפואית מלחיצה, לפעמים נוחתת צרה לא צפויה, לפעמים מצב הפרנסה לוט בערפל. כל יהודי מאמין שה' יפתח לו את השערים, אך אם הוא באמת יבטח בה' וישען עליו, יעשה את ההשתדלות שלו מתוך רוגע ושלווה - זה יבוא מהר, מתוך נעים מהצפוי!

אחים יקרים, מה לנו דאגה, מנין לנו הלחץ? - יהודי יודע שבכל מה שעובר עליו, בכל התמודדות, בכל מצב בחיים - אבא שבשמים לציודו, חפץ בהצלחתו ופועל למענו. הבה נישאר רגועים ושלווים, סמוכים ובטוחים, אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!

50 דקות מהפכניות!

מדמויות ההוד בירושלים של מעלה, היה הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל. דמות מופת רחמיאית של צדיק נשגב, שעסק במסירות נפש בקירוב יהודים לאביהם שבשמים ובמעשי חסד נאצלים, שאת רובם עשה הרחק מעין רואים. הוא נהג לקרב יהודים קשי יום, לדאוג לכל מחסורם, להרעיף עליהם טללי עידוד ונוחם, ולסייע להם להתפרנס במלאכה המתאימה להם.

אחד מאותם יהודים שקירב, הפך לקבלן השיפוצים האישי שלו. למען הסר ספק, רבי אשר לא נזקק לשיפוצניק תמיד, ביתו היה חף מכל גיגון של שיפוץ או הדר. תפקידו של השיפוצניק היה לגשת לבתי אלמנות ונוקקים, לתקן את הדרוש תיקון, לצבוע, לסייד, להתקין, להחליף ולחדש. אחת לשבוע, ביום ששי לפני חצות, היה מגיע השיפוצניק לטיטול את שער עבודתו ועבודת הפועלים הערבים בגין עמלם באותו שבוע, שאם לא כן - הרי זו בחינת סכנת נפשות ממש מהפועלים...

ויהי באחד מימי השישי, עלה השיפוצניק לביתו של רבי אשר, ערך עמו את החשבון, והנה - הסתבר שעלות השבוע החולף היתה גבוהה מהרגיל. רבי אשר חיטט בכיסו, אך לא מצא בו אלא כמה מאות דולרים בודדים, הרחק הרחק מעשרות אלפי השקלים הנדרשים. רבי אשר מחפש גם בארונות, במגירות ובכל פינה נסתרת, ועם כל חיפוש

החיים שלנו, של כל אחד ואחד מאיתנו, הינם מסע ארוך בין תחנות שונות, טובות ופחות טובות, נעימות לצד כאלה שאינן קלות. כולנו חולפים ביעף על פני צמתים שונים בחיים, לפעמים עלינו לקבל החלטות הרות גורל, ולפעמים אנו צריכים להתמודד בהתמודדות לא פשוטות. זה המצב וזו המציאות אצל כל בני האדם, אך גם בנקודה הזו - זכה העם היהודי בזכיה מיוחדת שאינה מובנת מאליה, זכיה שמשנה את התמונה לחלוטין, מעניקה אופטימית, מעודדת, מבטיחה את העתיד.

הזכיה הזו, היא הזכיה להאמין ולדעת שיש בורא לעולם, והבורא הזה הוא אבא שלנו, הדואג לכל מחסורנו ועינו צופיה להבטיח את דרכינו ולהיטיב את חיינו. לא רק להאמין בו ולדעת שהוא קיים, אלא לבטוח בו באמת, להישען עליו בעת צרה, לדעת שהוא לצידינו בכל מצב ובכל תנאי, ולבטח הוא ינהלנו על מי מנוחתו.

זו לא עוד הבנה, אלא תובנה שמשנה חיים, מפקסת את המבט, מרגיעה, מעודדת, תומכת ונוסכת ביטחון אמיתי. כשאדם יודע שאביו הוא מלך העולם, ומלך העולם - הוא ולא אחר - דואג לו וחפץ בהצלחתו ובטובתו, הוא לוקח את כל מה שעובר עליו בפרופורציה הראויה. לעולם אינו נבהל, נבוך ותוהה, הוא יודע שהוא בידיים הטובות ביותר ובטוח בכך!

הראיתם פעם נסיך מבולבל? האם בנו של ראש הממשלה עלול לחוש אבוד?! - אפילו בנו של עשיר ממוצע, חש ברוב המקרים רגוע ושלו. גם אם יש לו דאגה כלשהי, הוא בטוח שאביו העשיר בוודאי ידאג לכל מחסורו, יפעיל עבודה או קשריו, יפתח לו את הדלתות. וזאת, כאשר היכולת של מלך או עשיר מוגבלת מאוד, אין לו כל יכולת השפעה על הבריאות, על מצב הרוח, אפילו על המצב הכלכלי - הוא לא בהכרח שולט...

לא כן בבנו של מלך מלכי המלכים, ביהודי. יהודי הוא בנו של המלך החזק בעולם, שמנחה, מנווט ומשיגה בעין פקוחה וברחמים על כל באי עולם. הוא רואה את מה שעובר עליו, הוא מעניק לנו את ההתמודדות עימן נתמודד, והוא נותן לנו את הכח לעבור אותן בשלום ולצאת מהן מחוזקים. עלינו רק לבטוח ולהאמין בישועתו, ולהישען עליו בכל העוצמה.

פרשת השבוע חושפת את המאפיין הזה, בדברי היונה שבובה אל התיבה לאחר המבול: 'והנה עלה זית טרף בפיה'. חז"ל מגלים משמעות נסתרת במסר הטמון בעלה שבפי היונה: ככלות ימי המבול ולאחר שבמשך כשנה הוא שדא למזונה, היא בוחרת ומעדיפה מזון מר כלענה מידו הטובה והרחומה של בורא עולם, על פני מזון מתוק כדבש מידיו של נח!

זה לא שיש לה משהו אישי נגד נח, הלא הוא שהגיש לה את מזונה במשך ימי המבול. אבל זו בדיוק הבעיה - היא לא רוצה מזון מידי של בשר ודם, היא לא רוצה אוכל מתוק מידי של בן אנוש. היא מעדיפה מזון שכולו ביטחון בה', הישענות עליו, קשר קרוב אתו. 'היו מזונותיי מרורים כזית בידי של הקדוש ברוך הוא, ואל יהיו מתוקים כדבש בידי בשר ודם!' - קובעת היונה, מעדיפה את העלה המר של ה' על מעדני מלך...

ובכל זאת, גואה ועולה שאלה מהותית: מדוע באמת הביאה עלה מר של זית? - אם אדם נהנה מידי הטובות והמעניקות של בורא עולם, מדוע לא יהיה מזונו מתוק ואהוב, למה

הסגולה לאמונה שלימה

כולנו חפצים להתחזק באמונה, כולנו חפצים לחיות בביטחון, כולנו מאמינים שזו האמת. ועדיין, לא פעם זה קשה, נסיונות החיים עושים את שלהם, אנו מחפשים עצות ודרכים איך להתחזק במידת האמונה והביטחון, להפוך את תובנת הביטחון למשהו מובנה בתוכנו המנחה את דרכנו.

הנה סגולה, תגלית מרוממת, שעתה היא עונתה וזה הזמן לאמץ אותה: ה'חפץ חיים' זצ"ל חושף, כי סגולה לאמונה - ללמוד את ספר בראשית, העוסק בסדר בריאת העולם, ומחדד את ההכרה בכך שיש בורא לעולם, המנחה ומנווט את העולם כולו והמתרחש בו. וכך בעצמו נהג בשנות חייו המאוחרות, ללמוד מדי יום בספר בראשית, כדי לחזק את עצמו במידת האמונה והביטחון!

הבה נאמץ את הסגולה הזו, עודנו בראשית ספר בראשית, זה הזמן לעסוק בלימוד ספר זה ולחזק את מבויעי האמונה והביטחון שבתוכנו. כך יקל עלינו להתמודד עם אתגרי החיים השונים, זה מה שיתן לנו את הכח להתמודד, ולהחזיק בעוז ובגאון, באמונה ובביטחון!

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל) ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

שהסתיים באכזבה - השיפוצניק שלצידו הלך ונלחץ. היטב הבין כי הוא חייב מיד את הכסף, לבל יאונה לו רע מהפועלים הערבים הממתנינים...

הדקות מוסיפות וחולפות, רבי אשר מחייך את חיכוכו הטוב, ומתחיל לדבר דברי אמונה וביטחון. 'הלא בורא עולם יודע היטב כי אני זקוק לכסף הזה' - הוא מסביר לשיפוצניק במאור פנים, 'ואין לו כל בעיה לשלוח לי את הכסף כאן ועכשיו. כל שעלינו לעשות הוא להתחזק באמונה ובביטחון בבורא הכל יכול, ותיכף נראה כי הסכום החסר יבוא גם יבוא!'

השיפוצניק מתעודד קמעא, אך הזמן מוסיף לחלוף, וכסף אין. רבי אשר מסרב להילחץ, אף עננה קלה של דאגה לא נראית על פניו המאירות. 'אין עוד מלבדו, אפס זולתו!' - הוא קורא בהתרגשות, 'בורא עולם בוודאי רוצה שיגיעו עשרות האלפים הדרושים לנו!' - הוא קובע בביטחון ובאמונה, 'ולכן בוודאי ישלח אותם. עלינו רק לבטוח בו ולהאמין בישועתו!'

חלפו כחמישים דקות, שעת חצות התקרבה, ולפתע - נקישה בדלת. בפתח עמד יהודי נשוא פנים מבני ברק, ממקורביו של רבי אשר, ומיד בכניסתו הוא מוציא מחיקו מעטפה תפוחה ובה עשרות אלפי שקלים, אותם הוא מושיט לרבי אשר. 'גביר פלוני מבני ברק שלח זאת אל הרבי, אומר המקורב, 'באתי במיוחד מבני ברק להביא את הכסף...'

עיניו של רבי אשר נרגשות, שוב ראה כי ישועת ה' כהרף עין, הוא סמך על בורא עולם - ובורא עולם אכן שלח את הכסף. הוא סופר את הסכום, מוסיף את כמה מאות הדולרים שהיו בידו קודם לכן, והנה - זהו הסכום המדויק הדרוש לתשלום עבור השיפוצים השבועי, שקל לא יותר ושקל לא פחות!

רבי אשר נפעם, ומושיט את צרור הכסף התפוח לידי השיפוצניק, שממהר לצאת ולשלם לפועליו. ואז, פונה רבי אשר למקורבו ושואל, 'אמור לי בבקשה, מה טעם באת דווקא בשעה לא שגרתית זו, ובנסיעה מיוחדת מבני ברק? האם אותו גביר ביקש להעביר את הכסף דווקא היום, דווקא עכשיו?'

'לא ולא!' - משיב המקורב ומספר, כי פגש את אותו גביר כבר בליל אמש, והלה העניק לו את הסכום וביקש שיעבירו לרבי אשר. 'חשבתי לעצמי, הוא מוסיף ומספר, 'שהרי ממילא אני עולה לירושלים בשבוע הבא, אעביר אז את הכסף. ולפתע, היום, פתאום תקפוני נקיפות מצפון קטנות. אולי סכום כה גדול יכול לסייע בדחיפות, למה לעכב את העברתו בכמה ימים? ולפיכך, ולמרות המאמץ המיוחד הכרוך בכך, גמרתו אומר לעלות לירושלים במיוחד ולמסור את הכסף כאן ועכשיו!'

רבי אשר מקשיב וחיכוכו מתרחב, ואז הוא שואל: 'אולי תוכל לשער, מתי בדיוק התעורר בך הספק, שאולי כדאי להזדרז ולהעביר את הכסף מיד?'

רבי אשר שם אוזניו כאפרסכת, הנה מגיעה ה'תגלית הבטחונית' המרעישת, עד כמה מידת הביטחון חוללה מהפך: 'לפני כחמישים דקות!' - משיב המקורב ואומר, 'ממש עכשיו, דקות לפני שיצאתי. חשבתי על זה ומיד יצאתי לדרך, שאורכה כחמישים דקות נסיעה!'

'לא יאומן!' - רבי אשר נרגש עד כלות הנפש, 'הלא בדיוק לפני חמישים דקות הבנו את עומק הבעיה, אז הבנתי שחסר לי בדיוק את הסכום הזה כדי לשלם לפועלים. יכולתי לדאוג ולהילחץ, אך הנה גילוי שמימי מדהים - שזה היה פשוט מיותר ולא מועיל... ההיפך, ברגע שהתחלנו להתחזק בביטחון בבורא עולם, ברגע שהחילוננו לעסוק בדיבורי אמונה והישענות על אבא שבשמים - באותו רגע נפתח שער הישועה והמחשבות עוררו בך את הרצון לקום ולנסוע לירושלים!'

וסיפור נפלא זה, אותו סיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מאיר לנגד עינינו עד כמה גדול כוחה של מידת הביטחון, עד כמה עוצמתה. הנה כי כן, בכל עת של לחץ ודאגה, אם אנו נתקלים בהתמודדות או בקושי לא פשוט, נראה לנגד עינינו את המעטפה תפוחת המזמונים היוצאת לדרך מבני ברק לירושלים באופן כה לא צפוי ובמאמץ כה גדול, רק כי יהודי התחזק בביטחון שה' ישלח לו את הישועה - ואז ה' באמת שלח את ישועתו!

יהודי יקר! מה לך דואג, מה לך נבוך, מדוע אתה תוהה ומבולבל? נכון, כשעומדת לנגד העיניים שאלה קיומית, חרדה לופתת, בעיה רפואית סבוכה או מינוס חסר תקדים, הדאגה עלולה להשתלט, הלחץ עלול לקנות שביטה. אך דווקא הישענות על בורא עולם, האמונה בו והביטחון בישועתו - הם שמבטיחים את הישועה האמיתית, הם שמקבלים אותה אלינו בצעדי ענק. הבה נבטח בה' בכל עת, ונזכה לראות בישועתו ובטובתו כמו עינינו. בקרוב ממש!

פגישה בארץ, שיק מאמריקה...

היה זה בימי מלחמת העולם הראשונה. מוסדות עולם נעו גם זעו, גבולות היטשטשו, הכלכלה התרסקה, ובעקבות כך פסק זרם התרומות שהחזיק את עניי ירושלים, ורבים מתושביה חוו חרפת רעב מוחשית. אחת המשפחות העניות בירושלים היתה משפחתו

של הצדיק רבי אריה לוינ'ל, ולנוכח המצב הכלכלי הקשה - הפך הרעב לאורח קבוע בבית, ולבני המשפחה לא היה מה לאכול - כפשוטו ממש.

רבי אריה הביט בצרתם, האזין לקרקורי בטנם המשוועת לאוכל, ואין לאל ידו להושיע. הכסף אזל עד הפרוטה האחרונה, ועתה - עוללים שואלים לחם ואין. בלית ברירה, החליט לפנות אל אחד מעשירי ירושלים - במושגי אותם ימים, להפקיד בידיו כמה ספרי קודש עתיקים כמשכון יקר, וליטול ממנו הלוואה קטנה שתאפשר לו לקנות מעט מוצרי מזון להחיות נפש משפחתו.

רבי אריה לא ציפה לאכזבה שכזו, לתשובה כה חצופה. אותו יהודי אמיד סירב להלוות לו כסף, וגם הסבר נאה היה בפיו לפשר הסירוב: 'הלא כל בני ירושלים באים ללוות ממני, ואני מלווה להם כסף - כי חוששני שאם לא אלווה להם יכעסו עליי וישנאו אותי. לא כן אתה, הלא מידותיך כה טובות, טוב ליכך כה רב, גם אם לא אלווה לך - בטוחני שתישאר אוהבי במקדמם. אין לי סיבה להלוות לך!' - פסק הלה את פסקו בעזות מצח.

לבו של רבי אריה חישב להישר. אם עד עתה האמין שלפחות יוכל להיעזר באותו יהודי - מתברר כי הלה משענת קנה רצוץ, ועוד תירוץ מקורי שכזה בפיו... הוא אכן צדק - העשיר הירושלמי, שכן רבי אריה באמת לא כעס עליו, הוסיף לאהוב אותו כבתחילה. הוא שב לביתו וסיפר לרבנית בקול נכאים את הקורות אותו, ולהפתעתו הרבה, עיניה של הרבנית נדלקו בזיק של תקוה, והיא השיבה ואמרה:

'מה לך נשבר בעלי היקר? הלא חובתנו לדון את כל האדם לכף זכות, והרי לא נצליח לדונו לכף זכות... ולפיכך אין לנו אלא להסיק כי היתה זו פקודת הבורא ממעל, שפקדה עליו לקפוץ את ידו ולסרב לתת לך הלוואה, בלי סיבה אמיתית. ואם כן' - המשיכה הרבנית ושטחה את טיעוניה - 'הלא ברור כי בורא עולם לא רוצה שנגווע ברעב, יש לו מטרה אחרת, כנראה מטרתו לחזק אותנו באמונה ובביטחון בישועתו!'

'השלך על השם יהבך והוא יכללך!' - הוסיפה הרבנית ואמרה, 'הרי המסר של בורא עולם עבורנו ברור ושקוף, שגם מי שמלווה לכולם - לא יעזוב לנו, כדי שנישען רק עליו, ונבטח בו. הבה נעשה זאת בשמחה ובטוב לבב, הבה נישען עליו חזק ובכל הכח, הבה נאמין בו ונבטח כי הוא ידאג לכל מחסורנו, ודורשי השם לא יחסרו כל טוב!'

רבי אריה התחזק מדברי הרבנית, ויחיד הם ישבו ודיברו דיבורי חיזוק של אמונה וביטחון שעה ארוכה, עד שלפתע נקישה על הדלת, ובפתחה עמד שליח הדואר ומעטפה בידו. 'זה עבור לוינ' - קרא לחלל הבית, השליך את המעטפה פנימה והמשיך לכתובת הבאה.

רבי אריה ניגש אל המעטפה ומוציא ממנה מכתב קצר ותכליתי, המגיע מאפטרופוס הממונה על עזבונו של יהודי אמריקאי, שכתב בצוואתו את הדברים הבאים: לפני שנים פגש בפתח תקווה את רבי אריה לוינ, והואיל והוא מכיר ומקיר - אותו ואת אחד מסביו, הוא מבקש כי עשרה דולרים מירושתו יינתנו ביום השנה שלו לאותו רבי אריה לוינ. ולמעטפה זו - מצורפת המחאה על הסכום האמור, חתומה באותיות אנגליות גדולות ועגולות...

עשרה דולרים היו באותם ימים סכום גדול. רבי אריה נרגש, עיניו נישאות אל על בהודאה לה' הטוב, בתודה על כך שגם הפעם הביטחון בו לא איכזב. הוא נוטל את ההמחאה ופורט אותה אצל חלפן כספים מקומי, ומסכום זה - שבורא עולם סידר שיום השנה של אותו יהודי אמיד יחול בסמוך למועד הרעב הגדול - היה מזון לו ולמשפחתו למשך תקופה!

וכל ימיו היה רבי אריה אומר בענוותנותו, כי מידת הביטחון שלו - כמו מידת טובות אחרות בהן זכה, הן מכח אשתו הרבנית ע"ה. כי חיה אמונה, דיבורה אפוף ביטחון, מילותיה מלוות תמיד בצליל אופטימי שלא יטוש ה' את עמו ונחלתו, ויעזור להם להתגבר כל משבר וקושי. ואכן, כפי שקרה גם הפעם, בכח הביטחון והאמונה שרדו את המשבר הכלכלי והרעב הקשה, ובשעת ההתחזקות בביטחון הגיעה ההמחאה השצילה את המצב.

ולא נועד סיפור זה, שהופיע בגיליון 'בקהילתנו' - פרשת כי תצא, אלא כדי ללמדנו: חשוב לו היהודי מחשבות, מהרהר, מתכנן. בסופו של דבר, תוכניותיו נגזנות, מחשבותיו מתנפצות, הרהוריו מעלים חרס. ברגע האמת, בכל עת קושי או צרה, כדאי להתחזק רק באמונה ובביטחון, להאמין באמת שה' רואה ומשגיח, הוא ששלח את ההתמודדות הזו, והוא שיוציא אותנו ממנה, לפי תוכניתו האלוהית.

וגם כשהאופק חשוך לחלוטין, וגם כש'תוכנית הצלה' האחרונה נגזרה, וגם כשהאור העמום בקצה המנהרה כבה - גם שם בורא עולם איתנו, לו רק נבטח בו, נאמין בו, נדע שבאמת יש לו תוכנית סדורה וטובה. 'בטחו בהשם עדי עד!' - בורא עולם עימנו, רואה אותנו, משגיח עלינו. ולו נזכה, רק נבטח בו בכל הכח, נישען עליו ורק עליו. אם נזכה לה' השם קיינו לו, אם נבטח בו ונאמין רק בו, אזי 'גילה ונשמחה בישועתו!'

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 960

פרשת נח - "נכנס יין - יצא סוד"

ללימודה? תמהו לתמיחתי: "מה פרוש? הלא חייב היית לחשוב על עתידך בעולם הנצח!". אמרתי: "עזבו, אותי עניין רק הרגע, לא חשבתי על העתיד, כל מעיני היו בהנאות ההווה!". השתאו. שאלו בעיני: "כגון מה?". עניתי: "ביליתי בחבורה, שוחחנו בעיניי הבאי, שתינו להנאתנו... חקרו: "מה שתיכם, יין?". עניתי: "ודאי, יין! מכל סוג – אדום, לבן, מתוק, יבש, אח – יין!". "ומה עוד?" שאלו. עניתי: "ליקר, עראק, ויסקי!". תהו: "מילא היין, טעים. הליקר, מתוק. גם העראק, טעים. אבל הויסקי – פוי, מריר הוא, איך יכולת לשתות?!". הצחיקו אותי, מה הם מבינים בויסקי... אמרתי: "נכון, בהתחלה מר הוא, אבל אחר כך – הא, אחר כך נעשה חם בכל הגוף, הנפש מתרוננת, והתחושה נפלאה!". אזי נתנו עלי בקולם: "אם כך, חשבת על העתיד! מוכן היית לשתות ויסקי מריר בשביל הרגשה שאחר כך, אז מדוע לא הקצבת שעת לימוד בשביל העולם שאחר כך?! וקבעו את דיני לגיהנום... לכן, אני אומר לכם: חברה, תמשיכו לשתות, רק לא ויסקי... לקחו של שיכור! ומי אינו כמוהו?..."

רבותינו ידעו יפה את טבע האדם ואת השפעת היין עליו במידה והוא שותה יתר על המידה. להדגמת השפעתה המזיקה של השיכרות הם סיפרו את מעשה ה"שותפות" שעשה השטן עם נוח שהיה הראשון בהיסטוריה שנטע כרם. בצאתו מן התיבה אחר המבול ובראותו את העולם נחרב, ריק ושומם, רצה נוח להכניס קצת שמחה וחדוות חיים בין הנותרים בחיים. הוא החליט אפוא לנטוע כרם. מיד בא אליו השטן ושאלו אם הוא רוצה לעשות איתו שותפות. נוח הסכים. מה עשה השטן? הביא כבשה, שחטה והשקה בדמה את השתיל הרך. אחר כך הלך, הביא אריה ועשה את אותו הדבר. המחזה חזר ונשנה כאשר השטן הביא חזיר והשתמש בדמו להשקיית השתיל. "לשם מה אתה עושה זאת?" שאל נוח המופתע את ה"שותף". "פשוט מאד", ענה השטן, "כאשר אדם שותה כוס יין הוא נעשה רך ושקט כמו כבשה. שותה שתי כוסות הוא מרגיש את עצמו חזק וגיבור כארי, מי ידמה לו ומי ישווה לו...? אולם אם הוא מוסיף לשתות כוס נוספת הרי הוא דומה לחזיר המתגולל בבוץ" סיים השטן את ה"רצאתו". כנראה שנוח רצה לנסות אם זה באמת כמו שהשטן אמר, הוא אמנם ניסה והגיע לתוצאות הידועות לכולכם מן החומש... ורבותינו מוסיפים ואומרים שהתורה כבר רמזה על כך שיין יכול להיות מקור של צרות ופורעניות כדברי רבי יצחק שאמר "כי אל לו לאדם להיות להוט אחר היין". וזהו שאמרו כי פרשת נטיעת הכרם של נוח בתורה מכילה חמש-עשרה מילים המתחילות ב"וי" (ויחל, ויטע, וישת וכו') וזה הלא ידוע כי לשון "וי" זה לשון צרה...

על נזקו של היין כבר התבטאו רבותינו (פרקי אבות ג, י"א) "רבי דוסא בן הרכינס אומר: שינה של שחרית, ויין של צהרים, ושיחת הילדים ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ, מוציאים את האדם מן העולם". יין של צהרים מפרש רש"י "שמביתו לידי שיכרות". רבנו יונה גירונדי מפרש "שמבטלו מתלמוד תורה ומביאו לידי עבירה". "היין נכנס בכל איבר ואיבר והגוף מתרשל והדעת מיטלטלת (האדם נעשה מבולבל), נכנס היין יצאה הדעת. כל מקום שיש יין אין דעת. נכנס יין – יצא סוד: 'יין' חשבונו שבעים, ו'סוד' חשבונו שבעים". במדרש (תנחומא נח) מובא "כל מקום שאתה מוצא יין אתה

על הפסוק בפרשתינו "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם" (ט, כ) אומר רש"י בשם המדרש "ויחל נח" – שנתחלל נח ונעשה חולין. אמר רבי חייא בר אבא: בו ביום נטע, בו ביום שתה, בו ביום נתבזה (בראשית רבה לו, ג) כאשר בסופו של דבר, אותה שיכרות הביאה קללה לעולם.

הנה אחר המבול היתה בעולם תגבורת של מידת החסד והרחמים של ה' יתברך, ורצה הוא יתברך לבנות את העולם כמקודם ולכוננו על מלאו, וכמו שכתוב (בראשית ח, כא) "לא אוסיף לקלל עוד את האדמה". ולכן היה הדין נותן כי העסק הראשון שהיה לו לנח להתחיל לעסוק בו הוא דבר מהדברים מתיקונו של עולם, כי השם יתברך בשל רצונו העז לשקם את עולמו הטביע במעשה הראשון הצלחה בהפלה מרובה ועצומה יותר מגדר הרגיל. נח שהיה אחר המבול, לא השכיל לבחור את הדבר מהדברים החשובים יותר לתיקונו של העולם, אלא וירא ראשית לו לנטוע כרם. נח היה צריך להבין כי ישנו סיכוי גדול לבוא במכשול בשל התרבות הדבר. ואכן כך היה, נח נחל מפלה קשה בשל התרבות היין שתה והשתכר, וכתוצאה מכך סופו היה שנתבזה ונתגלה במערומו וכמו שנאמר "נכנס יין יצא סוד".

בספר "פניני הלכה" כתב כי כשם שהלחם הוא ראש כל המאכלים, כך היין ראש כל המשקים. עיקר תפקידו של הלחם לסעד ולהזין, לתת לאדם כוח לפעול ולעשות. לעומת זאת, תפקידו העיקרי של המשקה לתת לאדם חיוניות ורעננות. מיוחד הוא היין שגם מזין כמו מאכל, מפני תכולת הסוכר הגבוהה שבפרי המעניקה לו ערך קלורי, ובנוסף לכך, החיוניות שהוא נותן לאדם מלווה בשמחה שבגוף. ואף דוד המלך, במזמור ההודאה על פלאי הבריאה, הודה לה' על היין המשמח, שנאמר (תהלים קד, טו): "ויין ישמח לבב אנוש". וכן מסופר על רבא שאמר שבזכות היין ששתה וריח הטוב שהריח, נפתח מוחו לחידושי תורה (יומא ע"ו.). כל דבר גשמי כאשר הוא מתלווה אל הערכים הרוחניים, אז לא רק שהוא אינו מזיק, אלא אף מועיל ומסייע לגילוי הערכים. אבל כשהגשמיים נעשית לעיקר, הרי דוחקת את הרוחניות, וגורמת לאדם להיות גס ומגושם. קל וחומר כאשר מדובר ביין, שיש בו חיוניות עצומה שמבטאת את התסיסה שבחיים הגשמיים – שאם אדם שותה ממנו יתר על המידה, הוא נעשה שיכור ובזוי, מתמכר לתאוותו, דעתו מסתלקת ממנו ויצר הרע שולט בו. בנובהרדוק, היו מספרים על כך סיפור: מעשה בחברת מבלי עולם, ריקים ופוחזים, שהיו שותים ומשתכרים בחבורה ומבלים ימיהם בליצנות ובטלה. יום אחד תהו ואמרו: "מה יהיה, הלא פעם נצטרך למסור דין וחשבון על מעשינו. מה נצטדק ומה נאמר?! נבוכו, והסכימו בתקיעת כף, שהראשון מבני החבורה שיעלה למרום יתגלה לחבריו ויספר להם מה נעשה בדינו. כך יוכלו להתכונן לקראת הבאות. לא עבר זמן רב, והראשון מת משחמת הכבד, מחלת השיכורים. כעבור כמה ימים התגלה לחבריו, ופניו שחורים כשולי הקדרה, מפויחים מאש הגיהנום. "מה קרה?!?" נבעתו. "חברה", הודיעם, "הכל בסדר, תמשיכו לבלות ולשתות. רק ויסקי אל תשתו!". "ויסקי, אח, ויסקי! השיכור הסקוטי המר והחריף, לשמו ולזכרו תאות נפש! הכל נשתה חוץ ממנו! מדוע?!?" "אומר לכם", הסביר בעגמומיות – "עליתי למרום, והתייצבתי לפני בית דין של מעלה. השאלה הראשונה היתה: "עסקת בתורה הקדשת לה עיתים?!". עניתי: "לא, וכי מדוע היה עלי לעסוק בתורה, לקבוע עיתים

מוצא כישלון". וחשוב על נח, לוט, ויהודי שושן שנתחייבו על ששתו מיין המלך (על פי מגילה יב.).

המתרגל לשתייה יתירה איננו יכול להיגמל ממנהג זה, והוא מבקש לשתות עוד ועוד "מתי אקיץ (כאשר אתפכח משכרוני) אוסיף אבקשנו עוד" (משלי פרק כג פסוק לה).

כאשר האדם שותה יין מעבר למידה הנכונה לא די שאינו רואה בכך ברכה, אלא גורם לעצמו נזק עצום. היין מטשטש את המחשבה, מקהה את חדות החושים, ופוגם בסיקול הדעת. כך גורם היין לביטול תורה שכן אדם שתוי איננו מסוגל לעסוק בתורה. גם אם ירצה לשבת ללמוד, הריכוז והמחשבה יהיו ממנו והלאה, והלימוד לא יצלח. לכן גם קבעו רבותינו (עירובין ס"ד.) "שתוי אל יתפלל". כמו כן, "שתה רביעית יין אל יורה", עד שיפוג יינו. כן נאמר (תענית כ"ו): "כהן מברך – אסור ביין". כל אלו: התפילה, הוראת הדין, ברכת העם וכמובן – לימוד תורה, דורשים ריכוז וכוונה, שאינם מצויים באדם הלום יין. כבר התריע על כך ישעיהו הנביא ואמר (ישעיה פרק כ"ח פסוקים ז'-ח) "וגם אלה ביין שגו ובשכר תעו... את מי יורה דעה?". אם אדם מרגיל עצמו לשתית יין הרי שהרגל השתייה נעשה לו לטבע, וכך מוציא אותו היין משני העולמות. הוא מתבטל מעבודת הבורא ומעבודה לפרנסתו. הוא מאבד את הונו ואת זמנו, וחמור מכך, את צלילות דעתו, ושוב אין הוא בגדר חי. כמה מפרשים מעלים גם את העובדה, ששתייה מרובה מזיקה לבריאות. מי שמנצל מצב זה הוא, כמובן, היצר הרע. הוא חש ברפיון המחשבה והשכל, ומפתה את האדם לחטא. על כך נאמר (משלי כ"ג ל"א) "כי יתן בכוס עינו, יתהלך במישרים" – המרבה לשתות, כל העברות דומות לו למישור, כל הדרכים ישרות בעיניו (רש"י שם).

לפיכך "אחריתו כנחש ישך וכצפוניו יפרש" – גם אם בתחילה השתייה נעימה וערבה לו, בסופו של דבר היא הרסנית כארס הנחש. אמרו על כך רבותינו במדרש (ויקרא רבה י"ב א') "מה צפוניו (סוג נחש) זה מפרש בין מתים לחיים, כך מפרש היין את האדם מדרכי חיים לדרכי המוות".

העולה מהדברים לעיל מלמד כי אמנם בפשטות היין עלול לגרום את האדם לחטא, אבל כאשר אדם מדגיש את הפנימיות והרוחניות, אז היין מצטרף לקדושה. וכשאדם כזה שותה יין, מתגלה פנימיותו הטובה. ולעתיד לבוא יתגלו הסודות בשלמות, וכפי שאמרו בזוהר הנעלם (ח"א קל"ה, ב'): "יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית, אלו דברים עתיקים שלא נגלו לאדם מיום שנברא העולם, ועתידיים להתגלות לצדיקים לעתיד לבא".

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו המספר את סודו של היין והמוסר העמוק העולה ממנו ...

"מאיר? שלום, כאן סמואל". "שלום וברכה, הרבה זמן כבר לא דיברנו. מה חדש?". "הכל בסדר, ברוך השם. יש לך הרבה כסף במניות. נכון?". "נכון. השקעתי הרבה אני מאושר, משום שהצלחתי כמעט להכפיל את ההשקעה. הבורסה היא ממש מכרה זהב בתקופה האחרונה", סיפר מאיר בהתלהבות. "אתה יודע שגם במכרה הדבר הכי חשוב הוא לצאת, להימלט לפני המפולת", העיר סמואל. "מה אתה מתכוון לומר?". שאל מאיר בהבלת מה. "בדיוק מה שהבנת" ענה סמואל בנחת. "עומדת להיות מפולת בבורסה?". קולו של מאיר התקרב לטון של פאניקה. "מי יודע מה עומד להיות? אינני מגיד עתידות. אני רק מיעץ לתת הוראת מכירה ולקחת את הכסף" השיב סמואל. "היום?". "היום!". "יש לך איזה מידע חסוי? משהו שאסור להפיץ והצלחת לשמוע?". שאל מאיר. "לגמרי לא! אין לי שום קשר למידע חסוי, אני פשוט בודק את שערי המניות ורואה שהם הגיעו לרמת תשואה גבוהה כל כך שאין ממנה דרך כלפי מעלה, אלא אך ורק כלפי מטה. זה הרגע הנכון לצאת". מאיר התלבט. אם סמואל צודק הרי שאין דבר נכון יותר מלאת הוראת מכירה מיידית. הוא הרוויח הון, ויוכל עתה להשקיע אותו בכל מה שירצה. השנה בה עסק בבורסה היתה שנה משתלמת מאוד לכספו. אבל אם סמואל טועה, הוא יוציא את כספו ויחמיץ את ההזדמנות להרוויח עוד ועוד, לגרוף את הכספים בקלות וללא מאמץ. נו?

אתה מוכר או לא? הוא הרים טלפון לפקיד הבנק. "שמע, ידד חכם שבעבר סמכתי על עצותיו מכל מיני תחומים יעץ לי למכור. פתח את התיק שלי, מכור את כל המניות" פקד מאיר. "מה?! חבל, מאיר, חבל! יש לך תיק השקעות מצוין, המניות שלך עולות מעלה בצורה חדה, אפשר לומר משתוללות כלפי מעלה. מה פתאום למכור הכל? זה יכול להיות הפסד של אלפי שקלים מהיום למחר". מאיר לא רצה לשמוע, דווקא משום שהוא עצמו לא היה שלם עם ההחלטה. "מכור!" אמר בקצרה, ולפקיד לא נותרה ברירה אלא לציית. הוא חשב שמאיר נוהג בטיפשות אבל ביצע כמובן את הפקודה כפי שתפקידו מחייבו, ללא קשר לדעותיו על מידת החוכמה או הטיפשות שבפקודות הלקוחות. עברו שלושה ימים. "מאיר" אמרה לו אשתו "דני מהבנק מחפש אותך בפעם השלישית". מאיר ניגש לטלפון, יודע מה שיאמר דני. "שמע, אני מוכרח לומר לך, זו היתה גאונות! יש פה עשרות אנשים, בוכים על ההפסדים שלהם. ירידת השערים החדה בבורסה גרמה לאנשים הפסד כספי עצום, יש כאלו שהלוו כסף בריבית גבוהה וקנו בו מניות, ועכשיו אין להם אפילו מנין להחזיר את ההלוואה. אבל לא רק כאלו, גם משקיעים מנוסים, 'אריות בורסה' כפי שקוראים להם, צועקים וידיהם על ראשם. תגידי לי איך ידעת מה לעשות? אתה חייב לומר לי, מאיר!". מאיר צוחק "האמן לי, דני, סיפרתי לך באותו יום. אין לי מושג למה, זה לא היה הרעיון שלי. ידד חכם שלי נתן לי עצה ושמעתי לה. זה הכל". "תמיד אתה שומע לעצות?". "לאו דווקא. קראתי איזה מדרש שלאחשוורוש היתה מעלה: הוא לא היה עושה דבר בלי שנמלך. אולי צריך באמת לאמץ לנו את המעלה הזו" התבדח מאיר. "מאיר, אין לי כוח לבדיחות. ספר לי קצת על הידיד המסתורי שלך" ביקש דני בקול חשדני. "לידיד הזה קוראים שמעון סמואל. הוא כבן חמישים, וגר בצפון הארץ כעשר שנים. הוא עלה מצרפת, שם היו לו כרמים משובחים מאוד, באדמה מצויינת שירש מאבותיו. שאל כל אחד שמתמצא ביין, במיוחד ביין צרפתי, והוא יספר לך על "יינות סאלי". כך קראו ליינות שלו. (תחילה וסוף של סמואל) אינני יודע בדיוק מה קרה, אבל באיזה שהוא שלב קרה משהו בעסקים, והוא מכר את הכרמים ועלה לארץ. כאן הוא משמש כיועץ לכרמי 'גפן', וחי בנחת עם משפחתו. ילדיו הנשואים מתגוררים עדיין בצרפת, אם אינני טועה. אין לו שום קשר מיוחד לבנקים או לבורסה, עד כמה שאני יודע. זה הכל אודות שמעון סמואל, ואם אתה זקוק למידע נוסף פנה למשרד חקירות פרטי" סיים מאיר בחיוך רחב. דני הרהר רגע-שניים "בהנחה שלא שיקרת זה באמת נשמע חסר הגיון. אמור לי, העצות הקודמות שנתן לך גם הן היו קשורות במניות?". מאיר חשב והעלה מזכרונו את הפעמים הקודמות. "לא, ממש לא". "אלא?". שאל דני. "אני לא כל כך אוהב את החקירה הזו. עצה אחת היתה בענין אישי שלא נוח לי לדבר עליו. עצה אחרת היתה בענין משפטי: היה לנו וויכוח רציני מאוד עם קבלן הדירה שלנו על שיפוצים מסויימים. אנחנו טענו שהוא צריך לבצע אותם כי כך עולה מן החוזה, והוא טען שאין לו כל אחריות לעניינים אלו. הוויכוח התרחב והסתבך. מפעם לפעם התרכך הקבלן והציע שהוא יטול על עצמו חלק מן העלות וחלק אנחנו נשלם. סמואל אמר לי: אל תוותר, איים עליו בתביעה משפטית, הוא ישלם יותר. יום אחד סיפרתי לסמואל שהקבלן מוכן לשלם שמונים אחוז של השיפוצים. הוא אמר לי: זהו, עד כאן. יותר לא תשיג. עכשיו תקבל את הצעתו. אבל אולי כדאי ללחוץ עליו עוד והוא ישלם הכל? שאלתי את ידידי. לא, אם תלחץ עליו יותר הוא ילך אתך למשפט והעסק יקח שנים, וגם לא בטוח שתזכה. עכשיו חתום איתו על הסכם! כך עשיתי, ואני שמח על כך". דני סיים סוף סוף את השיחה, אבל שאלותיו לא באו על פתרונו. הוא עדיין לא הבין איך ידע האיש ההוא מצרפת מה שלא ידע אף מומחה כלכלה, והשאלה הזו הטרידה אותו מאוד. אולי כדאי לצרפו לצוות של יועצי ההשקעות בבנק? דני, פקיד הבנק, היה מן האנשים שכאשר דבר מה מסקרן אותו הוא

אינו נותן להם מנוח. החידה ושמה שמעון סמואל לא הרפתה ממנו. די, עזוב – אמר לעצמו כמה פעמים, מה זה בעצם משנה לך? אבל לא הצליח. אולי יוכל לצרפו לצוות, ואולי יוכל לאמץ לעצמו את הגאונות הזו, ואולי ישמע על סוד בלתי נודע בתחום היעוץ, ואולי... הוא מצא את מספר הטלפון של סמואל, וניסה לחייג בלי לדעת בדיוק מה הוא עומד לומר. שלושה צלצולים ואחר כך קולה של מזכירה אלקטרונית "משפחת סמואל, שלום. כרגע איננו נמצאים, בהשמע הצפוף השאר הודעתך ואשתדל להתקשר בהקדם. אם מדובר בנושא חדש אנא, מסור פרטים ענייניים, ואם מדובר בנושא בטיפול השאר את מספרו. תודה". דני ניתק את הטלפון. אף פעם לא אהב במיוחד להרצות הודעות למזכירות אלקטרוניות, הרי זו גירסה מתקדמת של דיבור לעצים ולאנשים... ובוודאי לא הפעם, כשבעצמו לא ידע מה הוא רוצה לומר. ("אנא גלה את סודך"...). ובכל זאת דני שם לב לנוסח הבלתי שגרתי של ההודעה. נושא חדש, נושא ישן – פירושו של דבר שהאיש רגיל לקבל מספר גדול של פניות. מה אמר מאיר, מה המקצוע של סמואל? כן, דני נזכר: מאיר סיפר שסמואל יועץ איזה יקב. נו, כמה עניינים יש בקשר ליקב? כמה כרמים ויקבים יש בכלל בארץ? כנראה שפונים אליו בנושאים שונים. אין פלא בכך. כל מי שקיבל פעם עצה טובה הפנה, מן הסתם, את ידיו, וכך התרחב המעגל. בדיוק בדרך שאתה שמעת עליו – אמר דני לעצמו – כך שמעו עליו האחרים. דני ניסה לפעול בכיוון אחר. הוא הרים טלפון לבנק צרפתי, שהיה בקשרי מסחר עם הבנק שלהם. "תוכל, בבקשה לברר לי על "כרמי סאל"? שאל. בצרפת חשבו שזו שאלה עסקית והתשובה הגיעה אחרי כמה שעות "אלו היו בין הכרמים המשובחים ביותר בצרפת. מומחי טעימה שיבחו את הטעם המיוחד והמקורי של יינות מן הבציר של "כרמי סאל". במסעדות יוקרתיות ביותר הגישו אותן. במשרד החוץ היה מלאי של יינות כאילו למטרות אירוח של שרים, שגרירים וכדומה. אלא שלפני כמה שנים קרה שם משהו, אינני יודע בדיוק מה. היתה בעיה חמורה והבעלים לא הצליחו להתאושש ממנה. הם מכרו את הכרמים לבעלות חדשה, אומרים שמאז היין הוא לא מה שהיה. אנשים המתמצאים ביינות (וצרפת מלאה במתמצאים ביינות) מבחינים בקלות בין יין שהוכן בפקוח הבעלים הישנים לבין יין שהוכן אחר כך". "תודה לך" אמר דני וסיים את השיחה. זהו, אין עצה אמר לעצמו. קום ולך אל האיש, אולי תחכים ואולי לא, אולי תגלה את הסוד ואולי לא. אין לך מה להפסיד. הוא התקשר פעם נוספת והשאיר למזכירה את שמו ומספרו בבנק. סמואל התקשר אליו למחרת, והם קבעו להיפגש בביתו בשעות הלילה. כשדפק דני על הדלת חש עצמו כשוטה. מה אתה רץ אחר הרוח, מחפש סודות ורוצה לפתור תעלומות כמו ילד חובב הרפתקאות... הדלת נפתחה. סמואל עשה רושם של אדם נבון, אולי נכון יותר לומר: אדם למוד נסיון. שלושה קמטים עמוקים נחרתו במצחו, ובעיניו היתה הבעה רצינית ושקולה. אפילו החיוך לא היה שלם ולא טשטש את הקמטים. "דני מן הבנק? אני סמואל. נעים מאוד. היכנס, בבקשה". הם שתו קפה, דנו בדבר הברכה הנכונה לחטיפ שהגיש סמואל, ואחר כך שאל אותו סמואל לרצונו. "זה אולי ישמע לך משונה, אני פשוט... אני רק... בעצם אפשר לומר כך: משום ש..." דני השתתק נבון, הוא הבחין בגמגומיו ובכך שלא הצליח להשמיע משפט אחד שלם. סמואל לא הופתע "זה בסדר, תרגיש נוח. רוב האנשים שבאים להתיעץ למצוא את המילים. עוד מעט תכנס לענין ותוכל לספר בשטף". "לא, זה לא זה, אני לא בדיוק באתי להתיעץ". "אלא?" "אני רוצה לדעת איך אתה מייעץ?". הנה, כך, בפשטות... "למה מענין אותך איך אני מדברים. הבורסה, המניות, השיחה עם מאיר, המידע מן הבנק והסקרנות הבוררת. "קשה לי להסביר לך את הדברים האלו כאן" ענה סמואל. "מה פרוש כאן? כאן ולא איפה?". "כאן בחדר סגור, בין כתלים, בריח של מבנה מגורים ובמדרך

רגל מרוצף. אלו דברים שצריך הסביר אותם שם, בצרפת, על אדמת הכרם, בריח של ענב מתוק מדבש, מלוא כל העין: אשכולות, אשכולות, אשכולות – עד פגוש ארץ בקו הרקיע"... דני הופתע. מילותיו של סמואל יצאו משדה מילות היום-יום והפכו למילים עם אווירה. "אתה מדבר שירה" אמר לו. סמואל לא הגיב, נראה היה שהוא מתנתק, שזכרונותיו נושאים אותו הרחק. לדני היתה תחושה ברורה: סמואל הוא מן האנשים שמשוהו בעברם הוא שיצר את עתידם. "עזוב אותי" אמר סמואל כשהוא מתנער מן הזכרונות "לא קל לי לחזור אל הימים ההם, אינני מרבה לדבר עליהם". "אבל לא שכחת אותם" ספק שאלה, ספק קביעה. "לא שכחתי. אילו שכחתי לא יכולתי לייעץ. מה שיש לי הוא מה שהבריות מכנות חוכמת חיים. החיים לימדו אותי, ולא בדרך הקלה, וברוך השם אני מצליח לסייע ולעזור". דני התעקש. "אתה יודע מה? גם כאן המקצוע הרשמי שלי – הוא יעוץ ליקב. אם אתה דווקא רוצה נסייד באזור הכרמים החדש בשומרון. ברקע הוא אולי אוכל לתאר לך מה היה, איך היה, ומה שלא היה... אם זה באמת מענין אותך, בוא אלי בראשית שבוע הבא ונצא אל הכרמים". דני לא החמיץ את הזיק שניצת בעיניו של סמואל כשדיבר על סיור בכרם. "סיכמנו, ראשית שבוע הבא, טיול בשניים". כרמים באזור השומרון. זה היה המקום בו נפגשו שמעון סמואל ודני. הנסיעה לא היתה נוחה במיוחד, ובימים טרופים אלו גם מסוכנת. דני קיווה מאוד שהיא תהיה לפחות גם יעילה, ובאווירת הכרמים יוכל סמואל לקיים את הבטחתו ולהסביר לדני מה סוד העצות היעילות שלו בעניינים מסויימים. ענבים! קשה להאמין עד כמה הם יכולים להיות מצודדים. דני הרגיש שהוא נשבה בקסמו המתוק-חמוץ של המקום. עיניו של סמואל נצטעפו בדמעות. "קשה לי להסביר לך במילים מה אומרים לי כרם ואשכולות ענבים. הכרמים שלו בדרום צרפת לא היו לי רק מקור פרנסה נאה ומרווח, אלא הרבה הרבה יותר מזה. כרם זה דבר שנפשך נקשר בו. היו אשכולות מסויימים שקראתי להם שמות כשמות הילדים שלי. לא עבר עלי יום שלא ביקרתי בגבעות הנהדרות ההן, גבעות המכוסות בשורות אין סוף של גפנים, העולות ויורדות כגלים בחום הצהריים. השדות שם היו משופעים לעבר מרכזו של העמק, ומשם יכולת לצפות אל עבר שטח מרעה. פרות היו מלחכות עשב בחמדה, ובכל אשר הגיעה העין עטרות פרחים, וורדים וציניות ושיחי אליסון". דני הבין את ההגיון הגאוגרפי שבתאור הזה. הדרום הוא האזור החם של צרפת, ולכן הוא נוח מאוד לחקלאות ולמרעה. האקלים בדרום צרפת דומה מאוד לאקלים הים תיכוני. כנראה שחלקת האדמה של "כרמי סאל" היתה משובחת במיוחד, ועל כן כל מה שצמח בה קלט יפה את קרני השמש ופרח בתנאים אופטימליים. הם פסעו בין השיחים, סוקרים את עוללות הענבים, וידו של סמואל נשלחה מפעם לפעם כאילו באופן אוטומטי כדי לייצב את התומכות, להזיז אחור או קדימה, ואפילו ללטף אשכול צעיר ולחוש לו: גדל, גדל, גדל! מצאו כמה אבנים גבוהות בפאתי הכרם והתיישבו עליהן. סמואל הוציא שתיה ומזונות, ברך וכיבד גם את דני בטעימה. "אני שוקע בזכרונות" אמר בטון חולמני. "גם עכשיו, כשאנחנו פשוט טועמים משהו?" התפלא דני. "כן, בוודאי. סעודות מאולתרות כאלו בכרם הן ענין מיוחד. חדות עבודה היא תבלין שמשביח עד מאוד את האוכל. שאל כל כורם בעולם, והוא יספר לך על ארוחות וחגיגות שהוא זוכר. הפועלים שלי בכרם היו כולם יהודים, ואינך יכול לתאר לעצמך כמה יפה ברכת 'שהכל נהיה בדבור' כשהיא נשמעת בצוותא, במבטא צרפתי מובהק ונישאת השמימה עם ריחם המשכר של הענבים והחרצנים". עוד כמה דקות של שיחה, ודני החליט שהגיעה העת לעבור לתכלית הסיור הזה. "נו, סמואל?" שאל בצורה ישירה "אנחנו יכולים לעבור לסוד היעוץ שלך?" סמואל נתחייך. "סוד היעוץ נשמע שם יומרני מדי. יש בי, ברוך השם, תבונה מסויימת שמסייעת להרבה יהודים. וכך היה המעשה: את בציר הענבים נהוג לעשות

בצורת בתחילת הסתיו. המדובר, כמובן, על ענבים המיועדים לייצור יין, משום שענבים לאכילה בוצרים במשך הקיץ. השמש מיטיבה עם הענבים, מיטיבה איתם מאוד מאוד. החום מבשיל יפה את הפרי, ונותן לו עסיסיות וטעם. כל יום מלא שמש ישפיע מאוד לטובה על היין העתיד להעשות מן הענב. מומחים בטעימה יכולים לזהות בקלות יתרה האם היין נעשה מענבים ברוכי אור וחום שמש, או מענבים שנבצרו בשנה שהחורף מיהר להגיע בה. אתה יודע שעל פי חז"ל הקדושים שלהי קיטא קשים מקיטא, כלומר, סוף הקיץ קשה מן הקיץ עצמו. בשביל הענבים הקושי הזה הוא מבורך מאוד. הקרניים המחממות במיוחד של סוף הקיץ הן כמו סם פלאים ליין. מכיוון שהדבר הזה ידוע וברור לי, קיבלתי אותו עוד מאבי עליו השלום, הקפדתי בכל שנה לא לבצור את הענבים מוקדם מדי. אל תחשוב שזה קל, משום שבכרמים האחרים בצרו עוד לפני היום הראשון של הסתיו. אם אתה רוצה למכור יין אתה צריך לעמוד בתחרות עם יקבים אחרים, והפועלים היו מאיצים בי כל שנה שבמקומות אחרים כבר סוגרים בקבוקים במרתפים, בעוד שאצלנו הענבים מחכים חסרי סבלנות על הענפים. אבל אני לא וויתרתי. ידעתי שהדבר החשוב ביותר בשביל לעמוד בתחרות הוא יין משובח, וכל יום נוסף שאני מחכה משיבא את יינותי". ניכר היה על סמואל שהוא מגיע לחלק השיא של סיפורו. דני שם לב שהאיש כמעט מנותק לגמרי מן ה"כאן" ומן ה"עכשיו", כמעט כל כולו אז ושם. "בקיץ ההוא חזו המטאורולוגים סתו קצרצר וחורף מוקדם. בכל הכרמים התחילו לבצור מוקדם, כדי לגמור את הבציר במועדו ובזמנו. אני העדפתי לחכות. ידעתי שיין אשר ייוצר מן הענבים במצב שהיו בו לא יהיה בטעם המעולה של "יקבי סאל". ראיתי את הענבים, יש עשרות סימנים שמומחים יכולים להבחין בהם. עובי שקיפות הקליפה, למשל. סמיכות הענבים זה לזה, אפילו הריח המיוחד. הענבים כאילו חיכו לשמש שתגמור את מלאכתם. רבים התרו בי, והזהירו אותי שאני משתטה. אתה עלול להפסיד הכל – אמרו לי שוב ושוב. אבל עבר יום, חלפו יומיים וראיתי שאני רק מרוויח. לשמש אין שום השפעה על בקבוק יין במרתפים, נכון? הסברתי לכולם. כל יום שעובר הוא ברכה משמים. כשתשתו את היינות הללו עוד כמה שנים תודו לי שלא שמעתי לעצותיכם - לגלגתי. נראה היה כאילו קרני השמש גומלות לי טובה על הסבלנות וההתאפקות. אתה מבין? בציר אינו נעשה ביום וגם לא ביומיים. כרמים בגודל שהיו לי שם בוצרים בשבוע, גם כשהבציר אינו ידני ונעשה על ידי מכונות. כל יום, כשקמתי

בבוקר, חשתי חמימות נפלאה שכזו, שמחתי על החלטתי ורציתי לחכות עד למועד שאותו קבעתי בתחילה. יום אחד העירה אותי אשתי לפנות בוקר כשהיא היסטורית ממש. מה קרה? שאלתי מבוהל. תסתכל החוצה ענתה בקול חנוק. ניגשתי לחלון ועיני חשכו. רוח נשבה בעוצמה ובמהירות, גרגירי חול נישאו בזרמי אוויר חזקים, וריח של גשם צפוי הלם בנחיריים. אין ספק סערה קרבה ובה. ניסיתי לא לאבד את העשתונות. רצתי להעיר את הפועלים, ניסיתי לגייס בטלפון צוותי חרום, ואני עצמי הגעתי לכרמים והתחלתי לבצור בקצב מטורף. היינו שם עשרות אנשים. אף אחד לא דיבר, כולם עבדו ועבדו, מנסים להתעלם מהרוח שכמעט מעניפה אותם ומהמראה המדכא של שורות הגפנים העמוסות והארוכות שעליהם עוד לבצור. הכמויות שבסלסלות הוכנסו מיד פנימה, שלא כמקובל, ואיש לא שאל מדוע. טיפול! הן הגיעו מכל הכוונים, והפכו לגשם שוטף ועז. האדמה היתה חלקלקה, האנשים נפלו כשהאשכולות בידיהם ומחצו אותם על הקרקע, ובכל זאת המשכנו. המשכנו והמשכנו, כשהגשם העז חודר לשד עצמותינו וכמעט מונע מעימנו לראות את האשכולות. ואז הוכפל האסון: הגשם פינה את מקומו לברד. ברד הוא אסון לענבים. נשק קטלני עבורם. כדורי הברד הלמו בפירות העדינים ופצעו אותם, הענבים נשרטו, נפתחו וזבו מיץ ויותר לא היו שווים כלום. לשום דבר. בציר של שנה שלמה נהרס לגמרי. לא יכולנו למלא אפילו ארגז בקבוקים אחד. מסחר זה עסק אכזרי מאוד, השמועה התפשטה במהירות גבוהה ממהירות הרוח, והמתחרים שלנו ניצלו אותה. המכירות שלנו צנחו כלפי מטה גם במלאי הקיים, עד שלא נותרה כל ברירה: קמתי ומכרתי את הכרמים והיקבים. במשך שנה שלמה הייתי מתעורר לילה לילה וצועק בביעותים: ברד! ברד חזק! הענבים פצועים! קשה היה לי, קשה מאוד עם עצמי, אילו רק הייתי מקדים בשבוע, אילו רק לא הייתי מאחר את המועד, אילו רק לא הייתי מותח את החבל מעבר למידה... אילו! זה הכל – חזר סמואל אל דני ועיניו עדיין כאובות. מאורע כזה מלמד אותך לדעת מהו הזמן הנכון לבצע בו פעולה חשובה – למכור מניות, או לוותר בפשרה, או לגמור עסקה וכדומה. הטראומה הזו ותוצאותיה כאילו הקנתה לי חוש מיוחד: לדעת מתי אי אפשר למתוח עוד את החבל, כי משיכה אחת נוספת תקרע אותו. נו, מה אתה אומר? שאל פתאום את דני. "אני אומר שחוויה קשה לימדה אותך לקח שאתה משתמש בו מצויין, וזה הרבה יותר משאפשר לומר על רוב האנשים שאני מכיר (לא) נכנס יין – יצא סוד...!"

אחים יקרים!

הנה בדברי רבותינו אנו מוצאים פסוקים רבים המדברים בגנות היין ולעומתם אנו מוצאים פסוקים המדברים בשבחו כגון: "יין ישמח לבב אנוש" וכן "החדלתי את תירושי המשמח אנשים...". ועוד שישנן מצוות רבות המלוות בשתיית יין כגון: קידוש, הבדלה, כוס של ברכה, סעודות מצווה וכד'. ואומנם, עניין זה דורש בירור. וצריך לומר שככלל השכרות היא מגונה, אולם אי אפשר להתעלם גם מהצדדים הטובים שבשתיית יין במידה נכונה שעל ידי זה מתגלית שמחה פשוטה, שמבטאת שמחה גשמית ומשחררת, מלאת עוצמה וחיוניות שקשורה כל כולה לאמונה במסירות נפש. ומתוך אמונה עליונה שכזו, שהיא אמונת ישראל מגיעים לשמחה רוחנית בלא גבול שהיא יסוד עבודת ה' השלימה והאמיתית.

בברכת התורה

הרב יואל ארזי

פרשת נח

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו" (ו, ט).

מון הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל (שהשבוע חל יום פטירתו העשירי, זיע"א), פירש פסוק זה באופן נפלא בשם הגאון הרב יהודה צדקה זצ"ל: דלכאורה קשה, שבפסוק זה נאמר 'צדיק תמים', ואילו לקמן (ז, א) נאמר "כי אותך ראיתי צדיק לפני וכו'", מדוע לא נאמר גם "תמים".

וקושיא זו כבר נתקשה רש"י ופירשו, 'מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו, וכולו שלא בפניו'.

באופן אחר תירץ הרב צדקה זצ"ל, דהנה, המעלה של 'צדיק' היא, אדם ששלם במידות ומצוות ואינו בעל עבירות. לעומת זאת, מעלתו של ה'תמים' - היא אדם השלם באמונת ה' ולא ח"ו כאותם הכופרים ועובדים עבודה זרה. והנה, נח חי בשני דורות: גם בדור המבול - שהיו מושחתים במידות וכו', וגם בדור הפלגה - שהיו חסרי אמונה וכופרים בה'.

לפי זה, הפסוקים מתיישבים נפלא: בתחילת הפרשה נאמר שנח היה צדיק תמים "בדורותיו" - בשני דורות דיבר הכתוב, גם דור המבול וגם דור הפלגה. לכן נאמר 'צדיק תמים': צדיק - כנגד דור המבול, תמים - כנגד דור הפלגה. אמנם בפסוק השני שנאמר: "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה". שהקב"ה דיבר עם נח שעדיין היה בדור המבול, לכן נאמר רק צדיק, כנגד דור המבול, ולא תמים - כיון שעדיין לא היה בדור הפלגה. (נפלאות מתורתך - אדרי)

"קץ כל בשר בא לפני פי מלאה הארץ חמס מפניהם" (ו, יג).

מפרש רש"י: "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל". לכאורה יש להבין את דברי רש"י האומר כי "לא נחתם דינם אלא על הגזל", בעוד שבפסוק נאמר "כי מלאה הארץ חמס", והרי יש הבדל בין 'חמס' לבין 'גזל', כדברי חז"ל במדרש רבה (לא, ה): "איזהו חמס ואיזהו גזל? אמר רבי חנינא: חמס אינו שווה פרוטה, גזל - שווה פרוטה".

רבי העשיל מקראקא זצ"ל בספרו 'חוכות התורה', ביאר זאת באופן נפלא:

הגמרא במסכת בבא מציעא (נה, א) אומרת, שאין בית דין נזקקים לפחות משווה פרוטה, היינו שאין הם דנים בתביעה ממונית שהיא פחותה משווה פרוטה, וכן נפסק להלכה. והנה בדור המבול היו גוזלים פחות פחות משווה פרוטה כפי שמוא במדרש (ב"ר לא, ה): "וכך היו אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מליאה תורמוסים והיה זה בא ונוטל פחות משווה פרוטה וזה בא ונוטל פחות משווה פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציאו ממנו בדין". ואם כן צריך להבין את לשון הפסוק שסיבת עונש דור המבול היתה "כי מלאה הארץ חמס", והרי 'חמס' הוא פחות משווה פרוטה, והכיצד זה דן אותם בית דין של מעלה על גזל ממון פחות משווה פרוטה?

ברם, אמרו בגמרא (שם, עמוד ב): "אם הוזקקו בית דין לטוה פרוטה גומרין אפילו לפחות משווה פרוטה", דהיינו, אם באו בית דין לדון בתביעה שיש בה שווה פרוטה, אגב כך דנים גם על תביעה של פחות משווה פרוטה.

ולפי זה יש לומר כי בדור המבול לא ניתן היה לדונם על ה'חמס' בפני עצמו, שהרי אין דנים על פחות משווה פרוטה, אבל מאחר שדנו אותם על הגזל שהוא בשווה פרוטה, אפשר היה לדונם גם על ה'חמס'.

זהו שפירש רש"י: "לא נחתם דינם אלא על הגזל" - דהיינו, שלא נחתם דינם על ה'חמס' גרידא, אלא רק בשל הגזל שגזלו.

"כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ" (ו, יא).

מונא בגמרא בסנהדרין (דף קה): 'דור המבול עברו על הכל, ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשוט ידיהם בגזל, שנאמר "כי מלאה הארץ חמס מפניהם, והנני משחיתם את הארץ".'

ומובא עוד במדרש (קהלת רבה א, לב): "סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש כולם, זה גזל, שנאמר (עמוס ט, א): "ובעצם בראש כולם".

והגביר ה"חפץ חיים" זצ"ל: משל למה הדבר דומה. לסוחר גדול שניהל בית מסחר ענק. לקח סחורות רבות בהקפה ומכרן בחנותו שילם לספקים ונטל סחורה נוספת, וחוזר חלילה. לימים פרצה שרפה בחנותו וכילתה כל הסחורה. נותר חסר כל, עם חובות עתק לספקים.

נועדו בעלי החוב לטכס עצה, כיצד יכולים הם לגבות את חובם?

אמר אחד: "כידוע, חובב הוא אומנות וכלי זהב וכסף. שמעתי שבארונות המשכית בטרקלינו פמוטות ענק וגביעים מרהיבים, ואת הקירות מקשטות תמונות מגדולי הצירים שבכל הזמנים. תמונות ששוויין מיליונים! אם אינו מבין שחייב הוא למכור את אוספיו למימון חובותיו, נבהיר לו זאת!"
"אם כן", הסכימו איתו. "נשלח שליח ונדרוש זאת!"

צחק המציע: "ברגע שתשלחו שליח, הוא יחביא את האוצרות. חולשה לו אליהם, לא יפטר מהם מרצונו!"
"אז מה נעשה", שאלו במבוכה.
הלה היה נמרץ והחלטי: "נעלה לביתו, וניטלם כמשכון!"
"אם תלך עמנו, נלך איתך", אמרו.
"בואו!" הזמינם.

הסוחר שירד מנססיו פתח את הדלת לשמע הנקישות העזות, והופתע לראות את בעלי חובותיו. הבין שבאו לדון בתנאי החזר, אולי יוכל לדחות, לפרוס תשלומים, אולי לשמוט חלק מהחובות. הזמינם לשבת סביב השולחן הענק בטרקלינו המפואר. "תשתו משהו", שאל.

"לא תודה", ענן.
השתררה שתיקה מביכה. זה באמת מעמד לא נעים. שתקו רגע, ושנים, ושלושה.

לפתע הסיט הספק המציע את כסאו לאחור. כבר הספיק לסקור את כל התמונות ולהחליט איזו היקרה ביותר. ניגש אל הקיר והופ - הוריד את התמונה המרהיבה, הענקית, הממוסגרת בציפוי זהב. וזה הספיק. כאילו ניתן האות ניתרו כולם ממקומם, אלו הורידו תמונות ואלו פתחו את הארונות הזכוכית ורוקנו את מדפיהם, ובעל הבית צופה בהם בפה פעור ובעיניים קמות...

כך, **אמר החפץ חיים**, כשאדם עובר עבירה, בורא הוא מקטרג (אבות פ"ד מ"א). וכל מקטרג נברא בצביון העברה. נועדים המקטרגים יחדו לתבוע דין עונש ונקם. האווירה מתוחה, ושקט משתרר. ומי קופץ בראש, מקטרג הגזל. ומדוע, כי זו עבירה שתלטנית, חצופה, מתגרה, מתריסה, וכמוה המקטרג שנברא. ואחריו פוצחים כולם בקיטרוגם, ואינם משאירים שריד, חלילה. וגזר הדין של שדור המבול יוכיח!

תאמרו: כל זה נכון, אך מה לנו ולגזל?

ובכן, החפץ חיים זצ"ל אמר, שהמקים רעש ומעיר את חברו, עובר באיסור "גזל שינה" (ה"ח ח"ו ופעלו, ה"ג עמוד קה). ופעם עורר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בשיחה, שבחור הגיע באישון לילה וסיפר שהתארס, ושמוחו עימו חבריו ושרו לכבודו, ועוררו כמה מבני הישיבה. וזהו גזל הרבים ואין לו השבה, אמר, ואין יום הכיפורים מכפר עד שירצום (יעוין ביאור יחזקאל מידות, עמוד ירעד)!

ומה אם החברותא ביקש ללמוד, ואנחנו העלינו נושא לשיחה, וגרמנו לו לבטלה. הלא גזלנו לו נתח חיים! איננו מדברים כרגע על ה"גחלי רתמים", אבל מה על גזלת הזמן!

אם להפריע לישון זו גזלה, אז להפריע ללמוד זו גזלת אוצר כפול ומכופל!

(והגדת)

"ציהר תעשה לתבה וכו'" (ו, טז).

מונא בגמרא בסנהדרין (דף קח): 'צוהר - א"ר יוחנן, אמר לו הקב"ה לנח קבע בה אבנים טובות ומרגליות כדי שיהיו מאירות לכם בצהרים'. דעה נוספת מובאת ברש"י (כאן, ומקורו מב"ר לא, יא) שהכוונה לחלון.

וצריך להבין, דפשוט המילה מורה על 'חלון', ומדוע ביאר רבי יוחנן שהוא אבן טובה?

ביאר ה'לבוש' (הובא בשפתי חכמים), שאם הכונה חלון, היה לו לומר 'חלון' במפורש, דסתם חלון לאורה עשוי (עי' שיליה פיק חזקת הבתים בב"ב), ולא היה צריך לומר 'צוהר'.

באופן נפלא נוסף ביאר רבי ברוך עפשטיין זצ"ל בפירושו 'תורה תמימה', כי יסוד החילוק בין הפירושים הוא אם יכלו לראות דרכו את הנעשה בחוץ, שאם היה חלון רגיל מזכוכית יכלו לראות דרכו את הנעשה בחוץ, משא"כ אבנים טובות ומרגליות אשר אין ניתן בעדם לראות מחוצה לתיבה.

ומעתה, הרי כדי לראות את הנעשה בחוץ צריך זכות בפני עצמה, וכדמצינו גבי לוט שניצל מסדום ומכל מקום נאסר עליו להביט על מהפכת סדום, וכדפרש"י שם (י"ט, יז) דהרי לא ניצל אלא בזכות אברהם ואין לו זכות לראות בפורענותם של הרשעים, וא"כ יש לומר שר' יוחנן לשיטתו שדרש (שם קה) כי נח היה צדיק דוקא בדורו, אך לא בדורות אחרים כדורו של אברהם, ולא היה צדיק גמור, וא"כ יתכן שלא עמדה לו צדקתו אלא לעצם ההצלה ואין לו כ"כ זכות גם כאן לראות במפלתם של הרשעים, ועל כן פירש רבי יוחנן שהצוהר פירושו אבנים טובות שאין ניתן בעדם לראות היאך מתים הרשעים במבול. [וע"ע בחקונני]

כפתור ופכח!

(המאור שבתורה)

הסיפור שאני רוצה לספר הוא סיפור על בחור בן 21 וחצי, סיפור על אמונה, על אומץ ועל נחישות, סיפור שיתן תקווה לאנשים רבים ולבני משפחותיהם. כשהכרתי אותו הוא היה רק בן שמונה, למדנו אתו בתלמוד התורה. הוא היה שונה כבר מההתחלה. בעוד כולנו רצנו, השתובבנו, עלינו וירדנו במדרגות, נפלנו וקמנו, הוא פשוט התבונן. הוא לא יכול היה לעשות אף אחד מהדברים הללו. הוא היה ילד עם קשיים. ככל שגדלנו הבנו שהבעיה שלו אינה מתחילה ברגליים, אלא הוא סובל משיתוק מוחין. למדנו לקבל אותו כמו שהוא. שכלית, הוא ממילא היה בסדר גמור. הבעיה הייתה רק ברגליים. באיזשהו מקום, נוכחותו גרמה לכולנו להיות ילדים טובים יותר, לדעת להתחבר, להסתדר ואפילו להעריך ילד שונה ממך, שמתמודד עם נכות.

מתלמוד התורה צעדנו לשיבה קטנה. משה הצליח בשיבה הקטנה בצורה שלא שיערו. הוא התחבר לכולם, וכולם התחברו אליו. למרות מגבלתו הקשה ואף שהוא התמודד עם אין ספור קשיים, מעולם לא התייאש או הרים ידיים. הוא ישב ולמד את הגמרות הקשות ביותר, היו לו חברותות לא מתוך רחמים אלא מתוך הערכה ליכולותיו ולהתמדתו. אני חושב כי העובדה שהוא שידר כלפי חוץ שהכול טוב לו, גרמה לכולם להתחבר אליו מבחירה ולא מאילוץ. אבל בתוכו פנימה, רק אלה הקרובים אליו ידעו שיש לו כאב, כאב פנימי שנבע מהעובדה שבכל זאת הקב"ה הגביל אותו, וככל שגדל הבין את גודל ההגבלה.

בעיקר הציקה לו מוגבלות ההליכה שלו, עובדת היותו תלוי באחרים, ושאינו יכול ללכת לאן שהוא צריך!

בשיעור ג' בשיבה הקטנה, כשהיה בגיל 17, נכנס לו רעיון לראש. בתחילה לחש זאת לחבריו הקרובים וביניהם אני. משה החליט שהוא רוצה לעשות רישיון נהיגה. אני זוכר את הפעם הראשונה שהוא אמר לי זאת. אני גם זוכר את המקום המדויק שבו עמדתי והוא ישב, הרים את ראשו באלכסון ואמר לי: "אני רוצה שתבדוק לי איך עושים רישיון נהיגה". המשפט הזה נראה מופרך לחלוטין. אנחנו הרי בשיבה, ובישיבות לא מוציאים רישיון נהיגה, אנחנו בשיבה קטנה, ובישיבות קטנות אפילו לא חושבים רישיון נהיגה, ומעל הכל, הבחור נכה. איך יוציא רישיון נהיגה? נכון שיש נכים שמוציאים רישיון, אבל שיתוק מוחין זה נכות של הראש. יש לו בעיה של מיקוד ראייה ועוד בעיות. איך בכלל הוא חושב על זה? ניסיתי לומר לו: "תשמע, זה מוקדם מדי. לא ייתנו לך, אם יתפסו אותך יעיפו מהישיבה". לא צייצתי מילה על הנכות. ניסיתי יותר בכיוון של המסגרת. אך הוא הפתיע אותי ואמר שהוא אינו מתכוון לעשות זאת מאחורי גבם של הרבנים אלא בתמיכה שלהם.

זה הרגיע אותי. ידעתי שהם יצליחו לעשות מה שאני לא מצליח. להוריד אותו מהעץ. כבר באותו שבוע ניגש לרבנים, והתשובות שקיבל מהם נאמרו אמנם בעדינות, אך כמובן שהן היו שליליות. מצב רוחו ירד, ואנו חבריו הקרובים הסברנו לו שאין לו מה להיפגע. הבקשה שלו פשוט לא במקום. ישיבה קטנה וכל זה. אך הוא בשלו.

יום אחד הוא אומר לי: "בוא ניסע לרב עובדיה יוסף". "בוא ניסע!" עניתי לו, "אבל אם לא אכפת לך, אולי תגיד לי בשביל מה?" "אני רוצה לשמוע ממנו מה הוא אומר על הרעיון של רישיון הנהיגה". עלינו על אוטובוס ונסענו למרן מאור ישראל הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל (שהשבוע חל יום פטירתו העשירי, זיע"א).

בחנים שלי על פחדתי כמו שפחדתי לפני שובסנו אליו (הכניסה לא היתה פשוטה אבל הוא הפעיל קשרים ונכנסנו).

נכנסנו. ואז אמרתי: "הוא בחור טוב, לומד כל היום, יש לו שיתוק מוחין וכעת הוא רוצה לעשות

רישיון נהיגה".

רבי עובדיה נתן לו כמה סטירות חיבה ואמר: "והוא רוצה ברכה ממני?"

"כן", אמרתי, "אבל באנו לשאול שאלה, כי הוא בישיבה קטנה והרבנים לא מסכימים שיעשה רישיון". רבי עובדיה חשב קצת ואחר כך ענה: "הם צודקים. לא עושים רישיון בישיבה, לא קטנה ולא גדולה. תגיד, למה אתה צריך רישיון? משה חשב קצת והסביר: "זה יעזור לי לנוע ממקום למקום בכוחות עצמי, ואני מרגיש שזה גם ייתן לי ביטחון עצמי. שאני אוכל להוכיח לעצמי שאני יכול לעשות מה שכולם עושים ואפילו יותר". רבי עובדיה הסתכל עליי ועליו, אחר כך על הקב"ם, ופתאום ראיתי דמעות בעיניי שלו. הוא פשוט בכה. "אתה לומד טוב?" שאל אותו. "כבוד הרב", התנדבתי לענות במקומו, "משה הוא אחד המתמידים של הישיבה. הוא לומד כל הזמן, מקפיד על סדרים, יש לו תברותות", שיבחתיו אותו, והרב עובדיה בכה ובכה.

"אתה צדיק", אמר ונתן עוד כמה סטירות, "מי כעמך ישראל, הלוואי וכולם כמוך למדנים. מעולם לא ראיתי טונות של אהבה נשפכים ברגעים ספורים כמו שראיתי אז. תגיד לראש הישיבה שאם הוא מזדמן לירושלים שיבוא אליי", אמר רבי עובדיה. איזו ענווה. "אם הוא מזדמן לירושלים..."

והוא הוסיף: "אני כבר אומר לך שהוא צודק, אבל אולי נחשוב יחד על משהו. בינתיים אתה תמשיך ללמוד, אה?" שאל רבי עובדיה ושחרר אותנו.

יצאנו משם. משה היה נרגש כמו שלא ראיתי מימיו. הבכי של רבי עובדיה ריגש אותו כמו האהבה שהמטיר עליו. חזרנו לשיבה וסיפרנו לראש הישיבה מה היה. ראש הישיבה לא חיכה להזדמן לירושלים, אלא תכף ומיד הרים טלפון ושאל מתי הוא יכול לבוא. קבעו לו תור למחרת. כשחזר משם קרא למשה ולי, ובסודי סודות סיפר לנו מה הוחלט. "רבי עובדיה הבין שלא ניתן בישיבה קטנה לעשות רישיון נהיגה, אבל הורה לי ששכר כעת תבקש בקשה ממשרד התחבורה לעשות רישיון. הוא אמר שזה עלול לקחת זמן והם יכולים לעשות בעיות. אולי לא יסכימו בכלל. ברגע שיסכימו תתחיל ללמוד תיאוריה, ובסודי סודות אולי גם תיקח שיעורים, אבל קודם כל תגיש טפסים ונראה מה יהיה".

מאוחר יותר סיפר לי ראש הישיבה עוד משהו מתוך החדר. אמנם רבי עובדיה כיבד אותו ולא ניסה אפילו לחלוק על דעתו, אך ניסה לשמוע אם יש אפשרות ללכת לקראתו. ראש הישיבה אמר שמלבד העניין המהותי לאסור על רישיון יש כאן עניין של 'מה יגידו'. רבי עובדיה אמר לו שהעניין המהותי שונה כאן בגלל המקרה המיוחד, ובקשר ל'מה יגידו' ציין: "אם מישהו יהיה מספיק שוטה בשביל לומר משהו כזה, תגיד לו בשמי, שאם יהיה לו חלילה שיתוק מוחין אני מרשה לו לעשות רישיון גם בלי לבוא אליי..."

זה הספיק. ראש הישיבה חזר עם תשובה ברורה, ומשה קיבל חיוק רב מעצם העובדה שהגאון רבי עובדיה יוסף דאג לו כל כך.

חכם עדיף מנביא. רבי עובדיה זצ"ל בחכמתו ידע שהפרוצדורה לאשר לבחור עם שיתוק מוחין לימודי נהיגה תהיה כל כך ארוכה, שהזמן יעבור. ואכן, רק לקראת סוף זמן הקיץ של אותה השנה, לאחר לחצים, ועדות בריאות ומבחנים קיבל משה סוף סוף את האישור ללמוד נהיגה. אני חושב שזה היה בערך בתמוז. חודש לפני סיום הישיבה הקטנה. משה, שקיבל הרבה כוח מעצם האישור של צוות הישיבה, אך שמחתו והשבתה בשל מסכת חדשה של סבל. הוא גילה שכל שנות לימודיו בישיבה הקטנה לא הועילו לו. הוא לא התקבל לשיבה גדולה.

לא עזר שכולם גמרו עליו את ההלל ושיבחו

ופיאו אותו. המוסדות פשוט מייאנו לקבל מישהו עם שיתוק מוחין. לא יאומן כי יוסף. זו הייתה תקופה נוראה. משה נשבר לרסיסים, ולנו לא היו מילים לנחמו. בסופו של דבר התקבל משה בעזרת מאמצים כבירים לשיבה גדולה, אך הפגיעות הרבות שסבל בדרך לשם השפיעו עליו עמוקות, אף שלמרבה השמחה לא שברו את רוחו.

אנחנו המשכנו ללוות אותו בקשר מתמיד. הוא החל ללמוד בישיבה הגדולה ולאחר שהחלים מהמשבר שעבר חידש את רצונו להוציא רישיון. גם הפעם נוצרו בעיות, אך רבי עובדיה יוסף זצ"ל, שהסתלק בינתיים לבית עולמו, כבר לא היה בשביל לתמוך בו. משה הלך למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, שעודד אותו, שמע בקשב ואמר שישלח שליח לדבר עם ראש הישיבה.

ואכן, משה קיבל את האישור החרגי להתחיל לימודי נהיגה.

לאחר שנה וחצי ו-250 שיעורים שכמובן לא נעשו בזמן סדרי הישיבה, הגיע הטסט. בס"ד משה עבר בטסט הראשון וקיבל רישיון נהיגה.

משה כיום בן 21 וחצי, יושב ולומד, אני חייב להודות שבתחילה הרוב נמנעו מלנסוע אתו מטעמי בטיחות. זה מאד פגע בו, לאט לאט הוא הוכיח שלא סתם נתנו לו רישיון ושהוא נוהג בצורה בטוחה אף יותר מאחרים. אך עדיין הרוב נמנע והשתמט בדרכים כאלה או אחרות.

מה ששינה את הכל זה הסיפור המדהים הבא:

הישיבה של משה נמצאת באזור של וילות, מקום די מבודד שבו כל אחד רואה את השני. היה שכן אחד שקלט שמשה סובל משיתוק מוחין וראה בעובדה שנתנו לו רישיון סוג של מחדל. בתחילה פנה למשה וסתם פגע בו, ולאחר מכן ניסה לפנות לרבני הישיבה, ומשלא עלה בידו פשוט פנה במכתבים למשרד הרישוי, איך נותנים לבחור עם שיתוק מוחין לנהוג. בחורי הישיבה ניסו להרגיע אותו, אך הוא התוכח ואמר שאנחנו הרעים והוא הטוב. ניסינו להסביר לו שמשה עבר את כל המבחנים של משרד הבריאות ושל המכון לבטיחות וגיהות. לא עזר כלום. הבנאדם איתן בדעתו. כעת לא תאמין מה קרה. לפני חצי שנה, בשעה 2:00 בלילה שמעו בחורי הישיבה צעקות. אשתו של השכן יצאה החוצה וצעקה שבעלה איבד את ההכרה. היא הזעיקה אמבולנס וזה לא הגיע. היא ניסתה לרוץ לכמה וילות, ובצורה בלתי מוסברת יושביה היו בחו"ל או בנופש. כמה בחורים יצאו לשמע צעקותיה, הזעיקו גם הם אמבולנס וכלום.

ואז אמר מישהו: "אולי משה ייקח אותו?" היא הסתכלה עליהם והם עליה. כולם ידעו מה משמעות הדבר, אך היא זו שהכריעה: "שייקח אותו, מצדי שיעשה תאונה, הרי אם לא יפנו אותו הוא ממילא ימות עוד דקות ספורות בבית". משה יצא מהמיטה עם פיג'מה, בחורים עזרו לו ללכת, כי לא היה זמן לקב"ים, הוא התיישב ליד ההגה. מספר בחורים נשאו את השכן לרכב, ומשה יצא בשיא הרוגע לבית החולים. הוא הגיע תוך רבע שעה, הבחורים לקחו את השכן למיון, ושם טיפלו בו והוציאו אותו מכלל סכנה.

הסיפור התפשט מיד במקום ואף התפרסם בעיתון המקומי כאן. מאז, כבר חצי שנה איש אינו פוחד לנסוע עם משה, ואיש אינו חושב וודאי לא אומר את המשפט: "אני עלול להגיע אתך לבית החולים..." העובדה המפלאה שדווקא אותו שכן שהזהיר את כולם במילים הללו ממש, דווקא דרכו סובב בורא עולם את המשמעות ההפוכה של המשפט הזה. משה עושה חיל בלימודי, ובקרב יתחיל בשידוכים, תרשה לי להמליץ עליו בחום למי שתחפש בעל שהוא גם חכם וגבון ולמדן ובעל מידות וחברותי, וגם מנהיג אמיתי. מילה שלי: טוב שהגהה בידיים של משה.

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1136

פרשת נח - ו' חשוון תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לנקוט בזהירות גדולה ושמירה יתרה במאד מאד בבריית המעור.

המקור בפרשה: "מכל הבהמה הטהורה תיקח לך שבעה שבעה איש ואשתו ומן הבהמה אשר לא טהורה היא שנים איש ואשתו גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה". וקשה: למה שינה הלשון אצל בהמה ואמר "איש ואשתו"? אלא הרמז שדור המבול נתקיימה בהם הקללה "ארוך..." (דברים כ"ז, כא) והם כבהמה והבהמה כמותם. ועל דרך הסוד אפשר שקצת מהם נתגלגלו בבהמות ואז שפיר "איש ואשתו" ולא זכו להתגלגל בעופות.

הוראה למעשה

האדם צריך להדיר וגלוי מרשות הרבים ולהסתור במסתרים ולא לצאת מפתח ביתו כשישנה פורענות בעולם והשחתה בכדי שלא יביט בו

להכנס להתארח בביתו, אין רשות לאורח הוא להכניס עמו אורחים אחרים אם לא ברצון בעל הבית."

המקור בפרשה: "בוא אתה וכל ביתך" וכל זה כתב הזוהר הק'.

הוראה למעשה

האדם צריך להתרחק מהשיכרות.

המקור בפרשה: "וייקץ נח מיינו". צא ולמד מה ארע לנח מהשיכרות וי"ג פעמים ו' נרמז בפרשה זו של שכרות (שלה הק'). אות וא"ו (מלא) בגימטריא ז"ג.

רמז שבשכרות מסלק מורא שמים הרומז לאות ו' ובמילוי גימטריא - אח"ד. (הגהות החיד"א זיע"א).

המשחית, כי כל זמן שאין המשחית רואה פניו, אינו יכול לשלוט עליו.

המקור בפרשה: "מבול מים" מפסוק זה מובן שאף שהיו מים, היה בהם משחית ושמו "מבול" וציוה ה' לנח שיסתיר עצמו ממנו, דהיינו בתיבה כדי שלא יקטר. על כן, שומר נפשו ירחיק מכל השחתה ויסתיר עצמו עד כי יעבור זעם". "ומי לנו גדולים צדיקים כחברי רשב"י וציוה שיסתרו בעת זעם הדבר ר"ל (הגהות החיד"א זיע"א)

הוראה למעשה

האדם צריך להזהר שלא לקבל אורח בביתו אלא אם כן שאינו נחשד בעיניו.

המקור בפרשה: "כי אותך ראיתי צדיק".

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שאם בעל הבית נותן לו רשות

נקי הדעת שברושלים

הרוח החיה של בתי אונגרין

את תפילת המנחה היה מתפלל "ברומינשער שול" (בבית הכנסת רומניה) שהיה ממוקם ברחוב מאה שערים ממול חנותו.

ר' אלתר תמיד התפאר בעובדה שהוא מצאצאיו של האדמו"ר הזקן בעל התניא. אחת מהנהגותיו המיוחדות הייתה סעודת ההילולא שהיה עורך בביתו לכבוד ה"אור החיים" הקדוש. הוא היה מזמין לסעודה זו את כל מתפללי בית הכנסת והסביבה. הוא נהג לספר שמנהג זה קיים במשפחתו מדורי דורות.

זכור לי שתמיד כשהיה פוגש בי, היה נוהג לעצור ולשאול בחיות מיוחדת: "מה שלומך היום"? נו, לאחר ששאלה זו הייתה נשאלת בכל כך חיות ועליצות, הייתי 'מחוייב' לענות לו שהכל בסדר בסייעתא דשמיא.

ר' אלתר תמיד האיר פנים והקרין שמחה ועליצות נעורים ייחודית. קשה היה למי שבא איתו במגע, שלא להדבק בשמחת החיים שהפגין והקרין. יהי זכרו ברוך.

הרה"ח ר' אלתר כהן זצ"ל

התמונה היא באדיבות הספר "רחוב מאה שערים" שחיברו הסופר הרה"ח ר' בנימין קלוגר שיחי

ש"בחנותי לחצו על הרבה כפתורים שגרמו לסיום טוב של שידוכין רבים."

א חת מהדמויות אשר ניתן לומר עליהן שהיו מהרוח החיה של שכונת בתי אונגרין והסביבה, היה ללא ספק הרה"ח ר' אלתר כהן זצ"ל.

כל יום בשעה מוקדמת בבוקר, הוא היה מעדכן את באי המקווה בבתי אונגרין ב"נייעס" (בחדשות) וזאת בשל העובדה שהוא היה מהיחידים בשכונה שהיו מנויים על עיתון "המודיע".

בתום הטבילה שהייתה כאמור "טבולה" באימרות פיקנטיות ועסיסיות שהיה משמיע, הוא היה עולה לבית הכנסת "חתם סופר" אשר ממוקם מעל למקווה ושם עולה לדוכן ומברך מכל הלב את המתפללים בברכת כהנים.

כשהסתיימה התפילה, הוא היה ממחר לפתוח את חנות "כלבו לתפירה" שניהל במשך שנים רבות. היו באים לחנותו קליינטים בכדי לבחור את הכפתור הנכון לשמלה או למעיל ונראה היה שכאילו מדובר בבחירת יהלומים יקרי ערך. פעם בבדיחות הדעת הוא אמר

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

כי מי נח זאת לי

במדרש תנחומא כאן (נח, פיסקא א): "כתיב בחוה ותרא האשה וגו' ותתן גם לאישה עמה ויאכל, וגרמה לו מיתה ושפכה את דמו, אמר הקדוש ברוך הוא תשמור נידתה כדי שיתכפר לה על דם האדם ששפכה וכו'". עד כאן לשונם.

תמוה, מה שייך המדרש לפרשה זו. ואפשר לומר, שהמדרש מרמז בזה לדברי הזוהר הקדוש (ח"א סז, ב): "נח לא בקש רחמים על העולם, ונאבדו, ולכן נקראו מי המבול על שמו, כמו שנאמר כי מי נח זאת לי וגו'".

וזהו שהביא המדרש בפרשה זו חטאה של חוה שגרמה מיתה לאדם, לרמז שלפעמים גם במניעת התפילה יכולים לגרום למיתה, ושיקחו מוסר לבקש רחמים על הדור.

שנים מכל יבאו אליך להחיות וגו' שבעה שבעה תקח לך (ו, כ; ז, ב)

פירש רש"י "כדי שיקריב מהם קרבן בצאתו". והנה בשביל הקרבנות שהקריב נח נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יביא מבול לעולם, כמבואר שם בפסוק. ולכאורה צריך להבין, למה לא הקריב נח קרבנות לפני המבול, והיה העולם קיים בזכות הקרבנות.

התירוץ הוא, נח ובניו שהיו שנה שלמה במקום סכנה, היו תמיד ברעדה. וכאשר לאחר מכן הביאו קרבן, ו"זבחי אלקים רוח נשברה" (תהלים נא, ט), ודוקא על ידי קרבן כזה נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יביא מבול לעולם. מה שאין כן אם היה מקריב קרבנות מקודם שלא ברעדה.

ועכשיו שאין לנו קרבנות, התפילה היא במקום הקרבנות. וצריכה גם היא להיות בהכנעה ושפלות.

מן הבהמה הטהורה וגו' (נח ז, ח)

כתב הרמב"ן, "שבאו מכלם שנים זכר ונקבה מעצמם, ונח הוסיף להביא מן הטהורים ששה זוגות וכו' לצורך קרבן".

ענין שהביא ששה זוגות דוקא, אפשר שהוא מכון על פי מה שכתוב ח, כב) "עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף", שש

תקופות השנה, והביא לכל תקופה זוג של כל מין טהור לקיום העולם.

ויטע כרם וגו' וירא חם אבי כנען וגו' ויגד לשני אחיו בחוץ (ט, כ-כב)

יש לבאר פרשה זו, בהקדים דברי רש"י ז"ל: "אהלה, אהלה כתיב, רמז לעשרת השבטים וכו' שגלו על עסקי ייך".

ולפי זה יובן, חם שהוא אבי כנען, כשראה והבין את הרמז שישראל ילכו לגלות מארץ כנען, סיפר את זה לשני אחיו, ורצה לצער אותם, וזה מרומז בתיבת "ויגד" דברים קשים כגדיך.

ולזה, "ויקח שם ויפת את השמלה וגו' ויכסו את ערות אביהם" (פסוק כג), לרמז שלא יהיה חרפת הגלות לעולם.

ובשביל זה קילל נח את כנען "עבד עבדים יהיה לאחיו", בשביל ששמח חם על גלות ישראל, יתקיים בו מה שנאמר (משלי כד, ז-יח): "בנפול אויבך אל תשמח וגו' פן יראה ה' ורע בעיניו והשיב מעליו אפו", ופירש הרע"ב (אבות פרק ד משנה יט): "שיסירו מעל אויבך וישיבהו עליך".

ואת שם ויפת שרמזו שיהיה סוף וקץ לגלותנו, ברכם שהם יבנו בית מקדשנו, שלמה בית ראשון, וכורש את בית שני, כמו שפירש רש"י.

ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים (יא, א)

אפשר לומר, שרצו לעלות לרקיע מפני שקנאו את העליונים, על דרך שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (תיקוני זוהר, תיקון ה) מים תחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא, פירושו שהנבראים התחתונים שהם חמריים וגשמיים תשוקתם להיות כמו הנבראים העליונים הרוחניים.

אבל באמת, התכלית היא להישאר בעולם הגשמי ולקיים מצוות מעשיות בענינים גשמיים, שזהו רצונו של הקדוש ברוך הוא.

וזה היה שרש טעותם של דור הפלגה, שרצו למלאות רק חפצם ותשוקתם. ואף על פי שידעו שאין זה רצון ה' יתברך, לא היה אכפת להם, וזהו שאמרו "נעשה עמו מלחמה".

שאלות קצרות ותשובות בצידין על הפרשה:

1. מה הקשר בין תחילת פרשת בראשית לסופה?

תשובה: מידת ה"אמת" היא הקשר בין ההתחלה לסוף. סופי התיבות של המילים "בראשית ברא אלוקים" זו המילה אמת. ואילו הפרשה מסתיימת בפסוק "ונח מצא חן בעיני ה'" משום ש"היו כל מעשיו נאים ונעימים לפני ה'" כלשונו של הרמב"ן. ובודאי שמעשיו אלו נבעו מכך שדבק במידת האמת.

2. מה הקשר בין סוף פרשת בראשית לתחילת פרשת נח?

תשובה: העובדה שנח הוליד ילדים וקיים בכך את הצינוי של "פרו ורבו", היא הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. פרשת בראשית מסתיימת בפסוק "ונח מצא חן בעיני ה'" ואילו פרשתנו פותחת בפסוק "אלה תולדות נח". ומכאן מובן שבזכות שנח הביא תולדות לעולם, זכה למצוא חן בעיני ה'.

3. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: העובדה שצדיק תמיד חי והרשע הוא תמיד בבחינת מת, היא הקשר בין ההתחלה לסוף. פרשתנו נפתחת במילים "אלה תולדות נח" שמורות על המשכיות וחיות. ואילו הפרשה מסתיימת במיתתו של תרח אשר היה רשע ובכך מרמזת שרשעים בחייהם נקראים מתים בניגוד לצדיקים שבמיתתם נקראים חיים.

4. מדוע שמו של נח מוזכר שלוש פעמים בפסוק שפותח את פרשתנו? (עיניי בבעל הטורים).

תשובה: הפסוק שפותח את הפרשה בא לומר שנח היה טוב הן לבורא עולם והן לבני אדם. בפעם הראשונה מוזכר שמו בכדי לדעת במי מדובר. בפעם השנייה שמו מצויין בכדי להדגיש את צדקותו עם דורו ("צדיק בדורותיו") ואילו בפעם השלישית שמו מוזכר בכדי להדגיש את דקותו בה' וכלשונו של הרמב"ן: "את האלוקים התהלך נח - הוא הלך בדרך אשר בחר ה' וכפי שהורה ה', כי נביא היה."

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

המטבע המבורך

לא הניד עפעף. וכך עבר יום ועוד יום באכילה מועטת ושינה טרופה, ולכל המתעניינים השיב קצרות כי עד אשר לא יראה את הרבי לא יצליחו להזיזו מן המקום.

אנשים ריחמו על היהודי המסכן שאינו נותן שינה לעיניו, אינו אוכל ואינו שותה ומתעקש בתוקף על שלו. גם המשמש בקודש התרכז קמעה נוכח היהודי הנחוש והחליט לספר על זה לרבי. הרבי שמע והורה להכניסו מיד לחדר.

יצא המשמש אל המלמד היושב נים ולא נים על המדרגות, כחוש ודל, והרכין עצמו אליו: הרבי הורה להכניסך פנימה!

קם ר' יענקל והתנער, חיך חיוך דל של הנאה ופסע בעקבות המשמש. על הסף נעצר, מנסה במחשבתו לסדר את אמריו, וכשראה כי אין בכוחו לאסוף עצמו לחבר כמה מילים מכובדות, הפסיק לטרוח ושם בטחונו בהקב"ה שבודאי לא יכשיל פיו.

נשאר בידו רק מטבע אחד. ר' יענקל שלף מכיסו רובל-כסף בודד. "הנה את זה הבאתי לרבי לפדיון נפש"

לאחר שזכה לקבל שלום מן הרבי, עמד המלמד כפוף וכנוע, מראה פניו מלמד על יראתו, והוא שותק.

הרבי פנה אליו ושאל אותו למבוקשו.

כמו נפתחו חרצובי לשונו החל ר' יענקל לספר כי ימים רבים נכסף להגיע הנה, והנה בשנה זו, לאחר קיץ ארוך של מלמדות אצל ילדי כפרי, החליט כי אם לא עכשיו אימתי... ולאחר שחילק את המעות שקיבל עבור ה"זמן" והקציב מנה מועטת עבור בני הבית נשאר בידו רק מטבע אחד. ר' יענקל שלף מכיסו רובל-כסף בודד. "הנה את זה הבאתי לרבי לפדיון נפש... אכן מתנתי דלה אבל ניתנת היא מלב נרגש מלא רצון לתת יותר..."

הרבי קיבל מידיו את הרובל, החזיקו בידו זמן מה, שפתיו נעו, ולאחר מכן פקח את עיניו, הושיט את הרובל בחזרה לכוונו של המלמד שנבהל עד עמקי נפשו: מדוע מחזיר לו הרבי את המטבע שנתן לו בלב שלם?!

אבל עוד הוא מתסר בשרעפיו שמע את קולו הלוחש של הרבי: קח את המטבע, בעזרת השי"ת הוא יביא לך ברכה גדולה והצלחה.

אבל גם במבוכתו ידע כי הוא מחזיק חפץ יקר ערך לאין ערוך, ועליו לשמור עליו מכל משמר

ברכה מפורשת לברכה והצלחה, מפי הצדיק, לא היתה מעשה שבכל יום. אוחז בידו את המטבע שהיתה כבר בידי הרבי, יצא ר' יענקל נרגש ונסער, הוא פנה אל עבר המדרגות, לצאת לדרך הביתה.

זאת הפעם, החליט, חייב הוא לבצע את מחשבתו, ויהי מה, אם לא עכשיו אימתי?

הוא התיישב על אבן מזדמנת, התיר את קשרי השקית המצומקת, ומנה את המעות - שכר על הקיץ כולו. ספר, מנה וחילק; חלק להוצאות הבית, חלק להוצאות הדרך, ומטבע אחת פדיון לרבי.

הוא הפריש את המטבע בדחילו ורחימו, המטבע שעתידי להינתן לרבי, חימם את ידו הקרה.

כי שנים רבות חלם יענקל המלמד להגיע אל הרבי, הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין ז"ל. בחלום ובהקיץ ראה את עצמו עומד מול הרבי ושואב עוז ותעצומות מדמותו הטהורה והקורנת. חסידים היו מספרים בהתרגשות כי פניו הקדושות של הרבי הן מעין שופרי דיעקב אבינו... מתי, מתי כבר יזכה הוא ליום הזה, למעמד הזה?...

והנה, ביום ההוא בשלהי הקיץ החליט לקיים את משאת נפשו. בפיצול הדרך שינה את נתיבו הקבוע, לא הביתה כי אם לרוז'ין.

עוד טרם הצליח המלמד להביע משאלתו אמר לו חדות: אין הזמן כשר עתה לאורחים

לרוז'ין הוא הגיע ביום שני בשבוע לפנות ערב, מאובק ועייף. הצידה הדלה שבצוקונו בקושי סייעה לחבר נפשו לגופו. הוא נכנס לבית המדרש, התפלל מעריב בציבור והוסיף תפילה מדיליה שיזכה לחזות בנועם קדשו ללא שום מכשול.

מחוזק מעט מן התפילה פנה בסערת נפש לעבר גרם המדרגות המוביל אל הרבי.

הוא המתין מעט על סף הבית בלב הולם, מצפה לבאות. והנה נפתחה הדלת והמשמש בקודש עמד על המפתן. ר' יענקל המלמד החל לנסות לדלות את המילים ששמר בקרבו לאמרם בעת הצורך אבל מתוך התרגשות פרחו אלו מזכרונו. בלית ברירה הצביע על הדלת כאומר: באתי כדי להכנס אצל הרבי. אבל המשמש שרגיל היה לכל מיני דמויות, חשב בטעות שהעומד לפניו הוא ארחי פרחי מדלת העם, ועוד טרם הצליח המלמד להביע משאלתו אמר לו חדות: אין הזמן כשר עתה לאורחים. המתן עד יום שישי אחר הצהריים לקבלת פנים הכללית.

אבל ר' יענקל לא אבה לשמוע מענה כזה. לא לחינם חלם שנים על הרגע של עמידה לפני הרבי, לא לחינם הקדיש סכום לא מבוטל לנסיעה אל הרבי. עכשיו, ויהי מה, יעשה כל שביכלתו כדי לממש את שאיפתו. הוא התיישב על המדרגות המובילות לבית, מחכה לשעת כושר.

הלילה ירד ובוקר מעונן הפציע לאחרי, והמלמד יושב עדיין ושומר על מקומו. הוא לא יזוז מכאן עד אשר משאלתו תתקיים. נים ולא נים עבר את הלילה, וכשמישהו הפנה אותו להכנסת אורחים,

ום שמחה היה לחסידים העניים יום בואו של ר' יעקב הגביר לרוז'ין. הוא נודע בצידקת פזונו, חונן דלים ואביונים, וידו פשוטה הייתה לתת ולהוסיף לתת לכל דצריך. ב"חצר" התקבל בחיבה ובכבוד, הדלת לחדרו של הרבי פתחה הייתה לפניו כדבר המובן מאליו.

תכונה נאה הייתה לר' יעקב; שלא כגבירים רבים, העשירות הגדולה שנתברך בה לא הזחיחה דעתו ולא הגביהה את רוחו. הוא הביט על סובביו בענוות חן, 'העשיר יענה עזות' - רחוק היה ממנו ומלהיכותיו. טוב לבו שפע בטבעיות, בחיוך אל כל הפושט ידו לקראתו, בהרכנת קומה אל מי שצריך לו ולמעותיו.

אבל לא רבים זכרו וידעו על יום בואו הראשון לחצר רוז'ין.

***

היה זה יום אפרורי, חדור לחות וצינה של ניצני סתיו, בו הגיע ר' יעקב לחצר, בלבוש אחר ובמצב שונה מן הקצה אל הקצה מהעת בה מתרחש סיפורנו. באותם ימים רחוקים לא היה ר' יעקב גביר ולא עשיר מפורסם. לרוז'ין הגיע כהלך מאובק לבוש בגדים מרופטים. את הדרך הרחוקה עשה כמעט רגלי, ורק זעיר פה וזעיר שם, בעגלה.

היה זה לפני כעשור. בתום ה"זמן" בבית הכפרי.

בנוסף לעבודתו הקשה בזעת אפיים, התפלל עליהם תמיד שיזכו לקלוט ולהבין את ערבות התורה ומתיקותה

עבודת הקודש של ר' יענקל המלמד לא הייתה קלה כלל. שני תלמידיו הכפריים לא השביעו אותו נחת. להחזיר לראשיהם תורה ודעת קשה היה כקריעת ים סוף. הנערים שגדלו בחיק הטבע, רעו את העיזים והשתכשו במימי הנהר, סמוקי לחיים ובריאי בשר, ישבו מול האותיות המחכימות במבט בוהה. המלמד נאלץ ללא הרף לנתק אותם מחלומות בהקיץ, מעיסוק בהבלי הבלים, להאיר עיניהם ולטעת בלבם אהבת תורה. ובנוסף לעבודתו הקשה בזעת אפיים, התפלל עליהם תמיד שיזכו לקלוט ולהבין את ערבות התורה ומתיקותה. מדי פעם היה אביהם הכפרי, עובר על ידם, בלכתו מן הדיר אל לול העופות וחוזר חלילה, ומטה אוזנו אל המלמד ובניו. וכשנדמה לו כי מתרשלים הם, פנה אל ר' יענקל: בשוט למד אותם! מה הם רוצים? לגדול בורים כמוני...

עכשיו בתום ה"זמן" ארז יענקל את מעט המטלטלים שלו, קיבל מעט צידה לדרך ושכר-מלמדות עבור הקיץ, ונפרד מתלמידיו ומאביהם. נרגש כולו יצא דרך השער החורק של חצר הביקתה אל השביל, הביט אל השמים המעוננים והתחיל לפסוע בדרך הכבושה בין שדות התבואה הקצורים. חיוך דל הסתמן על שפתיו.

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שחתי

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלוול תשס"ז

בתפילה לבורא עולם

הדברים האלה נכתבים מלב מורחת ובדמיע על גודל הזוועה לפני כשבועיים באותו בוקר מר של שמיני עצרת שמחת תורה. לפני למעלה משמונה שנים במבצע צוק איתן העליתי בעלון את את הדברים הבאים ולצערנו דבר לא נלמד מאז.

בשבוע שעבר נחשפו פניה האמתיות של הממשלה בארץ ישראל. מבצע 'צוק איתן' הסתיים, מבלי שהיכולות של האויב נוטרלו. טילים המשיכו להתעופף לעבר ערי הארץ עד לרגע האחרון, ושני אזרחים הי"ד נהרגו מאש האויב רגע לפני כניסת הפסקת האש האומללה לתוקפה.

הררי מילים נשפכו מפי הקברניטים על המכות העוצמתיות שהונחתו על אנשי חמאס. זה היה ניסיון שלאחר מעשה 'להסביר' מדוע קיים כאן ניצחון למרות שהוא אינו נראה ואינו מורגש אבל הציבור, מסתבר, אינו כל כך תמים להתפתות וללכת שבי אחר משפטים מהוקצעים של דמגוגיה זולה. אזרחי

הוא לא ירים את ראשו לעולם. עוד למדתי אז, שאסור לגלות הסונות, משום שזו מתפרשת בעיני האויב כחולשה וכרפיון.

באותם ימים עמד כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זי"ע בבית מדרשו בניו יורק, זעק במר נפשו על ההסונות שהנהגה הישראלית החלה לפתח בשלב מסוים. באותן שיחות התבטא הרבי זי"ע, שאם לא משלימים את המשימה עד תומה בהשמדה מוחלטת של קיני הטרור הרצחניים – הרי שדם החיילים הקדושים הי"ד נשפך חלילה לשווא.

מי ייתן ויקימו בנו דברי הכתוב בפרשת השבוע שעבר, פרשת שופטים, (דברים פרק כ' פסוקים ג', ד'): "שמע ישראל, אתם קרבים היום למלחמה על איביכם; אל-ירך לבבכם, אל-תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם. כי ה' אל-היכם, ההלך עמכם להלחם לכם עם איביכם, להושיע אתכם."

138 זכר-אלוף

הארץ מבינים שהיה כאן מחדל גדול – מחדל הגובל בפשע שעליו יצטרכו מובילי המערכה לתת את הדין.

הנה דוגמה קטנה: תוך כדי הלחימה הורה הצבא – שהוא כידוע הזרוע המבצעת של הממשלה – לתושבי עוטף עזה לחזור ליישוביהם. ואז, כשחלק מהתושבים ביצעו הוראה זו בתמימות, הם חשו מיד כיצד הם הופכים למיעין ציפורים כפותות המשמות למטרת ירי עבור האויב שצולף בהם. בשר תותחים בחסות הוראה חסרת אחריות לחיי אדם. כך נמשך המצב והתושבים המשיכו להיות מטרה חיה לפצמ"רים ורקטות, עד שלבסוף נאלצה הממשלה להודות באוזלת ידהובחולשתה הנוראה – ופינתה את תושבי יישובי עוטף עזה לאזורים אחרים בארץ.

בעת מלחמת לבנון הראשונה, למדתי על בשרי שקרבות צבאיים צריכים להתנהל בתעוזה, מתוך מטרה ברורה – להשמיד את האויב עד הסוף, ולוודא

המטבע המבורך – המשך מעמוד קודם

מעטפה עם סכום אדיר של ארבעת אלפים רובל. לרגע התבלבלו חושי והוא שכח לאן עליו לשים פעמיו. מה עליו לעשות עכשיו?! והנה הבזיקה מחשבה בראשו: עדיין נמצא אתה כאן בצל הקודש, היכנס אצל הרבי וספר לו את אשר ארע עמך!

לא היית אמור למכור את המטבע. אבל הדבר כבר נעשה, וצריך רק להשתדל לתקן

ראשית דבר הניח ר' יענקל אלפיים רובל על שולחן הרבי. מחצית מן הסכום שקיבל עבור המטבע. אחרי כן החל לספר במילים מגומגמות על המטבע המבורך שנשטמ מידיו שלא ברצונו.

קולו החריש של הצדיק נגע באזניו במעין גערה: לא היית אמור למכור את המטבע. אבל הדבר כבר נעשה, וצריך רק להשתדל לתקן. ובכן, הבאת לנו סכום גדול מאד כפדיון. אנחנו נשתמש בו לדבר שבצדקה. הסכום יועד עבור יסוד בית כנסת, ובזכות זו לא תאבד את ברכת העושר.

וכן היה, ממלמד כפרי עני הפך רבי יעקב לנגיד עשיר וכבד. אבל העשירות המופלגת לא טישטשה את רוחו השפלה, וידיו ולבו פתוחים היו לכל. כי עשירות זו, מברכתו של הרבי, השפיעה טובה בגשמיות וברוחניות.

כ"ק האדמו"ר מסאדיגורה רבי ישראל משה פרידמן זצ"ל עם נשיא מועצת גדולי התורה הגאון הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל

אפשר לתת לנגיד לחכות, זמנו יקר!... כך נגרר המלמד בעל כורחו אל הנגיד, וזה הושיט ידו לשלום עליכם, בעוד על ארשת פניו המביעה נכבדות מרחף חיוך קל. "הב לי את המטבע", אמר הנגיד, "וקח את זה".

"ארבעת אלפים רובל..." אמר משרתו של הנגיד כלאחר יד.

כמו בחלום ראה יענקל את המטבע יקר-הערך עובר מידו לידי הנגיד, והוא נשאר על עמדו מחזיק

אבל עוף השמים כבר הולך את הקול. חסידים נגידים, סוחרים, ששמעו את המעשה הבלתי שגרת, החלו ללטוש עיניים אל עבר המטבע המבורך.

לפתע פתאום הפך המלמד העני למושא מרכזי ב"חצר". מעגל של גבירים הדורי-לבוש הקיף אותו, כאשר כל אחד מהם מנסה לעורר תשומת לבו, למשוך אותו לפינה שקטה כדי לקיים משא ומתן לרכוש ממנו את המטבע החשוב. אבל המלמד הביט בכל אלה המצפים למוצא פיו, אנשים שמימיו לא עמד במחיצתם, וחייך בענווה, מבטו מושפל כתמיד, והמטבע אחוז בחזקה ביד ימינו.

נו, מה אתה אומר? המחירים שהסוחרים סביבו בלבלו אותו כליל, אבל גם במבוכתו ידע כי הוא מחזיק חפץ יקר ערך לאין ערוך, ועליו לשמור עליו מכל משמר, לא להתפתות להמיר אותו אפילו תמורת כל הון דעלמא!

ר' יענקל פילס לו דרך בין הצובאים עליו אל עבר שער החצר, הוא כבר כמעט הצליח לחמוק מכל הסוחרים כאשר לפתע הגיע אליו מישהו בבקשה: הנגיד אורנשטיין חפץ לומר לכם דבר מה! ר' יענקל הביט על השליח ונשאר תקוע במקומו, אבל זה לא נתן לו לשקוע בהרהורים. "להזדרז, להזדרז", אמר לו בטון של פקיד בבית נגיד, "אי

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבים של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימצאו שלט שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.ג.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודית עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.ג.צ.ב.ה.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

686

**ניתן לתרום באשראי
בנדירים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

"אהה!"

יצר קשר עם בחורים בישיבה, והאינפורמציה כמעט שכרה אותו
"הבחור הכי טוב בישיבה" היה השבח הבסיסי, מכאן זה רק עלה
ל"בחור הכי טוב בכל עולם הישיבות". שאל בחור שני, שלישי ורביעי,
שישי, שביעי וכולם פה אחד נמנו וגמרו בשבח מעלתו.

סבר וקבל. יצר מיד קשר עם השדכן. השדכן ניסה לומר משהו,
אך ראש הישיבה בהתלהבותו כי רבה, דחק בו לסדר מיד פגישה שכן
"הבת שלי הגיעה איתי לארץ!"

משהשתתק הצליח השדכן להתנצל לספר שאביו נפטר לפני
שעתיים, "הלוויה בשעה שתיים עשרה".

"סליחה", התנצל ראש הישיבה, "ורק בשורות טובות".

הוריד את השפופרת ושאל את עצמו מה אני עושה? נמתין שבוע
שהוא יקום מהשבעה? היה לא תהיה! מי יודע אם היהלום לא יחטף
בתוך אותו שבוע!

מייד לאחר הלוויות אביו של השדכן, הגיע הראש ישיבה לנחם.
בקש סליחה ומחילה ואמר שעקב דחיפות העניין הוא מבקש רשות
להעביר את ניהול השדוך לאחר מתלמידיו שמתגורר בארץ, הוא
מתחייב שאם השידוך יעלה יפה יבוא השדכן על שכרו באופן מושלם,
כאילו הוא, ורק הוא, ניהל את כל השידוך מרישא ועד גמירא.

להצעה כזו לא יכול השדכן לסרב...

מייד פנה הראש ישיבה לתלמידו, בקש ממנו לטול על עצמו
"מצוה שאינה יכולה להעשות בידי אחרים"...

ואז נזכר ראש הישיבה שאפילו את הטלפון של המשפחה לא
לקח מהשדכן.

אז מה עושים? אין ברירה. תסע לישיבה, תקרא ל"יעקב זלמן
הגדול" ותבקש ממנו את הפרטים של הוריו. שים לב: יש שם שני
בחורים באותו שם. "יעקב זלמן סתם" ו"יעקב זלמן הגדול" אל תטעה
בניהם!

מהר התלמיד - השדכן לישיבה. תפס את הבחור הראשון
שנקרה בדרכו ובקש ממנו לקרוא ל"יעקב זלמן הגדול" לא חלפו כמה
דקות והצדיק ניצב מולו. שוחח עמו מעט, בקש את הפרטים ויצא
לדרכו. דבר אחד לא ידע הראש ישיבה: באותו יום נכנסו לפני כסא
הכבוד הדמועות הרבות שהורידו הוריו של יעקב זלמן ("הקטן") והא
ראיה: הבחור שהשדכן החדש בקש ממנו לקרוא ליעקב זלמן הגדול
היה בחור שהגיע לישיבה ל"חיזוק". הוא עדיין לא למד לעמוד על
ההבדלים שבין "יעקב זלמן" ל"יעקב זלמן הגדול", אבל כיון ששמע
את הכינוי 'הגדול' הבין שהכונה ל'גדול' במידות גופו. לא חשב פעמיים
וקרא ל"יעקב זלמן" שלנו - ממנו קיבל את פרטי ההורים.

אמו של יעקב זלמן עונה לטלפון. מתוך הכרות עם הצעות קודמות
שהגיעו, הבינה שחלה טעות. היא מכירה את המשפחה שמציעים, ואין
סיכוי שיבחרו בבן שלה כחתן. כדי למנוע מבוכה, מבקשת מהמתקשר
לברר עוד על הבן, אך הוא מלא את פיו בשבחים והסביר שכבר יש לו
תשובה חיובית מהצד השני...

השפופרת נפלה.

קצורו של דבר הזוג הקים בית נאמן בישראל!

בשבתות שהתארח אצל השוער הכין דבר תורה בעזרת חבריו,
ואיכשהו העניינים הסתדרו.

מה שצלצל באזניו כל הזמן היה הפתגם של אשתו "במה זכיתי

העצמה שבאמון

ספור אמיתי שסיפר הג"ר אשר דרוק שליט"א, מגיד מישרים:
במשפחה מסוימת נפטר הסבא, ר' זלמן, שהיה תלמיד חכם
אציל נפש ובעל מידות טובות. באותה תקופה, הלך לעולמו אחד
מגדולי ישראל ושמו ר' יעקב זצ"ל שדר בשכנות עם המשפחה. כאשר
נולד במשפחה בן זכה, הוחלט לקרוא על שמו של הסבא ועל שמו של
אותו גדול יחדיו, ונקרא שמו בישראל "יעקב זלמן".

עם השמות הנפלאים בהם זכה הרך הנמול, היו כולם משוכנעים
שיסב נחת גדולה להוריו. אבל כאשר החל הילד לגדול, אפילו יום אחד
של נחת לא היה ממנו, בהתחלה גוננו עליו ההורים, ומצא הסברים
לכל התלונות, אבל עד מהרה נאלצו להודות שהבעיה צומחת בביתם.
לא בחיידר ולא בקרב חבריו.

מה עשו ההורים? התפללו. לא הפסיקו להתפלל. מי שהיה רואה
את אמו מדליקה נרות בערב שבת קודש, היה בטוח שקרה פה היום
אסון - המילים המוכרות: "וזכנו לגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים,
אוהבי ה' יראי אלוקים, אנשי אמת, זרע קודש בה' דבקים ומאירים את
העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא" - מילים
אלו נאמרו בבכיות ובהתרגשות הנפש עצומה.

כאשר סיים ה"צדיק" את שנות החידה, המליץ המלמד לחפש
לו מקום שמשלב רכיבת סוסים וכדו', כי במסגרת סטנדרטית אין לו
סיכוי. מצאו לו מקום וגם שם לא רוו ממנו נחת. אבל איכשהו חלפו
השנים, ולישיבה גדולה הצליח להשתחל למקום סטנדרטי. בכל זאת,
דמועות של אמה בהדלקת נרות...

באותה ישיבה, בה למדו מאות תלמידים, וביניהם נמצא עוד בחור
שאף הוא נקרא בשם "יעקב זלמן".

בין שני ה"יעקב זלמנים" היו שני הבדלים. ההבדל הראשון פיזי,
יעקב זלמן ה"שני" היה רזה וגבוה - ויעקב זלמן "שלנו" הפוך. ההבדל
השני והגדול יותר, היה ברמה הרוחנית: יעקב זלמן "שלנו" בקושי למד,
ואילו "יעקב זלמן" השני - בדיוק להיפך: מתמיד, עדין נפש, פשוט כליל
המעלות.

איך מבדילים בישיבה בין שני ה"יעקב זלמן"? אם מגיעה שיחת
טלפון, למשל, איך ידעו למי הכונה?

החליט מי שהחליט, להצמיד ליעקב זלמן המתמיד את התואר
"גדול" שהרי דרכו לגדולות סלולה ועומדת!

אז היה את "יעקב זלמן" והיה את "יעקב זלמן הגדול".

חלפו עברו השנים, והבחורים הגיעו לפרק "האיש מקדש". יום
אחד הגיע לארץ ראש ישיבה מארצות הברית, אשר תר אחר חתן
לביתו המהוללה. ניגש אליו שדכן והודיע לו שאם ברצונו לחגוג בליל
החתונה גם "הכנסת ספר תורה", יש לו הצעה מתאימה עבורו - ספר
תורה חי!

איך קוראים לו?

"יעקב זלמן הגדול".

"הגדול?"

כן, זה כינוי שנועד להבחין בינו למישהו אחר בשם דומה, אך ממש
לא גדול".

אתה, שהבל פיך טהור ותפילותיך מתקבלות יותר בשמים, בבקשה, תתפלל לרפואתי!"

הילד הודל דמעות והבטיח להתפלל עלי, וראה זה פלא. תוך שבועיים עמדתי על רגלי בריא ושלם. נישתי בשבת לילד ואמרתי לו: "אני מבין שהתפללת עלי, אבל תגלה לי אוך התפללת עלי כל כך נפלא עד כדי שנושעתי כל כך מהר?"

הילד הראה לי את הקונטרס 'מתיקות השעה', שהיה מונח על השולחן, ואמר לי: "בקונטרס הזה קראתי על עצת 'דקת תפילה' שעניינה לעצור בכל תחילת שעה (מלבד משעות הלימוד) לדקה של תפילה והודאה, שבכח תפילה כזו לבטל כל גזרה רעה כי חז"ל אומרים שאדם נידון בכל שעה, וכיון שאדם מתפלל בכל תחילת שעה הוא מבטל את כל הגזרות הרעות. "לכן", אמר הילד, "כיון שאני הייתי אשם בצרה שלך, החלטתי להתפלל לרפואתך במשך כל שעות היום, וגם כשהייתי באמצע אכילה או משחק עצרתי בכל תחילת שעה לתפילה לרפואתך, ותוך כדי התפילה עשיתי תשובה על שגרמתי לך צער שכזה, עד שהתבררתי שהתבררתי".
את הסיפור הנפלא הזה סיפר י.פ. מבית שמש, והוא פורסם בגיליון מתיקות הפרשה. והוא מלמדנו מסר חשוב כמה עוצמה יש בתפילה של תינוקות של בית רבן.

(24/7)

סבלנות מה טוב ומה נעים, וזו מדה טובה צריכה לכל אדם, הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו, אם הוא רישא דעמא צריך הוא לסבל את משא העמ, ולסבל עלבונו מאנשים בני בליעל המתריסים כנגדו, וינהגם וינהלם בנחת רוח, וכן כל אחד בביתו לגבי אשה ותינוק לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, והכל לפי מה שהוא אדם, ולפי דעתו של בן ולפי שניו, ולפי מדותיו ולפי השעה ולפי הצרך צריך פלס ומאזני משפט, ושקול הדעת בשקל הקדש איזוהי דרך ישרה, אם לצורך מרה או לסבל ולשתק, אם לדבר רכות או קשות, וכמה גבורה צריך לסבל על ענין הדבור, כמאמר החכם עד שלא דברת הדבור אסירך, וכשדברת אתה אסירך (ספר חסידים סי' פו). לכן אף אם יהיה לבו בוער כאש והדבור מקשקש בתוכו ורוצה לצאת החוצה, יתגבר כארי לכף את יצרו ולעצר במליון, כי באמת אמרו, מלה בסלע משתוקא בתרין (מגילה יח א), ומתון מתון ארבע מאה זוזי שויא (ברכות כ, א). ובפרט בעדן רחא ישים עצמו כאלם, לא יפתח פיו, כי לא בדעת ידבר, ואיש אף בדבריו יגרה מדון, והוא מחרף ומגדף, ואפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ולכן שתיקה יפה ויסבל ולא ישיב חורפו דבר, כי שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו (משלי כא כג), וזוכה לרב טוב:

וכמה סבלנות צריך למי שרוצה להיות מלמד תורה לתינוקות של בית רבן, או לבניו ולפעמים הם קשים לשמע ומהר לאבד, או מחמת שהם חסרי מדע, או מחמת שאין נותנין לב לשמע ולהבין, וטבע הוא באנוש שיכעס גם כעס, וצריך סבלנות להוכיחם כפי הראוי להם לפי מה שהם ולנהלם, ולהיות חוזר חוזר עממם, כמעשה דרבי פרידא שהיה חוזר עם תלמידו ארבע מאות זמני וזכה לשכר טוב (ערובין דד ב). ישמע חכם ויוסף לקח (שם א ה): וכן כל מאן דפגל בחולקה גרמא בישא, אשה קשת רוח, לו בכח יגבר להיות סובל הכל משום שלום הבית, כי גדול הוא. ואין לשבח ולפאר למי שהכל מכבדים אותו ומנשאים אותו ועושים רצונם כרצונו, שאינו כועס, כי אם בזאת יתהלל המתהלל, כאשר מכעיסים אותו על פניו ועושים עמו שלא כהגון והוא סובל את הכל ומעביר על מדותיו, שבזה מרויח שמעבירין לו על כל פשעיו. וידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה (חולין פט א) על פסוק תולה ארץ על בלימה (איוב כז כ), שהעולם מתקים על מי שבוֹלם פיו בשעת מריבה. וכלי עלמא ידעי שהסבלנות הוא טוב מאד, אבל אמרי מי זה האיש אשר יוכל שאת לעמד בו. אמנם לפי חמר שבו ולפי התועלת הנמשך ממנו לגוף ולנפש לעולם הזה ולעולם הבא ראוי להתחזק ברב עז ותעצמות, וכל אשר יחפץ האיש יעשה בעזר משידי, ולפם צערא אגרא, והבא לטהר מסייעין אותו:

(פלא יועץ)

לשמש ספר תורה? הוא לרגע אחד לא הבין את זה, הוא הרי מכיר את עצמו ויודע היטב עד כמה הוא לא ספר תורה! אבל היא חוזרת על זה שוב ושוב, אז אולי יש בזה משהו?...

יום רדף יום, וספר תורה רדף ספר תורה. האמון האדיר שנטעו בו - מתוך מחשבה מטעית שהוא הספר תורה המדובר... חלחל אל ליבו ויצר את המהפך, הוא דבק בתורה, עד שהפך בעצמו לספר תורה.

ביום הנישואין העשירי שלהם אמרה לו אשתו שהיא צריכה לתת שבת והודיה מיוחדת להש"ת, כי בישיבה שלמד היה עוד יעקב זלמן "אבל הוא לא היה כזה מיוחד כמון!" שמע את הדברים וחשב להתעלף...

כיום הוא מחשושי מרביצי התורה בארץ ישראל.

מדובר בסיפור אמיתי - מסיים הרב דרוק - ואם היה ביד, הייתי מביא את אמו שתצוץ בחלון הישיבה בה הוא מרביץ תורה ותוריד דמעות, אך הפעם של שמחה!... (שבת קודש עמלונ)

מהו כוחה של תפילה

סיפור יהודי מהעיר בית שמש:

נסעתי ברכבי לכולל, ובאחד הכבישים בדרכי הבחנתי בילדים שבשוֹבבותם זרקו קרטון לאמצע הכביש. רמזתי לילדים להרים את הקרטון אך הם סרבו להרימו והזדרזו להתחמק מהמקום. הזמן דחק בי מאוד ולא אפשר לי לצאת מהרכב ולהרים את הקרטון, לכן נסעתי בתקווה שהקרטון יעבור מאחורי, אך הקרטון נתקע בתחתית הרכב, וליווה אותי במשך כמה דקות.

עצרתי בצד הכביש ויצאתי כדי לחלץ את הקרטון, ולצורך כך נשכתי על הכביש ונכנסתי מתחת לרכב. לפתע הגיע רכב גדול שלא הבחין בי ועלה על רגלי. יצאתי מתחת לרכבי וחשתי כאבים עצומים. בינתיים בעל הרכב שעלה על רגלי הזמין הצלה.

הובילו אותי לבית החולים ושם הודיעו לי שנגעו לי שברים בקרסול של שתי הרגליים. יצאתי מבית החולים עם גבס בשתי הרגליים, והרופא הסביר לי שהיגל המבוגר שלי גורם שהאיחוי של השבר יתעכב ושעלי לקחת תוספי תזונה שיועילו לאחות את השבר.

כעבור כמה שבועות שאני שווה בביתי עם גבס, עברתי בדיקות והרופא אמר שהוא לא רואה שום שינוי. באותו יום הגיע לביתי אבא עם בנו עם זר פרחים בידם ופני הילד היו דאגות ומפוזרות. שיערתי לעצמי מדוע הם באו, ואכן כך הם סיפור:

האבא סיפר שבנו הוא זה שהשליך את הקרטון לכביש, ורק כאשר האבא ראה שכבר כמה שבתות אני לא מגיע לבית הכנסת וברר לפשר הדבר נודע לו הסיפור, וכשסיפר זאת בביתו הבן נבהל והודה שהוא אשם בכך. "כעת הבן מתחרט מאוד על מה שהוא עשה ומבטיח להיזהר מכאן ואילך מלעשות דברים שיכולים לסכן בני אדם", אמר האבא.

פניתי לבן ואמרתי לו "כיון שאתה מקבל עליך מכאן ולהבא להיזהר מכאלו מעשים, בוודאי שאני מוחל לך, אבל בקשה אחת לי אליך. אני משתוקק מאוד לשוב לבית המדרש ללמוד תורה ולהתפלל, וכעת אני מודאג מאוד מתי יתרפאו רגלי כי עדיין לא השתנה מצבם לטובה, לכן

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תברוכו מפי עליון!

ליכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות* 6730	
<p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!</p> <p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רחם, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה</p> <p>לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלנט, סלנט בת טאווס, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, אליהו בן זוהרה</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיט בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כחון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פינינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.</p> <p>נא להתפלל לרפואת פנתס בן שמחה</p>
<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל</p> <p>להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה</p> <p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל</p> <p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+) א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049</p> <p>שידוכי 'חסידי חיי שרה' בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225</p> <p>שידוכים לשם שמים למגור הרודי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ונוד c9595@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 05592260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>

סגולה מרבי נחמן ליש"ק

המשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 109

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת נח - תשפ"ד

עניין של חינוך

האוויר משפיע!

"כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ" (ו, יג) כל הברואים כולם, בני אדם, בעלי חיים, (זולת הדגים) ואפ"י הצמחים נספו במי המבול כיוון שקלקלו מעשיהם. כיצד יתכן הדבר? הקשה רבי אליהו לופיאן זצ"ל בילב אליהו, וכי לבעלי חיים יש בחירה שמכוחה יכולים הם לקלקל? התשובה היא אומר ה'לב אליהו, שהטומאה שבני האדם יצרו בעולם היתה כה גדולה שהיא גרמה לכולם להתקלקל, הטומאה נדבקה בהם. בלי שהם ירצו, בלי בחירה. עצם הדבר שישנה כ"כ הרבה טומאה בעולם – זה גופא, גורם לכל הברואים להשחית את דרכם. כדי שיובהר העניין יותר הוסיף מעשה שבדידו הוה עובדא: היה פעם בית חולים שאנשים שנכנסו לתוכו עם שפעת קלה יצאו עם דלקת ריאות, דלקת אזניים ועוד כמה מחלות. נכנסו בריאים ויצאו כמעט מתיים... כשהדבר קרה פעם ופעמיים עוד ניסו לטייח, לחשוב שאך מקרה הוא, אך כשהתופעה חזרה על עצמה שוב ושוב החליטו לחקור את הדבר לעומק. מינו ועדה של רופאים שיבדקו את המתרחש בבית החולים. התברר דבר מופלא: מבנה בית החולים היה מיושן, כבן מאה שנה, והקירות, שהיו עשויים מעץ, ספגו במשך השנים את כל החיידקים עברו שם. כתוצאה מכך, אדם נכנס לבית החולים עם שפעת קלה, אך נדבקו בו החיידקים שהיו בקירות וגרמו לו למחלות נוספות, קשות יותר. זה בדיוק מה שקרה בדור המבול. מרוב עוונות יצרו בני האדם 'חיידקים' של טומאה שכביכול רחפו באוויר, הכל היה ספוג טומאה, ואז גם בעלי החיים נדבקו. לבעל חיים אין בחירה, הוא לא היה "חולה במחלה", אך הטומאה נדבקה בו וגרמה גם לו להתקלקל. אמנם זאת עלינו לדעת, כי עניין זה פועל גם לצד השני, צד הקדושה. כשם שמעשה העבירה משאיר אחריו חיידקי טומאה באוויר – כך מעשה מצווה משאיר אחריו קדושה באוויר המקום. מספרים שפעם טייל מרן החזון איש זצ"ל עם מרן רבי חיים קנייבסקי זיע"א. החזון איש היה גדול הדור, ורבו היה אז בחור צעיר, והם הלכו יחדיו בפרדס שבפאתי בני ברק (כיום סוף רח' חזון איש). לפתע נעצר החזון איש ואמר: "כאן למדו תורה!" וחזר על כך בהתרגשות מספר פעמים. התברר, שכמה שעות קודם לכן עמדו שם שני בחורי ישיבה ודברו בלימוד. בנתיים הם כבר עזבו את המקום, אך השאירו שם אוויר קדוש, אוויר ספוג בדברי תורה! (מתוך האור)

שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְאָכִים

בְּשֵׁם אֱמִרָם – מֶרֶן הַגֵּר"ח קֵינִיבֶסקִי זִיע"א

"וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּשַׁע בָּרָם" (ט, כ)

יש בזה שני פירושים לשון 'חולין' עשה עצמו חולין, ולשון 'התחלה', אומר הרב אליהו דיסקין: אפשר ששני הפירושים צדקו יחדיו, שהנה יש להבין למה יצא כזה קלקול גדול ממעשה זה של נטיעת הכרם? שהנה ידוע בספרים הקדושים שכל התחלה של דבר יש להשגיח שיהיה קודש לה' בבחינת "ראשית" לד', וכאן היתה הטענה על נח שעם יציאתו מן התיבה, שהרי המבול עקר את העולם וכאילו נוצר העולם מחדש, כמו שכתוב על מקווה שמטהר את האדם כבריה חדשה, ותחילת עשייתו בעולם החדש היה צריך להתעסק עם דברים שבקדושה ולא עם נטיעת כרמים, אף שגם זה הוא ישובו של עולם, אבל בתחילת עולם צריך להתחיל עם דברים שבקדושה ממש ולא עם חולין, ולכן נעשה עצמו בזה חולין. זהו יסוד מוסד, שאת ההתחלה של כל דבר, יש להקדיש קודש לה'. ישנם שאינם מדברים קודם התפילה ובוזה מקדישים את תחילת יומם לד', וכן בתחילת שנה ותחילת חודש.

הרה"ק בעל השפע חיים מצאנו זיע"א היה מספר שכשהיה אצל הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א, ראה שתיכף אחר הבדלה ציווה לסובביו להתיישב וללמוד. זהו גם מאותו עניין, להתחיל ללמוד תיכף בתחילת השבוע. בספר מועד לכל חי להגר"ח פלאגי מביא שהיו צדיקים שתיכף אחרי סוכות ושמי"ת נתיישבו י"ב ימים ולמדו תורה בלי הפסק כנגד י"ב החדשים. להתחיל עם דברים שבקדושה.

סיפר הרב אליהו דיסקין: על מרן שה"ת הגר"ח קנייבסקי זיע"א, שלפני כמה שנים היה צריך לעבור ניתוח "קטרקט" על עינו. סיפר לי גיסי, שניסה לשכנעו רבות שיסכים לעבור את הניתוח אבל הגר"ח לא הסכים, הלך גיסי אל מרן הגרא"מ שך זיע"א וסיפר לו, אמר הרב שך להגר"ח שייך לעשות את הניתוח. כיוון שאמר הרב שך, שוב לא התנגד לזה רבי חיים והלך לעשות את הניתוח. הרופאים שעשו את הניתוח, בדקו את עינו לפני הניתוח ואמרו שראייתו כל כך חלשה שהם לא מבינים איך יכול היה לכתוב ספרים במצב כזה. אחרי הניתוח, כבדו את רבי חיים בסנדקאות, כמו תמיד, והתבטא רבי חיים, שעד היום לא ראה שיש כל כך הרבה דם בברית... על כל פנים, אחרי הניתוח כשהורידו לו את התחבושות, רצו לבדוק איך רבי חיים רואה על העיניים, הביאו לו עיתון 'יתד נאמן' כדי שיראה אם הוא מצליח לקרוא, זרק רבי חיים את העיתון ואמר "קיבלתי עיניים חדשות, ואני רוצה להתחיל עם דף גמרא!" אמרו לו: שהרב יקרא רק כמה שורות, לראות אם רואה, "לא! אני רוצה שההתחלה תהיה עם דף גמרא!" ראשית קודש לד'!!!

כעין זה מפרשים, עפ"י המסופר (מובא באמרי דניאל) על אדם אחד שבא לקבל ברכה מהרב למען יצליח במעשה ידיו כי זה זמן רב שהוא מנסה לעשות דבר ואינו מצליח. ברכו הרב: 'דבר ראשון שתעשה תצליח, שמח הני"ל ובא לביתו לבשר לאשתו, והנה בבית לא מצא את סעודתו מוכנה, ויקצוף קצף גדול והחל בקללות נמרצות עד אשר הגיעו לתגרת ידים ביניהם. יצא מביתו סר וזועף, והלך לבית הרב, אמר לרב: הזאת ברכתך רבי? א"ל הרב, הרי אני ברכתך שדבר ראשון שתתחיל תצליח, מדוע לא באת לביתך ועסקת בחינוך הבנים או באיזה עסק טוב ובו היית מצליח! אך מאחר ואתה התחלת במחלוקת אזי הצלחת במחלוקת. כך גם נח קיבל ברכות מהשי"ת פרו ורבו ומלאו את הארץ וכו', וכיוון שהתחיל עם הכרם והיין הצליח בזה

מאוד... (ציוני תורה)

מעשה שתיה...

על מרן רבנו עובדיה יוסף זיע"א

מספרי רבי אברהם אוחיון שליט"א

הילולא דצדיקייא

מרן הרב הגאון הצדיק

חכם רבנו עובדיה יוסף זצ"ל

נלב"ע ג' חשוון ה'תשע"ד

- רבנו נולד בבגדד בשנת ה'תרפ"א. נקרא בשם עבדאללה (עובדיה) יוסף ע"ש ר' עבדאללה סומך ור' יוסף חיים (הבא"ח). משפחתו עלתה לארץ בעודו ילד בגיל ארבע שנים. מנעוריו התבלט בגאונותו ובלהיטותו לתורה. למד בת"ת בני-ציון שבשכונת הבורכים (ירושלים). בשנת ה'תרצ"ג בגיל שתים-עשרה עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף (הממוקמת בעיר העתיקה) ושנתיים לאחר מכן כבר סיים את הש"ס. עם נישואיו שינה את שם משפחתו ליוסף. בשנת ה'ת"ש בגיל 20 הוסמך לרבנות ודיינות על יד הגאון הראשלי"צ רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל. בשנת ה'תש"ה מונה לדיין בביה"ד הרבני הספרדי בירושלים. שנתיים לאחר מכן כיהן כאב"ד הרבני של קהיר וסגן הרב הראשי של מצרים. לאחר מכן מונה לדיין ביה"ד הרבני של פתח-תקווה ולאחר מכן בירושלים (בשנים ה'תש"ח-ה'תשכ"ה) בהמשך מונה לחבר בביה"ד הרבני הראשי לערעורים בירושלים ובשנת ה'תשכ"ט (1968) נבחר לכהן כרב הראשי של תל-אביב יפו. בשנת ה'תשל"ג. שימש כראשון לציון עד שנת ה'תשמ"ג. רבנו זכה לתארים מופלגים 'פוסק הדור', 'גדול הדור' ו'מרן'. ידוע כבעל זיכרון פנומנלי, בור סוד שאינו מאבד טיפה. סיני ועוקר הרים. ענוותן מופלא. גאון בנגלה ובנסתר. התיר כ 900- עגונות לאחר מלחמת יוה"כ.

רבנו נלב"ע ב-ג' חשוון ה'תשע"ד בגיל 93 שנים. בהלווייתו השתתפו כ 850,000 אנשים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה שבירושלים. מספריו הידועים: •שו"ת יביע אומר- •שו"ת יחוה דעת- •חזון עובדיה- ועוד

פעם אחת הזמינו את מרן לכנס נשים שהיה בבנייני האומה. כשרבינו נכנס לאולם, השמיעו ברקע שיר על מרן (רבינו עובדיה וכו'). כשמרן הגיע למקומו בשולחן הנשיאות, הוא לא שם לב שהרמקול מופעל ושומעים אותו, ובעצם שמעו כולם שאומר לעצמו: "זה לא אתה, עובדיה!! הם לא מתכוונים אליך, עובדיה!!". לפתע, רבינו שם לב ששומעים אותו, ומיד השתתק

ת.נ.צ.ב.ה.

זכותו יגן עלינו ועכ"א אמן

עשרות שנים עברו וחלפו, מרן קיים את התורה מעני ומדחק, ולימים זכה גם לקימה מעשר. ביום מן הימים, פאשר מרן הנה בשיא תפארתו וגדלתו, הגיע אל ביתו אדם מבגר ובקש להתקבל אצל הרב. הכנס האיש אל חדרו של מרן, וספר בדמעות: "רבינו! אני סובל מכאבי רגלים נוראים! עברתי טפולים אצל טובי הרופאים והממחים, ואולם הכאבים לא נעלמו. ולא זאת בלבד, אלא שהם אף התחזקו. רבינו! הכאבים הללו מלוים אותי כבר במשך שנים. איני יכול עוד. אנא, רבי, ברכני!" עוית של פאב חלפה על פניו של מרן, והוא אמר: "לדעתי, הכאבים הללו באו עליך פענש, על שפגעתי באדם פלשהו וזולתת בכבודו..." האיש נסה להזכר. במשך דקות ארכות סקר במחו את יחסיו במהלך השנים עם כל מקריו, ולבסוף נענה ואמר: "לא, רבי. אינני זוכר שפגעתי במישהו. אני אדם נוח, בדרך כלל". "בכל זאת, נסה נא להזכר..." דחק בו מרן. האיש שקע בשתיקה, ולפתע התנער. "נזפרתי בדבר מה. בהיותי ילד, הנה בכפתנו ילד, שהתהלך פשנעליו קרועות. אני נזכר, אני הייתי בין הילדים שלעגו לו, באפן קבוע..." "אם כך, חפש את הילד ההוא ובקש ממנו מחילה!" אמר מרן. "אבל, כיצד אמצא אותו?" קונן האיש, "הלא אינני זוכר מאומה, מלבד העבדה ששמו הנה 'יוסף'..." ואז הנחית מרן את הפצצה. "אני הוא אותו יוסף!" קרא, "ואני מוחל לך מחילה גמורה..." דממה השתררה, ולאחריה השתרע האיש לרגלי מרן ובקש את מחילתו. מרן, פמובן, שב והודיעו כי הוא מוחל לו, ולאחר מכן העניק לו את ברכתו. ואכן, כעבר תקופה קצרה חלפו פאבי הרגלים לבלי שוב...

שיעורי לב ארי
שיעורי השקפה ומוטר מפי הרב אריה יוסף שליט"א
סניף אור יהודה - בנושא חינוך ילדים.
סניף בני ברק - בנושא פרשת השבוע.
סניף פתח תקוה - בנושא פרשת שבוע.
בקרוב - סניף חדש בראשון לציון.
'שמעו ותחי נפשיכם'
להזמנת הרצאות ופרטים על השיעורים:
במייל: ornm123@gmail.com

אופק חדרה

כניסת שבת	17:32	ציאת רבינו תם	18:38
לוח מקומי	17:32	אור החיים	17:44
	19:14		18:34
	19:11		18:34

הם עשו את שלהם, המפעל את שלו, ובשעה טובה ומוצלחת, כשלוש שעות לפני כניסת השבת, הייצור הסתיים. משגיחי הכשרות היו מאושרים, חיך גדול התנוסס על פניהם, הם חשו הקלה גדולה ותחושת שחרור מילאה אותם. הם מיהרו לחתום את חביות החומר בחותמת המיוחדת השמורה עימם, והעומד בראשם - הלא הוא הגאון רבי אשר אנשיל כץ שליט"א, גאב"ד בד"ץ 'חרדים', שיספר לנו את הסיפור - מיהר לחייג לביתו של רב מקומי, לבקש להתארח בשבת הקרובה... הוא רק מרים את השפופרת ומוציא מפיו את המילים 'להתארח בשבת' ומיד הוא שומע את קולו של הרב נרגש: 'אני לא מאמין... בטח, בטח, תבואו...'. הוא אומר בשמחה גלויה, והרב כץ ביקש להבין לשמחה מה זו עושה... ואז סיפר לו הרב המקומי סיפור מדהים: כחודש לפני כן, נולד בן בכור למשפחה בקהילה. במוצאי שבת ימלאו 30 יום ללידתו, וזהו המועד לערוך לו שמחת 'פדיון הבן'. אלא שכדי לקיים את מצוות 'פדיון הבן' נדרש כהן, ובקהילה יהודית נידחת זו - אשר רוב רובה יהודים ששבו לכור מחצבתם בשנים האחרונות - אין כהן בנמצא... 'מזה כשבוע ימים', הוסיף הרב וסיפר, 'אני עושה מאמצים עילאיים כדי להביא לכאן כהן, אולם ללא הצלחה. חיפשתי בין היהודים המתארחים כאן, ניסיתי לברר בערים שכנות - קרובות ורחוקות, אולם לא השגתי כהן שמוכן לבוא לשבות כאן, ולשמש ככהן ב'פדיון הבן'. עשיתי עשרות טלפונים לידידים ומכרים, התחננתי לרבים וטובים שיסייעו לי, אבל ללא הצלחה... עמדתי חסר אונים, לא ידעתי מה לעשות. יש כאן משפחה שרוצה לקיים מצוות 'פדיון הבן', התאריך קרוב מאוד, ואין כהן לביצוע המצוה. הרמתי ידי לבורא עולם, ופשוט ביקשתי ממנו. אמרתי לו שעשיתי כל שביכולתי, ניסיתי להשיג כהן בכל דרך אפשרית, ומשלא הצלחתי - אני מבקש ממנו לשלוח אליי כהן, פשוט מתחנן אליו שהוא ימצא את הדרך להביא לכאן כהן עד השבת המתקרבת... עודי עומד בתפילתי - וצלצול הטלפון שלך קוטע את תפילתי. והלא אתה כהן! - בורא עולם שלח אותך אליי, שמע את תפילתי וסידר לי כהן! אז בוודאי, תבואו לשבת, ובמוצאי שבת נערוך את ב'פדיון הבן', כשתשמש ככהן. הנה כי כן, אתה הוא הכהן שבורא עולם ששמע את תפילתי שלח לי! - סיים הרב המקומי את דבריו הנרגשים, והרב כץ וקבוצת המשגיחים יצאו לשבות אצלו את השבת... במוצאי שבת נערכה שמחת 'פדיון הבן', כשהרב כץ פודה את התינוק בן החודש, ועצם נוכחותו מוכיח עד כמה גדול כוחה של תפילה, איך היא מצליחה להביא כהן לקהילה יהודית נידחת, כיצד נגד כל הסיכויים היא 'מצמיחה' את הכהן בדיוק במקום הרצוי בזמן הרצוי, כי יש לה כח שאין חזק ממנו!

יהודים יקרים, הכח הזה - כוחה העוצמתי של התפילה, שייך לכולנו. כל אחד מאיתנו, מול כל מה שעובר עליו, יכול פשוט ליטול סידור או תהילים, או אפילו להשתמש במילים שלו. כמה כדאי לפנות לאבא שבשמים, לשפוך אליו שיח, לדבר איתו ולבקש ממנו.

עוד הרבה לפני בוא החורף, נהג הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל להיערך לקראתו, משום 'ונשמרתם' ומשום ניסיונו רב השנים מול צינת החורף. כבר מהיותו ילד נחשב לרגיש במיוחד לקור, כל רוח צוננת היתה יכולה להכניסו למצב מצונן לימים ארוכים, ואמו המסורה עטפה אותו בצעיפים ושמיכות, מעילים ופרוות, בבקשה להגן עליו מפני הצינה...

גם כשהתבגר, הרגישות לקור לא השתנתה. בארון מיוחד בביתו, נשמרו צעיפים ומעילים, כובעים וככפפות, מגפיים וסודורים. כבר בשלהי חודש אלול הורד ציוד החורף מהמדף, ורבי יחזקאל נערך והתלבש, התכסה וכמעט נאטם, מפני הקור השורר בחוצות. לא שהיערכות הגינה עליו לחלוטין, אך אם סיים את החורף בכמה הצטננויות בודדות, היה כמעט יוצא בריקוד של הודאה...

"בא אתה וכל ביתך אל התיבה..." (א, ו)

פרשת השבוע שלנו עוסקת במבול, הצפת העולם ממעל ומתחת, גלים סוערים ונחשולים שוצפים. כדי להתמודד עם המבול הגואה והמערבלת המטביעה, מורה הקדוש ברוך הוא לנח לבוא אל התיבה, להיכנס אל חיקה החמים של תיבת נח. יש בכך גילוי שמימי: אשר גילה הבעש"ט הקדוש זי"ע ודבריו הובאו בספר הק' חסד לאברהם, כשסערה שוררת בחוץ - העצה היעוצה היא לברוח אל תוך התיבה, והתיבה, כידוע, היא מילה נרדפת ל'מילה'. מילות התפילה החביבות, המילים אותן אנו אומרים מידי יום, המילים באמצעותן אנו מביעים ומתבטאים לפני אבינו שבשמים - הן הן 'תיבת נח' שחיה וקיימת ועומדת לדורות עולם לכול יהודי באשר הוא, הן מפלטו ביום סגריר ומקלטו מול המבול האישי שהוא חווה בחייו.

התיבה - המילה, היא העומדת לנו למשען ומשענה, בחיקה אנו נחים ובאמצעותה אנו אוגרים כוחות, שומרים על רוגע, נותרים שלווים ורעננים. מילות התפילה, אלו הן מילים שאם ניתן להן לכבוש אותנו, ונתחבר אליהן באמת, ונכוון באמירתן - מובטח לנו שנחוש בידיים טובות ובטוחות, ונעמוד בגבורה מול הסערות והמבול הקמים עלינו מעת לעת.

אבל כדי שהתיבה תגן עלינו, כדי שהמילים שבתפילה ישמשו לנו כמקור הגנה, עלינו לבוא אל תיבת התפילה להיכנס אליה בכל הלב והנשמה. זו ההוראה שנתן ה' לנח, וזו ההוראה לכל יהודי: ההגנה מהמבול היא רק כאשר אדם מחבר את גופו ונפשו, נשמתו ומחשבותיו - אל התיבה, אל התפילה. התיבה נכונה להעניק הגנה, אי יציב בעיצומו של ים סוער - אבל רק אם נכנסים אליה לגמרי, אם נותנים לה להיכנס אלינו במלוא העוצמה...

ובמסגרת העולם השוצף של היום, זה כמובן קשה שבעתיים. כי להיכנס לתיבות התפילה ולהתמסר אליהן זה להתנתק מהסלולרי, זה להשקיע מחשבה בהבנת התפילה, זה להעניק לתפילה פרק זמן ראוי, שיאפשר לנו להתפלל ברוגע, בכוונה, ללא דילוגים, בציבור, באופן הממלכתי והנפשי הרצוי והראוי. אז כן, זה דורש מאמץ, אבל המאמץ הזה כדאי:

כי ככל שניתן לתפילה את המקום הראוי לה, ככל שנקדיש לה זמן, מחשבה, כוחות וחייבור רגשי עמוק - כך היא תגן עלינו, כך היא תהיה 'תיבת נח' שלנו. ככל שנבין מה אנו אומרים, ככל שניתן למילות התפילה לכבוש את ליבנו - כך נגלה שהתפילה היא עוגן יציב בעיצומו של אוקיינוס החיים הסוער. כל שתפילתנו תינשא בשלמות, בציבור, באופן נעלה - כך היא תהפוך למשהו שמקנה לנו רוגע ושלווה, לאורך ימים ושנים!

הונג קונג הגדולה קידמה את פני משגיחי הכשרות בפקקי התנועה המוכרים שלה. מכוניות צפצפו, טורים ארוכים של פנסים מהבהבים, צפירות צפופות ומגדלי ענק. זהו הנוף שקידם גם הפעם את משגיחי הכשרות שהגיעו לאחד המפעלים כדי לפקח על ייצור חומר משמר כשר לפסח - לקראת חג הפסח תש"פ הבעל"ט, אלא שהפעם לא היה להם זמן לעמוד בפקקי ענק.

הם ממהרים, מאוד. ייצור החומר המשמר אורך ימים ארוכים, זהו תהליך אותו לא ניתן להפסיק באמצע, ויש לפקח עליו באופן רציף, במשמרות לאורך 24 שעות היממה, כדי להבטיח שאף פירור חמץ לא נכנס לסביבת הייצור. אם יצליחו - ייצור החומר יסתיים לפני כניסת השבת, ואז יספיקו לשבות בקהילה יהודית בקרבת מקום. אם יהיו עיכובים - נגזר דינם להעביר את השבת בטבורו של מפעל התמציות ענק, בין גויים מלוכסני עיניים ופועלים ערלים...

נכון, חלילה וחס הם לא נדרשים לחלל שבת, רק לפקוח עין. כל עוד עיניהם פקוחות - הפועלים לא יעזו להכניס גרגר חמץ למפעל. הם רק צריכים להישאר כאן, בתוככי המפעל, לעשות את השבת בין המכונות ופסי הייצור, לקדש על היין ולהתפלל 'נשמת' לצד מכונת הקיטור וחביות הענק... חווייה לא נעימה!

להחזקת העלון: 055-6700349

הלכות

הלכות שאלת טל ומטר - המשך

אם טעה ולא שאל טל ומטר בערבית של ליל שבעה במרחשוון. יש אומרים, שאינו צריך לחזור ולהתפלל. ויש חולקים וסוברים, שצריך לחזור ולהתפלל. ונראה להלכה, שאם נזכר קודם שומע תפילה, ישאל שם ויאמר ותן טל ומטר לברכה. ואם התחיל רצה, יחזור לברכת ברוך עלינו. אם סיים תפילתו ונזכר שלא שאל טל ומטר, יחזור ויתפלל בתנאי של נדבה.

מי שנתפסק אם שאל טל ומטר בתפילתו או לא. אם נזכר להסתפק לפני ברכת שמע קולנו, שואל טל ומטר בשומע תפילה. ואם נזכר לאחר שהתחיל רצה, אם הוא בתוך שלושים יום מיום שמתחילים לשאול בו טל ומטר, חוזר לברכת ברוך עלינו, שחזקה עליו שאמר 'ברכנו' כפי שהיה שגור בפיו קודם זמן שאלה. ואם הוא לאחר שלושים יום אינו חוזר, שחזקה עליו שאמר כהוגן. ושליח ציבור קבוע שאומר החזרה בשחרית ובמנחה, די לו בשמונה עשר יום להרגיל לשונו לומר ברוך עלינו, לפיכך אם נסתפק לאחר מכן, אינו חוזר.

מי שטעה בתפילתו ושכח לשאול טל ומטר, ונזכר רק באמצע אלוקי נצור, ובינתיים הגיע שליח ציבור לקדיש או לקדושה. אף על פי שבדרך כלל מותר לענות קדיש וקדושה באמצע אלוקי נצור, הואיל ונסתיימה עיקר התפילה, מכל מקום, בנידון זה יש להורות שלא יפסיק לענות קדיש או קדושה. שאם יענה, נמצא שגילה דעתו וסיים תפילתו לגמרי, שהרי באמצע התפילה אסור לענות קדיש וקדושה. ואם כן, יצטרך לחזור לראש התפילה בשביל שאלת טל ומטר. ולכן, ישתוק ויכוון לקדושה או לקדיש שאומר השליח ציבור, ואחר כך יחזור לברך עלינו.

מי ששכח לשאול טל ומטר וסיים תפילתו, מן הדין רשאי הוא לכוון לתפילת החזרה של השליח ציבור, לשומעה מתחילתה ועד סופה, ויוצא בזה ידי חובה. ובלבד שיהיה שליח ציבור הוגן, שבקי ויודע לכוון להוציא את האחרים ידי חובה. וגם מבטא היטב את כל התיבות והאותיות שבתפילה ואז, יוצא היחיד ידי חובה, אף על פי שהוא בקי ויודע להתפלל בעצמו. ומכל מקום, לכתחילה יותר טוב ונכון מאוד שהוא בעצמו יחזור להתפלל עם השליח ציבור וישאל טל ומטר. ורק אם קשה לו להתפלל בעצמו, ובפרט כשיש לו ספק בדבר אם שאל טל ומטר או לא, יוכל לסמוך על שמיעתו מהשליח ציבור. (קצש"ע הגר"ע)

בשנת תרפ"ח, קיבל הרב אברמסקי הזמנה לעלות לארץ ישראל, ולכהן כרבה של פתח תקוה. הוא הגיש בקשה להשתחרר מרוסיה, אך השלטונות לא ראו זאת בעין יפה, ובשנת תר"צ נשפט בעוון מרד ונשלח לעבודות פרך בסיביר הרחוקה והקפואה.

ימים אחדים לפני צאתו לסיביר, הבין כי אין באפשרותו להצטייד כראוי לקראת הקור הנורא השורר בה, שכן הרשויות אינן מאפשרות לשאת ציוד כה רב. ברגע כה קשה, כשדאגה מפני הקור הנורא מכרסמת בליבו והוא אובד עצות, החליט לשאת תפילה חרישית ונרגשת, ולפנות למי שיכול להגן באמת מפני הקור הנורא...

הוא נשא עיניו למרומים ואמר בפשטות: 'הלא חז"ל אומרים, ש'הכל בידי שמים חוץ מצנינים ופחים' - כלומר, שהכל נקבע בידי שמים חוץ מהצטננויות וחום... והלא אני' - אמר רבי יחזקאל - 'רגיש במיוחד לצינה, עשוי לחלות בסיביר מהקור, ואין לי כל דרך להתגונן מזה...'

אין ברירה', הוסיף ונשא עיניו למרומים, 'אין לי אלא לשאת עיניי לשמים ולבקש את עזרתך בורא עולם, כי תעזור לי להתמודד עם הקור הנורא. השלטונות לא מאפשרים לי לקחת עימי את המעילים והצעפים, ואני כה רגיש לקור ואין לי איך להתמודד עמו - אבקש ממך, בורא עולם אבי הרחום, להגן ולשמור עלי מכל קור וצינה, להציל אותי מהצטננות המסוכנת בקור הסיבירי המקפיא...'

רבי יחזקאל יצא לסיביר, נטול כל הגנה מהכפור. הוא עבד בידיים חשופות תחת שלג כבד, התרוצץ שרק בגד דק לעורו מול רוחות עזות, עמד בשמירה שעוות ארוכות שהטמפרטורה צנחה כמה עשרות מעלות מתחת לאפס. בכל יום ויום, נטול תנאי הגנה כלשהם, ראה לנגד עיניו כיצד התפילה עוטפת אותו בחום, רק היא המגינה עליו, רק היא שומרת אותו מהקור. ובתום שנתיים מאסר ועבודות פרך בסיביר הקפואה, התברר שבשנתיים הללו לא הצטנן אפילו פעם אחת!

הסיפור, המובא בספר הזיכרון לדמותו של הרב אברמסקי וצ"ל, מוכיח כי כשיהודי נשען אך ורק על התפילה, כשהוא מבין שהוא חסר יכולות ונטול עצות להתמודד ורק התפילה היא העומדת בעדו - תפילה כזו מחולל מהפכות, משנה סדרי עולם, וגם דברים הנראים מעבר לגדרי הטבע - הופכים לפשוטים וקלים לביצוע...

אם אנו מתמודדים עם קשיים, נאלצים להחזיק מעמד מול המהורות, נתקלים במחסומים הנראים בלתי עבירים - צריך רק לשאת עיניים השמימה ולהתפלל, ולהישען על התפילה, להאמין בה ובכוחה בלבד. (פניני פר' השבוע)

מצה האדומים

סיפר הרב שלום שבדרון, מעשה שמע מאיש נאמן על סבו שהיה בליטא. בשנת תרצ"ה אמרו לו שעליו להתייצב לצבא, עשה הוא את כל המאמצים כדי להשיג שחרור, אך ללא הועיל, לא הצליח להשיג שחרור. הואיל וכך החליט לברוח לארץ ישראל, אלא שהסכסך שהיה ברשותו הספיק כדי להגיע עד מצרים. לא ידע איפה מה לעשות, אבל גמר אומר בלבבו "הש"ך על ה' יבןך והוא יכלכלך", והחליט לצאת לדרך. תחנתו הראשונה היתה באחת מערי גרמניה, ושם התכוון להמשיך ברכבת ליעדו הבא, אל אחד הנמלים, כדי לעלות שם על אוניה. הוא ניגש לקנות כרטיס נסיעה ברכבת, נתן לקופאי שטר של עשר מארק, אך הקופאי נתן בידו עודף בחושו כי נתן מאה מארק, כשראה מה קרה - והרי זה גזל הגוי - חזר לקופאי להשיב את הכסף, אך הקופאי גער בו ואמר לו לעזוב את המקום. חשב איפה, שהפקיד לא הבינו לכן שב והסביר שנתן שטר של עשר מארק וקיבל עודף כאילו היה זה מאה מארק, אולם הפקיד סירב לשמוע אותו וצעק כי יחדול להטרידו, ועוד ליווה אותו במטר של גידופים וקללות.

סבי - מספר נכדו - לא יכל להבין למה הוא מסרב בכל התוקף לקבל כסף בחזרה, עד שמישהו הסביר לו, כי בגרמניה אם מישהו עושה טעות כזו מפטרים אותו מן העבודה, אז כדאי לאותו קופאי להוציא כסף מכיסו ובלבד שלא להודות בטעות שעשה.

עכשיו כבר היה לו מספיק כסף להגיע לארץ ישראל...

(אוצרות התורה)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בת סעדיה, לוכת אריה ח' בי בן שושנה, טלעת בת תאוס, צדוק בן סעדיה הינדי, ציון נר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אילי בן ניסים רחמי, משה כהן בן יעקב, קמר (שושה) נגר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס.

לרפואת: אריה בן סעדיה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
504

פרשת זוז תשפ"ד

זוז איש צדיק (ו, ט)

דבר אחד או שניים, אשר לדעתו יש לעורר עליהם בפני הציבור. ברשותכם אקריא את הקטע הראשון מהמכתב."

מֵרַן הַגֵּר"נ הַחַל לַקְרֹא אֶת הַמַּכְתָּב: "הַיּוֹת וְלֵאחֲרוֹנָה עוֹרְכִים שְׂמֵחוֹת בְּבֵתֵים כְּמוֹ שֶׁבַע בְּרֻכּוֹת וְאִירוֹסִין, וְהַשְּׂמֵחָה מִתְחִילָה בִּשְׁעָה מֵאַחֲרֵת, לֹא לִפְנֵי עֶשֶׂר בְּלִילָה, וּמִסְתַּיִימָת לַתּוֹךְ הַלֵּילָה וְאַחֲרֵי חֲצוֹת לַיִל - הַשִּׁירָה וְהַקּוֹלוֹת מִפְּרִיעִים לְשִׁכְנִים. הִרִי בְּכָל שְׂכוֹנָה וּבְכָל בְּנֵיָן אֲפֶשֶׁר לְמַצּוֹא יְלִדִים הַזְּקוּקִים לְשִׁינָה, הֵרַב מֵעוֹנֵיָן לְעוֹרֵר עַל כֶּךָ שִׁפְסִיקוֹ עִם הַהִפְרָעוֹת הַלָּלוּ."

כשחלילה מתחולל מבול בחוץ, מבול של מים, או מבול של אש, או שניהם גם יחד... הרוצה להינצל מחרון אף ה', צריך להיות גם 'נח' וגם 'איש צדיק'... גם נוח ונעים לבריות - וגם 'איש צדיק' במצוות שבין אדם למקום, ובדרך כלל דבר גורר דבר, שהרי אמרו חז"ל (אבות ג, י): 'כל שרוח הבריות נוחה הימנו - רוח המקום נוחה הימנו'.

* * *

"עד כאן המכתב ככתבו", סיים מֵרַן הַגֵּר"נ אֶת הַהִקְרָאָה הַלֵּא שְׂגֵרֵתִית.

היארציט של מֵרַן הַגֵּר"נ קָרְלִיץ זצ"ל חל בשבוע שעבר [כ"ג תשרי]. נביא כאן מעשה שסיפר הג"ר אליהו מאיר שוורץ שליט"א, מעשה המעיד על יפעת מידותיו של מֵרַן זצ"ל: "בזמנו, בימי החורף של 'מלחמת המפרץ' (שנת תשנ"א), היתה עצירת גשמים. היה ניכר שזהו מצב של 'חרון אף', רח"ל [רק עם סיומה של המלחמה, בימי הפורים, החלו לרדת גשמי שפע]. קרא אפוא מֵרַן הַגֵּר"נ קָרְלִיץ זצוק"ל לעצרת התעוררות בעקבות עצירת הגשמים בבית הכנסת ב'רמת אהרן' בבני ברק, והציבור הנכבד מסלתה ושמנה של העיר בני ברק גדש את בית הכנסת לשמוע דברי התעוררות.

* * *

הגרא"מ שוורץ שב ומספר סיפור נוסף, עובדה דבידיה הוזה: "לפני כחמש־עשרה שנה הגעתי להשתתף בשמחת 'אויפרוף' במשפחת הג"ר שמואל ויינטרויב שליט"א בן ידידו של רבי נסים - הגאון רבי בערל ויינטרויב זצ"ל.

מֵרַן הַגֵּר"נ, כְּדַרְכוֹ, לֹא הָיָה מֵאַרְיָךְ בְּדִיבּוּר. הוּא עוֹרֵר בְּקִצְרָה עִם דְּבָרֵי הַרְמַב"ם עַל הַחֻבָּה לְשַׁפֵּר אֶת הַמַּעֲשִׂים וּלְדַעַת כִּי מֵאַת ה' הִיִּתָּה זֵאת, וְלֹא לֹמַר כִּי הַצְּרוֹת הֵן 'מְקָרָה', וְכֶךָ הוּא גַם כַּעַת בַּעַת עֲצִירַת הַגְּשָׁמִים, שְׁחֻבְתָּנוּ לְהַשְׁתַּפֵּר בְּמַעֲשֵׂינוּ.

לאחר כעשר דקות לכל היותר סיים את דרשתו והכינוס עמד להסתיים. רבי נסים ירד מארון הקודש, והקהל נעמד על רגליו כדי לצאת.

השמחה הייתה אמורה להתקיים בבית הכנסת המרכזי ב'רמת אהרן'. זמן התפילה נקבע לשעה 7:30. לכשעצמי הגעתי כבר בשעה 7:00 ללמוד מעט לפני התפילה ולומר קרבנות וכו'.

אלא שלפתע הושלך הס בבית הכנסת. מתברר, כי רבי נסים מעוניין להוסיף דבר ששכח לומר, וכי הוא עולה על מדרגות ארון הקודש שנית. הציבור התיישב על מקומו, מבין כי דבר חשוב יישמע כעת.

והנה אני רואה את מֵרַן הַגֵּאֹן רַבִּי נְסִים כְּבָר יוֹשֵׁב בְּמִקְוָמוֹ וּמַעֲיִין בְּסִפְרָא. כִּיּוּן שְׂאַנְחָנוּ - אַבְלַחֲט"א - קְרֻבֵי מִשְׁפָּחָה, וְהִיא לִי עֵמו קֶשֶׁר הַדּוּק, וְאַמִּי הַצְּדִקְנִית ע"ה גְּדֵלָה בְּבֵית הָרוּי, נִיגְשְׁתִּי וּבִירְכָתִיו ב'גוֹט שֶׁבֶת'. לְתוֹמִי סִבְרֵתִי כִּי רַבִּי נְסִים יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד כְּמִנְהַגוֹ אַחֲרֵי תְּפִילַת וְתִיקִין שֶׁהַסְתַּיִימָה לִפְנֵי כַּחֲצֵי שְׁעָה. אֵלָּא שֶׁהַתְּבַרְר שֶׁלֹּא כֶךָ. הוּא אָמַר לִי כִּי עֲדִיין לֹא הַתְּפַלֵּל תְּפִילַת שֶׁבֶת, וְכִי קָרָה לוֹ הַיּוֹם דְּבָר חֲרִיג:

מֵרַן הַגֵּאֹב"ד עוֹלָה שׁוֹב עַל הַמְּדִרְגוֹת, מוֹצִיא נִייר מְכִיסוֹ, וּבַעוּדוֹ בִּידוֹ פּוֹתַח וּמְסַפֵּר: "הַיּוֹם בְּבוֹקֵר מִצְּאֵתִי אֲצֵלִי בְּתִיבַת הַדּוּאַר מִכְּתַב מִיְהוּדִי, הַכּוֹתֵב לִי שֶׁהִיּוֹת וְהַלֵּילָה תְּתַקִּיִּים עֲצֵרַת הַתְּעוֹרְרוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הוּא מִבְּקֶשׁ לְהַעִיר וְלְעוֹרֵר

הוא לא התעורר משנתו לתפילת ותיקין, והוא בא כעת להתפלל במניין השני שבבית מדרשו.

שמחתי מאוד ואמרתי לו כי זו ממש 'השגחה פרטית' וכולם ישמחו מאוד, כי הנה עוד מעט יבואו המתפללים ותתקיים כאן שמחת ידידו רבי בערל ויינטרויב, ובוודאי שהרב ישמח וגם המחוננים ישמחו מאוד שכבוד הרב ישתתף בשמחתם.

"באותו רגע", נזכר הגרא"מ שוורץ בהתרגשות ובכאב, "התכרכמו פניו. עננה נחה עליהן בכאב רב. ברגע הראשון לא הבנתי מה קרה.

הוא הרהר לעצמו ומיד הסביר לי: "הרי יש כאן שאלה של 'גניבת דעת'. כי בני המשפחה יחשבו שבאתי במיוחד להשתתף אתם בשמחה, ולא כן הדבר, אלא פשוט לא התעוררתי לוותיקין ולכן אני כאן...!".

מאותו רגע היה נראה מרן זצוק"ל במתח של ממש, עד כי כבר לא יכולתי להמשיך לדבר אתו. עזבתי את כותל המזרח, אבל עקבתי בדריכות כיצד ייפול דבר - 'תורה היא וללמוד אני צריך'. המתנתי לראות מה יעשה הגאב"ד בצדקותו והכרעתו, כיצד יתמודד עם ה'בעיה'...

וכעת, הסכיתו ושמעו כיצד התמודד גאון התורה עם שאלת גניבת הדעת הזו... במשך השעתיים הקרובות, כאשר ניגשו אליו מתפללים ובני משפחה לפני התפילה ולאחריה, עמד בעל ה'חוט השני' וסיפר לכל אחד ואחד (!) את האירוע הלא מצוי שקרה לו, שלא התעורר הבוקר לתפילת ותיקין ולכן הזדמן לו להתפלל במניין השני!

כשאני אומר 'כל אחד ואחד' כוונתי אפילו לילדים שלחצו לי יד כדי לקבל את ברכתו... עמד רבי נסים ואף להם סיפר את התקלה שקרתה לו הבוקר, והכל כדי שלא יחשבו שהוא הגיע במיוחד לשמחה ונמצא גונב את דעתם!

הפלא התעצם, והיה מדהים וחרגי לראות כיצד האיש השתקן הגדול מספר לכל נער, מבוגר וזקן את מה שקרה לו הבוקר שלא התעורר מהשינה... רבים באמת הביטו כתמהים מה קרה לו לרבי נסים שמספר סיפורים על מה שאירע לו בבית שלא התעורר... הם לא ידעו את מה שאני ידעתי וראיתי. ראיתי, השתוממתי ולמדתי אורחות חיים ומידות טהורות.

"אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין (מיכה ז, ב)."

[מתוך מוסף 'יתד נאמן']

עֲשֵׂה לְךָ תִּבְתָּ עֲצֵי גֹפֶר (ה, יד)

עצי גפר - כך שמו. ולמה ממין זה? על שם גפרית, שנגזר עליהם להימחות בו (רש"י)

מדבריו של רש"י הק' עולה, כי הסיבה לכך שנבחרו דווקא עצי ה'גופר' כדי לבנות מהם את התיבה הינה בשל הדמיון הלשוני בין שמו של העץ: 'גופר' ובין ה'גפרית' שבה נגזר על בני דור המבול להימחות.

ולכאורה יש להבין: איזו שייכות ישנה בין עצי ה'גופר' אשר שימשו לבניית התיבה שנועדה להציל את נח מהמבול, ובין ה'גפרית' שנועדה למחות את בני דורו מעל פני האדמה? מה העניין להשתמש לשתי המטרות בחומרים בעלי שמות דומים במידת-מה?.

את התשובה נבין היטב עפ"י המעשה הבא: לפני שנים רבות, בעיר אחת באנגליה, שימש יהודי פשוט כגבאי באחד מבתי הכנסת. יהודי זה היה בור מוחלט ועם הארץ, עד שאפילו לא ידע קרוא וכתוב. כאשר נדרש לחתום על מסמך כלשהו היה חותם בטביעת אצבע, שכן גם את המעט הזה - לכתוב את שמו - לא ידע. ובכל זאת, מגבלה זו לא הפריעה לאותו יהודי לנהל את כל ענייני בית הכנסת על הצד היותר טוב, לשביעות רצונם של המתפללים כולם.

דא עקא, שביום מן הימים, עם פטירתו של רב הקהילה הגיע רב חדש לכהן פאר, והצעד הראשון שעשה היה שיפוץ בית הכנסת והסדרת ניהולו על הצד היותר טוב.

בין השאר הוחלט בעצת פרנסי הקהל, כי מהיום ואילך ינהלו ההוצאות וההכנסות בצורה מסודרת תוך רישום מדויק בספרי החשבונות. מעתה לא נותרה ברירה כי אם לפטר את הגבאי הוותיק - אשר כאמור, לא ידע קרוא וכתוב ולא היה באפשרותו בשום אופן לנהל את הפנקסים באופן המוסכם.

ואכן, הגבאי פוטר ממשרתו כאשר הוא מקבל פיצויי פטורים נכבדים - שנועדו לאפשר לו להתפרנס בינתיים עד שימצא לעצמו עבודה אחרת.

כאשר עזב הגבאי את בנין הקהילה כשסכום הכסף הגדול בכיסו - לא ידע את נפשו מרוב צער ודאגה: היכן ימצא עבודה שתפרנס אותו? ומי בכלל יאות להעסיקו בגילו המופלג?.

בין כך ובין כך הובילוהו רגליו ברחובות העיר מבלי כל יעד מוגדר, עד שלבסוף מצא את עצמו בפתחו של השביל החוצה את היער המפריד בין שני חלקי העיר.

באותו הרגע, לפתע, הבריק בראשו רעיון: הוא נוכח לדעת, כי אנשים רבים חוצים את היער בשביל האמור, כאשר מדובר בצעידה ממושכת שבמהלכה אין כל מקום בו ניתן לעצור להתרעננות ולמנוחה. אמר מיודענו בלבו: "אם אציב כאן דוכן קטן בו אמכור שתייה קלה ומעט מגדנות, ולצידו אעמיד מספר כסאות ושולחנות - בוודאי יהיו אנשים רבים שישמחו לעצור להתרעננות בדרכם, וכך תהיה לי פרנסה".

וכבר עמדו רבותינו על כך ולימדונו (עבודה זרה ג): "אמר רבי שמעון בן לקיש: אין גיהנום לעתיד לבוא, אלא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה ומקדיר, רשעים נידונין בה, וצדיקים מתרפאין בה". כלומר: אותה השמש שתצא מנרתיקה לעתיד לבוא תייסר את הרשעים ותרפא את הצדיקים, ואין כל סתירה בדבר, שכן כאמור - ה'טוב' וה'רע' אינם תלויים בנסיבות או במציאות, אלא אך ורק במעשיו של האדם! [מתוך 'ללמדך'-ספרו של רבי מרדכי פרינדליך זצ"ל]

וְהִנֵּה עֲלֶיהָ זַיִת טָרֶף בְּפִיָּהּ (זו, יא)

אמרה: "היו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם" (רש"י)

הגאון רבי **בן-ציון פלמן** זצ"ל היה חוזר ואומר פעמים רבות, שרבי **נחום מהורודנא** זצוק"ל מרגלא בפומיה, כי ניסה הרבה פעמים למצוא ולהבין בדרכים פשוטות את דרכי הפרנסה, ולבסוף מצא את עצמו טועה, ונוכח תמיד כי יד ה' מנווטת ונכנסת לו בתוך החיים בדרכים לא טבעיות-סטנדרטיות. הוא מרוויח משם ומפסיד מכאן, מתאמץ שם ומרוויח ממקום אחר. הוא בדק ובחן וראה כי אנשים מנסים לשלוט בפרנסה שלהם - וללא הצלחה. המפתח כל העת בידי הקב"ה...

לשוננו של רבי נחום מהורודנא: "אבל תמיד מצאתי יד ה' גלויה ובולטת כל כך, עד כי אין בהם שום דבר מדרכי הטבע, וכל בן דעת יודה כי מה' היתה זאת. וזהו שנאמר בגמרא 'קשים מזונותיו של אדם כקריעת יום סוף'".

"משל המשיל מרן ה'חפץ חיים", אמר ר' בן-ציון לאברך הטרוד בדאגותיו, "עני מרוד צעד בדרך מעיר לעיר ונשא על כתפו שק מלא תבואה, עשרה וחצי ק"ג. חלפה לידו כרכרה של אדם נדיב. היא נעצרה והנדיב הציע לו להניח את המשא הכבד על העגלה. שמח העני מאוד. הוא מיהר והוציא מן השק קילו וחצי ממשאו, משקל שלא קשה לו לסחוב, והעביר לתוך שקית קטנה, ובשק נותרו תשעה ק"ג, אותם הגביה והניח בעגלה בתודה. חיך האיש שבכרכרה ואמר לו: "פלא לי עליך על שאתה חושב שאני מקפיד על הק"ג וחצי. אם תשעה ק"ג אני מעלה על העגלה, וכי ק"ג וחצי נוספים - דבר קל שכזה - אתה חושב שאני מקפיד עליו?! אם כבר אז כבר... תניח הכל ואני נוסע".

"וכמו כן" אומר מרן ה'חפץ חיים', "כששואלים בחור בן עשרים שמתארס: 'כמה הם דמי הנדוניה שקיבלת?'. הוא ישיב בסיפוק: 'קיבלתי נדוניה נכבדה, שאוכל לחיות ולהתפרנס ממנה שלוש וארבע שנים אפילו אם לא יזדמן לי שום עסק לפרנסתי'. שבים ושואלים אותו: 'ומה תעשה בארבעים ושש שנים הנותרות עד תשלום שבעים שנה [שהוא בדרך-כלל מספר חיי האדם]?'. יענה ויאמר: 'אני בוטח בה' שיזמין לי עסק או כל סיוע אחר, שאוכל להתפרנס מידו הרחבה'.

ממחשבה למעשה. לאחר שהצטייד ברשיונות מתאימים בנה מיודענו - הגבאי לשעבר - ביתן קטן על אם הדרך, והעסק החל לשגשג... תקופה קצרה לאחר מכן כבר פתח היהודי 'סניף' נוסף לעסק הקטן שלו בהמשך השביל המתפתל, וההכנסות זרמו אל כיסו בשפע וברוח.

מנהגו של אותו יהודי היה, שבכל יום לאחר שסיים את מלאכתו היה מרכז את דמי הפדיון היומי, מפריש מהם את הנחוץ לו לשם כלכלת ביתו, ואילו את השאר מפקיד בבנק המקומי. כך, יום אחרי יום, שנה אחרי שנה.

מעולם לא נזקק למשוך את הכסף המופקד, שכן דמי הפדיון הספיקו לו להוצאות ביתו בשפע וברוח.

אלא שביום מסוים קיבל אותו יהודי פנייה ממנהל הבנק שעבר על ספרי החשבונות, ומצא כי בחשבונו הצטבר סכום עתק. הוא הוזמן אחר כבוד לפגישה בה הציג בפניו המנהל את יתרת חשבונו, ואף פרש בפניו אפשרויות שונות להשקעת הכסף כך שניב רווחים נאים.

בסופו של אותה פגישה הוסכם על אפיק ההשקעה המתאים, המסמכים הובאו, ומיודענו התבקש לחתום עליהם, כאשר את זאת הוא מבקש לעשות כדרכו - באמצעות טביעת אצבע...

מנהל הבנק התקשה להאמין למראה עיניו: "איני מבין... אדם עשיר כמוך אינו יודע קרוא וכתוב? איך זה ייתכן?", הוא שאל בפליאה, ואילו מיודענו היהודי השיב ברצינות תהומית: "דע לך אדוני, כי אילו הייתי יודע קרוא וכתוב לא הייתי היום עשיר... הייתי עדיין גבאי בבית-כנסת קטן!".

נוכח מבט ההשתאות שפשט על פניו של מנהל הבנק סיפר מיודענו את סיפורו, וסיים: "רואה אתה? אילו הייתי יודע לקרוא ולכתוב לא הייתי מפוטר ממשרתי, וכך עד היום הייתי ממשיך לשמש כגבאי בבית הכנסת... דווקא משום שלא ידעתי קרוא וכתוב פוטרתי ממשרת הגבאות, מה שהוביל אותי לפתוח עסק עצמאי ולהרוויח הון עתק, כפי שעניך רואת!".

ואנחנו על-פי דרכנו למדנו, כי ה'טוב' וה'רע' אינם תלויים בתנאים או בנסיבות. אותו מקרה עצמו שעלול להיתפס ל'רע', כמו פיטורים ממקום עבודה קבוע ומסודר - יכול להיהפך ל'טוב' מופלג, כאשר ההשגחה העליונה רוצה בטובתו של האדם הזכאי לכך על-פי מעשיו.

את הנקודה הזו רצה הקדוש ברוך הוא ללמד את נח, ומשום כך הורה לו להשתמש בעצי 'גופר' לבניית התיבה, כנגד ה'גפרית' אשר שימשה להשמדתם של בני דורו... ללמד, כי לא ה'גפרית' גורמת את הרע ולא ה'גופר' גורם את הטוב, אלא הכל תלוי במעשי האדם! ואותם גופר/גופרית שיימחו את דור המבול יכולים בעצמם להציל אחרים.

ממש פלא עליו. כיוון שסוף סוף הוא מוכרח לבטוח בה' שיעזור לו ויכלכלהו - אותו וכל אנשי ביתו - 46 שנים, כבר יכול הוא לבטוח בה' יתברך שיפרנס אותו מידו הרחבה גם בשנה-שנתיים הראשונות!

זה שאמר הכתוב "השלך על ה' יהבך [את כל המשא שלך] והוא יכלכלך", היינו שהאדם לא ישאיר לעצמו גם לא ק"ג וחצי, כיון שבעל כורחו מוכרח בסוף לבוא לידי מידת הבטחון, אם כן שישליך על ה' את כל החבילה, ואז בוודאי כאשר יבטח בו באמת - "הוא יכלכלך". נמצאנו למדים, שככל שהאדם מתחזק ומשליך את יהבו על ה', ובוטח בו באמת ובכל לבו, כך הוא זוכה ורואה בישועתו של מקום.

* * *

אברך נכנס להתייעץ עם ר' בן-ציון, האם לעבור מכולל אחד למשנהו. השיב לו ר' בן-ציון בסיפור.

"בכולל פוניבז' היתה תקופה קשה שלא שילמו, ואם שילמו נתנו מעט. בשעתו ישבו לידי", סיפר ר' בן-ציון, "שני אברכים. אחד מהם עזב והלך ללמוד בכולל ששילמו טוב, אך למד שם הרבה פחות טוב ממה שלמד כאשר ישב בכולל פוניבז'. ולאחר כחודש הוא סיפר לי, כי בראש חודש הראשון שקיבל את התשלום הגבוה מהכולל החדש, רוב הסכום הלך לפיצוץ בצינור בבית. לכן החליט מיד לשוב ל'עניות' של כולל פוניבז'".

המשיך ואמר לו: "לפיכך הכלל הוא, שצריך לתת את הדעת לא על גובה המלגה דווקא, אלא האם הלימוד בכולל השני יהיה כמו בכולל הקודם. שאם כן, אז תעבור לכולל ההוא, אבל אם תלמד שם פחות טוב אל תעבור. כלומר, שהלימוד יהיה מרכז השיקול, הכסף וכל השאר הם כבר יבואו מ'הקופה' המיוחדת שמייעדים בשמים לאברכים עמלי תורה".

מהי 'הקופה' של בני התורה?.

הנה מצינו שבקודש הקדשים התרחש בתמידות נס גדול, ש'מקום הארון לא היה מן המנין', והיינו שלמרות שמידת בית קודש הקדשים היתה עשרים אמה על עשרים אמה, בכל זאת תמיד נמצאו עשר אמות לצד אחד של הארון ועשר אמות לצד השני של הארון, כאילו שאין ארון, מפני שהיה נס תמידי במיקום הארון. ולכאורה אין זה מובן, הרי תכלית בית המקדש הוא קודש הקדשים, ותכלית קודש הקדשים היא הארון, אז אם כן מדוע הארון לא היה מן המנין, אדרבה הרי הארון העיקר ועליו להיות ראשון במנין ובחשבון?.

וביאר ר' בן-ציון, כי הביאור והסוד הוא, שארון הלוחות במהותו חייב להיות בלי מנין ודווקא מעל הטבע. וזו הנהגה שהקב"ה הטביע בעולם ש'הארון נושא את נושאו' וכן ש'מקום הארון אינו מן המנין'. וממילא, מי שנצמד לארון והולך על-פיו ועוסק בתורה כל היום - אברך כמשמעו

ומדרשו, יש לו הנהגה נסית. וזו 'הקופה' האחרת לחלוטין שממנה מפרנס הקב"ה - ללא מנין וללא חשבון - את הת"ח.

* * *

סיפר ר' בן-ציון: אחד משומעי שיעוריו בבני ברק עבד לפרנסתו כנהג הסעות. ויהי היום נטפל אליו שוטר תנועה בטענה שנסע שלא כחוק ורצה לתת לו דו"ח גבוה. אותו יהודי לא הסכים עם השוטר וטען שהמקרה לא היה כפי שמאשים אותו ולא עבר על עבירת התנועה המדוברת.

הם התווכחו, השוטר נפגע וכעס מאוד ואמר לו: "אני אדאג להביא אותך למשפט ושם כבר תקבל 'שליטת רישיון' ותאבד את הפרנסה, ואז נראה מי צודק, אני או אתה".

אותו אדם נבהל והיה מוטרד מכך במיוחד, כי פרנסתו הייתה בנויה מהסעות וסיפר לי בצער על פרטי המקרה. יעצתי לו שייתן סכום כסף לצדקה ושיקבל על עצמו להוסיף בלימוד כרבע שעה נוספת מדי יום ביומו - "ובזכות שאתה מוסיף בלימוד התורה, בכוח התורה הכל יהיה בסדר". ובאמת, מיודענו אכן נתן צדקה והתחיל במהלך של הוספה בלימודיו. והנה, בתאריך המיועד התייצב בעל הרכב בבית המשפט. השופט המתין לשוטר שייכנס, אך השוטר לא הופיע. השופט כעס ואמר שלאחרונה זו כבר פעם שניה שהשוטר עושה לו את זה - שאינו מגיע לדיון בתביעה שהוא תבע. השופט פסק לנהג קנס קטן ושחרר אותו מכל תביעה.

זה הכוח שמקבלים כאשר לומדים תורה ונותנים צדקה, וכל אחד יכול להיוושע בכוח התורה. אמנם לאברכים זה עוד יותר, שהרי יש להם את כוח התורה בתמידות.

* * *

יהודי התאונן קשות באוזני ר' בן-ציון כי אין לו פרנסה מסודרת והוא מגלגל כספים מפה ומשם - "אני מקנא בבעלי היכולת שארנקם מלא בממון", התאונן. סיפר לו ר' בן-ציון, כי מרן רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל שב מכמה ביקורים בחו"ל למען הכלל, והוא סיפר לו כי נכנסו אליו גבירים יקרים מרחבי תבל לשוחח ולשפוך לב. והנה איש אחרי איש מהם סיפרו וביקשו ברכה על צרות פרטיות שיש להם, לכולם. והם לא התאוננו על צרות סתם של מה בכך, אלא להיפך, רח"ל, והוסיף ואמר ר' אהרן לייב בפנים כאובות, ברחמים ובצער: "לא שווה בכלל להיות גביר! אמנם כסף יש, אבל כאלו צרות אחרות כנגד זה, שכבר יותר שווה שהצרה תהיה במחסור הכסף...".

סיים ר' בן-ציון ואמר בשם אחד מהגדולים, כי אדם שמרגיש שהוא מקנא בחברו בדבר מוצלח שיש לו, הדרך להתמודד עם זה היא להסתכל על כל מה שיש לחברו, גם על הצרות והסבל שיש לחברו, ובאופן כזה כל אחד יהיה שמח לקבל את מה שיש לו עצמו, שלרוב זה כלום לעומת הנסיונות וה'פעקאלע' [החבילות...] שיש לשני. [מתוך 'ספר ללא שם']

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת נח"

*****

עורך: הרב יוסף ברנר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

מהן לפי הצורך. כשיצר הרע רוצה להראות לאדם את גדלו ורוב פועלו בתורה ובמצוות, כדי להביאו לידי גאווה והתנשאות, ישתמש במידת "זאנכי עפר ואפר". וכשהיצר רוצה להפילו ברשות עצבות ומרה שחורה ומראה לו את שפלותו, יתחזק במידתו השנייה: "בשבילי נברא העולם".

נח שהיה מוקף רשעים של דור המבול, הלך בעבודת ה' בדרך של "בשבילי נברא העולם", "צדיק תמים היה בדורותיו", נחשב בעיני עצמו לצדיק תמים. הנהגה זו היתה הכרחית לו "בדורותיו" דורות הרשעים, שלא יפול בנופלים. אך אילו היה בדורו של אברהם, בין צדיקים, בודאי שהיה הולך בדרך של "זאנכי עפר ואפר", ולא היה נחשב – בעיני עצמו – לכלום...

הסבא משפולי זי"ע היה אומר: אלה שדרשו לגנאי עשו בזה טובה גדולה לישראל. כי ראו ברוח קדשם אשר כמעט כל הצדיקים שעמדו לישראל תקום עליהם התנגדות, ומי לנו גדול ממושה רבנו שהשודוהו כמה שאין בו. והנה, הצדיק הראשון שנזכר בתורה היה "נח", ולו היו הכל דורשים אותו לשבת, היו למדים ממנו כל הצדיקים העתידיים לבוא, שאם תהיה עליהם התנגדות ממאן דהוא, סימן שאינו צדיק... לכן יש שדרשו בכונה את הצדיק הראשון לגנאי, להורות כי התנגדות אינה סימן מובהק לפגם, כי בכל זאת הרי נאמר "ונח מצא חן בעיני ה'".

למה ב"דורשים אותו לשבת" כתוב: "יש מרבתינו", ואילו בדורשים לגנאי לא כתוב כך. אלא הסביר הרח"ק רבי ישראל ממשורקוב זי"ע, כי אם אדם מגיע למצב שדורש אדם לגנאי ואינו מחפש עליו שום לימוד זכות, אין ראוי שיאמר עליו "יש מרבתינו"...

הרח"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע אומר: רש"י בדבריו "ויש דורשין אותו לגנאי", מלמד אותנו דרך ארץ בשני ענינים: ראשית, אין עצה ואין מנוס מפני בעלי לשון הרע, אפילו צדיק תמים אינו ניצל מהם. הנה מעידה התורה בעצמה: "נח איש צדיק תמים היה", ואף על פי כן נמצאו אנשים שלא השגיחו בכך ודרשו את מעשיו של נח לגנאי. שנית, לא תמיד יש לשים לב לשיחת הבריות. האמת לאמיתה היא בכל זאת, כי נח היה איש צדיק, כדברי התורה, ולא כאותם שדרשו לגנאי...

גם הרח"ק רבי יחזקאל מקודמיר זי"ע היה שואל: הייתכן? היאך זה אפשר לדרשו לגנאי, כשהתורה עצמה מעידה עליו "נח איש צדיק תמים היה"? אלא מוכרחים לומר שאין אלה שדורשים אותו לגנאי סותרים את האמור בתורה על נח "איש צדיק תמים היה". דווקא את הצדיק התמים, את מנהיג הדור האמיתי יש דורשים לגנאי, יש לו מתנגדים רבים, כי הוא איש שלא פוחד לומר את דעתו בכל מצב שהוא, ולפעמים אף ללכת בדרכים לא מקובלות...

בספר "פרדים יוסף" מיישב את השאלה למה באמת דרשו לגנאי אם אפשר לדרוש לשבת? על פי משל: לגביר אחד היתה בת יחידה שהגיעה לפרקה. כל השידוכים שהציעו לו לא נשאו חן בעיניו. הוא רצה התן מושלם בכל המעלות. פעם אחת הציע לו שדכן בחור 'בלי חסרונות', וכשראהו העשיר נבהל ונשתומם, כי היה החבור סומא, חוגר, הרש ואילם. אמר לו השדכן הנה רצית התן בלי חסרון וזה הוא בלי חסרון. כי חסרון יש לומר רק על מי שיש לו מעלות, ונח היה מאלה שהיו לו גם חסרונות...

אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתנו את האלוקים התהלך נח. (ו,ט)
פירש רש"י: "אלה תולדות נח נח איש צדיק" – ללמדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים, הם המעשים הטובים.

והקשה ב"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, לכאורה צריך להבין, הרי מובא במדרש (שמות רבה לג), "כל מקום שנאמר בתורה "ואלה" זה בא להוסיף על הראשונים. וכל מקום שנאמר בתורה "אלה" זה בא לפסול את הראשונים, ואם כן מה באה כאן התורה לפסול כשהיא אומרה, "אלה תולדות נח"?

וביאר מרן אדמו"ר שליט"א באופן נפלא, על פי דברי הרח"ק בעל הקדושת לוי מברדיטשוב זי"ע, שפירש את מילות התפילה: "כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם". שהקב"ה זוכר את כל מה שאדם שוכח, הן במצוות והן בעבירות. כלומר, אם אדם עושה מצווה וכתוצאה מכך מחזיק מעצמו ומתגאה, הקב"ה שוכח לו את אותה מצווה. ולהפך, אם אדם עושה עבירה וזוכר אותה, ויודע שצריך הוא לתקן את מה שעשה בכחינת "והמאתי נגדי תמיד", אזי הקב"ה שוכח מהעבירה. מה שאין כן, אם כשעושה מצווה שוכח ממנה תכף ומיד, ויודע שאין לו במה להתגאות, כי כמה שיעשה, עדיין לא יצא ידי חובתו – אז ה' זוכר את המצווה. עכת"ד.

ולפי זה אפשר לומר, שעיקר תולדותיהם של צדיקים המעשים טובים, זה רק כשהאדם שוכח את המצוות שעשה ואינו מתגאה בכך, ולכן כתבה התורה "אלה" – דהיינו לפסול את הראשונים, כי המצוות והמעשים טובים של הצדיקים נחשבים למצוות, רק כשהם לא זוכרים את המצוות שעשו, דהיינו 'אלה' פוסל את הראשונים.

ועוד ביאר מרן אדמו"ר שליט"א באופן אחר: שהאדם צריך לדעת שאין לו להסתמך רק על ייחוס אבותיו, הזכויות והמצוות שאבותיו עשו, אלא הוא צריך לבד לעסוק בתורה, מצוות ומעשים טובים, שיהיה לו ייחוס עצמי.

ולפי זה אפשר לומר, שלכן כתבה התורה "אלה" לפסול את הראשונים, ללמד אותנו שאין לנו להסתמך רק על הראשונים דהיינו זכויות האבות, אלא עיקר תולדותיהם של צדיקים, זהו המעשים טובים שהצדיקים לבד עושים, בלי להסתמך רק על זכות האבות, אלא הם עמלים לבד בקיום התורה והמצוות.

נח איש צדיק תמים היה "בדורותיו" (ו, ט)

יש מרבתינו דורשים אותו לשבת כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום (רש"י).

ולכאורה הרי התורה מעידה על נח שהוא "צדיק תמים", ומי יכול לדרוש עליו גנאי? ובכלל, אם אפשר לדרוש לשבת למה לדרוש לגנאי? אלא תירץ הרח"ק רבי יצחק מרדווייל זי"ע: נח עצמו הוא שדרש לגנאי, שדימה למצוא בנפשו פגם של גיאות בעצם הידיעה שהוא צדיק, איך זה יודע על עצמו שהוא צדיק? וכה דיבר נח אל לבו: "אילו נולדתי בדורו של אברהם הייתי רואה גודל צדקתו ולומד קצת ענוה של "עפר ואפר" ולא הייתי נחשב בעיני לכלום..."

הרח"ק רבי יהואל מאלכסנדר זי"ע תירץ: על פי דבריו של הרח"ק רבי בונים מפשיפא זי"ע שאמר: שלכל אדם מישראל צריך שיהיה בכיסו שני דברים: ככיס אחד – זאנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז), וככיס האחר "בשבילי נברא העולם" (סנהדרין, לו). שתי בחינות הן, וישתמש בכל אחת

אלה תולדות נח, נח איש צדיק, תמים היה בדרותיו, את האלהים התהלך נח (ו', ט)

בספר "דרך אברהם" – פרפראות וגימטריאות לתורה מסביר בדרך החידוד:

"תמים היה" שווה 510. "את האל-הים התהלך נח" שווה 1010. הפרש ביניהם הוא 500. וההסבר הוא על פי הנאמר בסוף פרשת "בראשית" (בראשית ה' ל"ב): "ויהי נח בן המש מאות שנה, ויולד את שם, את חם ואת יפת". אומר המדרש (ומובא ברש"י שם): תמימותו של נח בה', גרמה לו להמתין עם הולדת בניו עד היותו בן 500, כדברי רבי יודן "אמר רבי יודן: מה טעם כל הדורות הולידו לק' שנה, וזה לחמש מאות? אמר הקב"ה: אם רשעים הם – יאבדו במים, ורע לצדיק זה, ואם צדיקים הם – אטריה עליו לעשות תיבות הרבה. כבש את מועינו ולא הוליד עד המש מאות שנה, כדי שלא יהא יפת הגדול שבבניו ראוי לעונשין".

וזו אשר תעשה אותה, שלוש מאות אמה אורך התיבה המישים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה. ואל אמה תכלנה מלמעלה (ו', טז)

בספר "המאור הגדול" מובא פירוש נשגב ונפלא שאמר הגאון מוילנא זי"ע על מידות התיבה, ומקדים לשם כך 2 שאלות:

לכאורה צריכים להבין את טעמים של מידות התיבה – שלש מאות, המישים, שלשים, והאמה אחת מלמעלה. כי בין כך בדרך הטבע לא היה מקום בתיבה להחזיק את החיות הגדולות כגון הפילים וכדומה שהוכנסו לשם, ורק בדרך נס על ידי שהיה מועט המחזיק את המרובה נקלטו, ואם כן מה הן המידות הללו דווקא.

גם יש לרקוד בפירוש רש"י על "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" – לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. דהלא אנו יודעים שיש הפרש גדול בין גזל לחמס, הגזל גזל בחזקה ולא משלם כלום, ואילו החמס מאלץ את הקרוב לתת לו את מבוקשו בתשלום מלא שנותן לו. א"כ, אינו מובן פירושו של רש"י, דלמה כתבה התורה תיבת "חמס" במקום תיבת "גזל".

אלא מסביר הגר"א בהקדם מה שפירש הרב הקדוש המקובל רבי שמשון מאוסטרופוליא זי"ע, על מאמר חז"ל (בבא קמא כג. ב): "ארס נחש בין שיניו הוא עומד", דהנה הנחש הקדמוני הוא שהביא הרע לעולם, וכל הרעות והחמאים שהוטא האדם מסתעפות משם, אבל, לא כל התיבה "נחש" מורה על רעה, אלא האות ח"ת שבה, הוא הארס והרע, ואילו האות נו"ן שבתחילתה והאות ש"יין שבסופה שייכים לכוח הטוב וממתיקים את התיבה. וזהו: "ארס נחש", הארס של תיבת נחש, כלומר האות ח"ת, היא "בין שיניו" בין השיניים, נו"ן-ח-ש. אבל השין והנון בעצמם הם ממתיקים את התיבה.

וכן אותו הדבר עצמו אצל הפ"מ, הוסיף הקב"ה את האותיות א-ל שהוא רחמים, דהיינו שבשם סמאל"הס"מ הוא דין והא-ל הוא רחמים. נמצא לפי זה, שבאות "נחש" הכח הרע הוא האות ח', ובסמאל"ה הכח הרע הוא ה-ס"מ.

ובזה יוכנו ויתיישבו הדקדוקים הנ"ל, הואיל שאז כאשר השחית כל בשר דרכו, התגברו כל כוחות הרע, רמו לנו הקב"ה שמעכשיו יתגברו כוחות הטוב, וזהו: "קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס", רמו לאות ח' של כוח הרע שנתית "נחש", ולאותיות מ"ם של "סמאל"ל", שהם ביחד "חמס" – התגברות כוחות הרע, וציוה הקב"ה שמעתה יתגברו כוחות הטוב.

ולכן מדקדקים מידות התיבה, שמרמזים על כוחות הטוב שיצורפו בכדי להתכבר על כוחות הרע, כי כל עיקר התיבה נעשתה בכדי שישאלו על מה זה, וישובו בתשובה כפרש"י (שם פסוק יד): "עשה לך תבת, הרבה ריזה והצללה לפניו, ולמה הטריחו בכנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"כ שנה, ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם, אולי ישובו". ולכן "שלש מאות אמה אורך התיבה, מרמו על האות שין של 'נחש'. "המישים אמה רחבה" מרמו על הנון של 'נחש'. "ושלושים אמה קומתה" מרמו על הלמ"ד של 'סמאל". "ואל אמה תכלנה מלמעלה" מרמזת על האל"ף של 'סמאל". ודוק והבן כי נפלא הוא מאד!

והמים גברו מאד מאד על הארץ (ז', יט)

מהי כפילות הלשון מאד מאד? אלא מובא בספר "אור פני משה" להרחיק מפשעווארסן זי"ע – אפשר לומר על פי מאמר חכמינו ז"ל (תענית ז'): "למה נמשלה דברי תורה למים, לומר לך כשם שמים מניחין את הגבוה והולכים למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה וכו'.

ואפשר שזה הכוונה: "והמים" – זו תורה, גברו באדם שנעשה כמעין המתגבר, אימתי, "מאד מאד" – כשהמידה של שפלות המרומות כמו

שאמרו חז"ל (אבות ד.ד.) "מאד מאד הוא שפל רוח", "על הארץ" – כשאדם מתנהג בענווה, אז הוא מתגבר בתורה...

מסופר, שבאחד מביקוריו בארץ ישראל של הגאון רבי אהרן קוטלר זי"ע נכנס אצלו אחד מנכדי הגה"ק בעל החפץ חיים זי"ע ושאל אותו: "למדנו רבינו, מדוע התפרסמה צדקותו של זקנינו בעולם, ולעומת זה, גאונותו לא היתה מפורסמת?" ענה לו רבי אהרן: "הנה, הולך אני לבקר במעונו של הגרי"ז מבריסק זי"ע הבח נשאל אותו: כששמע הרב מבריסק את השאלה, הפטיר מיד: "רצון יראוי יעשה!".

פירש רבי אהרן את דבריו: ה"חפץ חיים" בגודל ענוותנותו, עמד והתחנן לפני ה', שלא תתפרסם גדולת תורתו. ותפילתו נתקבלה...

ומה עם צדקותו – הוסיף לשאול אותו נכד? ענה לו רבי אהרן תשובה קולעת: "תורה" ידע ה"חפץ חיים" שיש לו, לכן התפלל על זה. אבל "צדקות" – לא עלתה על דעתו שהוא צדיק, על מה יתפלל?!...

והמים היו הלך וחסור (ח', ה)

מסופר על הגה"ק מוואלנא זי"ע שעמד שנה אחת בפתחת זמן החורף בישיבתו וכך דרש: דעיקר קניית התורה הק' הוא רק על ידי חזרת הלימוד, וכלי זה אי אפשר לבוא לשום מדרגה בתורה הק'. ובוה פירש את המסורה שנאמרה ארבעה פעמים על המילה 'הלוך'. 'הלוך ונסוע הנגבה'. "והמים היו הלוך וחסור". "הלוך ושוב". הלוך וגדל". הדפירושו הוא: "הלוך ונסוע" – מי שרק אוהב לנסוע הלאה בלימוד ללמוד כל פעם דברים חדשים, ואינו חוזר על הראשונות, אצלו נתקיים "והמים" (רמו לתורה כמוכא בגמרא בבא קמא יז.) היו הלוך וחסור, שהתורה נחסר אצלו ואינו מתקיים. אבל מי שהוא "הלוך ושוב" – שלומד ושוב חוזר על מה שלמד, על זה נאמר "הלוך וגדל", שהולך מעלה מעלה בדרגת לימוד התורה הק'...

ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי (ח', כא)

הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זי"ע אמר: כי את משמעות האמיתית של הפסוק – "כי יצר לב האדם רע מנעוריו", הבנתי היטב באחת מביקוריי אצל הגה"ק בעל החפץ חיים זי"ע, וכך היה מעשה: פעם אחת נכנסתי ובאתי למעונו של החפץ חיים שבראדין, ומצאתיו שעומד ומאכיל את בנו הפעוט 'אהרן', ילד זקוניו (מזוויג שני), שישב באותה פעיה על כסא גבוה המיוחד לתינוקות. ה"חפץ חיים" ריצה את הילד פעם אחרי פעם בקול מתחנן: 'אהרלה, אכול. אהרלה, אכול', ואהרלה מתעקש וממאן לאכול.

לפתע הסב ה"חפץ חיים" את פניו אלי, אחרי שהבחין בהיכנס, ויאמר: "היודע מר, מדוע הילד איננו אוכל? זה היצר הרע שמפתה אותו לכל יאכל! והוסיף מינה ובינה, הלא מקרא מלא הוא בספר בראשית "כי יצר לב האדם רע מנעוריו", ובפירושו רש"י, 'מנעוריו' משננער לצאת ממעי אמו ניתן בו יצר הרע, וכי מה מסוגל יצר הרע לומר לילד כה פעוט, אלא, 'אל תאכל' תהיה הלש'. לא יהיה לך כח'. תהיה ילד הולני ולא תלך ללמוד בחידור... וכי משהו אחר יכול יצר הרע להסית ילד רך בשנים, שעוד לא מהוייב בשום מצוה, ופטור מעונשין?"...

למשמע הדברים – המשיך הרב מפוניבז' וסיפר – נתחייבתי ועל פני ריחפה בת שחוק קלילה של קורת רוח. ראה אותי ה"חפץ חיים" בחיוכי, ופנה אלי שוב בנימה של אדם המביא לדבריו ראייה ניצחת: "רוצה מר להיווכח באמיתות הדבר, ילך נא לראות איך שהגוי השכן זולל וסוכא (זווי אזוי ער פרעסט און זויפט)", כי אותו יצר הרע המניא את אהרלה שלנו מאכילה, הוא גופו אומר אל הגוי, 'אכול! זולל! יהיה לך הרבה כח, תוכל להרביץ ולהרוג יהודים!"...

ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים, ויאמרו איש אל רעהו הבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים וכו', ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכלם וכו', הבח נרדה ונבלה שפתם אשר לא ישמעו איש את שפת רעהו (יא. א-ז)

ומסביר רש"י שם: זה שואל לבנה וזה מביא טיט, וזה עומד עליו ופוצע את מוחו. שאל הגה"ק הגרי"ז מבריסק זי"ע לכאורה הדבר תמוה, הן רצונו וכוונתו של הקב"ה היה שתתבטל מזימתם לבניית המגדל, ולזה די היה שלא יבין האחד שפת רעהו, ולשם מה צריך שיקום עליו להורג?

אלא ענה ואמר: מכאן רואים כמה כוחה של האהדות! כי אם ראיית שני בני אדם המאוחדים ומלוכדים בדעה אחת, דע כי לא יעצור בעדם כל מכשול בדרך להשגת מטרתם, כי כח האהדות שבהם יגבור על כל המכשולים.

ולכן, מכיון שמטרת דור ההפלגה היתה מאחדתם, הרי סופם היה שימצאו עצות ותחבולות כיצד להתגבר אף על בעיית השפה. לכן היה צריך שיסתיים הסיפור בי"זה עומד עליו ופוצע את מוחו!"...

הגליון יוצא לאור לעילוי נשמת

הר"ר שלום ירוחם בן הר"ר יחיאל זאב ז"ל

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת צח גיליון 264

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשיולחן שבת

לאברכים עמלי תורה. בקודש הקודשים התרחש בתמידות נס גדול, "שהארון לא היה מן המניין" - כפי שנאמר בגמרא בכמה מקומות. שלמרות שמידת בית קודש הקדשים, תמיד נמצאו עשרים אמה - עשר אמות לצד אחד של הארון ועשר אמות לצד השני של הארון, כאילו שאין ארון. נס.

לא מובן, הרי תכלית בית המקדש הוא קודש הקדשים, ותכלית קודש הקדשים - הארון, אז אם כן מדוע הארון לא מן המניין, אן הארון העיקר אדרבה, עליו להיות ראשון במנין ובחשבון? הביאור והסוד הוא, אמר ר' בן ציון: ארון הלוחות - מהותו חייב להיות בלי מנין, דווקא מעל הטבע. וזו הנהגה שה' הטביע בעולם ש"הארון נושא את נושאו", ו"הארון אינו מן המניין", וממילא, מי שנצמד לארון והולך על פני ועוסק עם הארון כל היום - אברך כמשמעו ומדרשו, ישלו הנהגה ניסית. ומכאן הקופה האחרת לחלוטין שממנה הקב"ה מפרנס ללא מנין וללא חשבון את ידיהם של תלמידי חכמים.

ניסים בפרנסה סיפר ר' בן ציון. אחד משומעי שיעוריו בני ברק עבד לפרנסתו כנהג הסעות. ויהי היום, נטפל אליו שוטר תנועה בטענה שנסע שלא כחוק, ורצה לתת לו דו"ח גבוה, היהודי אמר לשוטר שהמקרה לא היה כפי שמאשים אותו, וממילא לא עבר על עבירת התנועה המדוברת. הם התווכחו, והשוטר נפגע וכעס מאוד ואמר לו: אני אדאג להביא אותך למשפט, ושם כבר תקבל 'שליטת רישיון' ותאבד את הפרנסה, ונראה מי הצדק אני או אתה. האיש נבהל והיה מוטרד מכך במיוחד, כי פרנסתו הייתה בנויה מהסעות, וסיפר לי בצער על פרטי המקרה. יעצתי לו שיתן סכום כסף לצדקה ושיקבל על עצמו להוסיף בלימוד כרבע שעה נוספת מידי יום ביומו - "ובזכות שאתה מוסיף בלימוד התורה, בכך התורה הכל יהיה בסדר". הוא אכן נתן צדקה והתחיל במהלך של הוספה בלימודיו. בתאריך המיועד, התייצב בעל הרכב בבית המשפט. השופט המתין לשוטר שייכנס, והשוטר לא הופיע. השופט כעס ואמר שלאחרונה זה כבר פעם שניה שהשוטר עושה לו את זה - שאינו מגיע לדין בתביעה שהוא תבע. השופט פסק לנהג קנס קטן ושחרר אותו מכל תביעה. זה הכוח שמקבלים כאשר לומדים תורה ונותנים צדקה, כל אחד יכול להיוושע בכוח התורה. ולאברכים עוד יותר - יש להם את כוח התורה בתמידות. כל אחד והפעקאלע שלו יהודי פעם התאונן קשות באונו ר' בן ציון כי אין לו פרנסה מסודרת והוא מתגלגל פה ושם, "אני מקנא בבעלי הימלות שארנקם מלא בממון" - התאונן. ר' בן ציון סיפר לו.

ר' בן ציון חזר ואמר פעמים רבות כי רבי נחום מהורודנא זצוק"ל אמר תמיד, כי ניסה הרבה פעמים למצוא ולהבין בדרכים פשוטות את דרכי הפרנסה, ומצא את עצמו טועה, ונזכר תמיד כי ד' ה' מנווטת ונכנסת לו בתוך החיים בדרכים לא טבעיות - סטנדרטיות. הוא מרוויח משם ומפסיד מכאן, מתאמץ שם ומרוויח ממקום אחר. בדק ובחן וראה כי אנשים מנסים לשלוט בפרנסה שלהם וללא הצלחה. המפתח כל העת בידי הקב"ה. לשונו של רבי נחום מהורודנא: "אבל תמיד מצאתי יד ה' גלויה ובוולטת כל כך, עד כי אין בהם שום דבר מדרכי הטבע, וכל בן דעת יודה כי מה' היתה זאת. וזהו שנאמר בגמרא 'קשים מזונותיו של אדם כקריעת יום סוף'". משל המשיח החפץ חיים - אמר ר' בן ציון לאברך הטרוד בדאגותיו. עני מרוד, צעד בדרך מעיר ונשא על כתפו שק מלא תבואה עשר וחצי ק"ג. חלפה לידו כרכרה של איש נדיב. היא נעצרה והנדיב הציע לו להניח את המשא - הכבד על העגלה. העני שמח מאוד. הוא מיהר והוציא מן השק קילו וחצי ממשא - משקל שלא קשה לו לסחוב, והעביר לתוך שקית קטנה, ובשק נותרו תשע ק"ג, אותם הגביה והניח בעגלה בתודה. חיך האיש שבכרכרה ואמר לו: "פלא לי עלך על שאתה חושב שאני מקפיד על הק"ג וחצי. אם תשע ק"ג אני מעלה על העגלה, וכי ק"ג וחצי נוסף - דבר קל שכזה אתה חושב שאני מקפיד עליו! אם כבר אז כבר - תניח הכל ואני נוסע". חיך החפץ חיים: כאשר שואלים בחור

שמתארים בן עשרים כמה הם דמי הנדוניה שקיבלת? הוא ישיב בסיפור קיבלתי נדוניה נכבדה, שאוכל לחיות ולהתפרנס ממנה שלוש וארבע שנים - אפילו אם לא יזמן לי שום עסק לפרנסתי. שואלים אותו, ומה תעשה בארבעים ושש שנה הנותרות עד תשלום שבעים שנה? יענה ויאמר, אני בוטח בה' שיזמין לי עסק או כל סיוע אחר, שאוכל להתפרנס מידו הרחבה. ממש פלא עליו. כיוון שסוף סוף, הוא מוכרח לבטוח בה' שיעזור לו ויכלכלהו - אותו וכל אנשי ביתו 46 שנה יכול הוא כבר לבטוח בה' יתברך שיפרנס אותו מידו הרחבה גם בשנה שנתיים

הראשונות! וזה נאמר נכתוב "השקל על ה' יחבר (את כל המשא שלך) והוא יכלכלך", היינו שלא ישאיר לעצמו גם לא ק"ג וחצי, כיוון שבעל כורחו מוכרח בסוף לבוא לידי מידת הבטחון, אם כן שישליך על ה' את כל החבילה, ואז בוודאי כאשר יבטח בו באמת "הוא יכלכלך" - דברי הח"ח. נמצאנו למדים, שככל שהאדם מתחוק ומשליך את יתבו על ה', ובוטח בו באמת ובל ליבו, כך הוא זוכה וראה בישועתו של מקום. הקופה של האברכים והניסים ללומדי תורה אברך נכנס להתיעץ עם ר' בן ציון, האם לעבור מכולל אחד למשנהו. ר' בן ציון השיב לו בסיפור.

בכולל פוניבז' היתה תקופה קשה שלא שילמו, ואם שילמו נתנו מעט. בשעתו ישב ליד - סיפר ר' בן ציון, שני אברכים, אחד מהם עזב והלך ללמוד בכולל ששילמו טוב, אך למד שם הרבה פחות טוב ממה שלמד כאשר ישב בכולל פוניבז'. ולאחר כחודש הוא סיפר לי, כי בראש חודש הראשון שקיבל את התשלום הגבוה מהכולל החדש, רוב הסכום הלך לפיצוץ בצניור בבית. לכן החליט מיד לשוב ל"עניות" של כולל פוניבז'. המשיך ואמר לו, לפיכך הכלל הוא, שצריך לתת את הדעת, לא על גובה המלגה דווקא, אלא הרבה פחות טוב ממה שלמד כאשר ישב בכולל הקודם. שאם כן בבקשה, תעבור לכולל ההוא, אבל אם תלמד שם פחות טוב אל תעבור. כלומר, שהלימוד יהיה מרכז השקול, הכסף וכל השאר הם כבר יבואו מהקופה המיוחדת שמייעדים בשמים

מון רב אהרן לייב שטיינמן שב מכמה ביקורים בחו"ל למען הכלל, והוא סיפר לי כי נכנסו אליו גבירים יקרים מרחבי תבל, לשוחח ולשפוך לב. והנה איש אחרי איש מהם, סיפרו וביקשו ברכה על צרות פרטיות שיש להם, לכולם. והם לא התאוננו על צרות סתם של מה בכך, אלא להיפך, רח"ל.

אמר ר' אהרן לייב בפנים כאובות, ברחמים ובבער: "לא שווה בכלל להיות גביר! אמנם כסף יש, אבל כאלו צרות אחרות כנגד זה, שכבר יותר שווה שהצרה תהיה במחסור הכסף".

סי' ר' בן ציון בשם אחד מהגדולים, כי אדם המקנא בחברו בדבר מוצלח שיש לו, עליו להסתכל על כל מה שיש לחברו, גם על הצרות והסבל שיש לחברו, ובאופן כזה כל אחד ריוח ויהיה שמח לקבל את מה שיש לו, שזה כלום לעומת הניסיונות והפעקאלע שיש לשני.

הטיבוע העלוז מוקדשי

הבושי עשה את שילי סיסר לשבת ע"פ 2

הכשרת כבוד שאלת תשובת-הרב דוד טהני שליט"א ע"פ 2

אחד אמר קצית סגור את שאלת-ר' יצחק זילברשטיין שליט"א ע"פ 4

החיוק השבועי ע"פ 4

לרפואת הגאון רבי משה בן פחמה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, וזו חובתנו חוה, ולרפואת כל חולי עמו, ולהצלחה ב"ח"אליהו בן רבקה חיה.

סיפור לשיבת

הכושי עשה את שלו

סיפורים

תגיעו פעם פעמיים בשנה לביקור מולדת, בחגים". "אנחנו נוחתים בשדה התעופה של יוהנסבורג, ושם ממתנה לנו למוזיקה מפוארת. ההגכהושי גבה קומה פתוח דלת ומאיר פנים אלינו. אחרי 20 דקות נסיעה אנחנו נכנסים לחצר וילה, מה וילה, טירת ענק יפיה עם גן עצי פרי קסום, וברכת דגים תכלכלה באמצעיתה.

"מנכ"ל "גינייס קומפני" מיסטר גורג' בלינגטון מקביל את פנינו, לאחר לחיצות ידיים וטפחות על השכם, אנחנו מתישבים לחתום על החוזה, בלינגטון יזם הייטק נועז ומיליונר בזכות עצמו, שכר עבורנו את הטירה המדהימה לשלוש שנים, כדי שמכאן כל בוקר נגיע למשרדינו המפואר התקוע בקומה ה-48 בבנין ענק שלו, בפאתי אזור התעשייה של יוהנסבורג. "הכל על חשבונות חבריי הצעירים" אמר לנו בלינגטון "המגורים על חשבונות המכונית על חשבונות, המזון על חשבונות, הכל אני משלם, אבל אתם מתישבים כל בוקר בשמונה במשרד, ויוצאים אחרי 10 שעות עבודה, וגם זה על חשבונות ככה מחייב החוזה בינינו..."

"לפני שבלינגטון עלה על מכוניתו, הוא איחל לנו איחולי הצלחה, ולפתע נזכר בענין חשוב. "חברי הצעירים" אמר, "הטירה הזו כולה היא שלכם, מדי סוף שבוע ינקו לכם אותה, ויטפחו את הגינה, אבל מאחורי הטירה ישנו מחסן עץ קטן, במחסן מתגורר כושי נחמד, נדמה לי ששמו טומי, השכרתי לו את מחסן. המפעל בו הוא עובד נמצא 15 דקות מרחק הליכה מכאן. הוא בחור חביב טומי עובד מצאת החמה ועד צאת הנשמה, לפי הערכת אתם לא תתקלו בו לעולם. הוא יוצא לעבודה מבעוד יום, בחושך, וחוזר משם בחושך, ומיד נופל על מיטתו שפוך מעיפות. אבל חשוב שתדעו שיש לכם שכן", כך הודיע לנו בלינגטון ונסע לדרכו.

"מה אספר לך הרב לוי, נכנסנו לבולמוס של עשייה בעסקיו של הזים הדרום אפריקני והמאמץ נשא פירות מוצלחים. חברתנו בארץ נוהלה היטב ע"י ידיד מוכשר ואמין שלנו, ואנחנו עשינו חיל בארץ האפרטהייד. עבדנו קשה אך טיילנו המון בזמננו הפנוי ובחופשים שניתנו לנו עפ"י החוזה. בפסח הראשון באנו לביקור מולדת לספר כמה הרווחנו.

"אמנו של צורי ואמי בכו מצער, "מתי תתברגו ותתחתנו? מתי נירוה מכס נחת?", אבל אנחנו היינו "נשואים" לעבודה ולהצלחה. "לא ידענו יום ולא לילה, 10 שעות העבודה התעבו להן, וכך חיינו רדפו להם אחרי זנבה של הקריירה, אגב, מדי בוקר קמנו שנינו בשעה 7:00, התיישבנו על כסאות נוח במרפסת השמש ושתינו קפה עם עוגיות. היינו אומנם מותשים, אבל מלאי סיפוק.

"בוקר אחד אנחנו מבחינים בכושי כבן 40 נמוך ועב בשר הולך בגינת טירתנו ומנסה לקטוף אגוז קוקוס מאחד העצים. תמהנו מאד, מעולם לא נכנסו אנשים זרים לכאן, ובודאי לא כושים, חשבנו שמדובר בגנב, או אולי סתם באיש חצוף אבל לפתע צורי התעשת ואמר לי "גילי אתה זוכר לפני כשנה, בלינגטון סיפר לנו שיש איזה כושי שגר במחסן העץ, אולי זה הכושי".

"גוד מורנינג" אמר לנו הכושי מחוייך "מיי גינייס איז טומי". "נכון שמו טומי" נזכרנו, ובלינגטון אמר שהוא עובד מצאת החמה ועד צאת הנשמה" ואז ניצנצה במוחי השאלה המתבקשת "סלח לי טומי, אנחנו גרים כאן כמעט שנה, מעולם לא פגשנו אותך מדוע?" "הו, הו" חייך הכושי "אני עובד אצל הבוס שלי מיסטר ג'ונתן לוי, מצאת החמה עד צאת הנשמה", צחקנו. "אז הו מה קרה היום שיש לך זמן לטייל בגינה, ללקוט אגוזי קוקוס, למה היום אתה לא עובד?" שאל צורי.

"הכושי, חייך חיוך חושף שניים צהובות כמו גרגרי תירס והשיב: "טודיי איז יום כיפור, יום כיפור נו וורק", היום יום כיפור, היום לא עובדים "לא רק אני, אף פועל לא עובד במפעל של ג'ונתן לוי.

"מה אתם לא יודעים שהיום יום כיפור?" תמה הכושי. "הרב לוי, צורי וגם אני נשנקנו, כמעט נעתקה נשימתנו, הכושי הזה מקצה העולם עם עיני העגל התמימות שלו, כאילו סטר על לחיינו וכמו הזנה לנו "לדים חביבים שכחתם שאתם יהודים, איך זה נעלם מכם לוח השנה, איך אתם לא מתישבים לעבוד ולאכול ביום כיפור, איפה אתם חיים...?".

הרגשתי שהכושי מביך אותי עד שורשי שערתי מנער ומטלטל אותי כמו בגד מאובק, נכון, לא הייתי דתי גדול, אבל יום כיפור כידוע לך, הוא מקודש ונשמר אפילו בקרב הציבור המנוער ממצוות, "טודיי איז יום כיפור" צחק טומי, והמשיך לנענע את עץ הקוקוס.

"במשך חצי שעה ישבנו צורי ואנוכי על המרפסת שותקים, אילמים "בוא נתבייש קצת", הציע צורי, והסכמתי להצעתו. "בוא נתבייש שכושי צריך להזכיר לנו שאנחנו יהודים".

"באותו יום לא הלכנו לעבודה, וצמנו עד צאת הכוכבים. רציתי להגיד תודה לטומי, אבל הוא כבר לא היה במחסן שלו, טומי הכושי, כך נוהגים לומר, עשה את שלו, עשה את שלו ולכן הוא יכול ללכת".

שכמותם, הצומחים להם נכון ויפה בשדות האקדמיה הישראלית, ממותגים כסיפורי הצלחה - לשיטתם כמוכר - עוד בטרם הם פורצים למגרש העיסוקי הצפוף. לשיטת מי? לשיטת אחינו שמעבר לגדר, שאצלם הצלחה נמדדת בעשיית כסף, פירסום וכבוד. בעיקר כסף.

רגע, רגע אתם שואלים ובצדק, מי הם הטיפוסים הללו הצומחים בשדות, האקדמיה, ועוד לפני שכנינו אותם בשם הם כבר הפכו לסיפור הצלחה? שאלה טובה ותשובה בצידה. ובכן, האמת ניתנת להיאמר שכסופר האמור לקטוף ולכתוב לקוראיו סיפור שבועי מהוקצע, לעתים משעשע, פעמים רציני עד דמעות, אני מעדיף להעביר את שרביט הסיפור, דווקא לידי מי שחווה אותו, כן, כן, שהוא יספר במונולוג אישי, במילים שלו, את השתלשלות הדברים עד לסופו הטוב.

הנה כי כן, ביום ששי בשעה 10 בבוקר ממש בשנה שסיימתי לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום, שיחה בפלאפון על הקו... הנה המונולוג.

"הרב לוי שלום, שמי גילי פוסטמן, כיום אני אברך חרדי לכל דבר... בזה הרגע סיימתי לקרוא את אחד מספריו, ואין לי ספק שתוכל לבשם את קוראך גם בסיפור שלי".

פתיחה מרעננת לכל הדעות, והנה אני מטה אוזני כאפרכסת ורושם בפנקס את הטען זיכרון...

"צורי שיוף חברי הטוב ביותר ואני, גדלנו כילדי שמנת ברמת גן, אמנם מרחק נגיעה מבני ברק, אבל אורח חייהם של משפחותינו רחוק רחוק לחלוטין. צורי ואנוכי לא ידענו צורת אות קודש, החרדים שחלפו פה ושם נלגד עינינו ברחובות קריה, נידמו לנו כיצורים מוכוּכּ אחר. ידענו שהם "דוסיים", שיש להם עניינים משלהם, אבל כילדי שמנת ישראלים התייחסנו אליהם כאל כל פולקלור ישראלי מזדמן. יש בדואים, יש ערבים, יש צ'רקסים, יש איכרים יש טייסים, ויש גם דוסיים. כמו כל ישראלי מצוי גדלנו גם על התזה השחוקה, שצריך קצת להזהר מהם, כי הם זורקים אבנים בשבת. להגיד לך שהיהדות העסיקה אותנו... נו, נו.

"ובכן מה עושה ילד שמנת מבית של זוג הורים משכילים? לומד בביה"ס התיכון הכי מובחר, מוציא ציונים מעולים, לומד בחוגים הכי יוקרתיים, ומובל באף לקראת קריירה אקדמית מהירה. עפ"י אמות המידה של האקדמיה הישראלית, צורי ואנוכי נחשבנו גאונים. לא גאונים בש"ס, אלא כמוחות מבריקים המסוגלים להרעיד את אמות הסיפים של עולם ההייטק. "עם הגיענו לגיל גיוס, התחיינו, ונשתלנו ביחידה צה"לית סודית, אשר השתמשה בכישורינו לצורך מודיעין ואיסוף מידע. כולם שם ידעו, גילי וצורי הם זוג קוסמים, המסוגלים לפתור בעיות מיחשוב, לעדכן תוכנות ולהמציא כאלה שביאו להמראת המערכות הסודיות של הצבא ואין כאן מקום ורשות להרחיב.

"כילדיים בלב ובנפש שוחררנו מצה"ל ונרשמנו ללימודי המחשב באוני"ת, שלוש שנים אח"כ פתחנו עסק קטן, בתחום ההייטק. ההמצאות שלנו קנו לעצמנו שם מצויין, וההזמנות החלו לזרום, כנ"ל גם הדולרים, גם הם זרמו. כצעירים בני 25 נחשבנו כדובדבנים בקצפת של עולם ההייטק הישראלי, ושמונו הלך לפנינו הרבה יותר מכפי שקלטנו. היינו עסוקים יומם ולילה סביב לשעון בהרחבת העסק בגיוס עובדים, וכמובן בניהול פיננסי של כל המליונים שזרמו. היינו נבונים מספיק כדי לא להיכנס לתחושת העוורון של הבעה העיסוקית, כזו שבסופו של יום מתפוצצת בקול רעש גדול.

לא היו לנו חיים מחוץ למחשבים, לתוכנות, ליוזמות, לעסקים, להצלחה המסחררת... ותמיד מצאנו מעבר לאופק עוד פיסגה לכבוש, עוד פנטזיה עיסוקית רוויית פיתויים לכללים.

"לילה אחד בשתיים לפנות בוקר, צורי ואני רכונים על המחשבים אצים רצים לנו בין כל מיני רעיונות שונים ומשונים, לפתע צילצל הטלפון במשרד. צורי הרים את השפופרת וניהל שיחה ערה באנגלית, אני הייתי עסוק בשלי, ולא נתתי דעת לנאמר באותה שיחה. אחרי חצי שעה צורי פונה אלי ואומר "גילי, יש לי בשורה מרתקת שבבילך".

אני פוער זוג עיניים תמהות והוא מסביר: "בזה הרגע סיימתי שיחה עם מיסטר גורג' בלינגטון מנכ"ל חברת "גינייס קומפני" בדרום אפריקה, האיש שמע עלינו בחן את היצירות ההייטקיות שלנו, והוא מציע לנו הצעה עיסוקית אדירה, הצעה שבטוחני שלא נוכל לסרב לה".

"ובכן צורי מגיש לפני את הדיל העיסוקי, וכמובן, כפי שהוא ציין זו היתה הצעה קוסמת שאמורה היתה להפוך את חברתנו לאחת המובילות בעולם, אלא, אליה וקוץ בה. אותו גורג' בלינגטון דרש באופן חד משמעי, שנעבור לגור בדרום אפריקה למשך שלוש שנים ושם נעבוד על הפרויקטים שלו.

נו, שני צעירים ישראלים רמת גניים, מוצלחים יזמניים, בלי הרבה שורשים מה יעצור אותם מלקנות כרטיס חד מיווני לאי שם בדרום היבשת השחורה? אז נכון שאמותינו ניגבו קצת דמעות, אבל האבות התנפחו מגאוה משני היוצלחים שלהם "לא נורא" הם ניחמו את עצמם "לפחות

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

חמיו וחמותו מוחלים על כבודם

אם חמיו או חמותו מחלו על כבודם, כבודם מחול, לכן אשה שמתנגדת שכלתה תעזור בסידור הבית וכדומה, יש לה לשמוע לה, דרצונו של אדם זהו כבודו, אך יש לשקול את הדבר היטב, כי פעמים שמוחלת מחמת אי נעימות וכדו'.

עולה לתורה

כשעולה חמיו לקרוא בספר תורה, יעמוד לכבודו עד שיסיים הקריאה, ובעדות שנוהגים לנשק את יד אביו לאחר שעלה לקרוא בתורה, אף כאן יגש אל חמיו לנשק ידיו.

אין צורך לשמוע להם, שהרי חייב בכבוד חמיו, ואפילו במצוה דרבנן אין צורך לשמוע להם אם אמרו לו לבטלה. ועל כל פנים ראוי שילך לבקרו רק למפרקים ולא תדיר, אלא אם כן יש לחוש שהשלום בבית יתבטל. ע"ש. שיערים המצוינים בהלכה (ס' קמג ס"ק יב). וכן הורה הגר"צ אבא שאול זצ"ל ה"ד במורא הורים וכבודם (פרק יא סעי' לג).

§ שו"ת משנה הלכות (ח"ז ס' קנה), ילקוט יוסף כיבוד אב ואם (פרק יד סעי' ז).
§ הליכות עולם (ח"ח עמ' קסד).

חמיו רשע או עם הארץ

חמיו וחמותו שהם רשעים אינו חייב בכבודם, ומכל מקום ישתדל לנהוג בחכמה כדי שלא יבוא לידי ריב ומדון, ואם אינם רשעים אלא עמי ארצות כל שהם "עושים מעשה עמך" חייב בכבודם.

חמיו וחמותו מצערים אותו

אם חמיו וחמותו מצערים אותו, עם כל זה חייב לנהוג בהם כבוד ולקראו להם בדרך ארץ, וכמו שמצינו בדוד המלך שאף שחמיו שאול המלך רדפו, עם כל זה נהג בו כבוד.

ציווהו אביו שלא יכבד את חמיו

אם ציווהו אביו או אמו שלא יכבד את חמיו או חמותו, או שלא ילך לבקרם, אין צורך לשמוע להם. וכן בת שאביה או אמה ציוו עליה שלא תכבד את חמיה או חמותה, או שלא תלך לבקרם, אין לה לשמוע להם.

א' טהרת המים (שורי טהרה מע' כ אות י'). הגר"ש אלישיב זצ"ל ה"ד באשרי האיש (י"ד ח"א עמ' שכב). הגר"צ אבא שאול זצ"ל ה"ד במורא הורים וכבודם (פ"ח סעי' סא).

ב' כרם שלמה (הל' כיבוד אב ואם). ילקוט יוסף כיבוד אב ואם (פרק יד סעי' לה).

ג' שו"ת מנחת אלעזר (ח"ג י"ד ס' לג). שו"ת אמרי יושר (ח"ב ס' קסה) דאפילו אם מצוים לו מחמת שנאה

לרכישת הספר ידי כהן הלכות קטן 052-764-4642

החיוך השיבועי

אדם אחד נשפט 13- שנות מאסר על זה שקרא לשר בממשלה "לא נרמאלי". הוא קיבל 3 שנות מאסר על העלבת עובד מדינה 10- שנות מאסר על גילוי סודות מדינה.....

"תרימו את הכביסה מהספה, אם יפול פה טיל אתם רוצים שכל העולם יראו את כל הבלאגן בסלון....."

אברך בוחן את הבן שלו על פרשת השבוע ושואל אותו: מה חייבים לעשות על ההג כשבונים בית? ענה לו: "יחידות דיוך".....

אחד בא לשאול איזה רב אחד לאיזו ישיבה לשלוח את בנו ל"קפלן" או ל"ולפסון", השיב לו הרב: למה לא ל"מעני הישועה".....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

הכבד מהדם שעל פניו, ויסיר את חתיכות הדם הקרוש שעל פני הכבד, וכן את הדם הקרוש שבעורקים המחברים את שני חלקי הכבד של העוף. ג. ניח את הכבד על הרשת או על השפוד, ויחמם את הגחלים או ידליק את האש או את המנגל החשמלי, ולאחר מכן יניח את הרשת או השפוד שעליו על האש, כאשר מקום החתך כלפי מטה. ד. ימתין עד שיצלה הכבד כראוי מצד אחד, ואז יהפכנו לצדו השני. ה. לאחר הצליה אם רוצה לבשל את הכבד (כאשר נצלה תוך ג' ימים לשחיטה), ידיח את הכבד במים לפני בישולו.

כבד קפוא הנקנה בחנויות, הינו לצליה בלבד כאשר מצויין על האריזה, ואין לבשלו לאחר צלייתו, מהטעמים הבאים: א. אין בירור שאכן הוקפא הכבד תוך ג' ימים לשחיטה. ב. ההקפאה אינה נותנת עוד שלשה ימים, אלא עוצרת תהליך, וכאשר מפשירים את הכבדים במקרר להכנות לצליה, מצטרף הזמן לזמן ששהה הכבד לפני ההקפאה למנין שלשה ימים. ג. בהרבה חנויות ורשתות שיווק המקררים פתוחים מלמעלה, ומפני שינויי הטמפרטורה השכבה העליונה של הכבדים מופשרת, וכבר עברו על הכבד ג' ימים מהשחיטה. ולכן אין לבשל כבד קפוא לאחר צלייתו.

קניתי כבד קפוא בהשגחה טובה, היאך סדרי הכשרתו של הכבד, והאם ניתן לבשל את הכבד לאחר צלייתו.

בשונה מהדור הקודם בו עקרת הבית היתה קונה עוף שלם ומביאה אותו לשוחט, ולאחר שחיטתו היתה מפרקת את העוף, מסירה את חלקי הפנים, ומכשירה אותו כדין, על פי מה שראתה ולמדה בבית הוריה, ולכן היתה לה ידיעה בהכרת חלקי העוף ואבריו הפנימיים. - בזמננו רוב ככל בני הדור החדש קונים עופות מוכשרים או חלקי עופות בחנויות, ואינם מכירים את חלקי העוף הפנימיים, אלא כרעיים שוקיים כנפיים ושיניצל, ואולי גם כבד. ובמקרים נדירים נפגשים עם עוף שלם על קרביו לאחר עשיית הכפרות, ורבים אינם יודעים מהו הטחול ומהו הקורקבן. ולכן בכדי למונע תקלה ח"ו, אדם הקונה חלקי עוף פנימיים שאינם מוכשרים צריך ללמוד את זיהוי החלקים והיאך דרך הכשרתם לאכילה. ומן הראוי שבפעם הראשונה שאדם צולה כבד, שיעשה זאת בהדרכת אדם שכבר יש לו נסיון מעשי הלכתי בכך.

סדר הכשרת הכבד בקצרה כך הוא: א. תחילה יחתוך את הכבד חתך לאורכו וחתך לרוחבו, ובעוף צריך לחתוך שתי וערב בכל חלק משני חלקי הכבד. ב. לאחר מכן ידיח את

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

אתר אטרקציות סגור

שנים שנים באו אל נח אל התבה (בדאשית ז' ט'). סבאר בילקוס שמעוני (רמו נ"ו), שהשקר והפחת נתחברו לזוג לבוא אל התבה, והתנו, שכל מה שיריח השקר בנוכלות ובגול - יקח הפחת סמנו...

ראשית כל יש לצין, כי נהג המוניתי נהג בך ששאל גלה מראש לנאסעים כי האתר סגור, וגרם לבני המשפחה לבזבזו זמן ולעגמת נפש. ועבר בך על מצוות "השבת אבדה" בה נצטוו להציל את האלת מהפסד (ראה ב"מ ל"א), ועל מצוות "ואהבת לרעך כמוך"!

ובאשר לעצם השאלה - האם נהג המוניתי זכאי לשקר - נראה שמפנין שהנהג ידע מתחלה כי האתר סגור, ובני המשפחה לא יפיקו שום תועלת והנאה מנסיעה זו, אלא היא תסב להם הפסד וצער, הרי שאין לשכירתו של הנהג ולקציצת הפחית עמו כל תקף, כי נעשו מתוך טעות גמורה, ומפילא על הנהג להשיב את הפסד שקבל.

זאת ועוד, הנוסעים בקשו מהנהג שיקח אותם ל"אתר אטרקציות", ואלו למשל היה לוקחם ל"אתר פסלת", פשיטא שלא היה מקבל שקר... גם אתר אטרקציות סגור אינו אתר אטרקציות, כך שהנהג לא עשה את מה שבקש המזמין... (ספר מורנו ורבנו הגר"י זילברשטיין שליט"א: בהיותי בחור, באתי פעם לפני מרן החזון איש זצ"ל. מרן בקש ממני עט לכתב קשיה מסומת. כשהוצאתי את העט, הבחתי שהוא אינו פותב. השבתי לחזון איש שליט"א עט שאינו פותב. השיב מרן זצ"ל: "גם לי יש מטאטא שאינו פותב. עט שאינו פותב הרי הוא מטאטא"...) ולענינו נאמר - אתר אטרקציות שאינו פועל אינו אתר אטרקציות...).

שמואל הבטיח לילדיו זה מכבר שיעע עמום לאתר אטרקציות מסים, כפרס על התנהגותם הטובה. עתה, בהגיע החפשה, החליט שזה הזמן לקיים את הבטחתו. הוא שקר מונית גדולה, ובקש מהנהג שיקחם לאותו אתר.

לאחר נסיעה של שעה הגיעה המונית ליעד. שמואל שלם את שקר הנסיעה, וילדי המשפחה יצאו בצחלה לעבר הכניסה... הם שמחו לראות שאין תורות ארכים ליד קפות הכרטיסים, אך שמחתם נכזבה במהרה כשראו את הסבה לכך; הודעה נתלתה משעם הנהלת האתר, ובה נאמר כי בשבוע הקרוב האתר סגור לרגל שפוצים הנוצרים בו... האב קנה לילדיו המאכזבים שלגונים, כדי להרגיעם, והחל לחפש מונית שתחזיר אותם לבייתם. והנה הוא מבחין במונית גדולה. להפתעתו, היה זה אותו נהג שהביאם למקום.

בני המשפחה עלו למונית והחלו בנסיעה חזרה הביתה.

במהלך הנסיעה חזר, שאל שמואל את הנהג מדוע לא נסע מייד מהאתר אלא נשאר שם מספר דקות. לאחר כמה נסיונות התחמקות, הודה נהג המונית כי הוא ידע שהאתר סגור, ובכונה לא גלה את הדבר, ביצעו כי לאחר שיגיעו ויראו כי האתר סגור, הם יצטרכו לחזור לבייתם, וכך הנראה ישקרו אותו שוב, וישלמו לו אף על הנסיעה חזרה...

שמואל רתח מזעם: "מה זה צריך להיות? אתה גובה ממני תשלום על נסיעה שאינה יודע מראש שהיא לחנם ואין בה תועלת? מדוע לא הודעת לנו מראש שהאתר סגור?"

הנהג נותר רגוע והשיב באדישות: "וכי אני מודיעין? אני צריך להביא פרנסה לבייתי, ולא בכל יום מזדפנת לי נסיעה פה רוחית..."

שמואל השתומם לנכח דברי הנהג והגיב: "אני חושב שאיפה צריך להחזיר לי את הפסד על הנסיעה להגיע אליו, ואתה צריך לשלם על הנסיעה כמו כל נוסע!"

עם מי הדין?

והואיל והנהג הוביל באסור את האנשים למקום המרחק - פעת עליו לתקן את מעשיו, ולהחזירם אל המקום בו עלו לרכבו. (גם אם הנהג נחשב ל"גרימא בנזקין" בך שהרחיקם מבייתם, בכל זאת מדיני שמים עליו לשלם את הוצאות הנסיעה חזרה או להסיעם לבייתם. כמו כן, עליו לפיסס על עגמת הנפש ובזבזו הזמן שגרם להם...).

נהג המונית ישיב את הפסד שקבל עבור הנסיעה וחזיר את בני המשפחה לבייתם.

החיזוק השבועי

הייתה כמובן שלילית. הרב ציטט באזונו את דברי רבינו יונה ב'שערי תשובה' המחודש שכאשר אמרו חז"ל שמיתה מכפרת על כל העוונות, אין הכוונה למיתה כמש"א אלא לפחד מן המיתה, ואף שלא הגיע האדם אל אקט המוות עצמו, הייסורים האיומים שעברו עליו באותם רגעים מכפרים עליו.

רואה אני את כנפי הצניחה העטורים על דש מדין ומן הסתם עברו עליך בעת הצניחה כמה וכמה רגעים כאלה של פחד-מוות, וממילא זכית שבאותן דקות יכפרו כל עוונותיך, וכי אפשר שלא אקנא בך? - אמרתי לו. לא עברו שניות ספורות, ופניו של החייל אידוד את אטימותו הנוראה. הוא החל לחייך, לשאול, להתעניין, ולא עברו חמש דקות נוספות עד שהודיע חד וחלק: אני מעוניין לבוא וללמוד תורה. לא פחות ולא יותר. ללמדך, כוחה של מילה טובה עד היכן הוא מגיע. באמצעותה אפשר לפתוח את הלבבות ולקרב יהודים תועים לאברים שבשמים, וברור שלכל זה צריך סיעתא דישמיא.

דור של תשובה. הלבבות פתוחים. רוצים לדעת ולקבל. אבל יש והינן נתקל, למרות הכל, באטימות מוחלטת. בסירוב טוטאלי לשמוע ולהאזין. כל מי שמתעסק עם בעלי תשובה מודע למקרים כאלה וצריכים להיות ערוכים לכך. ברם, יש סממן מיוחד שבכוחו להבקי עסתומים ועל כך נוכל ללמוד מסיפור מופלא.

באחת מדרשותיי, סיפר הרב זילברשטיין שליט"א, א נתקלתי בחייל עטור כנפי צניחה שלא היה מוכן לשמוע אף מילה בנושאי יהדות. ידעתי והרגשתי שכל מה שאומר לו ייפול על לב אטום. למרות הכל ניסיתי את כוחי וזאת באמצעות מילה טובה, משפט שישבח את מעשיו- הוא וירומם אותו לרגע.

אתה יודע שאני מקנא בך במאוד" - אמר הרב לחייל שנתקל לראשונה ביהודי עם מגבעת ו'בגדים שחורים' המקנא בו. הלב, על כל פנים, כבר נפתח.

ואז המשיך הרב: "שמעת פעם על רבי יונה גירונדי?... 'התשובה

פרשת נח

כשאדם מתקדש הוא משפיע קדושה על כל סביבתו ועל כל הסובב אותו

רש"י כתב: אפילו בהמות השתנו דרכיהם לרעה. אנו רואים שאדם יכול להשפיע טובה או רעה על הסובב אותו עד כדי כך שגם בעלי חיים הסובבים אותו מושפעים ממעשיו, וכל שכן בקדושה אדם משפיע קדושה על הסובב אותו עד שאפילו בהמות מגיעים למדרגת קדושה יותר גבוהה מבני אדם **וכמו שמובא במסכת שבת דף קיב:** אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים ולא חמורים רבי פינחס בן יאיר דהיינו שרבי פנחס קידש את חמורו לדרגה מאד גבוהה מאד

כפי שמסופר בתלמוד ירושלמי (מסכת דמאי דף ט. ד.) חמורו של ר' פינחס בן יאיר גובש, הייתה אצל הגנבים שלושה ימים ולא טעמה כלום מהם, לאחר שלושה ימים נמלכו הגנבים להחזירה לאדונה שלא תמות ותסריח להם את המערה הוציאו את החמור, הלכה החמור ועמדה בפתח הדלת של רבי פינחס בן יאיר והיתה נוערת, אמר להם רבי פינחס תפתחו לעלובה זו ששלושה ימים לא טעמה כלום, פתח לה ונכנסה אמר לה תנו לחמור לאכול, נתנו לפניו שעורים ולא צאתה לאכול (אחרי צום של שלושה ימים), אמרו לו, רבי היא לא רוצה לאכול להם עשרתם את הדמאי דמאי הם פירות שיש חשש שלא עישרו אותם ותיקנו חכמים [לעשרם] שנתנם לה, אמרו לו הרי למדת אותנו שמאכל לבהמה אין צריך לעשר דמאי אמר מה נעשה לעלובה זו שמחמירה על עצמה מאד הפרישו מעשר מהדמאי ואכלה) וכן הסיפור מובא בירושלמי שקלים דף יג.)

וכן מסופר במסכת אבות דרבי נתן פרק ח: כשם שהצדיקים הראשונים היו חסידים כך בהמתן היו חסידות. אמרו גמלוני על אברהם ואבינו לא נכנסו לבית שיש בו עי"א עבודת אלילים שאמר ואבינו פניתי הבית ומקום לגמליים (בראשית כ"ד ל"א) ואנכי פניתי את הבית מתרפים. ומה ת"ל ומקום לגמלים מלמד שלא נכנסו לבית לבן הארמי עד שפנו כל העי"א מפניהם:

מעשה בחמורו של רבי חנינא בן דוסא שנבחרו לסטים וחבשו את החמור בחצר והניחו לו תבן ושעורים ומים ולא היה אוכל ושותה. אמרו למה אנו מניחין אותו שימות ויבאיש לנו את החצר. עמדו ופתחו לה את הדלת והוציאוה והיתה מנהקת והולכת עד שהגיעה אצל רבי חנינא בן דוסא. כיון שהגיעה אצלו שמע בנו קולה א"ל אבא דומה קולה לקול בהמתנו אמר לו בני פתח לה את הדלת שכבר מתה ברעב. עמד ופתח [את] הדלת והניח לה תבן ושעורים ומים והיתה אוכלת ושותה. לפיכך אמרו כשם שהצדיקים הראשונים היו חסידים כך בהמתן חסידות כמותן:

כותב התורה תמימה (בראשית פרק כד אות (לא) ד"ה ומקום לגמלים - מלמד שלא נכנסו הגמלים עד שפינו כל העבודת כוכבים מפניהם לא כתוב שלא הכניסם אלא של נכנסו, מעצמם לא רצו להיכנס שקדושתו על אברהם אבינו השפיעה על הגמלים שידעו לזהות בית שיש בו עבודה זרה ולא להיכנס בו

מסופר על החתם סופר שהתקשה מאד ברמב"ם, אחד התלמידים אמר אולי הרמב"ם טעה, מיד אמר החתם סופר אתה חמור, התלמיד נבהל והרב שוב פעם אמר גמרא מפורשת שאתה חמור, נבהל התלמיד יותר והסביר החת"ם סופר, כתוב בגמרא לעיל אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם וכי, אם הנך מחשיב את הראשונים אם הרמב"ם כמלאכים שאינם טועים, אזי אתה בן -אדם אבל אתה אתה אומר שהרמב"ם טעה והוא אינו מלאך אלא בן אדם אם אתה חמור

מובא בהלכה (בהלכות עולם פרשת מטות שנה שניה הלכות טבילת כלים) שגר שנתגייר אין צריך להטביל את כליו שכיון שטבל עולה הטבילה גם לכלים היינו שקדושת הרב שנתגייר משפיעה גם על כליו וממלא אינם צריכים טבילה (כפי שמובא במסכת ביצה שהבהמה והכלים לגבי איסור תחומין הרי היא כרגלי בעלים למקום שמותר לו ללכת מותר לקחת את הבהמה וכלים ולמקום שאסור לו ללכת מחוץ לתחום אסור לקחת את הבהמה והכלים למקום זה)

הגמרא במסכת ברכות פרק שביעי אומרת שלושה תכופות הם ואחד מהם תכף לתלמיד חכם ברכה שהמארח תלמיד חכם בתוך ביתו מיד רואה ברכה שתלמיד חכם משפיע קדושה לכל הסובבים אותו

מסופר על שייך ערבי שהיה מכשף גדול תהה ר' חיים ויטאל על קנקנו במה כוחו, וכשרק הגיע ר' חיים ויטאל לשערי העיר שנמצא שם השייך מיד יצא לקראתו השייך ואמר לו שהיה לי שד שהייתי עושה עימו כשפים כשהרב רק בא לשערי העיר השד ברח מהקדושה של הרב היינו שעצם הגעתו של הרב מסלקת את הטומאה.

מבואר בספרים הקדושים שאם אדם מגיע לדרגת קדושה במקום מסויים גם כשאדם לא נמצא שם הרשימו [הרושם] של הקדושה תמיד נשאר אפילו בגד שעשה עימו מצוה הבגד מתקדש. ולכן יש נוהגים להתעטף בבגד של רב גדול שכל ימיו הם רק לעבודת ה' גדולה לסגולה כיון שרושם תמיד נשאר מכיון שהקדושה נשארת בבגד לעולם

ספר שהודפס בקדושה כוחו גדול יותר ספר רבי אליהו לופיאן זצ"ל, **מעשה ברוח שנקנסה באדם אחי**. פאָשר רצו לַבְדוּק אִם אֵכָן זְהוּ גִלְגוּל נְשָׁמָה אוּ סִתֵּם רוּחַ טְמֵאָה, הַנִּיחוּ עַל רֹאשׁ הָאָדָם שְׁבוּ הַיְתֵה הָרוּחַ, "ספר הזהר", שָׁפָף הִיָּה מְקַבֵּל לְבָדוּק אֶת הַדָּבָר - שָׂאם תִּזְעַק הָרוּחַ בְּהַתְקָרֵב אֵלָיָה סֵפֶר קְדוֹשׁ, הָרִי זֶה סִימָן כִּי זְהוּ גִלְגוּל נְשָׁמָה. וְהִנֵּה פֶאָשֶׁר הַנִּיחוּ אֶת "סֵפֶר הָהָרִי" הַקְדוֹשׁ עַל רֹאשׁ הָאָדָם הַהוּא, לֹא נִזְדַּעְזַעָה הָרוּחַ כָּלָל. הִלְכּוּ וְהִבִּיאוּ סֵפֶר זֶה רַק מִדְּפֹס אַחֵר, וּמִדַּ עֲזָקָה וְרַעְשָׁה הָרוּחַ. פֶּאָשֶׁר שְׂאָלוּ אֶת הָרוּחַ מִדְּוַע לֹא הִפְחִידָה הַסֵּפֶר הָרָאשׁוֹן הָרִי גַם זֶה הִיָּה "סֵפֶר הָהָרִי הַקְדוֹשׁ". הַשִּׁיבָה הָרוּחַ: אֵכָן הִיָּה זֶה אוֹתוֹ הַסֵּפֶר, אִף הָרָאשׁוֹן הַדְּפֹס עַל יְדֵי מַחְלָלֵי שְׁבָת, וְאֵלּוּ הַשְּׁנֵי הַדְּפֹס עַל יְדֵי אֲנָשִׁים יְרָאִים. אָמַר עַל זֶה רַבִּי אֵלִיָּהוּ: הָרִי לִנּוּ שְׁנֵי סֵפְרִים זֵהִים בְּתוֹכָנָם וּבְצוּרָתָם, אֵלָּא שֶׁהָאֶחָד הוֹכֵן בְּקִדְשָׁה, וְאֵלּוּ לְשֵׁנֵי חֲסִרָה הַחֲכִינָה הַזֹּאת. לְכַאֲוָרָה הִיָּה נִדְמָה שְׂאִין כֵּל הַתְּבַדֵּל בִּינֵיהֶם, עַד שְׂבָא הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה וּמִלְמַדְנּוּ כְּמָה הַתְּבַדֵּל גְּדוֹל בִּינֵיהֶם, וְהַכֵּל גְּבִלֵל הַשְּׁפַעַת הַפּוֹעֵל בְּנִפְעַל

ספר הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל: פעם לוייתי את דודי הקוזן איש זצ"ל בטייל של בין ערבים [כפי שצאו עליו הרופאים], באותו רחוב הקרוי היום על שמו. כשהגענו סמוך לבית העלמין "שושנה" שבת, והמקום היה עדין מקוף פרדסים, עצר לפתע הקוזן איש, ואמר לי: במקום זה עברו בני ישראל וישוּחחוּ דַבְרֵי תוֹרָה, אִנִּי מְרָגִישׁ כִּי אֵין קְדוּשָׁה יִתְרָה... **באותה הזמננות הביא רבי חיים גם רגליה, שלמוד תורה עתיד משפיע כבר היום על המקום שבו ילמדו.** יש תוספתא המספרת, שפאָשֶׁר בָּא הַמַּלְאָךְ אֶל הַיֹּשֵׁעַ וְאָמַר לוֹ "עֲתֵה בְּאֵתִי", צִוְוָהוּ הַמַּלְאָךְ לְקוּם עַל רַגְלָיו, כִּי בְּמִקוּם הַזֶּה עָתִיד לַעֲמוּד אֵלִישֶׁע וְהַרְבִּיץ תוֹרָה לְכָל־לְשָׂרָא, וְלְכָן כָּבֵד עֲשׂוּ וְיִנְהַן קְדוּשָׁה נוֹרָאָה עַל הַמִּקוּם. (טובך דביע)

הגאון הרב פיינשטיין זצוק"ל אני לומד תורה לשמה לא יתכן שיפגע הילד סח הגאון הצדיק רבי משה ניישלוס זצ"ל, אבי"ד סקוריא, בהספדו על רבנו מרן פוסק הדור הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: אדם הולך בגרנד סטריט בניו יורק, ולפתע רואה ילד רודף אחר חברו לתפסו. הלה פרץ בין המכוניות החונות וחצה את הכביש בריצה. הרודף מיהר אחריו, ורכב שהגיע במהירות פגע בו והעיפו למרחק כחמישה עשר מטרים, כשכפיתו פורחת באוויר. מיד התגודדו עוברים ושבים סביב הילד, והזעיקו אמבולנס. חשב אותו אדם: "געוואלד, ילד יהודי רחמנות!" נזכר שהוא ממש לפני בית רבנו, והלוא אמרו: "מי שיש חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים!" ב"ב קטז.) מיהר ועלה ונקש בדלת. הדלת נפתחה על ידי רבנו. ראהו בחוורונו ובהילותו, ושאל: "מה קרה, על מה הבהלה?" ענה: "שני ילדים רצו - חצו את הכביש - מכונית פגעה באחד - מצב אנושי!" "היכן?!", חקר רבנו. "פה, למטה, מתחת לבית!" "הזעיקו אמבולנס?!", "כן". "ליקחוהו לבית החולים. על מה הרעש?!" "אבל הוא ילד יהודי!" קרא. "מי סיפר לך? אינו יהודי!" קבע רבנו. "במו עיני ראיתי את כיפתו עפה!" "לא היתה זו כיפתו", הפטיר רבנו, ושב לתלמודו. תמה, והחליט לחקור בדבר. מצא אדם שראה הכל מתחילה ועד סוף, וסיפר: ילד נכרי רדף אחרי ילד יהודי הלכותו, וברח מפניו. הצליח לחצות את הכביש בשלום, ובתוך כך עפה כיפתו מראשו. השייגעץ רדף אחריו, ונפגע על ידי המכונית - ממש כדברי רבנו! אבל מהיכן ידע! רוח הקודש לוויה! עלה, וסיפר. רבנו לא התפעל. "לא נביא אני ולא בן נביא", אמר. "אבל אני לומד תורה בהתמדה וגיעה, והתורה מגינה ומצילה. הבנתי, שלא יכול להיות שילד יהודי יפגע מתחת לביתו!..." (קול התורה, ויגד משה)

הורה הצדיק רבי שלמון מוצפי זצ"ל לבני ביתו: "זהוהו תמיד לגור בקרבת תלמיד חכם וצדיק, כדי שזכותו תגן עליכם.. ואם יש בית הכנסת או ביהמ"ד בשכונתכם, זו זכות יותר גדולה, וביותר כאשר מוקף הבית במוסדות תורה. כאן החל רבי שלמון מונה את הישיבות ובתי הכנסת הנמצאים מארבע רוחות ביתו, והסביר כי לא לחינם בחר בבית זה דירה עולמו של לגור בה

שבת שלום ומבורך

שאלה: שני סוגי עיסות שיש בכל אחד רק קילו האם מצטרפים לחיוב ומה הדין כשיש בכל אחד שני קילו האם אפשר להפריש מאחד על השני וכן מה הדין כשמדובר באותו סוג בצק...
תשובה: כתב שולחן ערוך יורה דעה סימן שכו סעיף א שתי עיסות שיש בשתייהן שיעור החייב בחלה, ואין באחת מהן כשיעור, ונגעו זו בזו ונשכו זו את זו, אם היו של שנים, אפילו הם כתוב שולחן ערוך יורה דעה סימן שכו סעיף א שתי עיסות שיש בשתייהן שיעור החייב בחלה, ומאמר פתק שיעור העיסות, מצטרפות. היו שניהם של איש אחד, אם היו ממין אחד, מצטרפין וחייבים בחלה. שסתם אחד אינו מקפיד. ואם היה מקפיד שלא תגע עיסה זו בלוא תתערב, אפי' היו מין אחד אין מצטרפות ומוסיף הרמ"א: "היה שתי עיסות שיש באחת כרכום ובשנית אין בה. וכל זה שאין שיעור בכל אחת, אבל אם יש בהן שיעור, מפרש מאחת על חבירתה אם הן של אדם אחד (ת"ה סימן קכ"ט/קפ"ט). אם כן רואים מקדרי מרן שאם הם שתי עיסות שאינו מקפיד שיתערבו אחד בשני מצרפים אף עשעה אותם בשתי עיסות בתנאי שנושכות אחד בשניה (כלומר שכשיצצה להפרידים יקח קצת אחת מהשניה) אבל אם הוא מקפיד כגון שעיסה אחת היא מתוקה ועיסה אחת מלוחה שאז מקפיד שלא יצטרף אינם מצטרפים והוא הדין אם שתייהם עיסות שוות אלא שאחת מיועדת לארוחה חלבית ואחת לארוחה בשרית ומקפיד שלא יתערבו אחד בשני אינם מצטרפות. ואם יש שני קילו מסוג שונה כיון שיש כבר שיעור חלה בכל עיסה יכול להפריש מאחד על השני כדברי מרן לעיל

חומר איסור גזל- חמס

רש"י הקדוש כותב על הפסוק כי מלאה הארץ חמס מפניהם שלא נחתם גזר דינם של דור המבול אלא על הגזל אף על פי שחטאו בעבודה זרה, אנתו, השחתת זרע מכל מקום לא נחתם דינם למחות מן העולם לגמרי ולא נשארו רק נח ובניו ובני ביתם רק משום עוון גזל עד כמה חמור עוון זה

כתב בספר מעשה אבות מובא במדרש (ויק"ר ל, ג) נאמר: "קופה מלאה עוונות, גזל מקטרג בראש כולם". ופי' החפץ "חיים" עפ"י המושג (אבות ד, יג): "העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד, והעובר בעברה אחת קונה לו קטגור אחד". ונמלא שמכל מעשה ממעשי האדם, אם טוב או רע, נברא מלאך. והדבר תלוי ביד האדם היאך ייברא אותו המלאך, שאם עשה את המצוה בדקדוק, בחשק ובהתלהבות, היה שגם המלאך הנברא ממעשה זה יוצא בריא וחזק, ומלא חשק להליץ טוב עליו. אולם אם עשה את המצוה בקרירות ובעצלות, גם המלאך הנברא מזה יהיה חסר, קר ועצל. וכן הוא גם להיפך בעבירה, שהכל תלוי באופן עשיית המעשה.

ולכן קופה מלאה עוונות גזל מקטרג בראש, מפני שכל עברה שאדם עושה, אינו עושה בעזות וביד רמה, אלא מתבייש בעבירה ומסתיר אותה. ולכן גם המקטרגים היוצאים מן העבירות אינם חצופים כל כך, ואין הם ממהרים לקטרג עליו. ברם כאשר אדם הולך לגזול ולקחת לעצמו דבר השייך לחברו, הרי הוא הולך בחוצפה ובעריצות, וגוזל בחזקה וביד רמה. לכן גם המקטרג שנברא ממעשה זה, הוא חצוף גדול, פותח פיו לפני כולם ומקטרג ביד רמה, וממנו לומדים כל שאר המקטרגים וגם הם פותחים פיהם לקטרג. (ילב שלום)

בעל השואל ומשיב' ביאר זאת בטוב טעם, עפ"י משל: עוף השלך השליך פעם את מקורו הארוך לתוך המים ושלה בפיו דג. טרם הספיק השלך לבלוע את טרפו, שמע את הדג מתחנן על נפשו מתוך המקור: "בבקשה ממך עוף רחמן וטוב לב, אנא ממך, אל תמית אותי והל ותחשית בריה שברא בורא העולם". כאשר הדג פתח את פיו להתחנן על נפשו, נשר מפיו דגיק קטן וחסר ישע שהיה בדיק לפני בליעה כאשר תפש השלך את הדג. אמר לו השלך: "אתה צבוע, אם אתה אוכל את אחיך, מדוע שאני לא אוכל אותך?!"

זהו גם עומק הביאור של מאמר תז"ל על הגזל שחתם את גמר דינם. הרבה עוונות קטרגו כדי להעניש את בני דור המבול. הם אינם היו ראויים לעונשים חמורים, אלא שמידת הרחמים מנעה זאת. עוון הגזל לא היה גורם העונש, אלא רק סיבת העדר מידת הרחמים. שכן אם הם לא מרחמים, גם הם אינם ראויים לרחמים. (ילקח טוב)

הגזול דבר מחברו ולא החזירו לו עד כלות ימיהם, מוכרחים שניהם, הגזול והגזול, לחזור בגלגול כדי להשיב את הגזלה. (הגרי"א)

כתב פלא יועץ (ערך גזל) ידוע חמר עון הגזל עד שאמרו (סנהדרין קח, א) שלא נחתם גזר דינם של דור המבול אלא על הגזל. וכל זמן שגזל בידו אין תפלתו נשמעת (שמות רבה כב ג) ומאכילים אותו לעולם הבא גחלי רתמים וצריך לחזור בגלגול כדי לשלם. והודעתו הן בקונטרס אורות אילים (דף קיג)

מעשה נפלא שהאדני הרב ישראל בעל שם טוב שבא אחד בגלגול סוס והיה עובד בכל כחו כדי לשלם את חובו. ויש שכתבו על מאמר רבותינו זכרונום לברכה שאמרו (יומא פה, א) שעל עברות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו שגם על עבירות שבין אדם למקום לא מכפר בספר עטרי אמונה מביא סיפור על איסור גזל הלך מקרה כפי שפורסם (בעיתון "קול העיר" בני ברק) כשנה לאחר הביגוע בקו 2 בירושלים (אב תשס"ד):

סיפור של החלום המדהים, בו מופיעה דמותו של המחנך הוותיק הרבה"ג ר' חנוך סגל הי"ד, שנהרג בפיגוע בקו 2 בחודש אב כל המסגיחים והר"מים עומדים על עוצמת מוסר ההשכל

זה קרה לפני ל"ג בעומר. הרביה סגל מופיע בחלום לאחד מבני משפחתו. בחלום הוא עומד ליד ארון ספרים בביתו ובידו פתק שעליו כתוב באותיות גדולות וברורות, את הספרה- 5 ותוך כדי הצגת הפתק בחלום, אומר הרביה סגל לבן משפחתו: סכום זה שווה היום 14 ש. עוד אומר הרביה סגל לקרוב המשפחה, כי את הסכום הזה חייב לאחד בשם י"ן.

בן המשפחה קם נסער ממיטתו, המתין עד אור הבוקר ומיהר ליצור קשר עם האלמנה הרבנית שתחי'. הוא סיפר לה על החלום והשניים ניסו ללא הצלחה לברר את זהותו של אותו אדם שהרביה אמר עליו בחלום שהוא חייב לו 14 ש. הצגת הפתק עם המספר 5, רק הוסיפה מימד של אי בהירות בכל העניין, שכן היה ברור, כי מדובר ככל הנראה בחוב "ישן נושן" וכי המספר 5 שהיה רשום על הפתק, הכוונה היא למטבע של לירות, כסף ישראלי שאבד עליו הכלל לפני חצי יובל שנים בקירוב.

בתום בירורים קדחתניים הגיעו לבית הכנסת של יוצאי סלבודקא הממוקם ככולל הליפין. אב המשפחה המופתע הבהיר, כי אין לו ולא היה לו כל חוב עם הרביה סגל, אבל נטל את הסכום, אמר "מחול לך" ותרמו לצדקה. האב הבטיח שירבר את העניין אצל ארבעת בניו שלמדו במוצות השנים בת"ת "תורת אמת" בבני ברק.

חלפו כמה ימים, האישי החל לברר דיוקא עם אחרון הבנים וכך המשיך עד שהגיע לבן השני. הלה השיב מיד, כי הוא זוכר עד היום את המקרה, בו הרביה סגל לקח ממנו פעמיים תשלום של 5 לירות ישראליות מתקופת לימודו בכיתה ז'. תשלום אחד יותר מידי.

ומעשה שהיה כך היה: זה היה לפני 24 שנים. כיתה ז' התארגנה לטיול ל"ג בעומר והרביה סגל אסף כסף לטיול. יום לפני הטיול, פנה הרביה סגל אליו וביקש ממנו לשלם על הטיול. הרביה סגל שהיה ידוע כאיש מאד מסודר, הבהיר לתלמידו, כי ברשימתו לא נרשם דבר, התלמיד שילם פעם נוספת 5 לירות ישראליות. האירוע היה כאמור לפני 24 שנים על טיול של ל"ג בעומר.

בני המשפחה מספרים, כי הרביה סגל, הי"ד, היה זהיר מאד בענייני כספים בצורה בלתי רגילה. לכן הגיע בחלום לפני ל"ג בעומר כדי לסלק את החוב הקטן הזה וכדי לעורר את בני משפחתו ולאפי תלמידיו, שלמדו בצולו במשך השנים, התערורות באמונה ועניין זהירות בממונו של חברך שיהיה חביב עליך כשלך.

סיפור הרבה"ג ר' יעקב מוצפי זצ"ל (מובא בספר ענין עץ אבות דף קכה): בבגדאד היו שני חברים טובים, שעזרו זה לזה בכל הזדמנות. פעם אחד מהם קנה דירה, ונזקק להלוואה בסכום גדול, בצר לו סיפור לחברו על כך, וחברו הלוחה לו את מלא הסכום, מרצונו הטוב, כעבור זמן מה, כשהגיע זמן עליית יהודי בגדאד לא"י, החרימה ממשלת בגדאד את הדירה, שני החברים עלו לארץ וכעבור שנתיים נפטר הלוחה. לאחר כמה חודשים הופיע הלה בחלום אצל ר' יעקב מוצפי, וסיפר לו על דבר ההלוואה אשר לוה מחברו, ואמר שבהיותו שלא פרע את חובו, אין לו מנוחה בעולם האמת, ולכן התחנן לפני הרב שיוזמן את המלווה, ויסביר לו שלא היתה לו אפשרות לפרוע את חובו, ויבקש ממנו למחול מחילה גמורה.

למחרת היום, הזמין ר' יעקב את המלווה, שאל אותו: האם היה לך חבר בשם פלוני? השיב: "כן, זכרונו לברכה". שאל הרב: "האם הלווית לו סכום כך וכך לדירה שקנה בבגדאד?". "כן" השיב המלווה. אמר לו הרב בין כה וכה חוב אבוד הוא, מאחר שהלווה נפטר, בבקשה ממך אמור אחריי בפה מלא: הריני מוחל במחילה גמורה את החוב שהוא חייב לי, ולא יענש בסיבתי. המלווה אמר אחריו כדברים האלה, והלך לדרכו לשלום. בלילה הופיע הנפטר שוב בחלום ואמר לרב בשמחה: "יתנו דעתך שהנחת את דעתי".

מילי דבדיות: ניקיית את כל הבית עם שואב אבק ואוזניות ושמתני מוסיקה כמה שעות של עבודה ושגמרתי לשאוב את כל הבית גילתי שהשואב לא היה בשקע.....

רבת לפני שהיא לכתמים אמר מילתא אבדתי רבנן לוסוף ישב באימה ופתח בסוגיא (שבת ל:)

מי שבירך אבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אברהם ויבנן ויצטרפו וירגמו ויכרתו ויפסו ויצטרפו וירגמו ויפסו ויצטרפו וירגמו ויפסו...
ALON.DVAR.HALEL@GMAIL.COM

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:42

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:38

ר"ת: 19:14

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 622 20.10.2023 - ה' מרחשוון תשפ"ד

עוֹלַם שֶׁל חֶסֶד - הַרְבַּ אֹוֹנֵר קוּוֹאס שְׁלִיט"א

פְּרִשְׁת - נֶזֶז

עולם של חסד - הרב אוונר קוואס שליט"א ('ביתנו החדש')

עולם של חסד כל העולם כולו נברא במידת החסד. מטרת בריאת העולם הוא להטיב עם הבריות בנתינה אינסופית. אדם הראשון נברא בתוך גן עדן כדי שיקבל מקסימום הטבה. אבל כבר בגן עדן הוא לא עמד בניסיון ואכל מעץ הדעת, הוא גורש משם ללא אפשרות לחזור והחל לפרות ולרבות על פני כל הארץ. עדיין היתה הזדמנות לתקן את חטא אדם הראשון. אבל עשרה דורות אחר כך בדורו של נח הבריאה כבר לא התנהלה לפי התכנית המקורית - עולם חסד יבנה.

"ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס". מהו חמס? - גזל וחטיפה. כלומר הבריות הפכו את העולם ממצב של נתינה, למצב של נטילה. הם היו חומסים וגונבים אחד מהשני בצורות מתוחכמות עד שהקב"ה החליט שצריך לעצור את כל מהלך העולם. ובדיוק באותו דור הופיע צדיק שהציל את כל העולם מאבדון, זה היה נח. במשך 120 שנה נח בונה את התיבה כדי שאנשים יתעוררו ויבינו את מצבם. אבל זה לא קרה ועולם כמנהגו נוהג. ואת הסוף כולנו יודעים נח והחיות נכנסו לתיבה למושך שנה ואחד עשר יום עד שהעולם יבש והורשו לצאת מהתיבה.

ונשאלת השאלה - מדוע היה צורך להכניס את נח בניו ונשותיהם אל התיבה עם כל החיות מפני מה נח והחיות לא באו לארץ ישראל ששם לא ירד המבול? מה היה הצורך להכניס את כולם אל תיבה קטנה ולהיטלטל כשנה בתוכה?

הסביר זאת הרב אליהו דסלר זצ"ל - כיון שהעולם נכנס למצב של נטילה וגזל היה צורך להפוך את הקערה על פיה וליצור מצב הפוך - של נתינה כדי להתחיל את העולם מחדש. שמונה אנשים עבדו ללא לאות במשך יותר משנה כדי לזון ולאכיל אלפי יצורים בנתינה אינסופית. הם נדדו שינה מעיניהם באותה שנה כיון שכל חיה אוכלת בזמן אחר ביום וכל אחת אוכלת שונה. עד שפעם אחת נח איחר להביא את האוכל בזמן לאריה וזה נשכו ברגלו כאילו אומר לו - החסד לא היה מושלם...

ובאמת מכח הנתינה והחסד התאחדה הבריאה כולה והתיבה החזיקה מעמד במים הגועשים ובמבול החזק. החסד הזה הוא היסוד לכל ההצלה הגדולה. מכאן נלמד לנו בתקופה שבה אנחנו נמצאים – אחרית הימים. שכל העולם גועש ורועש מסביבנו, אין שלווה והעולם עומד להתמוטט, עלינו לפעול את פועלתו של נח – אחדות! נתאחד כולנו ע"י מידת החסד נעניק אחד לשני ללא תנאים ופשרות גם בבית וגם מחוצה לו, וזו תהיה "תיבת נח" שלנו עד שיעמוד כהן גדול לאורים ותומים בגאולה הקרובה, אמן בברכת שבת שלום – אבנר קוואס.

וַתְּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהָנָה עָלָה זַיִת טָרֶף בְּפִיהָ (ח,יא)

בגמרא (עירובין נד' א') מובאת סגולה כיצד לא ישכח האדם את תלמודו: אמר ליה שמואל לרב יהודה 'שיננא (שנון) פתח פומיך וקרי פתח פומיך ותני (פתח פיך ותלמוד בקול) כי היכי דתתקיים ביך ותוריך חיי (כדי שהתורה תתקיים בך ולא תישכח וכך תאריך ימים) שנאמר (משלי ד', כב): 'חיים הם למוצאייהם ולכל בשרו מרפא' אל תקרי למוצאייהם אלא למוציאיהם בפה'.

רמו לדבר מביא ה'חתן סופר' זיע"א בפסוק 'וְהָנָה עָלָה זַיִת טָרֶף' הזית גורם כידוע לשכחה ואם כך כיצד 'תטרוף' ותבטל את השכחה? ע"י 'בְּפִיהָ' דהיינו ע"י לימוד בקול רם בפה. רמו לדבר בפסוק (דברים ד, ט): 'הִשְׁמַר לְךָ.. פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ'. דהיינו אם זה רק דברים שראית בעינייך ולא הוצאת בפיך אז יש סכנה לשכוח אותם.

וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם (ט,כ)

ג' פעמים במסורה, מופיעה המילה 'וַיִּטַּע', כאן בפרשתנו, וכן (בראשית ב, ח): 'וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן'. וכן בפסוק (בראשית, כא, לג): 'וַיִּטַּע אֶשֶׁל בְּבֶאֱר שָׁבַע'.

ועל פי זה מבאר את הפסוק רבי יהושע מדז"קוב זיע"א: יש לומר על פי מה שאמרו חז"ל (אבות פ"א מ"ב): "על שלושה דברים העולם קיים, על התורה, על העבודה (תפילה) ועל גמילות חסדים, והם קיום העולם, וזהו שכתוב: 'וַיַּחַל נֹחַ' ופירש רש"י שנעשה חולין, היינו שיצא מקודש לחול, לזאת עשה עצה בנפשו בשלושה דברים הנ"ל, בתורה בעבודה וגמילות חסדים.

'וַיִּטַּע כָּרֶם' מרמוז על תפילה, כמו שדרשו ז"ל (ברכות ו, ב): "כָּרֶם זֵלוֹת לְבַנֵי אָדָם" (תהלים יב, ט) דברים העומדים ברומו של עולם זו תפילה.

'וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן' – וַיִּטַּע גֶּן רֹמֵז עַל הַתּוֹרָה שִׁישׁ גֶּן פְּרִשׁוֹת בַּתּוֹרָה (בזוהר) ויקהל דף רו) ובתיקוני זוהר (תיקון יט דף לח) מובא שיש בתורה נ"ג פרשיות, ועל זה נאמר (שיר השירים ד, י"ב): "גֶּן נְעוּל אַחֲתֵי כָלָה".

'וַיִּטַּע אֶשֶׁל' רומז על גמילות חסדים, שאמרו חז"ל כי אש"ל נוטריקון: אכילה, שתיה, לוויה. וע"י ג' דברים הללו חזר הכל לצד הקדושה והיה מתקן כל מה שפגם בתחילה שיצא לחולין. (אוצר פניני החסידות)

וַתְּהִי שְׂרֵי עֵקְרָה אֵין לָהּ וְלָד (יא,ל)

ויש לשאול: הרי ברור שאם היא עקרה ודאי שאין לה ולד?
וביאר ר' יעקב יוסף מאוסטראה: רש"י על הפסוק 'אלה תולדות נח' ביאר: 'עיקר תולדותיהם של צדיקים תורה ומעשים טובים' ומכאן שיש לכל אדם שלושה סוגי תולדות: א' מעשים טובים. ב. הנפשות שהוא קירב לא-לוקים ג'. הילדים שלו. לפי האמור אם הפסוק היה כותב 'וַתְּהִי שְׂרֵי עֵקְרָה' בלבד היינו חושבים שלשרה אין תולדות אחרים כלל, לא מעשים טובים ולא נפשות שגיירה. ולכן מוסיף הפסוק ומדגיש 'אֵין לָהּ וְלָד' שכל העקרות שלה הייתה מילדים ממש אבל נפשות ומעשים טובים היו לה.

וְהַנְּמִים הָיוּ הַלּוּדִים וְחֶסֶד (ח,ה)

בספר 'אלף המגן' לרבי אליעזר פאפו זצ"ל (לאור הנר תשע"ה) הובא כי במסורה ישנם ארבעה פסוקים ובהם המילה 'הלוך' והם:
'הַלּוּדִים וְנִסְוֵי' (בראשית יב,ט)
'הַלּוּדִים וְשׁוֹבִי' (ח,ג)
'הַלּוּדִים וְגָדוּלִי' (דברי הימים א' יא,ט)
וכאן בפסוק 'הַלּוּדִים וְחֶסֶד'.

והסביר הרב כך: מי שיודע כי חייו הם 'הַלּוּדִים וְנִסְוֵי' לבית עולמו אזי הוא יקיים 'הַלּוּדִים וְשׁוֹבִי' וינצל את זמנו לשוב בתשובה כי שמא מחר הוא ימות. אבל מי שהוא 'הַלּוּדִים וְגָדוּלִי' בענייני גשמות אזי הוא 'הַלּוּדִים וְחֶסֶד' ברוחניות דהיינו בתורה ובמצוות.

באותו השיעור הוסיף הרב שלמה לוונשטיין שליט"א ביאר נוסף בשם ספר 'מקדשי השם' (הרב מייזליש זצ"ל): מובא כי האחים רבי אלימלך ורבי זושא היו עורכים גלויות ובכל מקום היו עורכים תיקונים לטובות הדורות הבאים והיהודים שיהיו שם. כאשר הם הגיעו לעיירה אושוויץ בגבול אשכנז עמד עליהם הבעל דבר (השטן) ולא הניח להם לעבור והיה לו עמם ויכוח גדול עד שגמרו בדעתם שלא להתגרות בו וחזרו לגליציה ולא הלכו למדינות אשכנז.

מוסיף ומספר הרב מייזליש: 'ואנחנו גולי הנאצים יימח שמם בעת שהגענו לאושוויץ וראינו את המקום הנורא כאשר להבות אש ועשן הכבשן עולים עד לב השמים שאלתי את אחד העובדים היהודים 'היכן אנחנו?', והשיב לי 'בבירקנאו, שהוא מקום הגבול בין אושוויץ למדינת אשכנז' באותו הרגע עלתה ברעיוני העובדה הנ"ל ולא היה ספק אצלי שבאותו המקום היה הוויכוח של הצדיקים עם הבעל דבר.

וגבר הבעל דבר והוכרחו לסוג אחר והוא המקום אשר ניצח הבעל דבר ולא הומתק ע"י הצדיקים הקדושים הנ"ל ולכן הוכן לפורענות בעוונותינו הרבים והעמיד באותו המקום מוקד משרפות אשר בו נשרפו רוב רובם של ששת המיליונים מאחינו בני ישראל הי"ד.

ע"פ הסיפור הנורא מבאר הרב מייזליש את ארבעת הפסוקים במסורה כך: כל מקום שהאחים הקדושים הלכו בו 'הַלּוּדִים וְנִסְוֵי' הפך לעתיד לבוא להיות 'הַלּוּדִים וְגָדוּלִי' לקהילות היהודיות שחיו שם אבל כאשר הגיעו לגבול אשכנז ונכנעו לבעל דבר וקיימו 'הַלּוּדִים וְשׁוֹבִי' ולא המשיכו במסעם אזי אותן מקומות הפכו לצערנו להיות 'הַלּוּדִים וְחֶסֶד' מהיהודים אשר הובא לשם.

וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּדֶף וְחֶסֶר (ח,ה)

במסורה ישנם ארבעה פסוקים ובהם המילה 'הלודף' והם:
ה'לודף וְנִסְוֵעַ' (בראשית יב,ט)
ה'לודף וְשׁוֹב' (ח,ג)
ה'לודף וְגָדוֹל' (דברי הימים א' יא,ט)
וכאן בפסוק 'הלודף וְחֶסֶר'.

ואפשר שהקשר ביניהם בא ללמדנו לנהוג במדת הענוה, שאדם שהוא עניו ומרגיש בעצמו שהוא "הלודף וְחֶסֶר" שהוא בבחינת חסר אזי אותו אדם ילך ויסע מעלה מעלה וזהו "הלודף וְנִסְוֵעַ" ולעומתו אדם שמתגאה ומרגיש שהוא "הלודף וְגָדוֹל" אזי הגדולה והכבוד יברחו ממנו וזהו "הלודף וְשׁוֹב" שכבודו ישוב אחורנית. עוד אפשר שבא ללמדנו על מדת הצדקה שאם האדם בגדר "הלודף וְחֶסֶר" שמחסר מכספו עבור העניים אזי אינו צריך לחזור לעוה"ז בגלגול אלא הוא "הלודף וְנִסְוֵעַ" בעוה"ב ממדרגה למדרגה, אבל אם האדם בגדר "הלודף וְגָדוֹל" שמוסיף ומגדל את ממונו ולא נותן צדקה אזי אותו אדם יהיה בבחינת "הלודף וְשׁוֹב" שיצטרך לשוב ח"ו לעוה"ז כדי לקיים מצוות צדקה. (זכרונות אברהם, לרבי אברהם דהאן זיע"א)

כִּי מְלֶאָה הָאָרֶץ חֶמֶס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת הָאָרֶץ (ו,יג)

מובא בילקוט שמעוני פרשת תזריע (רמוז תקנו) קשה לפני הקדוש ברוך הוא לפשוט ידו באדם הזה (רשע), אלא מתרה אותו ומלקה את ביתו שנאמר "וְנִתַּתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אָרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם" (ויקרא יד, לד) חזר בו, יפה. ואם לאו, מלקה בבגדו שנאמר "וְהִבְגַּד כִּי יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע צָרַעַת" (שם יג, מז) חזר בו, יפה. ואם לאו, באין בגופו שנאמר "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ" (שם יג, ב). ולכאורה קשה, מדוע בדור המבול לא נפרע הקב"ה מממונם או מבתיהם תחילה ואם לא ישובו בתשובה אז יפרע מגופם שנאמר "וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם?". ונראה שזה שאמר הכתוב "כִּי מְלֶאָה הָאָרֶץ חֶמֶס מִפְּנֵיהֶם". דהיינו מאחר שכל ממונם הוא מהגזל, אין באפשרותי להיפרע מבגדיהם או מבתיהם לכן נפרע הקב"ה מגופם. (אמרי חן, לרבי חנניה ויזגאן, מוגאדור)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיאל בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/2I2sH>

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 771 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מר"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 645 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל כ"ט תשרי תשפ"ד

999 תפ"ד

נח - תוכן ענייני הפרשה

- א. תולדות נח, ציווי ה' על בניית התיבה, סדר המבול, סדר יבושת המים מעל פני האדמה, ה' מצוה את נח ובני ביתו לצאת מן התיבה.
- ב. קרבנו של נח, וברכת ה' לנח ולבניו.
- ג. איסור אכילת אבר ודם מן החי, מצות פרו ורבו ושאר שבע מצוות בני נח.
- ד. מראה הקשת בענן והבטחת ה' - ברית עולם - שלא יהיה יותר מבול בעולם (ט, ח-ז).
- ה. נח מְשַׁתָּר באוהלו, מעשה חם, שם ויפת מכסים את נח בכבוד, נח מקלל את חם ומברך את שם ויפת לדורות.
- ו. משפחות בני נח וצאצאיו-יסוד ל-70 אומות העולם (י, א-ב).
- ז. דור הפלגה (בנית מגדל בבל, והעונש) (יא, א-ט).
- ח. תולדות בני שם עד אברהם (עשרה דורות מנח ועד אברהם).
- ט. יציאתו של אברהם אבינו מאור כְּשֵׁידים לכיוון ארץ כנען.

פוחתת הפרשה (ו, ט): "אֱלֹהִים תּוֹלְדֵת נֹחַ, נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ."

וברש"י: יש מרבותינו דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי, שאם היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.

ובמדרש רבה (לט) שאם היה בדורו של משה ושל שמואל לא היה נחשב לצדיק.

וצריך ביאור, מדוע מדמים את נח דוקא לדורו של אברהם, משה ושמואל, מה היה מיוחד בהם שלא היה בנח?...

ב'זוהר' הקדוש כתוב שהיה טענה על נח שלא הוכיח את דורו. וקשה, הרי הגמרא (בסנהדרין קח.) אומרת שכל השנים שָׁנַח בנה את התיבה הוא הוכיח אותם, ואמר להם עשו תשובה ואם לאו הקב"ה מביא עליכם מבול ומקפה נבלתכם על המים כזיקין.

שאלה נוספת שצריכה להישאל, איך יתכן שנח מוכיח אותם במשך מאה ועשרים שנה ואף אדם אחד לא חזר בתשובה?...

בספר "שמחת אליהו" כתב ליישב דהנה כאשר אדם רוצה להוכיח את חברו ישנן שתי דרכים, האחת - להראות לו את הדרך היפה שבעבודת ה' ומה גודל מעלתה ושכרה, והדרך השנייה היא "הפחדה" - אם לא תחזור בתשובה יצלו אותך בגיהנום... והוא גם טורח להסביר כמה "מעלות" יש בתנורים שם, ואיזה יסורים מחכים לו בעולם הזה...

וזה היה החילוק בין נח לאברהם, משה ושמואל. הם הראו לעם את הדברים החיוביים כדי שיעבדו את ה', וזה היה מתקבל על דעת האנשים, אברהם היה מכניס את האורחים ומספק להם אכילה, שתיה ולינה. משה רבינו היה מוכן למסור את הנפש שלו כדי להציל את העם, ואצל שמואל כתוב (שמואל א, ז, טז) שהיה עובר מעיר לעיר ומכרך לכרך כדי ללמד לעם דעת וכל זה בדרכי נועם, ואילו נח היה כל המאה ועשרים שנה מוכיח אותם שיהיה מבול ולא ישאר מהם כלום. וזו התביעה שכותב הזוהר שהיתה על נח שלא הוכיח את בני דורו, היינו שלא הוכיח אותם כדבעי, ומובן לפי זה איך זה שנח לא הצליח להחזיר אף אחד בתשובה.

ובזה אפשר לפרש את המחלוקת של רבותינו הדורשין לשבח, פירוש, כל הדרשות שלהם, שבהם מוכיחים בני אדם זה "לשבח", שמראים את השבח והשכר של קיום תורה ומצוות ומעלתם, ויש דורשים לגנאי, פירוש, שכל הדרשות שלהם זה "לגנאי", שמראים לאנשים את הרע והעונשים שיקבלו אם לא יעבדו את ה', ואילו היה בדורו של אברהם שהיה מקרבם ומכניסם תחת כנפי השכינה בדרכי נועם ובקרבה מיוחדת, ובהכנסת אורחים, וגדולה לגימה שמקרבת את הרחוקים, ולכן אילו היה בדורו של אברהם, לפי עבודת אברהם לא היה נחשב לכלום.

מכאן נלמד מהי הדרך שרצוי להוכיח, ובדורנו - אם בכלל ראוי להוכיח. ואולי כדאי בכלל לא להוכיח ולנסות לקרב את האנשים מתוך אהבה וחיבה, ולא בדרך של להיות 'חמורי סבר', אמנם גם בחינוך ילדינו הורו לנו רבותינו לחנך על פי - בדרך של ימין מחבתקת ושמואל דוחה. ואנו נוסף שהתמורות שקרו בדור האחרון רצוי לחנך בדרך של ימין מקרבת מתוך אהבה וחיבה. ונשא תפילה שלא תקרה תקלה על ידיו בחינוך ילדינו. ונזכה לביאת משיח צדקנו, בב"א.

"מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס" (ו, יג) - לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל

מה ביאור העניין? מדוע מחמת עוון שכזה, שלכאורה מצאנו עבירות חמורות ממנו, נחתם גזר דין שמעולם לא היה ולא יהיה כמוהו - מחיית כל היקום מעל פני האדמה?

המהרש"א (בסנהדרין) והמהר"ל מסבירים, שלמעשה הגזר דין על דור המבול היה על מה שמפורש בתורה: "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָו עַל הָאָרֶץ" (ו, יב) - על עריות ושפיכות דמים, אך חתימת גזר הדין - חותם זהו דבר סופי שאי אפשר להחזיר - הוא ע"י הגזל. וכמובן שצריך להבין כל כך למה.

המהר"ל מבאר יסוד שמרומז בדברי הרמב"ן: **גזל הוא השחתת עולם, אין משא ומתן מתוקן וחיים סדירים בעולם.** זו הפקעת המצב הנורמלי שבו הקב"ה רוצה לנהל את עולמו, וממילא אי אפשר להשאיר כזה מקום. וכמו שרש"י אומר בסוף הפרשה שדור הפלגה למעשה היו גרועים מדור המבול, ואותם הקב"ה השאיר ופיזר בעולם ומהם נבנה העולם אחר כך, ומדור המבול לא נשאר מאום, כי הגזל חמור בהרבה. וכשאי אפשר לנהל עולם, ממילא חרב העולם.

המהר"ל אומר עוד, שגזל הוא דבר קשה, כי הנגזל דורש את מה שמגיע לו.

רבי ישראל סלנטר זצ"ל עומד על הלשון 'מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס' הרי היתה גם גזילה רגילה, ולא כל הארץ מלאה חמס, אלא, שהנגזלים היו צועקים יותר ממה שבאמת גזלו מהם, כדי שידונו את דינם באופן יותר חמור, ולמעשה הנגזלים גם היו גזלנים לעניין זה. ומכאן מוסר השכל עבורנו, כדי שהעולם יעמוד על תיקונו וחלילה לא תהא השחתת עולם, עד כמה יש להיזהר בדברים הנוגעים לממון, שעלולים לגרום להשחתה גדולה. רבי ישראל סלנטר זצ"ל אמר, כי ה'חושן משפט' 'שלו' מכיל הרבה יותר כרכים, כי הוא מוציא הרבה חידושי דינים למעשה, ובכך נוספות אצלו הרבה הלכות לא ידועות. **ובאגרת המוסר** כתב: 'וכל שעל פי דין אין הדבר שלו, זה בכלל גזילה'.

וכתב ה'מגיד תעלומה' (לבעל ה'בני יששכר' זצ"ל): 'והנני מעיד כי ראיתי בעיני צדיקים גדולים אשר יראתי לגשת אליהם, וכאשר באו לידי ניסיון והשתדלו להשיג ממון, נתרקנו מכל וכל ואיבדו מעלתם'.

[רבי מאיר גרוס שליט"א]

נפש. סלקו אותו מכאן, תשלחו אותו לבית חולים לחולי נפש! האיש שהיה בבית החולים לחולי נפש מספר שבועות, ולאחר מכן בדק אותו רופא, אישר שהוא בריא בנפשו ושיחרר אותו מבית החולים.

היהודי זכה להינצל מן המלחמה ולהאריך ימים, וכשהיה מספר את הסיפור לנכדיו וניניו, היה מוסיף ואומר: "בתחילה היה נראה כאילו תפילת המנחה עומדת להביא עלי מוות ודאי, אבל האמת היא שהתפילה הצילה את חיי, בזכותה לא נהרגתי, כמרבית החיילים שהיו אתי באותה שיחת מוטיבציה של הגנרל!" [שש באמרתך]

"וְאַךְ אֶת דַּמְכֶם לְנַפְשֵׁיכֶם אֲדַרְשׁ מִיַּד פֶּלַח חֲזָה אֲדַרְשֶׁנוּ" (ט, ה) - סיפור מדהים

על פסוק זה מבאר הרמב"ן: שתהיה הנקמה בשופך הדם על ידי חיות.

בעיר רבט שבמרוקו היה גוי עשיר ונכבד שהיה שונא ישראל גדול. היה הגוי מתפאר כי מעולם לא נטמא במגע יהודי, ופיו היה תמיד מלא חרפות נגד ישראל. היהודים סבלו ממנו רבות. פעם עבר הגאון הצדיק רבי יששכר אצורף זצ"ל (ראש הישיבה, אב"ד ורבה של סאלי) ברחוב הגויים, בצד ביתו של אותו שונא ישראל, כשלפתע פתאום זינק מולו כלב שוטה ענק. בראות רבי יששכר את הכלב, נבהל עד מאוד וזעק בקול גדול: 'ה' הושיעה! בשמוע הגוי העשיר את הצעקה, יצא החוצה מחצרו כדי לראות מה אירע, לא הספיק לצעוד צעד אחד, והכלב התנפל עליו וקרע את לחייו לגזרים, הפילו לארץ והחל לנושכו בכל גופו.

הגויים מיהרו לנסות להציל את אותו עשיר, התקבצו חמושים במקלות והיכו את הכלב, אלא שבהכותם את הכלב פגעו המכות גם בגוי, וימותו שניהם...

רבי יששכר נמלט מהמקום, ואותו היום היה עושה לצום ותפילה מדי שנה, וכל ישראל אמרו (משלי יא, ח): "צדיק מַצְרָה נִחְלָץ וְיָבֵא רֶשַׁע תַּחְתָּיו!" והערבים הודו על כרחם ואמרו אמן... ("נחלת אבות").

לימים, עלה רבי יששכר אצורף לארץ ישראל, וכיהן כמנהיג וראב"ד עדת המערביים בירושלים. [נר לשבת]

"וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שְׂרָצוּ בְּאַרְץ וּרְבוּ בָהּ" (ט, ז)

מדוע בירכם הקב"ה פעם נוספת בברכת 'פרו ורבו'? פירש רש"י: 'לפי פשוטו, הראשונה - לברכה, וכאן - לציווי.'

לעיל הקב"ה בירך אותם שיפרו וירבו, ואילו בפסוק זה אמר להם הקב"ה בלשון ציווי, במובן של קיום מצוה - חובה, שיעסקו בפריה ורביה.

אך ברד"ק מבאר: יוצאי התיבה - נח, בניו ונשותיהם - היו מעטים, ומהם אמור היה העולם להתרבות. על כן כפלה התורה לשון זו ובירכם הקב"ה פעם נוספת.

וכתב הטור: הדגש בפסוק זה הוא על המילה 'פרו ורבו שרצו בארץ'. לאחר ששהו בתיבה ונאסר עליהם (גם על בעלי החיים) להתרבות, אמר להם הקב"ה שהאיסור הסתיים, ומעתה רשאים (ואף מצטווים על כך) להתרבות בארץ.

הרמב"ן מבאר: הקב"ה מחזק אותם, מעבר לקיום המצוה הבסיסית. נוסף על כך, לעיל ציווה אותם על יישוב הארץ, ריבוי מספרית של בני אדם ובעלי חיים, ואילו בפסוק זה מורה להם הקב"ה לרבות בארץ, להתיישב בכל הארץ, ולא רק באזור אחד.

משמעות המילה ריבוי, ריבוי ביישוב הארץ.

ה'חזקוני' כתב ביאור נוסף: הברכה הראשונה נאמרה רק לאדם, השניה נאמרה לשאר הבריות. [תורתך שאלתי]

"אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלַּךְ נַח" (ו, ט) - ללכת עם האלוקים גם בשעת הסתר פנים - סיפור

בזמן שזוכה אדם להנהגה של מידת הרחמים, קל לו ללכת עם הקב"ה. כאשר הבריאות טובה, והפרנסה ברווח, ויש נחת מהילדים, לא קשה להיות בעל אמונה. אך הגדלות האמתית היא לדבוק בקב"ה גם כשמידת הדין שולטת, ויש חושך, צרות וקשיים, והאדם לא רואה הצלחה במעשיו - ובכל זאת הוא לא מהרהר ולא מערער, ח"ו, אלא דבק בבורא יתברך באמונה ובאהבה.

זאת היתה גדולתו של נח - "אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלַּךְ נַח", גם בזמן ששלטה מידת הדין, המשיך הוא לדבוק בקב"ה בכל כוחו ומאודו. בזכות הנהגתו זו, זכה להיות "איש צדיק תמים", ובזכותה יש קיום לכל העולם. בזכותה זכה נח לשלוש מאות וחמשים שנה של חיים אחרי המבול, ויצאו ממנו שבעים אומות.

סיפר רבי צבי נקר (מח"ס "אמונה שלמה") סיפור ששמע מרבי, ששמע מזקן מופלג, שהוא בעצמו היה בעל המעשה: כשפרצה מלחמת העולם הראשונה, תפסו השלטונות הרוסיים אותו ואת כל האזרחים שיכלו לתפוס, כדי לשלוח אותם כחיילים לחזית מול הצבא הגרמני.

הצבא הרוסי היה פרימיטיבי וחלש, וכלי הנשק של חייליו היו מיושנים. ולא זו בלבד, אלא שרבים מהחיילים לא צוידו כלל בכלי נשק, ונתנו להם רק סכינים וחרבות כדי להילחם מול הגרמנים, שהיו מצויידים במכונות ירייה ובתותחים, והיו טובחים בהם בלי רחם.

מה עשו הרוסים? הם השתמשו בחיילים ובאזרחים שלהם כבשר תותחים. לקחו קבוצה של עשרת אלפים חיילים ומגוייסיים טריים, ושלחו אותם להילחם נגד הגרמנים.

הם שיערו שהגרמנים יהרגו ששת אלפים או שבעת אלפים מאנשיהם, אך הארבעת אלפים הנותרים יגיעו אל הגרמנים ויהרגו בהם עם החרבות והסכינים. מובן שרבים מאותם ארבעת אלפים ייהרגו אף הם בקרב, אך הם יצליחו לגרום תוך כדי כך לאבידות גם אצל הגרמנים.

היהודי בעל המעשה, שהה עם עוד אלפי מגוייסיים בעל כרחם במבנה שהוחרם על ידי הצבא הרוסי.

הם עמדו להישלח אל החזית, והמתינו רק לבואו של גנרל שאמור לשאת בפניהם נאום תעמולה נלהב כלי לחזק בהם את המוטיבציה להקריב את עצמם למען רוסיה.

אותו יהודי ידע, שאין כמעט ספק בכך שיהרג תוך שעות ספורות. הוא החליט להתפלל תפילת מנחה, אולי בפעם האחרונה בחייו. בעודו מתפלל, לא ראה ולא שמע מה נעשה סביבו. תוך כדי כך הגיע הגנרל, וכולם נעמדו, הצדיעו וחלקו לו כבוד גדול. רק היהודי עמד בצד ולא התייחס כלל אל הגנרל. הגנרל כעס מאוד. הוא שאג פקודה, ושני חיילים תפסו את היהודי והשליכו אותו לכלא, כדי שישב שם עד שייערך לו משפט צבאי. הוא ידע שמדובר בגזר דין מות. ההתנהגות שלו נחשבה כמרד בעיצומה של מלחמה, ובנסיבות כאלו - אין סנגורים ואין עורכי דין.

אותו יהודי לא אמר לעצמו חס ושלום: 'זו תורה וזה שְׂכָרָה? ענש מוות על תפלת מנחה?!'... אלא אמר לעצמו, 'לא משנה מה אומר או לא אומר לשופט בזמן המשפט, בכל מקרה יהרגו אותי. אתפלל לה' גם במהלך המשפט!'

כאשר הובא לפני השופט הצבאי, שאל אותו השופט, "מה השם שלך, חייל?" הוא ענה: "לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד" (תהלים כ). שאל השופט: "מה הדרגה שלך?" והוא ענה: "יַעֲנֵךְ ה' בְּיוֹם צָרָה יִשְׁגָּבְךָ שֵׁם אֱלֹקֵי יַעֲקֹב".

"מה יש לך לומר להגנתך? והוא אמר: "יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ יִמְצִיִן יִסְעִדְךָ"...

אמר השופט: "אין עם מי לדבר... החייל הזה משוגע, חולה

כשעלה משם לארץ ישראל לימד בתלמוד תורה של חסידות סאטמר, ולאחר מכן מונה לדיין בפתח תקווה לצידו של רבי ראובן כץ. משם המשיך מחיל אל חיל והתמנה לדיין בבית הדין הגדול בירושלים.

מרן לא הניח את חלק הקבלה בתורה, ובמשך תקופה היה לומד קבלה עם הרב מרדכי שרעבי באופן אישי.

בעצת רבו הגאון, רבי עזרא עטיה, ניאות לקבל עליו את התפקיד הכבד, ובשנת ה'תשכ"ט נבחר לכהן כרב ראשי בעיר תל אביב יפו. שם תיקן וחזק את יסודי הדת והרביץ תורה לאלפים.

בתאריך ז' בחשון ה'תשל"ג נבחר לכהן כרב ראשי לישראל וראשון לציון. במשרה זו טרח והשפיע מרן יומם ולילה על חיזוק היהדות ושמירת המצוות בארץ ובעולם כולו. ללא חת ומורא וביגיעה עצומה הוציא פסקי הלכה, גם בעניינים שרבים נמנעו מלעסוק בהם. הוא הִרְבֵּה לכתת את רגליו במסעות חובקי עולם בכל מקום אשר תדרוך בו כף רגלם של יהודים, וחזק וליכד אותם סביב תורתנו הקדושה.

גם לאחר סיום כהונתו כהראשון לציון המשיך והרביץ תורה לאלפים ולרבבות ביתר שאת וביתר עוז עד סוף ימיו. ונקרא בפי כול: "מרן פוסק הדור".

גם בזמנים הטרוידים לא זנח את חלק הכתיבה והוציא לאור למעלה מחמישים ספרים מלאים וגדושים בכל מכמני התורה, וכתובים כמו "סולת נקיה" - המובנת לכל אחד. רבבות נשענים עליו ושותה בצמא את דבריו, ופסקיו - אשר נלמדים מידי יום בבתי המדרש.

בבואנו לכתוב על מרן זצוק"ל, עלינו לדעת שאין השכל יכול להעריך ואין הדף יכול להכיל את עוצם גדולתו ותוקף קדושתו. אך זאת נדע נאמנה, שבין שלל מידותיו והליכותיו העצומות בלטה במיוחד אהבתו האין סופית לתורתנו הקדושה, ומשחר ילדותו ועד פטירתו היה הא עטרה לראשו. מרן קיים את מאמר התנא באבות (ה, כב): "הִפְּחָ בְּהָ וְהִפְּחָ בְּהָ... וְסִיב וּבְלָה בְּהָ, וּמְנָה לֹא תִזְוַע, שְׂאִין לָךְ מִדָּה טוֹבָה הֵימְנָה". זכותו תגן עלינו, אמן.

מרן אחוז שרעפים - סיפור מדהים

מחזה מדהים של שקיעות מרן בלימוד סיפר הגאון רבי רפאל כהן שליט"א, ראש מוסדות יתד התשובה בצפת, על מה שראו עיניו לפני כשלושים שנה, שמרן הזמין אותו לביתו לאיזו התייעצות בעניין מסוים, ובשעה שהגיעו, כמובן שמרן זייע"א היה רכון על ספרו ולומד.

כשראתה אותם הרבנית מרגלית ע"ה, פנתה אל מרן זייע"א ואמרה לו: "הגיעו מצפת", אך מרן לא שמע והמשיך ללמוד, חזרה ואמרה "הגיעו מצפת", ומרן לא שמע, שוב חזרה ואמרה "הגיעו מצפת", ושוב מרן לא שמע, הוא שקוע בלימודו. רק בפעם הרביעית שמע אותה מרן והורה לה להכניס אותם. כשנכנסו, ראו איך שמרן פונה לעברם ומסתובב בכסאו כשעיניו עדיין בתוך הספר, כאדם שקשה לו הניתוק מצינור החמצן שלו, עד שהתיק את עינו מהספר, סגר אותו, ואמר להם: "ברוכים הבאים..."

לאחר שסיימו לדבר בעניין שלשמו באו, ונפרדו ממנו לשלום, ירדו למטה. והנה הם רואים שגם הנהג של מרן יורד במדרגות, ואחריו יורד מרן. הנהג הזדרז לפתוח את הדלת למרן שיכנס, והנהג עצמו נכנס למקום הנהג והמתין שהרב יכנס וישב ברכב. אך מרן שראשו עדיין היה שקוע בתלמודו, עבר את הרכב ולא נכנס, כשראה כך הנהג, יצא מהרכב, תפס את מרן וכיוון אותו לשוב אל הרכב, ושוב נכנס הנהג למקומו והמתין למרן. אך מרן מרוב שקיעותו בלימוד שוב עבר ליד הרכב ולא נכנס, אלא המשיך הלאה בכיוון ההפוך. בינתיים ירדה הרבנית וראתה שהדלת פתוחה ומרן לא שם. מיד הורתה לנהג להכניס את הרב, ואז הלך הנהג תפס בידו את מרן זייע"א, וממש הכניס אותו לרכב.

כל מי שראה מחזה נורא הוד זה, הרגיש שהוא רואה ספר תורה מהלך! [באהבתה תשגה תמיד עמ' קכד.]

ברובע היהודי בבגדד חיו יחדיו חיי קדושה וצניעות רבי יעקב ומרת ג'ורג'יה עליהם השלום. רגיל היה רבי יעקב להתפלל תפילת שחרית עם הנץ החמה, לקרוא את חוק לימודו בספר "חוק לישראל" ולצאת למלאכתו, מלאכת הצורפות, שהיה עוסק בה באמנות רבה.

בלילותיו היה קובע עיתים לתורה כשעתיים תמימות. נוסף על כך שימש כשליח ציבור וקורא בתורה. בליבו יקדו אהבת תורה ויראת שמיים טהורה, שהיו באות לידי ביטוי יוצא דופן ביום שמחת תורה, עת אשר היה שר בקולו, רוקד ומפזז בכל עוז לפני ספרי התורה, וְכִשְׁכְּלוּ כוחותיו נח לרגעים אחדים ושוב המשיך בריקודים בשמחה גדולה כאדם המכניס את בנו לחופה.

זיכה הקב"ה את בני הזוג, וביום י"ב בתשרי שנת ה'תרפ"א נולד בשעה טובה בנם הבכור, וייקרא שמו בישראל "עובדיה יוסף"; עובדיה על שם סבו הקדוש ורבי עבדאללה סומך זצוק"ל, ויוסף על שם גאון עוזנו רבנו יוסף חיים ע"ה.

בשנת ה'תרפ"ד, כשהיה הילד עובדיה כבן ארבע שנים, עלתה המשפחה לארץ ישראל והתיישבה בירושלים.

שם נשלח הילד לתלמוד תורה "בני ציון", עלה ונתעלה והקדיש את זמנו לשקידה וליגיעה עצומה בדברי התורה.

גם בזמני ההפסקות ובזמן הקצר שבין שיעור לשיעור היה שוקד על תלמודו באופן מקורר השתאות, ובכל פעם שהתחדש לו חידוש היה מקפיד לכותבו מיד במחברת מיוחדת שהיתה לו לכך. ויהי כי גדל הנער, שלחו אביו אל הישיבה המעטירה "פורת יוסף", ואכן עשה חיל בלימודו, גמע בשקיקה את דברי התורה, עמל וטרח כדי להבין ולכוון לאמיתה וזכה לקבל את כתרה.

ובינתיים, לרבי יעקב היתה חנות מכולת קטנה בשכונת בית ישראל, שממנה התפרנס בדוחק. הוא ניסה להתמודד בעצמו ולתפעל אותה לבדו, אך משראה שהדבר בלתי אפשרי ביקש מבנו רבי עובדיה שהיה לו לעזר בעבודתו כדי שיוכל להמשיך לפרנס את ביתו.

עובדיה הצעיר לחנות, אך היות שנפשו חשקה בתורה ביקש גם שם הגצל את הזמן ללימוד התורה הקדושה, ובכל פעם היו הלקוחות נדרשים להפריע לו כדי שייקח מהם את התשלום עבור המוצרים. כמו דג שהוצא מן המים, כך הרגיש כשנאלץ מכורח המציאות לצאת מים התלמוד.

לאחר זמן מה ביקש הגאון רבי עזרא עטיה מרבי יעקב שייאות להחזיר את בנו לספסל הלימודים. לשאלת רבי יעקב כיצד יסתדר לבדו בחנות, ענה לו רבי עזרא שהוא יישאר שם בחנות ויעזור במקומו, העיקר שישלח את בנו ללמוד תורה. כך חזר מרן אל שמחת ליבו - התורה הקדושה.

את ימיו ולילותיו העביר בעמלה של תורה. שם, בין מילותיה הצרופות של הגמרא, טור ובית יוסף, סלל לעצמו ביגיעה אין סופית את דרך המלך בפסיקה ההלכתית לאורו של מרן רבנו הגדול רבי יוסף קארו זצוק"ל, בעל ה"שולחן ערוך". בגיל 17 בלבד כבר הוציא את ספרו הראשון, ובשנת תש"ד נישא לרבנית מרגלית, בתו של רבי אברהם פטאל, שהיה מחנך את ילדי ישראל ובקי גדול בתורה.

לאחר הנישואין חיו מרן ואשתו חיי עוני ומחסור גדול, אך עשו זאת ברצון ובשמחה רבה למען התורה, הטובה מכל סחורה. יחד חינוכו את בניהם לתורה וליראת שמיים טהורה. בגיל צעיר כבר הוסמך לרבנות ולדיינות והשיב לשאלות שהופנו אליו ממקומות רבים.

בשנת תש"ז התבקש על ידי ראש אב בית הדין במצרים לבוא ולהנהיג את בני הקהילה. הראשון לציון הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל הפציר בו שיקבל עליו את השליחות לטובת הכלל. לאחר הפצרות מצד רבנים גדולים ירד מרן למצרים כדי להחיות מחדש את החיים היהודיים על פי ההלכה, שהלכו ונשתכחו במשך הזמן. הוא כיתת את רגליו כדי להשמיע להם שיעורי תורה ודרשות, תיקן תקנות ופעל רבות, אך קושי וסבל רב היו מנת חלקו, גם מצד השלטונות וגם מצד האנשים, שאף ניסו להתנקש בו...

מי גומר את האוכל - סיפור

סיפר בנו הגאון הרשל"צ רבי יצחק יוסף שליט"א: "זוכר אני את השעות הרבות שבהן שקד על חיבורו 'ביע אומר', משעות הבוקר עד אחר הצהריים, כשבני המשפחה נאלצו לנתקו בכח מספריו כדי שיטעם משהו לארוחת הצהריים. אמא, שחרדה לשלומי, נאלצה לא אחת לכבות את החשמל בחדרו, כדי שישב לסעודתו".

מנהג קבוע קבע לעצמו מרן בצעירותו כשהיה גר ברח' אלקנה בירושלים, ימי שישי היו מוקדשים לכתובת שאלות ותשובות בהלכה, הוא היה מתיישב בבית המדרש הסמוך לביתו ויושב שם שעות על גבי שעות מהבוקר ועד לאחר הצהריים ועורך מערכות בהלכה. הרבנית ע"ה הייתה באה במסירות לרבנו מידי שבוע בשעה 12:00 בצהריים ובידה צלחת תבשיל כדי שרבנו יסעד את לבו, והגבאי של בית המדרש שהיה בא בקביעות לסדר את הספר תורה, נהג תמיד לקחת את הצלחת בחזרה לבית רבנו.

לאחר זמן אמר הגבאי לרבנית, שאולי כדאי להוסיף לכבוד הרב יותר אוכל בצלחת בראותו שהאוכל שבצלחת מסתיים עד הפירור האחרון, 'אולי הרב רעב' אמר. הרבנית התפלאה כי הרב מעולם לא אכל הרבה, ובכל זאת שמעה לעצתו של הגבאי והחליטה להוסיף על מנתו. גם בשבוע שלאחר מכן האוכל הסתיים עד הפרור האחרון, וכך הדבר נשנה שוב ושוב מידי יום שישי. הגבאי אמר לעצמו, בוודאי שיש דברים בגו וצריך לבדוק את הנעשה.

ביום שישי הבא הוא הגיע בשעה יותר מוקדמת כדי לבדוק את הספר תורה, ולאחר שסיים את מלאכתו בעוד רבנו שקוע בתורה, עמד במקום סתר וגמר אומר בנפשו לעקוב אחר המתרחש, והנה הוא רואה את הרבנית נכנסת כהרגלה בשעה 12:00 ומגישה לרבנו את צלחת התבשיל וחוזרת לביתה. לא חלפו דקות מספר ומהחלון נכנסו כמה חתולים, הם כבר ידעו את הכללים, הם עולים על השולחן של רבנו, אוכלים את כל תוכן הצלחת, מוצצים את העצמות והולכים כלעומת שבאו, בעוד שרבנו צולל במים אדירים בתורה הקדושה ובכתובת תשובות וערימות של ספרים סביב למשכנותיו ואינו יודע בבואם ובלכתם. [באהבתה תשנה תמיד עמ' קלד.]

בברכת התורה רון ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
מרסוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה
נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה
רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון
הגר בת אהרן והרטה: חתן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה
רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-יהודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת רחבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
דוד בן גר: מלן בן דינה
אורטל בת גלית: וקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת נינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נטורה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שמחה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

"איש צדיק תמים יהיה בדרתו" - להיות גאון ולהיות רגיש לזולת - סיפורי הנהגות

מרן, הגאון שר התורה - האדם היה בקי בכל מקצועות ומכמני התורה, איש שכל גדולי החכמים כרעו ברכ לפניו, האיש שמסר נפשו על ישראל, וענוותנותו גדולה מן הכל. וזה אינו סוד שגדולי עולם בכל הזמנים התפעלו ממנו. בספר 'הפוסק' (קווים על דמותו של הרב וואזנר זצוק"ל בעל 'שבט הלוי') מסופר, כשקיבל הרב ווזנר זצ"ל את ספרו של מרן זצ"ל טהרת הבית חלק א' (ספר העוסק בהלכות טהרה, שהכה גלים בכל עולם התורה) סיפר הרב, שקיבל חלישות הדעת, כי התקשה להאמין שקיים אדם על האדמה המסוגל להעמיד חיבור מבהיל שכזה.

הרב מאיר מאזוז שליט"א סיפר על הרב ישראל יעקב פישר זצ"ל, ראב"ד עדה החרדית, שכשיצא לאור שו"ת 'ביע אומר' חלק א', הוא אמר שספר כזה לא הופיע כבר במשך מאתיים שנה. אמר הרב מאזוז: "אתם יודעים מה זה אומר מאתיים שנה? במאתים שנה האחרונות היו חיים ה'נודע ביהודה', ה'חתם סופר', הגאון מוילנא, הרוג'צ'ובר והאור שמח, אך עדיין ספר כזה עוד לא היה".

מסופר שהרב יצחק דרזי שליט"א בעל ספר 'שבות יצחק', נכנס אצל הגאון הגדול הגר"ל שטיינמן זצ"ל. אמר לו הרב שטיינמן זצ"ל: "דע לך, אצל הרב עובדיה זצ"ל היו קרוב למיליון איש בלוויה, וקבלה בידינו שצדיק שמשותתפים בהלווייתו שש מאות אלף איש זה אות ומופת מן השמיים שתורתו התקבלה בשמיים, ושקיים זה מה שכתוב בזה". ואולי בכדי להבין מעט כמה תורתו עשתה רושם בשמיים, הובא בספר 'המנהיג', וסופר על ידי בעל המעשה. וכך סיפר: "לי ורעייתי לא היו ילדים במשך עשר שנים, ורעייתי הרגישה שכבר אינה יכולה לסבול והלכה בלילה אחד לביתו של מרן והחלה לבכות ליד ביתו. כשראו כך בני ביתו של מרן, מיד הכניסו את רעייתי לביתו של מרן. כשנכנסה אל מרן התחילה לבכות, ומרן הרגיע אותה וביקש שתספר בפניו את צרתה. רעייתי התחילה לספר לרב שכבר עשר שנים שאין לנו ילדים וכל הניסיונות והטיפולים עלו בתוהו.

רעייתי התחילה שוב לבכות ומרן בכה יחד איתה. לאחר מכן ביקש מאחד מבני ביתו שיביא את ספרו 'ביע אומר'. הלה שאל את רבנו "איזה חלק"? אך הרב השיב שאין זה משנה. לאחר שהובא ספר 'ביע אומר' חלק עשירי אמר מרן בקול: "ריבוננו של עולם, אם חשוב לך הספר זה שחיברתי בבקשה תן לאשה הזו ילדים!" ומסיים בעל המעשה "היום לי ולרעייתי יש ב"ה עשרה ילדים".

כמה מרגש לשמוע על הרגישות של מרן, על הדאגה שלו, וביותר על כוח התורה שלו שהרעיד את העולם.

דוגמא קטנה מיני רבות... היה זה בשנות השבעים, נפתחה חנות תכשיטים בירושלים, הרבנית עליה השלום, אשת מרן, ביקשה כסף לרכוש לה תכשיט לכבוד החג הקרב ובא. 'כמה את צריכה' התעניין? השיבה לרב 500 דולר, נתן לה מרן 500 דולר והיא יצאה עם ילדיה לחנות התכשיטים. בחנות צדו את עיניה זוג עגילים נוצצות, משובצות ביהלומים, אך התברר לה שמחיר גבוה הוא 1,000 דולר. "חבל", אמרה לעצמה: "זה יקר מדי ואבא יראה בזה בזבוז מיותר". יצאה מהחנות והלכה לביתה.

החג הגיע, אווירת הקודש אפפה את ביתו של מרן והנה, קודם הקידוש, מרן מוציא מכיסו זוג עגילים משובצים יהלומים, ומוסר לידה של הרבנית.

אחד מילדיו 'הלשין' שהרבנית ויתרה על רצונה בגלל המחיר, והרב ללא אומר ודברים הוציא מכיסו עוד 500 דולר והניח ביד בנו וביקש לרכוש את העגילים ולשמור את הדבר בסוד, משום שרצה להפתיע את רעייתו.

זהו סיפור קטן שמעיד על האכפתיות, על הרצון לשמח, על ההערכה והכרת הטוב שהיה לו כלפיה ולא בגלל סכום הכסף שהוציא על רעייתו... כי בכסף לא קונים שלום בית!

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 509

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעלוני נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

נח

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

על דבר אשר העירני ידידי... להיות בין המעוררים והמסכימים לקביעת תענית ציבור כללי בתפוצות ישראל ליום ... הבעל"ט, הנה אחר שכבר התעוררו והסכימו ... וזקני הדור הייז, מי לא ימנה אתם בהסכמתו? ואם כי קבענו פה תענית ציבור ביום כ"ב מרחשוון, על עס' ה' כי נפל בחרב בימים המרים והנוראים ההם, ... החללים עורם לפנינו ולזכרם יתפלג הלב, הרציחות האימות אשר כמרוח לא היה מימי הצר הצורך חמלינצקי בימי גזירות ת"ח.... אבל כל לב רגש מרגיש ויודע את פצעי לב האומה, הקרוע והמורתח, כי אמנם לקינו בכפליים בגשם וברוח, "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה", חורבן היהדות עוד גדול מחורבן האומה, ירדנו פלאים... והנה מאז ומעולם מזמרים אנו בצרות, ונצח ישראל לא ישקר, והעם חי למרות הרדיפות ומוסרית... ועם ישראל הצטרף בכור עוני, ויופיע בכל טהרו וזהרו הנוראות והאסונות מדור דור, אולם כל אסון בשעתו גרם לעליה רוחנית. (אגרות רבי חיים עזר גרוודינסקי זצ"ל)

בספר "החפץ חיים - חייו ופעולו", מספר תלמידו הרב משה מאיר ישר זצ"ל, על הנהגות החפץ חיים בימי מלחמת העולם הראשונה (בשנת תרע"ו): "...תוך התבוננות על הליכותיו של החפץ חיים באותם הימים הבינו את מלוא משמעותה של האמרה: "הצדיק הוא לבי של עולם". פניו המביעים רוח נעורים, כאילו נזדקנו לפתע ועל קמטיהם נסוך "כאב העולם" על כל ענמימותו. כל הווייתו, כל דבריו ותנועותיו, היו חדורי צער, כאילו כל אבריו מרגישים בכאב העצום, וכל גופו כולו לב גדול שחש בצרותיו ויסוריו של הכלל... פה מגרשים יהודים מבתיהם, שם תלו, ירו, רצחו באכזריות זקן וטף, והמצב בעולם אינם, ללא נשוא! הלב נצטב ושותת דם. באחד הלילות התעוררה אשתו של החפץ חיים משנתה, ולתדהמתה המרובה הבחינה כי בעלה איננו במיטתו. מיד נחפזה לחפשו, ומצאתו ישן על גבי ספסל וידיו תחת מראשותיו. לשאלתה למה עזב את מיטתו הרכה לשכב על הספסל הקשה, השיב: "אחינו בני ישראל הפליטים, מתגוללים בחוצות ונאנקים מרעב ומקור, ואיך יערב לי לישון על מיטתי במנוחה וברוחה?" (החפץ חיים - חייו ופעולו)

על מידת "נושא בעול עם חברו" של רבי חיים מברסק זצ"ל מסופר: מי שלא ראה את עבודתו והשתתפותו הנפשית לטובת יהודי בריסק, אחרי השריפה הגדולה בשנת תרנ"ה, לא ראה רחמים מימי. רבי חיים לא נח ולא שקט, יומם ולילה, כשהוא משקיע כל כוחותיו בשיקום משפחות ה"נשורפים". כל אותם הימים שלאחר השריפה, לא היה רבי חיים ישן בביתו, אלא הולך למסדרון המשופע של בית הכנסת וישן שם על הרצפה. כל הפצרותיהם של בני-ביתו שינוח בביתו ועל מיטתו לא הועילו. "איני יכול" — היה משיב להם — "לשכב על המטה, בשעה שכלי-כך הרבה יהודים אין להם גג לראשם". (מריצי תורה ומוסר)

כמה מוטלת עלינו החובה להשתדל בכל כוחנו להיות בכלל נושא בעול עם חברו אשר מלבד שהיא מחיוב המידות הטובות עוד היא ההקדמה והפתח לתורה שמעתי פעם את המשגיח מפונינו רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בשונו מביקור חולים איך שעמד ותיאר והעמיק במחשבה איך נראה חברו, איך הוא קושי מצבו מה הם הייסורים שלו בשעה זו, עוד למדנו באותו מעמד מהו "נושא בעול עם חברו" ואיך אדם יכול וחיוב להעמיד עצמו בהרגשתו במצבו של רעהו, כדי שיוכל לשאת עמו בעול המצב. הנה אנשי כנסת הגדולה סידרו ותיקנו לנו נוסח התפילה בלשון רבים שלא יבקש אדם על עצמו לחוד, כשיודעים ממשפחה שנמצאת בצרה או מיחיד רח"ל, צריך לחשוב על מצבם ולהתפלל שיעזרם ה', כל זה בכלל "נושא בעול עם חברו". (רבי מכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל - בינת המידות)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

צדיק תמים היה בדרתיו : ישנם אנשים אשר רק למראה עין נחשבו לצדיקים ולבם בל עמם, וישנם צדיקים באמת, ואיך אפשר לבחון זאת, בחינה טובה? הוא לדאות איך מתנהג בחינוך בניו האם מחנך את בניו לעבודת השי"ת או ניכר אם הוא באמת בכל לבבך. אם אנו רואים "ושגנתם לבניך" אז אהבתו אל ה' בכל לבבך וזה כוונת הכתוב "נח איש צדיק תמים הידי", איך ניכר זאת בדורותיו ע"י דורותיו שם, ויפת, על ידי זה היה ניכר צדקתו ותומתו של נח. (שם משמעון)

וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָהּ עַל הָאָרֶץ: במדרש רבה מובא: "רבי עזריה בשם רבי יהודה בר סימון אמר, הכל קלקלו מעשיהן בדרך המבול, הכלב היה הולך אצל הזאב, והתרנגול היה מהלך אצל הטווס", "והקשה רבי יוסף דב סולוביצ'יק זצ"ל בספרו "בית הלוי", אדם שהוא בעל בחירה יכול לבחור בין טוב ורע, ובני דור המבול בחרו ברע, אך הבעלי חיים הלא אין להם דעת להבחין בין טוב ובין רע, ואין לבעלי חיים יצר הרע לדברים שהם נגד טבעם, כיצד הגיע מצב זה שהבעלי חיים גם כן קלקלו. אלא, ביאר רבי יוסף דב סולוביצ'יק זצ"ל, שעל ידי מעשי האדם לטוב ולמוטב מושפע העולם כולו, כאשר האדם עושה מצוות יש רוח קדושה בעולם, וכאשר עושה עבירות מושפע רוח טומאה על העולם, ודבר זה משפיע על אנשים אחרים, ולפעמים כאשר ההשפעה כל כך גדולה, היא משפיעה אף על בעלי חיים, ודור המבול שקלקלו עד כדי כך את דרכם, קלקלו את העולם נעשה עולם טמא ומקולקל. וזהו מה שאמרנו חז"ל על הפסוק "כי אבן מקיר תזעק", שקירות ביתו של אדם מעידות עליו, כיון שבמעשיו השפיע על ביתו כוח קדושה או כוח טומאה. ידועים דברי רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שאמר, שמעשה עבירה של יהודי אחד משפיע על כל ישראל, כאשר יהודי אחד מתרפה בלימודו ובעבודת ה', כנגדו יש יהודי אחד בפריו שמחלל שבת, ולהיפך, כאשר יהודי אחד מתחזק במצוות, מושפע כוח קדושה ומשפיע על אחרים רצון לשוב בתשובה. (אהבי תורתך)

וַיֹּאמֶר ה' לְנֹחַ בֵּא אִתָּה וְכָל בֵּיתְךָ אֶל הַתֵּבָה. כבר שאל האדמו"ר מסאטמר זצ"ל את מרן ה"חזון איש" למה כיום אין חייבים לברוח למדבריות להתרחק מאנשי חטא (כמבואר ברמב"ם פ"ו מדיעות ה"א) ואמר ה"חזון איש" שהשיבות הקדושות והכוללים הן הן המדבריות והיערות של דורנו. כבר הגדיר רבי יצחק הוטנר זצ"ל, בתורה מצאנו שני בנינים "משכן" ו"תיבה", המשכן שימש בזמן שהכל מבוחץ היה טוב, וכדי להתעלות בקדושה, נכנסו למשכן, אבל בתיבה בחוץ היה מבול אשר כילה את כולם, וכדי להינצל ממות נכנסו לתיבה. השיבות כיום הם בגדר "תיבת נח", — וכדי להינצל מהמבול החיצוני, חייב להיכנס לתיבת נח. (בית ומנוחה)

וַיֵּאָדָר אִף נַח וְאֶשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה: ויש אומרים שאיחר מזונות לארי והכישו, (רש"י) רבי אברהם קלמנוביץ, ראש ישיבת מיד בארה"ב, הרעיש עולם ומלואו בימי מלחמת העולם השנייה, ללא לאות וללא מנוחה יומם ולילה, ואכן זכה במעשיו הכבירים להציל נפשות רבות מישראל ממתלעות הצוררים. מסופר כי נשאל פעם מנין שואב הוא את הכוחות העל אנושיים הללו, ואיך אין הוא נופל וקורס מעומם העבודה. והשיב על כך: הנה נח במשך כל ימי שהותו בתיבה מסר נפשו על כל החיות ודאג למזונם, וכיצד יתכן כי בשל פעם אחת שהשתזה מלהביא לאריה את מזונו, כבר יצא קצפו עליו עד שהכישו? ברם אריה זה היה האריה היחיד בעולם, וממנו עתיד היה לקום דור חדש, ואם הוא יאבד וימות, שוב לא תהיה תקומה למין זה והוא יכחד לעד. במקרה כזה, אין מקום לתירוצים וללימוד זכות. כך אנו שרידי עולם התורה, מוטלת עלינו האחריות להמשך הדור הבא, ועל כן נדרשת מאיתנו עבודה ללא גבול וזמן במסירות נפש ממש. (שניים מקיא)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

הקהילה בלודווש, החליטה פעם לאסור על הרב העיר לבקש כסף בדרשה, כי זה לא מוסיף כבוד לקהלת לודווש, אבל התירו לו לשאת דרשה. הרב ביקר באחד מבתי הכנסת ומסר שם דרשה ובסוף דרשתו פנה אל המתפללים ואמר: 'אולי ידוע לכם, כי הייתי נאלץ להתחייב בכתיב לראשי קהילתי לא לבקש כסף בדרשה, אבל אתם, לא אסרתם על עצמכם, לא לתת לי כסף...' (עולמו של אבא)

"ענין של טעם"

הטעם שנבחרו הדגים למאכל שבת להודות שאין אש הגיהנום שולט בשבת, כמו כן הדגים לא שלט בהם אש הפורענות של המבול שנרדנו ברותחין. (בן יהודי)

"מפי כתבם"

יש יהודי בבני ברק יהודי ירא שמים שהוא משמש כאדמו"ר, אין לו הרבה חסידים, אבל יש לו בית מדרש, קרוב משפחתי סיפר לי, שפעם הוא התעניין אצלו כיצד הוא הגיע לתפקיד זה, הרי בדרך כלל התפקיד עובר מאב לבנו, השיב לו האדמו"ר: "האמת היא שגם אני לפני שנכנסתי לתפקידי התלבטתי בדבר שהרי מדובר בתפקיד חשוב ואחראי ומנן לי שאני ראוי לכך? לכן נועצתי תחילה עם מרן החזון איש זצ"ל פניתי אליו ואמרתי לו שאמנם יש לי בית מדרש אבל מנן שמותר לי להיות אדמו"ר אולי יש בזה חשש גיולה וכו'?" וזמה ענה לך החזון איש? המשיך אותו קרוב ושאל בהתעניינות, ענה לו האדמו"ר: " החזון איש השיבני, שבזמננו יהודי שמחזק יהודים אחרים בזה לבד הוא כבר יכול לקרוא לעצמו רבי" אין צורך ביותר מזה" ולאחר ההרהור הוסיף החזון איש ואמר "אומר לך יותר מכך אפילו אם התועלת היא רק לעצמך, שבכך שאתה רבי, הנך מתחזק בקיום התורה והמצוות, מותר לך להכריז על עצמך כרבי, עד כאן סיפור המעשה, ויש בו חידוש גדול שאף שאינו הלכה למעשה, מכל מקום הוא יסוד גדול ביהדות, "עשרה דורות מאדם עד נח, להודיע כמה ארך אפים לפניו, שכל הדורות היו מכעיסים ובאין, עד שהביא עליהם את מי המבול, עשרה דורות מנח עד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם וקבל עליו שכר כולם (אבות פ"ה מ"ב) כתוב כאן דבר נפלא, התורה פותחת בתיאור כל סדר דורות העולם, הפרשיות הראשונות בתורה עוסקות בהיסטוריה של 1500 השנים הראשונות לקיום העולם, כשנולד אברהם אבינו בשנת 1948 לבריאת העולם, כבר היה העולם מלא בממלכות ומדינות, ומן הסתם כבר חי בו, מיליוני בני אדם, והתורה מחדשת, שהקב"ה ברא עולם ענקי, והעמיד בו מיליוני בני אדם, הכל למען תכלית אחת, שאחרי עשרה דורות, יגיע אדם אחד, נח, ויטול את שכר כולם, ואחרי עשר דורות נוספים, שהם כמה מאות שנים, יגיע אברהם אבינו, וגם הוא יטול את שכר כולם, כאן לימדה אותנו התורה הקדושה שתכלית העולם כולו, יכולה להיות עבור אחד יחיד ומיוחד, מרכז העולם, איננו מדינה, או ציבור, אלא יחיד זה, וכלשון חז"ל: "כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם" (סנהדרין לו ע"א) (רבי שמשון פניקס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: הדין הוא שאם אדם לא התפלל תפילה "העמידה" מחמת שונג או אונס, יכול להשלים בתפילה הבאה, על ידי שיתפלל שתי תפילות, איך יתכן שאף ששנג או שהיה אנוס, לא יוכל להשלים את התפילה?

תשובה: אם טעה בתפילה מוסף אין לה תשלומים הטעם כיון שזוכר בה קרבן מוסף וקרבן מוסף אין לה תשלומים מה שאין כן שארי תפילות שלא זכר בהם קרבן כלל יש להן תשלומים, כמו שכתוב בסמ"ק ק"ח (משנ"ב סימן רפ"ז סעיף א') (עילת יצחק)

בצדקה תכונני. סיפר רבי ישראל גרוסמן זצ"ל על אביו רבי זלמן זצ"ל. לפני קרוב למאה שנה חי בירושלים יהודי נכבד בשם רבי זלמן גרוסמן זצ"ל. באותם הימים סבלו יהודי ארץ ישראל מעוני ומרעב, ואפשרויות התעסקוה היו מעטות. לר' זלמן לא היתה ברירה אלא לצאת את הארץ למשך שנים אחדות, ולנסות למצוא פרנסה בארצות הברית. הוא לוח כסף לצורך קניית כרטיס נסיעה, נפרד מבני משפחתו ויצא למסעו הארוך. בין מעלותיו הגדולות של ר' זלמן, בלטה הצטיינות מיוחדת בשמירת השבת. רגיל היה לומר: הואיל ושבתי קדש נקראת בפי חז"ל (שבת ק"ט) שבת המלכה, אם כן יש לנו הודמנות נפלאה להיות בכל שבת במחיצת המלכה. ובאמת לא היה עוצם עין מכניסת השבת ועד צאתה, והיה מנצל את כל יום השבת מבוא ועד צאתו לתפילה, ללימוד, לאמירת תהילים ולשירת ומירות. גם בהיות ר' זלמן בספינה, לא ויתר על הנהגתו המופלאה בניצול יום שבת. קדש. התפלל בהתלהבות כדרכו בקודש. אחד מנוסעי האניה, הבחין בדרך המיוחדת שבה היה ר' זלמן מכבד ומנצל את יום השבת. הוא עקב אחריו בפרקי זמן שונים במשך כל יום השבת. הדבר שבה את לבו ומיד עם צאת השבת הוא נגש אל ר' זלמן ואמר לו: עקבתי אחרך במשך כל היממה האחרונה, וחייב אני לומר לך שמעודי לא ראיתי אדם ששומר על קדושת השבת כמודך. שמי הוא הברון רוטשילד, ורצוני למלא משאלה כל שהיא שתהיה לך. אני מקציב לך חמש עשרה דקות למחשבה, אחר כך חזור אלי ותאמר לי במה אוכל לסייע לך. ר' זלמן הופתע מאד, כמובן, על המתנה הגדולה שזימנו לו משמים — הרי בידו לבקש מהברון את הסכום הכסף הדרוש לו ולמנוע בכך את גלותו הארוכה לארץ נכר.. ובאמת כאשר החל להתבונן בענין, נזכר ר' זלמן בביקור פתע שערך אצלו אחיו ערב נסיעתו. אחיו ר' שלמה, שהיה ממקימי היישוב משמר הירדן שבצפון, הגיע אליו כדי לספר לו על מגיפת המלריה שפקדה את יישובו ואת יסוד המעלה וראש פינה שכנותיה. מדי יום ביומו מתו מהמחלה הזו אנשים, נשים וטף. אמר ר' שלמה לאחיו, פשוט אין לנו כסף לקנות תרופות לכולם. לכן סיים ואמר, ששוחה בקשתי לפניך שכאשר תגיע לארצה"ב לא תשכח את הילדים ואת הוריהם, וכל דולר שתשלח לנו יעזור לנו להצלת נפשיות. מחשבותיו התרוצצו לכאן ולכאן, ובתום רבע השעה שהקציב לו הברון, יצא אליו ואמר לו את החלטתו. הוא סיפר לברון על מצוקת יושבי הצפון, ואמר לו: שאלתי ובקשתי לשלוח לשם צוות רפואי שיטפל בחולים ויעצור את המגיפה. זאת תהיה הטובה הגדולה ביותר, שתוכל לעשות עבורי. הברון נענה לבקשה והבטיח שיעשה את כל שביכולתו להביא רפואה ומזור לכל האזור הנגע במחלה. כארבעה חודשים לאחר הגעת ר' זלמן לארצה"ב, קיבל מכתב מאחיו ר' שלמה, שבו כתב: "אחי היקר זלמן, דלו המלים מלתאר לך את אשר התרחש כאן במשך השבועות האחרונים. כאילו נענינו מן השמים, וישועתנו הגיעה ממקור בלתי צפוי לחלוטין. ולמעשה המגיפה נעצרה. אנו מלאי הודאה לך על השינוי הפתאומי הזה, ישנה שמועה כי הברון רוטשילד עומד מאחורי מבצע הצלה זה". הוא סיים את מכתבו במלים אלו: "אחי היקר, אינך צריך להאוג לנו, הקב"ה כבר טיפל בנו ושלה את שליחיו הנאמנים. דאג לבעיות הפרטיות שלך, ואני מאחל לך וכלל אשר לך לקבל עזרה כפי שאנחנו קבלנו". ר' זלמן קרא את המכתב פעמים אחדות, עד שפרץ בבכי על שזכה לעסוק בחסד ובהצלת נפשות בשלימות, שהרי אף אחד מהניצולים לא ידע שידו היתה בדבר. עשיית חסד בדרך כזו, יש בה מעלה מיוחדת. לימים סיפר ר' זלמן לילדיו, שהיתה סיבה נוספת לבכיי בכיתי, כך אמר, מכיון שהייתי אפוף ברגשי תודה לך על שנתן לי את הכח להתגבר על הנטייה הטבעית להציל תחילה את משפחתי. היתה דרושה גבורה מיוחדת לחשוב על אחרים באותה תקופה קשה בחיי. למען תרומה לכלל ולהצלת נפשות." (סביב שולחנו של המגיד" וילקוט לקח טוב" חיים של תורה)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הלשון אין בו עצמות, ומשבר עצמות (עומר השכחה)

ברוחניות, אין פושרים, אלא חם או קר. (הסבא מנובהרדוק)

הנבזה בעיני בני אדם שלא מחמת מעשים רעים, עתיד שיתעלה. רבי יהודה החסיד

נר לשולחן שבת

פרשת נח

גליון 842 תשפ"ד

אחינו כל בית ישראל
המקום ירחם עליהם!

"טמבור" בימים לפני המבול...

"עשה לך תיבת עצי גופר" - נח נטע ארזים ממין גופר, שהוא עץ המתחזק במים. (מד' החפץ) עץ קל מאד. (אבי"ט) מתקיים זמן רב. (רלב"א) לסוף מאה ועשרים שנה קצצם והיה מנסרם ועושה מהם קרשים. נח בנה את התיבה, ומי הכין את המסמרים לחבר את הקרשים? היה זה שם. הנביא ישעיהו אומר "ויחזק חרש את צורף" זה שם, שהיה נפח לעשות מסמרים ובריחים לתיבה. (מ"א ז' רש"י)

מעשה נפלא של קידוש ה'!

היה זה לפני מספר שנים. יהודי יקר ומחנך ותיק עבר ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, באיזור בית הכנסת איצקוביץ והנה רואה הוא את אחד מדורי הרחוב שוכב על ספסל ונם את שנתו. מראהו לא היה משובב, החולצה והמכנסיים שלו היו רחוקים זה מזה, כרסו נגלית לעין כל, בזיון לאיש.

הביט בו רגע, הלך ועשה מעשה. נכנס לחנות סמוכה, קנה מגבת גדולה וכיסה בה את האיש.

כאשר פנה ללכת לדרכו, זינקו עליו צוות צילום, להפתעת הרבה הם הציגו את עצמם כצוות צילום של שירות השידור הבריטי בי. בי. סי - אחד מהם פנה אליו בעברית - "באנו מאנגליה לבני ברק, לצלם את החיים בעיר החרדית הזאת, למצוא זוויות מעניינות.

ראינו בדיוק מה עשית. קנית מגבת וכיסית את האיש ששוכב כאן על הספסל. יש לנו שאלה, האם זה אביך? לא. האם זה קרוב משפחתך? יש לך הכרות אישית איתו? על כל השאלות ענה בשלילה.

אם כך, תמהו העיתונאים, מדוע עשית זאת? הוצאת כסף על אדם זר כדי שלא יתבייש?!

פנה אליהם המחנך, ושאל, אתם יודעים מה זה תנ"ך, האם שמעתם על נח? כן. האם אתם יודעים מה קרה עם נח אחרי המבול? לא.

סיפר להם את מה שארע עם נח אחר שתיית היין, על שם ויפת שכיסו את אביהם, שלא יתבייש. זו המורשת שלנו, שיש לכבד כל אדם על מנת שלא יתבזה, לבל יתבייש.

לאחר זמן מה קיבל אותו מחנך שיחת טלפון מיהודי תושב אנגליה, עשית קידוש ה' גדול מאד. הראו אצלנו בבי. בי. סי. את מה שעשית עם אותו יהודי מסכן ואת מה שהסברת. מליוני אנשים ראו את המסר הזה!

(נר לשולחן שבת" יש"כ למספר הסיפור)

"בני אדם" עד המבול, מכאן ואילך "בני נח"! כך מכונים בפי כל.

"ויסגור ה' בעדו" - נח השאיר את התיבה פתוחה, כי לא ידע אם באו כל החיות, כיון שבאו כולם, סגר ה' את הפתח. (בכור שור" ז' ט"ז)

הבאת עלה הזית לתיבה על ידי היונה, שהיה מר ורומז למורורים, היתה בתשעה באב. (תוס' השלם ח' י"א - הזית עצמו מתוק כמו ת"ח! סנהדרין כד.) יש אומרים י"ז בתמוז היה. (דעת זקנים. מוח' האם המבול היה בחשון או באייר)

"צהר תעשה לתיבה - קבע אבנים טובות כדי שיהיו מאירות. (סנהדרין קח.) בהיכל ישיבת פוניבז' בבני ברק התקינו נברשות חשמל יפהפיות שנרכשו על ידי אחד מידידי הישיבה. עד מהרה התגלה שהנברשות מפיצות אור קלוש. ובאולם הענק צריכים תאורה חזקה פי כמה, התלמידים התקשו ללמוד בלילה.

כשנודע למרן הרב מפוניבז' מכל הענין, הלך לבדוק בעצמו את התאורה ופסק מיד להחליף אותה.

מישהו מהצד הביע את אכזבתו: "חבל, הנברשות כל כך יפות וקישטו את היכל הישיבה". החזירו הרב: "אמת דיברת, אך כל היופי שלהן הוא ביום בלבד..." (הרב מפוניבז')

סיפר הרה"ח רבי מנחם מנדל פוטרפס: בצעירותי בברית המועצות בזמן שלטון הקומוניסטים, היה זמן בו כל אדם היה מוכרח להשיג כרטיס עבודה. ואוי למי שנתפס ללא תעודה המוכיחה היכן הוא עובד. בחורי הישיבות שלמדו ולא עבדו סבלו רבות מבעיה זו.

והנה יום אחד מצאנו עבודה קלה ונוחה בבית חרושת למוצרי מתכת, שבמשך הזמן היתה אמורה לספק לנו כרטיס עבודה.

מנהל העבודה הוריד אותנו למרתף חשוך בו היו חתיכות מתכת רבות, והורה לנו למיין את המתכת לסוגיה.

אמרנו לו: "הרי חשוך כאן ואי אפשר לראות, ואיך נוכל לזהות את סוגי המתכת?"

ענה לנו מנהל העבודה: "הביטו אל עמקי המרתף, רחוק יותר, ותראו איזה חושך שורר שם, ותבינו כי פה לא כל כך חשוך. שם בכלל אי אפשר לראות מאומה ופה יש איזה נקודת אור, ואם יש כאן מעט אור החושך יתבהר". הנמשל מובן! ("ר' מענדל")

3/3 ק"מ

”נח איש צדיק תמים”

עוד נח צדיקים

איש יקר וצדיק היה ביבשת אוסטרליה הרחוקה ושמו נח. הר"ר נח אונפנגר, תושב העיר סידני, שהיה בעל מפעל ליצור סוודרים. ליל שבת אחד, בשנת תשי"ג, שכנו הגוי, שגר מולו נכנס אליו ומספר לו שהוא עומד למכור את ביתו, יש לו כעת קונה עם חוזה מוכן לחתימה, אך הוא חושב כי מן הראוי להציע זאת קודם לשכנו הקרוב.

ר' נח הופתע מאד, אך הסביר לו, כי שבת היום, ובשבת לא שייך אפילו להסכים ולומר בפה שהוא מוכן לקנות את הדירה. למחרת, ביום ראשון בבוקר רצה ר' נח לפגוש את שכנו, לדעת אם עדיין העסקה עומדת על הפרק, או שמכר כבר את ביתו. על כן המתין לו בפתח הבית כדי לפגוש אותו כשהוא יוצא לכנסיה שלהם, כדרכו מדי יום א'. ר' נח המתין, אך השכן לא יצא מביתו. לבסוף דפק על דלתו. שם הודיעוהו בני המשפחה כי אביהם נפגע בתאונת דרכים אמש, בעת שחצה את הכביש, אחרי שיצא מביתו של ר' נח. מיד נסע ר' נח לבית החולים לראות בשלומו. השכן סיפר כי הוא קיבל מכה קלה מרכב חולף. אמבולנס פינה אותו לבית החולים, הוא מרגיש טוב וביקש שישחררו אותו הביתה. אך הרופאים לא מאשרים לשחררו עד שיעברו ארבעים ושמונה שעות מהתאונה, להיות בטוחים שהוא לא נפגע פגיעה פנימית.

כך נגמרה עסקת מכירת הבית - לא ביום השבת. במשך השנים המפעל המשפחתי התפתח והורחב על אותו שטח.

(נר לשלוחן שבת: "יש"כ לבן, הרה"ח יעקב משה אונפנגר, תושב מלבורן, ולידידי ר' מאיר דבלינגר)

בקטע הבא יש הרבה נח...

הגאון עמוד הימיני רבי נח מינדיס מגדולי וילנה, חי נ"ח שנים. נפטר בחורף שנת תקנ"ח, חודשים מספר אחר פטירת מחותנו הגר"א. אבן אחת הועמדה על קבר שניהם ורק קו מבדיל בין הכתובת של שניהם. לרמז על האהבה והנעימות שהיתה ביניהם - גם במוותם לא נפרדו. על קבר שניהם חרות "תאמי צביה", לרמז זה הדבר, וגם כי זו הגימטריא של שנת פטירתם.

"נבחר מות מחיים, כי הושחך מאור עינינו ונגדע קרננו. מן מצא נח להרגיע ומצא מנוח, ממנו נסע ואיננו." (מתוך הכיתוב על מצבתו)

רבי נח חיבר את הספר "נפלאות חדשות", פשטים וליקוטים על התורה, מבלי הודיע שמו כי אם בראשי התיבות של ספרו. (ס"ה)

מתורת הגאון רבי נח וינברג, ראש ישיבת "אש התורה": זהו סיפור מן החיים, אותו סיפר יהודי צדיק ועובד ה' ועם זאת צייר בחסד:

בימי ילדותי, היתה לי בעיה קשה של דיסלקציה ולכן לא הצלחתי בלימודים. רציני לעשות את אבי מאושר! להביא לו פעם אחת ציון של "כמעט טוב" במקום כל ה"מספיקים בקושי" אבל לא יכולתי.

יום אחד, כאשר רק אבי ואני היינו בבית, הייתי ילד בכיתה ו' החלטתי לדבר איתו על זה: להגיד לו כמה אני מצטער שאני לא מביא לו אושר כמו שאחותי מביאה לו.

הוא שמע את דברי, הסתכל עלי במבט האוהב שלו, ובניגוד לאופי שלו, אדם שבקושי מוציא מילה מהפה, הוא נתן לי את ההרצאה הכי יפה ומחזקת ששמעתי בחיי.

"גדי, אבא לא אוהב את הילדים שלו, כי הם מביאים הביתה ציונים טובים, אבא אוהב את ילדיו כי אי אפשר אחרת, הם בדמו, הוא מוכרח לאהוב אותם, אפילו שהם עושים דברים רעים, הוא אוהב אותם, אבל אתה גדי לא עשית מעולם דבר רע. תקשיב, ה' ברא את העולם, הוא החליט לברוא עולם מעניין, מגוון, בגלל זה הוא ברא אנשים בצורות שונות, בצבעים שונים ולכל אחד הוא נתן כלים וכשרונות אחרים. לזה הוא נתן חכמה, לאחר ידיים טובות, לזה כשרון במוזיקה ולאחר כשרון מתמטי. אנחנו לא יודעים למה ה' עושה מה שהוא עושה. אנו לא יכולים להאשים מישהו משום שהקב"ה לא נתן לו את הכלים האלה

או האלה. אנחנו יכולים להאשים אנשים שלא מנצלים את הכלים שאלוקים כן נתן להם.

בגלל זה גדי אל תתלונן על הכלים שה' נתן לך. לפעמים לוקח לנו זמן לגלות את הכלים שה' נתן לנו משום שהם מתחבאים. תהיה סבלן כמו אבא, יום אחד תגלה שיש לך כשרונות וכלים טובים להצליח בהם!

את ההרצאה הזו, את התובנה הזאת נתן לי אבי, האיש הפשוט, הטוב והחכם לפני עשרות שנים, לפני שידעו כאן על דברים כמו דיסלקציה, קשיי למידה או שאר מגבלות.

שנה או שנתיים אחרי השיחה הזו מצאתי את הכלים שה' נתן לי. ישבתי בכיתה, הרבי שלנו היה חולה והיה לנו ממלא מקום, הוא דיבר על מה שדיבר ואני הייתי בעולם אחר.

פתאום ראיתי אותו עומד לידי. לפני שהספקתי לומר מילה, הוא לקח את הנניר ששרבטתי עליו, הוא הסתכל על הדף ושאל: "מה אתה עושה?". עניתי "סתם מקשקש". הוא התעקש "מה ציירת פה?" אמרתי "סתם". "סתם מה?" הסמקתי "ציירתי אותך עומד ליד הלוח".

הוא לקח את הציור והכניס אותו לתיק שלו. אחר כך התברר שאביו של המורה ממלא המקום הוא צייר בעל שם עולמי. הוא לקח את הציור והראה אותו לאביו.

כעבור כמה ימים בא הצייר בעצמו אלינו הביתה, הסתכל על עוד ציורים שלי. ומיד המליץ שהורים שלי יעשו הכל לטפח את הכשרון שלי בציור. מאותו יום אבי השקיע את נשמתו כדי שאוכל ללמוד אצל הציירים הכי גדולים, גם בארץ וגם בחו"ל.

היום אני בן ארבעים ושניים ובחודש שעבר פתחתי את התערוכה העשרים ושמונה שלי, הפעם בניו יורק. אני גורף הון ויצירות מוערכות בכל העולם. בד בבד עם הצלחתי הכלכלית טיפלתי בבעיה שלי ובסיעתא דשמיא ראיתי תוצאות נפלאות.

אבא שלי אומר על כל ההצלחה שלי: "מה אתם עושים רעש?! הילד מצא את הכלים והוא משתמש בהם!" (עפ"י "מ"ח דרכים להכמה")

המגיד הירושלמי היקר והמיוחד, רבי נח לוי, דרש ביאור יפה על מה שנחלקו חז"ל בפרשת נח, האם "צוהר" הוא חלון או אבן טובה אמר רבי נח, שאלו שתי השיטות נובעות מן המחלוקת שהביא רש"י אודות נח: "יש דורשים לשבח ... ויש דורשים לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב".

הוסיף האלשיך, שלפי הדורשים לגנאי, הטעם שזכה נח להינצל מהמבול לא היתה בזכות עצמו, כי אם בזכות אברהם והצדיקים. והנה, גבי לוט נאמר "אל תביט אחריו", ופירושו חז"ל, שכיין שלא היה זכאי להינצל בזכות עצמו, לא היה רשאי לראות בפורענות הרשעים מאחר שגם הוא היה צריך להיכלל עמיהם.

לפי זה אמר רבי נח, שזהו החילוק בין החלון לאבן טובה, שניהם מאירים במידה שווה, אך החלון אפשר לראות דרכו את פורענות המבול, ואילו דרך אבן טובה אי אפשר לראות.

עתה הכל מסתדר, למ"ד הדורש את נח לשבח, היה נח ראוי לראות במפלתם של הרשעים, כיון שהוא ניצל בזכות עצמו, הרי שהיה בתיבה חלון. אבל למי שדורש לגנאי, שסובר שנח לא ניצל בזכות עצמו, לא היה רשאי לראות במפלתם של בני דורו, לכן לא היה לו חלון אלא אבן טובה. (עפ"י "שמחת שלמה" בשלח)

לכבוד מרן הגאון הגדול ראש הישיבה - הרב שטיינמן:

ה"נועם אלימלך" בפרשת נח כתב: "בכל דור יש מצוה מיוחדת יותר משאר מצוות לתקן שורשה. למשל, בדורנו יש שורש לתקן מצות ציצית יותר משאר מצוות. ונח שחי בדורותיו, היה מתקן בכל דור שורש המצווה המיוחד יותר לאותו הדור".

ילמדנו רבינו, מה שורש המצוה המיוחדת לדור שלנו, שממנה ימשך לנו הארה לקיים את כל התורה כולה בעזרת ה' יתברך ...

תשובה: להתחזק מאד באמונה ובטחון בהקב"ה ולא בבשר ודם. (מזקנים אתבונן" בטחון ואמונה)

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות נח - לך לך תשפ"ד ♦ עלון מס' 124

השגחה שבועית

עזרה ראשונה ואחרונה

אחים יקרים, הלב קרוע, אי אפשר להירגע, כל יהודי חרד וכואב על דם ישראל שנשפך כמים. על אחינו היקרים שנפצעו ונשבו.

איך עומדים במצבים כאלו? איך ממשיכים מכאן והלאה? בואו נראה מה קדושי עליון כתבו על תקופתנו. שני נביאים התנבאו בסגנון אחד, על הפסוק בתהילים פרק קכ"ד, "עזרינו בשם ה' עושה שמים וארץ". רבי חיים ויטאל זי"ע, כתב בספרו על תהילים 'עץ הדעת טוב' בלשונו הקדוש:

"יש גלות חמישי אחרון לכולם, וקשה מכולם, והוא גלות ישמעאל, הנקרא פרא אדם, ואינו נמשל אל החיות, וכמו שכתבו רז"ל, כי לכן נקרא ישמעאל, על שעתידין ישראל לצעוק צעקות גדולות בימי גלותו, ואז ישמעם קל ויענם. בגלות ישמעאל הם רוצים להרוג נפשות וגופות ולכלות הממוץ של ישראל ולבולעם חיים ולא להשאיר להם שורש וענף, ועתידין להצר את ישראל צרות קשות ומשונות, לא נראו כמותם".

ואם שום דבר לא עוזר נגדם, והם מסוגלים להתפרע באופן גרוע יותר מחיות טרף, מה יהיה איתנו? על זה עונה רבי חיים ויטאל: "עזרנו בשם ה', אין לנו תקווה אחרת זולתי שנבטח בשמו הגדול יתברך שיושיענו מידם".

והאלשי"ך הקדוש על הפסוק הנ"ל כותב: "בכל הגלויות היה לישראל סעד ליגאל, מה שאין כן בגאולה האחרונה, שאין לנו, רק ה' יתברך, וזהו עזרנו בשם ה', לומר כי אין לנו כי אם עזרנו בשם ה', והוא בשם הגדול והקדוש הזה. הוא העזר שלנו".

אחים יקרים, זאת האפשרות היחידה. להתחבר אך ורק לקב"ה, לבטוח רק בו, להאמין רק בו, להתפלל רק אליו, לצפות רק ממנו לעזרה וישועה.

נפנים זאת לעומק: אין לנו על מי לסמוך. היכולות שלנו בהשתדלות למול האויב המר והנמחר הן אפס, והיכולת של הקב"ה היא לאין סוף, כי הוא בעל הכוחות כולם. הוא עוזנו ומגיננו. לו נקווה ויושיענו.

יהודים יקרים, זהו צו השעה: חברו עוד יהודים להאזין ל'קו השגחה פרטית', דאגו שיקבלו גם הם את העלון ואת המגזין של השגחה פרטית. החיזוק באמונה וביטחון הוא התרופה האמיתית, וזו הישועה האמיתית של כל עם ישראל.

כולי תפילה שעד ששורות אלו תגענה לעיניכם, כבר נראה בישועת ד' עין בעין.

שבת שלום
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ביום ההוא יושר השיר הזה

"ברכת הודאת הטוב והרע", ושם נקבע כי זוהי הלכה שעל כל יהודי לקיים. וכך כתב בסעיף ג: "חייב אדם לברך על הרעה בדעת שלמה ובנפש חפצה, כדרך שמברך בשמחה על הטובה, כי הרעה לעובדי ה' היא שמחתם וטובתם, כיון שמקבל מאהבה מה שגזר עליו ה'. נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד את ה', שהיא שמחה לו".

הגאון מווילנא אומר שהמילה 'חייב' משמעותה, שיש לקיים הלכה זו במסירות נפש! המשנה ברורה מסביר: "כי באמת כל הייסורין, בין בגוף ובין בממוץ, הוא הכול כפרה על העוונות כדי שלא יצטרך להתייטר לעתיד לבוא".

זו טובה כל כך גדולה, שיצחק אבינו היה זה שביקש מהקב"ה, שבזמן שאדם חי כאן בעולם יבואו עליו ייסורים, והם ינכו מעוונותיו לעולם הבא. אמר לו הקב"ה: דבר טוב אתה מבקש, וממך אני מתחיל, ואכן באו ייסורים על יצחק - "ותכחינה עיניו מראות". זאת היא ההסתכלות הנכונה על הייסורים.

ליהודי היו תוכניות להרוויח כסף, והנה במקום שהספרה תופיע בצד שמאל, וכל אפס נוסף יגדיל את ערכה פי עשר, הוא מגלה שהקב"ה הזיז את הספרה לצד ימין, וכל האפסים לא שווים יותר מאפס. הוא עלול להקשיב ליצר שמייש אותנו, ויכול להקשיב לשולחן ערוך, ולברך על ההפסד כמו על רווח, כי הוא מאמין שזה הכי טוב בשבילו, והוא אומר: ריבוננו של עולם, אם זהו רצונך - זה גם רצוני. או אז הוא מקבל עליו את הקשיים ברצון, ורב שכרו המובטח לו.

"ביום ההוא", כך אומר לנו ישעיהו הנביא על עת הגאולה הקרובה כל כך, "יושר השיר הזה בארץ יהודה", ומה יהיה השיר? "אף אורח משפטיך ה' קויונך". אנחנו עוד נשיר ונזמר אפילו על הגלות החשוכה, על כל הקשיים והמכאובים, על האסון והאובדן, על הכאב השורף ועל האבל המר. ביום ההוא נשיר על הזכות לבטוח ולהאמין, לייחל ולקוות מתוך עמק הבכא. ביום ההוא תיהפך הקינה לשיר. השיר שנכתב עכשיו בדם ובדמע.

עוד נזכה ונחיה ונראה את כל ההבטחות של הנביאים וחז"ל הק' מתקיימות בקרוב בימינו אמן.

(מתוך שיעור 319 שנמסר בהשגחה נפלאה בחודש אלול תשפ"ג)

אח, כמה נבואות ניבאו הנביאים על אשר יקרה 'ביום ההוא' לעת בוא הגאולה. כמה ישועות ונחמות מצפות לנו, וואמרתם ביום ההוא הודו לה', "ואמר ביום ההוא, הנה אלוקינו זה קויוננו לו", "ביום ההוא אצמיח קרן לבית ישראל", "ביום ההוא יטפו ההרים עסיס", "ביום ההוא יתקע בשופר גדול", "ביום ההוא יהיה ה' אחד"...

נבואות הנחמה, הישועה הנצחית והגאולה השלמה, מספרות על 'היום ההוא', העתיד שאנחנו כל כך קרובים אליו.

בסוף שער הביטחון מביא רבינו פסוק מהנביא ישעיהו פרק כ"ו, שאף הוא עוסק "ביום ההוא": "אף אורח משפטיך ה' קויונך".

המפרשים מבארים כי 'אורח משפטיך', הכוונה לדרך של דין, לייסורים. אף בבוא לנו דרך משפט לייסור אתנו בייסורי הגולה, עם כל זה ה' קויונך. י"ה רומז למידת רחמים, ולא היינו מתייאשים מן הגאולה! ואיך היינו מחזקים את עצמנו? לשמך ולזכרך תאוות נפש. תאוות כל נפש היתה להזכיר לנו שמך ולומר לנו דבר מאתך.

זאת היא ההתמודדות של יהודי בגלות, להתחזק בביטחון עוד פעם ועוד פעם ולא להתייאש. שוב ושוב להזכיר כי הכאב הוא טיפול שמגיע מאת אב הרחמן. כמה הורים רוצים להיטיב לילדיהם. כשרואים את הבן מתייסר, כמה משתוקקים להקל מעליו, ואבינו הטוב שבשמיים המרחם על האדם יותר מכל מרחם, הוא עושה הכול להקל מעליו, בחשבון מדודקק, שלא יכאב יותר ממה שמוכרח. יש והיצר הרע מגיע לאדם ואומר לו: תראה כמה שאתה טובל, תראה מה קרה לך, ה' נטש אותך חלילה וחס, והוא מדבר דיבורים של ייאוש, ומחליש את האדם לחשוב שהוא נעזב לאנחות. לא נקשיב לדיבורים כאלו! הם טיעוני היצר, שתופס את האדם ברגע של חולשה ומאכיל אותו שקרים וכזבים. הן האמת היא שבזרא כל העולמים משגיח עלינו כל הזמן ללא הפסק בחסד וברחמים, והוא לבדו עושה לכל המעשים, הכול לטובתנו. כדברי אליפז התימני כשניחם את חברו איוב: "אשרי אנוש יוכיחנה", כי הוא יכאיב ויחשב, ימחץ וידיו תרפינה" (איוב ה, ז-ח).

בשולחן ערוך (או"ח רכ"ב) יש סימן מיוחד:

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארג ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

שקל על שקל בדיוק

מדבר מוטי מביתר. ידידי ר' פנחס סיפר לי מעשה שהתרחש עימו לאורך שנה שלמה:

בחודש אב תשפ"ב בירך אותנו הקב"ה בזוג תאומים. שני תינוקות בריאים ומתוקים מילאו את הבית, ואיתם השתנה כל סדר היום. מטרונות, בקבוקים, עריסות, טיטולים, שני תינוקות שדורשים את שלהם, יום ולילה לא ישבותו. אשתי שתחיי יצאה לחופשת לידה של שלושה חודשים וחצי, והתמסרה לטיפול בתאומים. משראינו שתאריך החזרה לעבודה עומד להגיע, עשינו חושבים: הן זכינו בברכת שמיים נפלאה, ואנחנו רוצים להעניק לתינוקות את הטיפול הטוב ביותר, ויחד עם זה לשמור על הכוחות של אימם. איך היא תצא לעבודה, אם בשעות המעטות שנותרו ביממה היא משלימה שינה? הרי אם נשאר לה עוד קצת זמן, יש אלף ואחד דברים דחופים שיש לעשות בבית, וכמובן יש לתת תשומת לב גם לגדולים, שהם לא כל כך גדולים...

יחד הגענו למסקנה, שמקומה של אשתי הוא בבית. השנה היא אינה חוזרת לעבודה. היא תמלא את תפקידה כאם בישראל, ובשנה הבאה בע"ה, כאשר התינוקות יגדלו, היא תחזור לעבודה.

זאת היתה התוכנית שלנו, אליה התלוו שתי שאלות משמעותיות: א. מאיפה יהיה כסף? מהיכן תיכנס לנו משכורת של כמה אלפים מדי חודש? ב. האם יסכימו לקבל את אשתי לעבודה, אחרי שנה של חופשה?

תשובות לא היו לי, אבל שמנו בטחוננו בד', שיקיים את דבר חכמינו 'מאן דיהיב חיי יחיב מזוני' - מי שיתן חיים, ייתן גם פרנסה.

שנת תשפ"ג חלפה. בכל יום ויום באותה שנה, היה לנו כל מה שהיינו צריכים. בסוף השנה עשיתי חשבון. אני מלמד בחיידר, והמשכורת שלי נותרה כשהיתה, אולם שינוי אחד היה: עם תחילת שנת הלימודים, לפני ראש השנה, התקשר אליי אבא של אחד הילדים בכיתה. זהו ילד נחמד וחלק, שאני שמח ללמדו. האב אמר לי שהוא מרוצה מאוד מהעבודה שלי. הילד חוזר שמח כל יום, וניכרת השקעה רבה. הוא רוצה לתת לי מתנה.

"תודה", אמרתי, וחשבתי שמחר יגיע הילד לכיתה ובידו צנצנת דבש, ואולי גם שוקולד בצורת תפוח.

"אז אם תוכל לתת לי את פרטי החשבון שלך", המשיך האבא, ואני נתתי לו את פרטי חשבון הבנק שלי.

כעבור יומיים הופתעתי לגלות שנכנסו לחשבון שמונת אלפים ש"ח! מתנתו הצנועה של האב המוקיר.

זה לא היה חד פעמי. אותו הורה נכבד המשיך במנהגו הנדיב, ומפעם לפעם הכניס לי 'כמה שקלים' עם שלושה אפסים. פעם לקראת ראש השנה לאילנות, פעם לכבוד פורים, לכבוד פסח וגם כמתנת סוף שנה. כשניסיתי לומר משהו ולהתנצל שלא התכוונתי, הוא אמר, "זה בסדר, אתה עושה את העבודה שלך. מגיע לך".

ישבתי וחישבתי בסוף השנה את כלל התוספות שקיבלתי בתשפ"ג, והנה התגלה הפלא: הסכום הכולל הגיע במדויק לסכום שאשתי היתה עשויה להכניס, לו היתה עובדת מאז סיום חופשת הלידה ועד סוף השנה. מדויק ממש, שקל על שקל, לא פחות ולא יותר!!!

לקינוח אספר, שלקראת תחילת שנה זו, שנת תשפ"ד, התקשרו לאשתי מהעבודה וסיפרו לה שמחכים לה שתחזור...

עד כאן סיפורו של פנחס ידידי, ואני אומר לכם שזה סיפור שמצווה לפרסם. שאנשים ידעו שלגדל דורות ישרים זוהי זכות גדולה, ושכשקב"ה נותן, בעין יפה נותן. נותן גם כוח זמן וממון. לנו נשאר רק להאמין ולבטוח.

(יום שלישי פרשת האזינו, לילה, סיפור 2, מס' סיפור 37750. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

קו השגחה פרטית - הצלת חיים כפשוטו

אני גרה בדרום. אני רוצה להודות לכם מעומק הלב על הקו שלכם, ובמיוחד על השלוחה החדשה שפתחתם לאור המצב. האמת היא שלא הכרתי את הקו עד עכשיו. חברה המליצה לי לחייג. אמרתי לה, מה זה יעזור לי? והיא אמרה, זה לא יזיק. החלטתי שממילא אנחנו מרותקים כל היום לממ"ד באפס מעש, חיברתי את הטלפון לבוקסה וכל המשפחה הקשיבה. אני לא מאמינה למה שקרה. יש חיים לפני וחיים אחרי: לפני - רבצנו 24 שעות בממ"ד באפס מעש, בלי לאכול ובלי לשתות, ומדי פעם תחבנו לפה את הכדורים הכי חזקים להרגעה. ואחרי - כולנו מסתובבים בבית, אוכלים, שותים, לומדים ומתפללים, לא זקוקים לשום תרופות, וכשיש התרעה נכנסים לממ"ד. התחלנו להבין שיש לנו אבא בשמיים ששומר עלינו, ואנחנו כמו בובות על משטח הפליימוביל. שיש מישוהו שממקם אותנו במקום הכי טוב והכי מתאים עבורנו. תמשיכו! אתם מחזקים את כל עם ישראל!

אם יש לכם מכרים שעדיין לא מחוברים ל'קו השגחה פרטית' -
חברו אותם ל 02-30-11-300 ותזכו להציל חיים

עכבר, מה הוא אומר

מספר אברך מירושלים: אני גר על צלע הר, בקומה הראשונה, כך שמרפסת ביתי נפגשת עם מדרכת הרחוב. מציאות זו לא הפריעה לנו אף פעם. כבר ארבע שנים שאנחנו גרים בדירה זו, ומעולם לא נתקלנו בפולשים זרים כמו בעלי חיים לא

רצויים.

יום אחד אני מגלה עכבר במרפסת. הלכתי לטמבור, קניתי קופסה של מלכודת עם קפיץ, הכנסתי בתוכה אוכל, וחייכתי לראות מה יקרה. עבר זמן מה, והנה עכבר קטן נלכד שם בפנים, אלא שהוא לא היה היחיד. שני עכברים גדולים עטו על המלכודת, וניסו לעזור לחברם להשתחרר ממנה.

הבנתי שהעכבר אינו בן יחיד. יש כאן חבורה שלמה, מכה של עכברים, ואין לי כל מושג איך להתמודד עם זה. קראתי לחבר שיעזור לי. הוא לקח את המלכודת ושחרר את העכבר הרחק מהבית, לתוך בור ביוב.

תיארת לי לעצמי שהסיפור לא נגמר, ולכן הכנתי מלכודת נוספת, עם אוכל מזמין, כדי שהעכברים הפוטנציאליים יתפסו שם. למחרת אני מגלה דבר פלא: העכברים לקחו את האוכל, והמלכודת נשארה פתוחה. כך יום אחר יום: אני מכניס אוכל, העכברים אוכלים ונהנים, ולא נלכדים.

זה כבר אומר דרשני. הקב"ה מדבר אלינו, ועלינו לפשפש במעשים. הדבר הראשון שעלה לי בראש, היה המעשה המובא בתלמוד הירושלמי אודות רבי פנחס בן יאיר שהזמין לעיר אחת, ותושבי העיר באו אליו בבקשה שישוע אותם ממכת עכברים שפקדה את עירם. קרא רבי פנחס לכל העכברים, וביקש מהם שיספרו לו מדוע הם אוכלים מתבואתם של בני העיר. התאספו העכברים למקומו של רבי פנחס וצפצפו, כי התושבים אינם מקפידים על מעשרות, ולכן ניתנה להם רשות לקחת את המעשר משדותיהם.

הוכיח אותם רבי פנחס על עניין זה, ולאחר שאנשי העיר תיקנו את מעשיהם, נעלמו העכברים.

חשבתי לעצמי: הרי אני מקפיד לעשר כל מאכל שנכנס הביתה, על אף שהאוכל הוא בהכשר מהודר, וכבר עושר על ידי ההשגחה של הכשרות. גם לפי דעת הרב חיים קנייבסקי זצ"ל, שמעשר כספים נכלל גם כן באותו עניין שמשפיע על הופעת עכברים, אני נוהג כראוי, ומפריש מיד מעשר לצדקה. אם כך, איפה הבעיה?

פניתי לנוות ביתי ושאלתי אותה, אם היא יודעת על מאכל שאוכלים בלי לעשר. "נראה לי שאני יודעת", היא ענתה, "בחצר של בית הוריי גדל שיח של עגבניות שרי, והילדים קוטפים ממנו ואוכלים להנאתם בלי לעשר, שכן הם אוכלים את העגבניות בגינה, ואינם מכניסים אותן הביתה".

אכן, כאשר קוטפים פרי או ירק בשדה, אין הוא חייב במעשר, אבל בחצר פרטית הדין הוא שונה. ביררתי את העניין, ונודע לי כי זו הלכה מפורשת, שפרי או ירק הגדלים בחצר פרטית חייבים במעשר. התברר שהעגבניות שילדתי אכלו, היו טבל ודאי!

נבהלתי ונרעשתי. קראתי לשני ילדיי הקטנים, ויחד חזרנו בתשובה. קיימנו עזיבת החטא, חרטה, וידוי וקבלה לעתיד.

מאז עבר שבוע, ומכת העכברים חלפה עברה לה מבלי השאר שריד. הם נעלמו לחלוטין, וכבר שבוע שלא נראה בכל הבית אף לא קצה זנבו של עכבר. הם עשו את שליחותם, צפצפו על המעשרות, ומשהבנו את הרמז, סיימו את תפקידם.

רק לחשוב, שהריבוננו של עולם מתעסק עם מה שנכנס לפה של ילדים יהודים קטנים, שולח במיוחד עדת עכברים כדי לעורר אותנו, ומסלק אותם ברגע המדויק שבו המעשה תוקן. המאורע הזה עורר אותי במיוחד לשים לב לכל מעשינו, דיבורינו ומאכלינו.

(יום ראשון פרשת עקב, לילה, סיפור 4, מסי' סיפור 36634. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

לא סתם ארנק

לקראת החגים יצאה אשתי לקניות בחוצות. נכנסה לחנות, ומצאה שם ארנק שמתאים לה. היא התקשרה אליי מהחנות לשאול אם תוכל לקנות את הארנק. המחיר היה סביר, והסכמתי בשמחה.

כשחזרה הביתה אמרה, "בסוף לא קניתי את הארנק".

"למה?"

"כי לפני התשלום שמתי לב שהחנות שייכת לרשת מחללת שבת, והרי כבר דיברנו על כך שאיננו קונים אצל מחללי שבת. החזרת את הארנק למקומו, ויצאתי בלעדיו".

באותו זמן, הבוסית בעבודה של אשתי שהתה בחו"ל. כעבור כמה ימים היא חזרה, ולרגל הנסיעה הביאה לאשתי מתנה: ארנק. לא סתם ארנק, אלא משהו מיוחד, מעוצב ויקרתי ממותג בינלאומי, שלא ברור לי למה משלמים עליו כל כך הרבה. על הטיקט היה רשום מחיר של למעלה ממאתיים דולר.

התרגשנו. ראינו בזה הארת פנים, וחביבות מיוחדת שהראה לנו הקב"ה, בראותו שאנו מכבדים את המתנה הטובה שנתן לנו מבית גנזיו, ושבת שמה.

(עובד ר"ה, סיפור 6, מסי' סיפור 37686. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

למרות הכל אפשר להיות רגוע!

לצערנו הרב נמצאים אנו
במצב מאוד רגיש

ומאוד לא פשוט שלא בחרנו בו,

**אך יכולים אנו לבחור
בס"ד
אין להתמודד
עם המצב הזה**

באופן טבעי אנו מפוחדים מודאגים
מהמצב, ולכן חובה עלינו דווקא
במצב זה להתחזק באמונה ובטחון

**חייגו כעת
לקו השגחה פרטית
שיחזק אתכם, ויכניס
בביתכם רוגע ושלווה**

02-30-11-300

לרגל המצב חיווקים מיוחדים בכל שעה
עגולה, בשלוחה 77 לאחר בחירת השפה

ומאן לשוני ציה פטוחוניה ותוקפיה פקקא
יאות ומי ששם בו בטחונה ותקפו כראוי, לא יכלין
לאתמטא ליה, כל פני עלמא. לא יכולים
לתרע לו כל בני העולם. (זה"ק ח"ב דף כב)

מפצים אמונה ורואים ישועות

כבר יותר מחצי שנה שאשתי מחפשת מקום עבודה ולא מוצאת. כסגולה, תרמתי להפצת עלונים בשכונה שלמה. לא עברו כמה ימים, והתקשרו להציע לה עבודה עם משכורת מכובדת! כהודיה להש"ת אני מוסיף תרומה להפצת עלונים בשכונה נוספת.

חיים י', טבריה

מפצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה ב'שכונה שלימה'

שמואל צבי בן יטל קענדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעסיא בת מלכה וכל משפחתה הצלחה בכל העניינים, משה בן מלכה לזיווג הגון במהרה והצלחה בכל העניינים. לטובת נשמת הרבנית הצדקנית מפוריסוב מרת אסתר איטא ע"ה בת הגה"ח רבי שלמה צבי זצ"ל עלתה למרום ח"י תשרי תשפ"ד יהי זכרה ברוך.

זכו בשותפות קבועה ב'מוקד הפצה'

ד. ש. נ. ב. מ. לזיווג הגון ואמיתי משורש נשמתו בקרוב ובקלות ערן בת כרמלה זיווג הגון, בעל צדיק ירא שמים בקרוב ממשי! לעילוי נשמת אברהם חננאל בן נפתלי שנהרג במלחמת חרבות ברזל

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת ה'השגחה פרטית' לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשר עכשיו

למוקד הישועות

02.6313.742

או בקו 'השגחה פרטית' שלוחה 6 | **02.30.11.300**

העברה לבנק לאומי / טניף 902 חשבון 57390056
מסלול בדואר לת.ד. 5475 ירושלים
בעמדת נדרים פולטי על שם שער הביטחון

כל התרומות מוכרות למס, לפי סעיף 46

ניסוך שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

גילוי מוקדם

אנחנו נוהגים לפי הכלל של "חמין במוצי"ש מלוגמא". זאת אומרת, שחמימות במוציא שבת היא סגולה לרפואה. לאכול חם, לשנות חם ולרחוץ בחמין.

כשהגענו לקיים את החלק השלישי של ה"מלוגמא", פתחת את הברז של המים החמים, וגיליתי שהם פושרים למדי. השבת האחרונה הייתה מעוננת, והדוד-שמש לא התחמם דיו. במצב כזה מדליקים את הבוילר. הבוילר הוא עבד נאמן ורזי בדרך כלל. תוך עשר דקות הוא מכין לי מים חמים ממש, אבל הפעם לא הצלחנו להדליק אותו. מרימים את המתג, והוא מקצר. כל הבית מחשיך. ניגשים לארון חשמל להרים את השלטה, מנסים שוב, ו... בום. החשמל שוב נופל. הזמן עובר, הילדים צריכים ללכת לישון, אבל מה לעשות שהבוילר נרדם הרבה לפנייהם...

אני קורא לטכנאי, ועדיין לא זוכר להגיד "גם זו לטובה".

הטכנאי מגיע, בודק, מסתכל, מכניס מכשיר כזה ואחר, והפנים שלו רציניות כמו של רופא. "קרה לכם נס", הוא אומר, "יש לכם נזילה בודו, ומזל שתפסתם את זה עכשיו. אם הייתם מתעכבים, כל המערכת הייתה מתקלקלת".

אני גר באמריקה. כאן זה לא כמו בארץ. מערכת החימום של המים מחוברת לכל המערכת של ההסקה ושוויה אלפי דולרים. נחסכה לנו הוצאה עצומה על ידי שעלינו על התקלה בזמן, ובי"ה תוך זמן קצר היא תוקנה.

איני יודע חשבונות שמים, אבל בכל זאת איני יכול שלא לקשר בין זה לבין מעשי ביום שישי. בערב שבת קיימתי מצוות צדקה, והוצאתי לכך סכום כסף גדול מאד. הנה, הקב"ה חס על ממוני, ושמר על נכסי.

חבילה בגומייה

שמי נאור כהן ואני מהעיר אלעד. לפני כמה שנים צעדתי לכיוון התחנה הסמוכה לביתי, כשלתע מצאתי על המדרכה חבילה של שטרות כחולים, אסופים בגומייה. הרמתי אותה, וראיתי שכל השטרות הם בני מאתיים ש"ח, ומצטרפים יחדיו לחמשת אלפים ומאתיים ש"ח. זהו סכום יפה להתכבד בו. באותו זמן לא למדתי הלכות השבת אבדה, וחשבת, אולי מציאה כשרה נזדמנה לידי. כבר עבר לי בראש מה אפשר לעשות בסכום כזה של כסף. ידעתי שאם מוצאים כסף מותר לקחת אותו, אבל כאן לא הייתי בטוח בזה. התקשרתי לרב, והוא אמר שעלי להכריז על האבדה, שכן לכסף היה סימן. הוא היה צרור בגומייה, והמאבד יוכל לזהות את אבדתו לפי הסימן והמניין.

כתבתי מודעות, תליתי אותן באזור והלכתי לדרכי.

כשחזרתי, נתקלתי ביהודי שיצא מהבנין. בבית התברר לי שיהודי זה הוא שאיבד את הכסף. "הוא כל כך שמח שהאבדה חזרה אליו", סיפרה אשתי, "שהוא ספר את הכסף, ראה שהכול נמצא, ומתוך שמחה השאיר לנו מאתיים שקלים".

הודיתי לה' על כך שזכיתי לקיים מצוות השבת אבדה ועמדתי בניסיון. אחרי כמה ימים מתקשר אליי חבר, ואומר לי שיש לו משהו בשבילי, והוא מבקש שאבוא אליו. הגעתי מסוקרן, והנה הוא מגיש לי צ'ק לפקודת נאור כהן, והסכום הרשום עליו הוא: 5000 ש"ח.

ראיתי בחוש, כי אם הקב"ה רוצה לתת סכום כסף לאדם, הוא יגיע אליו. חבל להתפתות לקחת כסף באיסור. זה לא יוסיף כלום, כי מה שמגיע - מגיע. הנה, נמנעתי מלקחת כסף באיסור, ואותו הסכום בדיוק הגיע אליי בהיתר.

(יום רביעי שבוע של ר"ה, לילה, סיפור 1, מסי סיפור 37649. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

בין חצות היום לצפירה

שמי פנחס ואני גר בבית שמש. לפני שבועיים וחצי זכיתי לחתן את בני בשעה טובה, ואת השבת שבע ברכות ערכנו במתחם בקריית ספר. הזמנתי קייטרינג, וסיכמתי עם בעל הקייטרינג שאביא לו את הכסף במזומן ביום שישי, כשהוא יביא את האוכל.

החובה שלנו כהורים

בעקבות המצב חובה עלינו לחזק את הילדים ואת כל בני הבית באמונה ובטחון

למענם

הצטרפו כעת לאלפי המשפחות שכבר הבטיחו לעצמם רוגע ושלווה על ידי החדרת אמונה ובטחון לכל בני הבית באמצעות המגזין המיוחד והמורחב של השגחה פרטית, המשפיע לטובה ומרגיע את הילדים ואת כל בני הבית!

להצטרפות חייגו כעת:
02-6246845

או בעמדות 'נדרים פלוס'
על שם 'מגזין השגחה פרטית'

- מדורים מותאמים לכל הגילאים
- כתבות מרתקות ומחכימות
- ראיונות וסיפורים מכלי ראשון
- סיפורים בהמשכים
- סיפורי קומיקס מושקעים

ביום שישי נסענו בשמחה מבית שמש לקריית ספר, ורק כשהגענו, גיליתי שאת המעטפה עם הכסף שהכנתי לקייטרינג, שכחתי בבית. "אני ממש לא מבין", אמרתי, "למה זה קרה לנו? הרי התכוננתי והכנסתי את הכסף, ועשיתי כל מה שצריך".

השעה שתיים עשרה וחצי, ואני נבוך, מה אעשה כשהקייטרינג יבוא? התקשרתי אליו, התנצלתי ושאלתי אם הוא מסכים שאבצע העברה בנקאית, או שהוא חושב שאני חייב לנסוע לבית שמש להביא את הכסף. "מה הלחץ?" הוא עונה לי בחזרה, "מה בוער לך להביא את הכסף כבר עכשיו?"

"מה פירוש?" שאלתי, "הרי סיכמנו שאני משלם לך כשאתה מביא את האוכל".

"אכן כן", אישר בעל העסק, "אבל האירוע יתקיים רק בשבוע הבא".

"האירוע צריך להתקיים השבת הזאת". החזרתי לו.

"אבל דיברנו על הארבעה עשר לחודש".

"דיברנו על השבת הזו, פרשת פנחס".

"אני בודק". השיחה המוזרה מסתיימת במסקנה לא פשוטה. הקייטרינג התבלבל עם התאריך. הכסף הוא החלק הכי זניח בסיפור הזה, ולמעשה כרגע אין אף לא כסף בודדת של עוף, לא כף מרק ולא אטרייה דקיקה בשבילנו. הדגים כנראה עודם שטים במים, ולחמין עדיין לא בושלה שעועית אחת לרפואה. מה עושים???

"תקשיב", הוא התעשת מיד. "תהיה בטוח שבעזרת ד' תהיה לך שבת מוכנה מתחילה ועד סוף! עד שבת מגיע הכול!"

הוא הרגיע אותי, ואכן בסייעתא דשמיא, בשעה חמש וחצי הופיעה משאית מדיפת ניחוחות בפתח האולם, וכל האוכל הגיע, טרי יותר מטרי. לחמניות ורתוחות מהתנור, ומנות מאורגנות לעילא ולעילא.

"תקשיב", מספר לי בעל הקייטרינג את תלאתיו. "ידעתי שאין לי אירוע היום. כבר סגרתי את המטבח, ואחרי הטלפון שלך הזעקתי את כל העובדים, וכולנו עבדנו מאז ברצף. בעל המאפייה פתח לי במיוחד את המאפייה שלו, ואפה לכבודכם ארבע מאות וחמישים לחמניות. כך גם נרתמו לעניין עוד כמה ספקים, כדי שלא יחסר כלום. ברוך השם, יש הכול לכבוד שבת קודש ולכבוד השמחה. שיהיה במזל טוב, שככה מזל יהיה לזוג הצעיר, שתמיד יהיה להם כל טוב ולא יחסר להם מאומה".

הוא היה נרגש, ואני עמדתי והשתוממתי. איך זה שהדבר שחשבתי כתקלה מרגיזה, היה הסיבה להצלחת השבת. מה הייתי עושה לולא הייתי שוכח את הכסף? הרי לא הייתי מתקשר בשתיים עשרה וחצי, אלא רק בשעה חמש הייתי שואל מתי האוכל מגיע. זה היה עלול להיות מאוחר מדי, ואיך הייתי מסתדר אז? אני מעדיף לא לחשוב.

מדהים איך שהקב"ה הקדים רפואה למכה. שכחתי את הכסף, וקיבלתי עוגג שבת. (יום חמישי פרשת דברים, לילה, סיפור 6, מסי סיפור 36388. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

חמש שנות תפילה

זכיתי, ובני החתן סיים את הש"ס בחתונה. השמחה היתה גדולה, שמחת הנישואין ושמחת התורה, ומה שהפליא אותי היה הפרט הבא:

הכלה סיפרה, שלפני חמש שנים אחותה התחתנה, והחתן התלמיד חכם סיים את הש"ס בחתונה. האחות הגדולה סיפרה לכלה הטרייה: "תדעי שהתפללתי על כך. אם גם את רוצה שהחתן שלך יסיים את הש"ס בחתונה, תתפללי על זה".

מאותו יום, במשך חמש שנים התפללה הכלה שהחתן שלה יסיים את הש"ס בחתונה, ואכן תפילתה התקבלה!

סיפורי סיפור זה כדי לחזק את בנות ישראל שתתפללנה על זיווגן. שתדענה כי תפילות על החתן העתידי שיצליח בלימודו ובעבודת ה', מתקבלות בשמיים. (יום ראשון שבוע של ר"ה, צהרים, סיפור 1, מסי סיפור 37566. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

ראיון מדהים ומחזק בעקבות המאורעות האחרונים

מאת הר"צ רבי יהודה מנדל שליט"א מלייקוד

וכן יש לשמוח על המצוות שזכינו לקיים היום, על התפילות שהתפללנו, על הטוב שיש לנו.

השמחה הבאה מתוך אמונה וביטחון וקיווי לה', ממתקת את הדינים ומשפיעה הרווחה ואורה, לאלו הנמצאים בצרה.

לשמוח? והרי כלל ישראל נמצאים בצער, וצריך להשתתף בצערם של ישראל?

הבה ונבחן את הדבר לעומקו.

יש חידי סגולה ממש, שמסוגלים להצטער בצער הזולת. זוהי מדרגה גדולה עד למאוד. כל השאר רק שרויים במתח מתוך פחד וחרדה, ומגיעים מתוך הצער הזה לידי עצבות ודיכאון.

על כל אחד לדעת, כי בזה שהוא מתוח הוא אינו פועל כלום!

היצר הרע רוצה להפיל את האדם לעצבות ודיכאון, והוא הרי ערום כנחש. הוא אינו עומד ומרביץ, אלא מטעה את האדם, כשאומר לו שהוא מקיים מצווה גדולה של השתתפות בצער הזולת. על ידי כך האדם נופל לדיכאון המביא אותו לכך שלא יעשה כלום, ולא יוכל - לא ללמוד, לא להתפלל ולא לתפקד.

בכל דבר טוב יש רע וטוב. גם במידת השמחה וגם במידת העצבות, יש יצר הטוב ויש יצר הרע. מתוך הצער אפשר גם לפעול דברים רבים, אך זהו מהלך מסוכן מאוד. יצר לב האדם רע מנעריו. נפשו של האדם נוטה לצער. זהו תעלול מסוכן של היצר הרע, שמטרתו להפיל את האדם.

אינני אומר שאין להצטער ולבכות, וודאי שצריך לומר תהילים בבכיות ובתחנונים, כפי שנרחיב לקמן. אך בכלליות בכל היום, צריך להיות בשמחה.

יש אנשים שלנוכח המצב הם משותקים ונפחדים, וכל מה שאומרים להם לא עוזר. איך אפשר לחזק אותם?

בטרם נדבר אליהם עצמם, אני רוצה לומר משהו לכולם. כל אחד, בעת שהוא מתפלל על אחינו בני ישראל הנמצאים בצרה ובשביה, צריך להתפלל גם על האנשים האלה, שהקב"ה יחזק את רוחם ואת נפשם.

לא רק עתה צריך להתפלל עליהם, אלא בכל עת, כי בתדירות הם נמצאים במצב של שרון לבב. יהיה מה שיהיה, לא צריך לקרות מאורע מיוחד, תמיד הם ימצאו סיבה להצטער ולבכות ולהיות באימה ופחד.

להם עצמם אני אומר, שהצער שלהם הוא קודש קדשים. בזה הם מזככים את נפשם, מזכים את עצמם ואת כל העולם כולו, והם צריכים לשמוח בכך שזכו לכך.

האם יש בידנינו לפעול לעצור את הזוועה?

בוודאי ובוודאי. חז"ל אומרים (יומא פז): "יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו, שנאמר ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו, מהם לא נאמר אלא ממנו". כל יחיד, בכל פעולה קטנה שהוא עושה, הוא מנענע את כל העולמות.

בנובהדרוק היו אומרים, שהתשובה המעולה ביותר היא ההתחזקות בביטחון, ולכן הדבר הראשון הוא לעשות תשובה, ומעתה לחיות באמונה ובביטחון ולהיות בשמחה, כפי שדיברנו.

יש עוד הרבה פעולות שצריך לעשות.

אני לכשעצמי, כשהגיעו אליי השמועות הנוראות, נכנסתי לבית הכנסת והעמדתי בית דין לבטל את הגזירות. וכל אחד יכול לקחת שלושה אנשים כבית דין, שיגורו שתתבטלנה הגזירות.

וכן, בעת צרה הנני נוהג לבקש ברכות מהרבה יהודים, ואני רואה בזה ניסים גלויים.

וכמוכן, להתפלל לה', להתחנן ולהעתיך אליו באמירת פרקי תהילים, ובשיח ותחינה לפניו. ואני מדבר על שיח כדבר איש אל רעהו, לומר לפניו בשפה פשוטה: 'ריבוננו של עולם, הרי היה לנו יום טוב כה נעים ושמוח, ומה אירע כאן לפתע פתאום? הבט וראה, יהודים נאנקים בצער. רחם עליהם! וגם לומר דברי זכות על בני ישראל, 'הבט וראה, יהודים יושבים ולומדים. אבא שבשמיים, אני מכיר היטב את האנשים כאן בעולם, וגם אלו הנראים כרשעים, לא במרד ובמעל הם עושים זאת, אלא היצר מסיתם. הם תינקות שגשבו, וכנהנו וכנהנו, לחפש בחיפוש אחר חיפוש דברי זכות על ישראל. ומי יודע, אולי דווקא דברי הזכות שאתה תאמר, יטו את הכף לטובה.

דבר נוסף: להכניס את עניין הקיווי אל ה' בדבר שבמעשה. אפשר לכתוב על דף את סיפור הדברים, איך שאחד נחטף על ידי ישמעאלים שפלים, ובמשך מספר ימים התענה תחת ידם, ופתאום באה הישועה והשתחרר. אפילו לרדת לפרטים: הילדים יושבים בבית ובוכים, ופתאום הם שומעים משהו דופק. הם פותחים, והאבא נמצא בפתח. הם מתחבקים עימו ובוכים מהתרגשות, מתחילים לרקוד ולשמוח, עושים סעודה ומזמינים את כל השכנים והידידים. כל אחד, שיכתוב כל מיני תרחישי ישועה כיד הדמיון עליו. דבר זה ממשיך ישועות, זוהי סגולה בדוקה ומנוסה.

ובכלל, בכל דבר קטן כגדול שעושים בימים אלו, כשלומדים או נותנים צדקה וכדו', לומר בפה מלא: 'היני עושה זאת לזכות בני ישראל, לזכות הפצועים ולרפואתם, לזכות היושבים בשבי'.

אנו מבקשים ברכה לכלל ישראל...

שהשי"ת יעזור, שלכל עם ישראל תהיה השנה הזאת שנה טובה מאוד ומאושרת, ומעתה יתחיל מצב חדש וטוב, ויתברר שבמה שעברנו עד עתה, כבר התכפר לנו, ויהיה זה חלף כל הצער והייסורים שנגזרו עלינו, ואך טוב וחסד יהיו מעתה ועד עולם.

כלל ישראל נמצא במצור ובמצוק. דם יהודי נשפך כמים, הלב מדועז, מחוץ תשכל חרב - ומחדרים אימה, שמועה רודפת שמועה ואירוע רודף אירוע. קול חרדה שמענו פחד ואין שלום, נהפכו כל פנים לירקון, ומי יודע מה ילד יום.

מה עושים? איך מתנהגים? איך מכילים את כל הכאב??? איך בידנינו לעצור את הזוועה? ובעיקר - מה צריך לעשות בימים אלו? את כל השאלות האלה העברנו למורנו הר"צ רבי יהודה מנדל שליט"א מלייקוד, ובשפתיו מרפא לנפש דואבה, נקודות אור בחושך הגדול, השקפה נכונה ליהודים המתחזקים בביטחון, הדרכה במשעולי האמונה והביטחון, השמחה וההתחזקות, עת צרה היא ליעקב וממנה ייושע.

את השיח המחזק והמעודד במתכונתו המקורית והמורחבת, ניתן לשמוע בקו השגחה פרטית בכל השפות, בהקשת 77 לאחר בחירת השפה.

אנו נמצאים במצב שלא ראינו כמוהו עשרות רבות של שנים. מה אפשר לומר לנו?

אוי, פחד פחדים, נורא, נורא נוראות, הכאב הוא עד אין שיעור. כשיהודי אחד בלבד נמצא בצער, הכאב הוא גדול מאוד, והנה עתה אלפי יהודים עוברים ייסורים נוראים. הכאב הוא עד לב השמיים. מי ייתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה... חללי בת עמי. אין מספיק דמעות לבכות. יהודים יושבים בפחד נורא מאימת החרב, יהודים נאנקים בייסורים מהפרעות, אלפים-אלפים אבלים ודווים בהילקח מהם יקיריהם, מאות נמצאים בצרה ובשביה, וכבר אמרו חז"ל (בי"ב ח): "שבי קשה מכולם". והקב"ה ירחם עליהם ויוציאם מאפילה לאורה ומצרה לרווחה.

איך צריך להביט על כל האירועים הללו?

ביטחון! ביטחון! ביטחון!

זהו הדבר הראשון: אמונה וביטחון.

להאמין באמונה שלמה, שכל מה שנהיה הוא מאת הבורא יתברך שמו. אין כאן מעשה של פורעים צמאי דם שיצאו למסע של רציחות, אלא הבורא יתברך שמו הוא אשר עשה ועושה את כל המעשים. והוא אבינו רוענו, ואנו בנים אהובים לו, בו אנו בוטחים ועליו אנו נשענים, וכל מה שהוא עושה - לטוב בעיני. גם במצב הזה, שנראה כרעה גדולה, צריך לבטוח ולהאמין שיש כאן טובה עצומה. זהו תפקידנו - להחזיר בקרבנו שיש כאן טובה.

אכן, מי שחי רק את העולם הזה, מצבו רע ומר, וקשה לו לראות את הטוב הגנוז בזה. אך אנו יודעים שהעולם הזה דומה לפרודור, והעיקר הוא החיים הנצחיים. יודעים שאין דבר טוב שנשמה לייסורים המזככים את הנפש. הרי בשמות הנמצאות בעולם העליון, היו שמחות לקבל עוד קצת ייסורים. וכל זה הוא תיקון עצום, הן לנו והן לאותם שנפגעו רח"ל. ומי יודע, ייתכן שלולי באה עלינו כל הצרה הזאת, היינו צריכים להצטער על ההפסד שהיה לנו.

חלק נוסף בביטחון הוא "קיווי". לקוות אל ה' ולצפות אליו, לדעת שהנה בעוד רגע נראה רק טוב, טוב גמור, טוב שרואים בעיניים, וכל המצב הרע הזה יחלוף ויעבור.

וגם זאת עלינו לדעת: כל מטרט בואנו לעולם הזה היא לזכות את נפשנו ולטוה את מידותינו. לא הגענו לכאן כדי לאכול ולשתות ולהרוויח כסף. עיקר העיקרים הוא העמידה בניסיונות הבאים עלינו, ועתה זוהי עת ניסיון בביטחון. בעוד כמה ימים, כשהכול יירגע, מי שהתחזק בביטחון בעת הזאת - יראה שקנה לעצמו קניין עולמים. אדם יכול לחיות שישים שנה, והכול במטרה להגיע לרגע זה, שבו הוא יתחזק בביטחון.

הלב קרוע ומורתח, איך אפשר להתחזק?

בתוכחה כתוב (דברים כח, מז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה". ומידה טובה מרובה, בעת פורענות צריך להתחזק בשמחה. מצווה היא להיות שמח ודווקא עכשיו.

זה נשמע אכזרי, לדבר עכשיו דברים כאלו. יהודים נהרגים, אחרים נמצאים במצור ובמצוק, ואנו אומרים לשמוח? העולם אינו יכול לעכל דיבורים כאלו. אך מי שכל חייו הם אמונה וביטחון, יודע שהכול לטובה.

נחום איש גמזו, גם במצב הנוכחי הוא היה עומד ומכריז "גם זו לטובה". והתנא הגדול רבי עקיבא היה יושב ודורש מתוך הדי הפיצוצים ולהבות האש, ומצא מאות סיבות מדוע צריכים להיות עכשיו בשמחה. הרי הוא אמר "כל מה דעביד רחמנא לטב בעידי".

איננו מדבר לקהי הרגש, אלא דווקא למי שיש לו לב בשר, שליבו מרגיש וער, ומתפעל מכל הדברים. דווקא אדם כזה, שהולך נגד הטבע שלו ומתחזק בשמחה, משפיע שמחה וטובה לעולם. מסופר על הרבי מריבניץ צוקויל, שבאו לספר לו על שני יהודים הנמצאים בצרה, וכששמע זאת ישב ושחק.

שאלו אותו מדוע הוא שחק, ואמר, שבשחוק זה הוא ממתיק את הדינים. אמרתי פעם, שהעניין לעשות שבע הקפות בשמחת תורה, לא מוזכר בראשונים עד לימות האריז"ל. ודווקא הוא ז"ל, שבזמנו ירד חושך על הארץ ונתגבר עול הגלות, תיקן זאת. וכן היא ההנהגה המתאימה לנו, שכאשר החושך מתגבר והגלות מתעצמת, דווקא אז צריך להגביר את השמחה.

יש על מה לשמוח, ויש על מה להודות לה'. שוו בנפשכם כמה ריבי רבות אנשים נמצאים בביתם: בריאים ושלמים, והם רובא דרובא של בני ישראל. אכן יש אלפי אנשים השרויים בצרה, אך מול זה יש ריבי רבות שנמצאים בעת בחיי נחת.

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי זאב וולף מקיזעס זצוק"ל תלמיד מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב זצוק"ל נסתלק י"ב חשון (תקמ"ח)

יום הכיפורים בצילו הקדוש של מרן אור שבעת הימים, הבעל שם טוב החברייא קדישא תלמידי הבעל שם טוב נמצאים בבית המדרש, ומתפללים את תפילות יום הכיפורים בקדושה נוראה. לאחר תפילת שחרית נגש פתאום הבעל שם טוב לתלמידו הרבי הקדוש רבי זאב וואלף מקיזעס, ולחש לו באזנו משהו.

במשך כל היום הקדוש, היו השמים זכים, והשמש האירה במלוא אורה. אמנם בעת תפלת נעילה, נתקדו השמים בעבים, וכסויימו תפילת ערבית היה מעונן ולא היה ניתן לקדש את הלבנה. למרות הצער על כך שלא יכלו לקדש את הלבנה, רקדו התלמידים עם רבם כדרכם בקודש במוצאי יום הכיפורים. אחד התלמידים הרגיש לפתע, שרבינו רבי זאב מקיזעס לא משתתף בריקודים, כשהתחיל לתמוה על כך, רמז לו הבעש"ט שישתוק. כעבור זמן מה, התפירו התלמידים הקדושים ושוב לביתם.

כעבור כמה שעות, הגיע פתאום רבינו רבי זאב לבית רבו, והפך על חלונו כשהוא קורא בהתרגשות, רבי, הלבנה זורחת ומאירה, וניתן לקדש את הלבנה. מיד יצא הבעש"ט ותלמידיו לקדש את הלבנה בשמחה רבה ועצומה. לאחר קידוש לבנה יצא הבעש"ט בריקוד מיוחד עם תלמידו הקדוש רבי זאב מקיזעס.

שאר התלמידים ראו ותמהו על כל מה שהתרחש היום. עד שהבעש"ט גילה להם, שבבוקר הודיעו לו מן השמים, שיש עליו קיטרוג גדול, והוא הולך להסתלק בקרוב, ונתנו לו סימן לכך, שבשעת תפלת נעילה יתקדו השמים בעבים, ולא יוכלו לקדש את הלבנה. זה מה שלחש לאחר תפלת שחרית לתלמידו רבי זאב באזניו. רבינו רבי זאב שמע זאת, התאמץ בתפלתו עד שביטל את הגזירה, ואז נתפזרו העננים ורחח הלבנה.

על מי שרתה רוח הקודש מעולם האצילות

ורואים בזה שתי סוגי טעמים הרחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב, למה קשים גרים לישראל, יש דורשים את זה לשבח הגרים, שהם בקיאים במצוות ומדקדקים בהם יותר מכלל ישראל, ויש דורשים את זה לגנאי הגרים, שהם לא בקיאים במצוות, ושעל דם נמצאים כלל ישראל בגלות.

זה מזכיר לנו את דברי רש"י בתחילת פרשת השבוע [פרשת נח (ו, ט) נח איש צדיק תמים היה בדורותיו - יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם, לא היה נחשב לכולם.

נספר סיפור נפלא לבאר דברי רש"י בפרשתו, והטעם שהגרים קשים לישראל. הרבי הקדוש רבי בונים מפרשיסחא זצוק"ל סיפר, שבימי נעוריו, בתקופה שהוא היה סוחר בדאנציג, היה דרכו לנסוע אל הרבי הקדוש החחה מלובלין זצוק"ל לראש השנה, והיה יושב בלובלין במשך כל הימים הטובים, ראש השנה יום הכיפורים וסוכות עד אחרי שבת בראשית.

פעם להגל מסחרו בדאנציג, הוכרח בלית ברירה להישאר בעיר גם בראש השנה ויום הכיפורים. מיד אחרי יום הכיפורים נסע במהירות ללובלין, והיתה מרידות גדולה בלבו, על זה שלא היה אצל רבו בלובלין בימים הנוראים, ועוד מרידות נוספת על מרידותו, על זה שנאלץ להיות בימים קדושים כאלה בדאנציג, מקום בו רוב אנשי המקום הם קלי דעת, ונטולים מן התורה והמצוות.

בבואו לפני רבו הקדוש הרבי מלובלין, הרגיש החחה ברוח קדשו כי נפלה רוחו בקרבו. ויאמר לו, בונים יקירי, תדע ששורה עליך רוח הקודש מעולם האצילות! ואין זה חידוש, דהנה בכל יום ויום מתפשט ויורד מן השמים קדושה לעולם הזה, והקדושה מתחלקת בפשטות ישראל, לכל אחד ואחד כפי מה שהיך עצמו להיות כלי קיבול לקבל אור קדושה בתוכו, ומצא שנשאר לכל אחד רק חלק קטן מהתפשטות הקדושה שיורדת מן השמים.

אולם אתה שהיית בדאנציג בין החופשיים, לא היה שם מי שיזכה לקדושה היורדת לשם מן השמים, וכל התפשטות הקדושה שבאה מן השמים נכנסה בך, ונתעלית בהרבה דרגות דקדושה, ולכן שורה עליך רוח הקודש מעולם האצילות.

על פי סיפור זה הסביר תלמידו הרבי הקדוש מראדזימין זצוק"ל את דברי רש"י, למה יש דורשין את נח לגנאי, שרק בדורותיו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם. כי רק בדורו של נח, שהוא היה הצדיק היחיד בין דור שכולם רשעים, לכן כל הקדושה שירדה מן השמים נכנסה רק בו, וממילא היה נח גדול בקדושה כמו אברהם אבינו. מה שאין כך אילו היה בדורו של אברהם הצדיק, היה אברהם אבינו לוקח צ"ח חלקים מן הקדושה, ובפרט שהיה עמו גם הגרים אשר עשה בחורן, שגם הם היו כלי קיבול לקדושה, ממילא לא היה נח נחשב אז לכולם, כי היה מקבל רק חלק קטן מהקדושה.

על פי זה מובן למה קשים גרים לישראל כספחת, כי היות שהם בקיאים ומדקדקים במצוות, הם מקבלים הרבה מהקדושה היורדת מן השמים, ולכן הם קשים לישראל, כי בגללם נחסר לכלל ישראל, חלק גדול מהקדושה שהיו מקבלים עד עתה.

יומא טבא לרבנן - סיום חצי הש"ס

השבוע ביום ז' חשון, חל יומא דהילולא של הרבי שלנו, הרבי של כלל ישראל, ראש ישיבת חכמי לובלין, מייסד לימוד הדף היומי, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל. וכך אמר הרבי בכנסיה הגדולה לפני מאה שנה, שלימוד הדף היומי יגרום לאחדות בכלל ישראל, נוסע אדם מארצות הברית לאירופה, מאירופה לארץ ישראל, מה יחבר ביניהם כשיכנסו לבית הכנסת, הדף היומי של אותו יום.

לפני כחודש [ז' תשרי] היה לנו יום חג, יומא טבא לרבנן, זכינו ללמוד את הדף היומי של קידושין דף לט, ובזה לסיים את חצי הש"ס מהמחזור הנוכחי. יש בש"ס אלפים שבע מאות אחד עשרה (2,711) דפים, ביום זה זכינו בסייעתא דשמיא ללמוד את דף אלף שלש מאות חמשים ושש (1,356), ובסייעתא דשמיא בעוד אלף שלש מאות חמשים ושש דף נזכה בסייעתא דשמיא לסיים את כל הש"ס כולו, אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו.

באותו דף למדנו את המשנה בפאה (פ"א מ"א) שאנו אומרים כל בוקר לפני התפילה, ותלמוד תורה כנגד כולם. חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, ותלמוד תורה, כשיהי' לומד דף היומי - כנגד כולם, ער קען רעך מית יעך אִינעם אין לערנען - הוא יכול לדבר בלימוד עם כולם, עם כל יהודי בכל העולם כולו, למה, כי בכל העולם לומדים את אותו דף היומי. לא שאחד לומד ברא קמא, השני לומד בבא מציעא, השלישי בבא בתרא, והרביעי חגיגה, רק כולם לומדים אותו דף.

וכמה מתאים להזכיר את הירושלמי בפאה בתחילת המסכתא (פ"א ה"א) על מה שהזכרנו מקודם, ותלמוד תורה כנגד כולם, רבי ברכיה ורבי חייא דכפר דחומין, חד אמר, אפילו כל העולם כולו אינו שווה לדבר אחד של תורה, וחד אמר, אפילו כל מצוותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מן התורה.

כשאנחנו זוכים, לא רק לדבר אחד מן התורה, רק ללמוד כל יום דף שלם, אין מאושר יותר מאיתנו, אין סיפוק יותר גדול. כשאנחנו מסתכלים אחורה ורואים, אה, רק עכשיו התחלנו את הדף היומי, והנה אנחנו כבר אוחזים בחצי הש"ס!!! שנוכה לסיים את כל הש"ס ולהתחיל מחדש, הפך בה והפך בה בתורה הקדושה, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף לט, ו' תשרי תשפ"ד)

הטעם שהגרים קשים לישראל והטעם שיש דורשים את נח לגנאי

בדף היומי שלנו (קידושין ע:): כתוב, אמר רבי חלבו, קשים גרים לישראל כספחת. והתוספות מביא כמה פירושים למה הגרים קשים לישראל כספחת, רש"י פירש, לפי שהגרים אינם בקיאים במצוות ומביאים פורענות, ועוד שמלמדים את ישראל ממעשיהם. ויש מפרשים, לפי שעל ידי הגרים ישראל בגלות. והרב רבי אברהם גר פירש, לפי שהגרים בקיאים במצוות ומדקדקין בהם, קשים הם לישראל כספחת, דמתוך כן הקדוש ברוך הוא מזכיר עונותיהם של ישראל כשאין עושיין רצונו.

יכול
לדבר
בלימוד
עם כולם

בורא עולם האיר לי הבוקר ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, ווארט בדרש, שאולי זה גם קרוב לפשט. אנהנו לומדים היום לשון בך היומי (קידושין ט): **הן הן הדברים הנקנים באמירה**. מורי ורבותי, אנהנו יכולים לקנות נצינים נצחיים לדורי דורות, **באמירה**, על ידי שאומרים גוט וואָרט – מילה טובה לשני. כבר סיפרתי בעבר, כשהייתי בחור בישיבה קטנה, קיימתי היו גולה למקום תורה, גרתי בבני ברק והלכתי ללמוד בישיבה קטנה בירושלים עיר הקודש. יום אחד לא חשתי בטוב ונגשתי לקופת חולים, אני לא יכול לשכוח, זה היה ברחוב חגי – קופת חולים לאומית. כשאני נכנס לקופת חולים, פגש בי יהודי קשיש, כבר היה נראה בן שבעים, שמונים, הוא לא ראה אותי מעולם, ולא שמע אותי מעולם, היהודי אומר לי, יש לי שאלה עוצמתית! נו, נשמע מה יש ליהודי הזה שאני לא מכיר, לומר ולהקשות, הוא אומר לי כך, "מה לירא אלקים בבית הרופא?". אני בחור בן ארבע עשרה, הוא לא ראה אותי מעולם, ולא שמע אותי מעולם, אך הוא החליט שאני ירא אלקים, אז הוא שואל אותי, מה אני עושה פה בקופת חולים. מורי ורבותי, בגיל ההתבגרות, כמה עוצמה נתן לי המשפט הזה, ומי יודע כמה תורה יצר המשפט החיובי הזה. **הן הן הדברים הנקנים באמירה**, אפשר לקנות קנין נצחי בבחור, בילד, באבדך, **באמירה**, לא צריכים להוציא כסף מהכיס, לא צריכים להתאמץ, רק צריכים להגיד גוט וואָרט – מילה טובה. אתמול בלילה הייתי בבר מצוה באשדוד, בעל הקייטרינג הסתובב בשולחנות לראות מה חסר, מה צריך להוסיף. אמרתי לו גוט וואָרט על ההערינג, שזה משהו מיוחד. איזה פנים מחויכות ראיתי על הבן אדם באותו שני. מורי ורבותי, יום יום יש לנו לשמח את הבריות בגוט וואָרט, ובזכות זה נזכה במדה כנגד מדה, שבורא עולם ישמח אותנו. (מתוך הפתיחה לשיעור – קידושין דף ט, ה' אלול תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזענבורג שליט"א

במדרש רבה (במדבר ג, א) מובא, צדיקים יש להם תאוה, מה תאוותם, הקדוש ברוך הוא. היה שווה לבוא מקצה העולם, לראות כזה מעמד אדיר לכבודה של תורה. צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל, רבא דעמיה, עמוד האש שהולך לפני המחנה, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מצאנז קלויזענבורג שליט"א, הגיע לארץ ישראל לירושלים עיר הקודש. אתמול ("א אלול") היה מעמד קבלת פנים, ברשות גדולי ישראל שליט"א. די לראות את פניו הקדושים של הרבי שליט"א להתמלא ביראת שמים. עיני ראו ולא זר, מה היה לפני שהרבי פתח את פיו בדברי תורה, הגביא המסור והחביב, ידידי רבות בשנים רבי ישראל יוסף פרעוריא שליט"א, הביא לרבי עוגה מכובדת, גביע ויין, אך הרבי לא רצה לטעום מזה. כשהרבי נכנס למעמד ראו את ההתרגשות על פניו, אך זה היה בבחינה של התכנסות, אבל כשהגיעו עשרות הספרים בכל התורה כולה, על השולחן של הרבי שליט"א, וכשהרבי דיבר דברים חוצב להבות אש, זה היה בחינה של "מתלהטים אחריה" כלשון קדשו של מרן האור החיים הקדוש בפרשת השבוע [פרשת כי תבא] על הפסוק (דברים כו, יא) ושמתח בכל הטוב. הרבי פותח בשבח של ארץ הקודש, בשבח של ירושלים עיר הקודש, עיר מלאה חכמים וסופרים, הרבי מדבר, שהיפוי של ירושלים זה הכנה לגאולה שלימה, על בתשרי עתידין להיגאל. כשהרבי מזכיר את אביו הקדוש – דָּעַר הַיִּלְיָעֵר טאַטע, פניו משתנים. הרבי מספר כמה אביו זצוק"ל שיבח את בני עדות המזרח, שכבר אומרים סליחות מתחילת חודש אלול. הרבי זועק מנהמת לבו הטהור, עד כמה כל יהודי צריך לשמוח על זה שהוא יהודי, על זה שכל יהודי חלק אלוה ממעל ממש. על עצבות שזה לא עליכם מביא רחמנא ליצלן לכל העבירות, על לבלתי ידח ממנו נדח.

בשעה הארוכה שהרבי דיבר תורה, התבוננתי וחשבתי לעצמי פשט בגמרא (מו"ק ז, ז), אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו, וְעוֹן דָּעַר רָבִי רָעֵדָט תוֹרָה – כשהרבי מדבר דברי תורה, מקבלים שתי מתנות, המתנה הראשונה זה הדברי תורה, והמתנה השנייה, זה לראות בדורינו צדיק שהוא לא רעב ללחם ולא צמא למים, מסגף את גופו יומם ולילה, און פֿלאַקעֶרְט אין די לֵעֲטִיגֶע תוֹרָה – ובעוד בתורה הקדושה, באיזה אש הרבי מדבר דברי תורה. זה החזיר אותי לימי הילדות, כשזכיתי לשמוע פעם אחת ויחידה, שיעור חומש רש"י מאביו הקדוש זצוק"ל.

רבות בשנים הרבי לא היה בארץ ישראל. חשבתי אתמול בדרך חזור הביתה, שהרבי שליט"א הוא הקמיע של אמריקה, בתוך עולם של שפע, של גשמיות, חי צדיק שדי לו בקב חרובים משבת לשבת.

זכיתי במתנת חנם, לגשת לרבי אחרי המעמד, להעניק לרבי את הספר החדש "מתיקות הדף היומי". הרבי זכר אותי, שהייתי בקדש פנימה לפני עשרות שנים אצל הרבי שליט"א בנתניה, ולפני שמונה עשרה שנה אצל הרבי בביתו בבורו פארק שבארה"ב. סיפרתי לרבי, שבספר מתיקות הדף היומי אני מספר סיפור מהרבי, הרבי ישר עובר לעשייתן ידע להגיד לי, שזה כנראה סיפור מהברית אצלו, והרבי אומר לי בבדיחותא, שהוא לא זוכר את זה...

בקשתי ברכה אישית לקושי מסויים, כרחם אב על בנים, באיזה התרגשות הרבי מברך, לא לפני שהרבי אומר לי, שאני יהיה בקשר מחוץ בבוקר עם הגבאי. הרבי מברך להמשך הרבצת התורה. הרבי אומר לי, שכל יהודי שלומד תורה בזכות השיעורים והגלינות, הוא בבחינת בן, כל המלמד את בן חבריו תורה כאילו ילדו.

איך שסיימתי להתברך, הגיע הוד כבוד קדושת מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א, זה היה מרגש לראות, איך הרבי מתיישב חזרה במקום, והצדיקים מדברים ממושכות דברי תורה, בבחינת צדיקים יושבים ועטרתיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. רבונו של עולם, שנזכה ויהי חלקנו עמהם.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו מתוך בריות גופא, ושהרבי כבר לא יצטרך לחזור הביתה לארה"ב, שנזכה כבר בימים אלו להקיצו ורננו שוכני עפר, ושהרבי שליט"א ילווה אותנו כבר היום לקבל פני משיח צדקנו, אמן. טוב עין הוא יבורך, ישר כח לידידי ורעי, חבר הנהלת מוסדות צאנז קלויזענבורג בארץ הקודש, הרב אברהם יואל לידר שליט"א, על הארת פנים והסיוע במתיקות.

(מתוך הפתיחה לשיעור – קידושין דף ט, י"ב אלול תשפ"ג)

מאוצרות הפרשה

ויבא נח וכו' מפני מי המבול (ז, ט), ופירש"י, אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים. ויש להבין, הלא רש"י ז"ל פירש בתחילת הפרשה, שיש דורשין את נח לשבח שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ואיך ידרשו פסוק זה **מפני מי המבול**, איך יתכן לומר על איש צדיק תמים שהיה מקטני אמנה.

ונראה שחס ושלום לומר שלא האמין שיבא המבול, הלוא עסק בתיבה ק"כ שנה, רק הנה ידוע (מו"ק טז): שהקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטל, והנה נח הצדיק לא רצה שירד מבול, אלא שלא היה מאמין בעצמו שהוא צדיק ויכול לבטל, וכיון שלא היה לו אמונה בעצמו שיכול לבטל, באמת לא היה יכול לבטל עבור זה.

וזהו מה שפירש"י, **אף נח**, שאמר לו השם יתברך בעצמו, כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, **מקטני אמנה היה** – על עצמו שהוא צדיק, וזהו **מאמין ואינו מאמין**, מאמין שיבא המבול, ולא היה מאמין שהוא צדיק ויכול לבטל הגזירה שלא ירד מבול. ולכן לא היה נכנס לתיבה, כי היה מחשב שמה הוא צדיק ועיכב המבול שלא ירד, ולכן לא נכנס (אורח לחיים – זלאטשוב פרשת נח)

נקודה למחשבה:

ויחי תרח וגו' ויולד את אברם וגו' ואלה תולדות תרח (יא, כו-כו). קשה, הרי כבר כתיב **ויחי תרח**, ולמה חזר ואמר **ואלה תולדות תרח**. ויש לומר, דהנה המתגייר הוא כקטן שנולד, לכן לאחר שאמר **ויולד את אברם**, שעל ידו עשה תרח תשובה ונתגייר, חזר ואמר **ואלה תולדות תרח**, כי נעשה כמו קטן שנולד. (החווה מלובלין)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פְּנֵי נִי קִדְשׁ

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפוראר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

חודש מרחשוון

פרנס החודש

ידינו החשוב הרה"ח ר' ברוך משה מושקוביץ שליט"א אב"י בעיר לאנדאן - להג'ל שמחת נישואי בנו החתן כבר חיים שמעון נ"י כמז"ט ובשעט"מ

א ווארט אויף די פרשה

שכניסתו לתיבה היתה "ככל אשר צוהו ה'" מחמת ציווי השי"ת, ולאחר מכן נאמר שנכנס לתיבה "מפני מי המבול".

ונראה לפרש, שהתורה העידה על נח שהיה "איש צדיק תמים" (שם ו, ט), והיה חי עם הרבנו-של-עולם בקביעות, ובוודאי לאחר שאמר לו הקב"ה "בא אל התיבה" (שם ז, א), היה מוכן ומזומן תיכף לקיים ציווי בוראו, אולם, בני-משפחתו לא היו במדרגה זו, ולכן מחמת ציווי השי"ת גרידא לא היו מוכנים ומזומנים להכנס אל התיבה, ורק לאחר שראו את המבול בפועל נאלצו להכנס "מפני מי המבול".

עתה מובן להפליא סדר הכתובים, כי תיכף לאחר הציווי היה נח מוכן ומזומן להכנס לתיבה "כאשר צוהו ה'", אולם, בני-ביתו לא רצו להכנס, ולכן הוכרח להשאר בחוץ כדי לדבר על לבם להנצל יחד עמו על מנת לחדש את הבריאה לאחר המבול, ורק לאחר ש"המבול היה מים על הארץ", אז נכנסו כולם אל התיבה "מפני מי המבול".

ואילו לאחר השהות בתיבה כבר שמעו כולם בקול נח, ולא יצאו מן התיבה כמו שבאו - מפני הפסקת מי המבול, אלא, יצאו מחמת ציווי ה', ולכן מצינו שרק לאחר הציווי "צא מן התיבה" (שם ח, טו) יצאו כולם מן התיבה.

ומכאן לימוד ומוסר-השכל, דלא מיבעיא מצוות שאין בהם הנאה - יש לקיימם מחמת ציווי הבורא, אלא גם מצוות שיש בהם הנאה גופנית, אין לקיימם מחמת ההנאה שבהם, אלא מחמת ציווי הבורא, וכמו שכניסתו ויציאתו של נח לא היו מחמת הנאת ותועלת עצמו אלא מחמת שכך "צוהו ה'".

(סעודה א' תשס)

המתקת דינים וגבורות - על ידי שירות ותשבחות

וידבר אלקים אל נח לאמר. צא מן התיבה וגו' (בראשית ח, טו-טז). ובמדרש (ב"ר לז, א) מביא על כך את הכתוב (תהלים קמב, ח): "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך" וגו'.

בתקופת המבול היתה מדת הדין מתוחה על פני תבל (כפי שאנו רואים שבמשך תקופה זו נזכר בתורה השם אלהים ולא השם הוי"ה, הן בפסוק שלפנינו, והן לעיל מינה בפסוק א), ונח רצה למצוא דרך לפעול להמתק הדינים.

לאחר התבוננות מצא נח הצדיק עצה, להודות ולשבח להקב"ה, כאשר על ידי הודאה זו יתמתקו הדינים והגבורות, וכפירוש הרבי ר' זושא ז"ע בפסוק (תהלים קו, ב) "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו", ופירש "ימלל" מלשון מלילות, שכאשר האדם משמיע תהלות ה', אזי יש בכך סגולה למלל ולשבח גבורות.

ברם, בעודו בתיבה לא היה נח יכול לומר שירות ותשבחות להקב"ה, כי כשאדם שרוי במסגר קשה לו להודות ולהלל, ולכן ביקש מהקב"ה: "הוציאה ממסגר נפשי" כדי שיהא בכוחי "להודות את שמך" לאחר שאצא, ועל ידי ההודאה יומתקו הדינים.

והקב"ה בעל הרחמים כבר צירף לו באותה שעה את ההודאה העתידה להיאמר על ידו (כאשר יצא מן התיבה), וגלל כן זכה לפעול תיכף המתקת דינים, כאשר מכוחה של המתקת זו זכה להיחלץ מן התיבה.

בכך נפתח פתח לצדיקים שבכל דור ודור, שכאשר בני-ישראל יהיו שרויים בצרה, ולא יהא ניתן להמתק הצרה על ידי תהלות ה' - מחמת המצב הקשה, יתפללו הם להקב"ה על בני-ישראל שיוכלו לצאת "ממסגר" כדי "להודות את שמך", ובכך תפלה זו תיחשב להם ההודאה - שתיאמר בעתיד - כאילו כבר נאמרה עכשיו להמתק את הדינים ולהושיע את בני ישראל מצרתם.

(סעודה ג' תשמב)

נח נדרש לגנאי - על שהיה צריך סעד לתמכו למרות שלא עסק בהעלאת בני-דורו

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח (בראשית ו, ט). ופירש רש"י: "בדורותיו" - ויש דורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום. 'את האלקים התהלך נח' - נח היה צריך סעד לתמכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו".

לשון רש"י "נח היה צריך סעד לתמכו" מוכיח שנח מצד עצמו היו לו נפילות וירידות מסוימות שבגללן היה צריך 'סעד' לרוממו, ולכאורה תמוה לפי זה, שהיה גם אברהם היה "צריך סעד לתמכו", כי גם אצלו היו נפילות מסוימות, וכמו שמצינו ששאל לעצמו את השאלה "תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג?!?" (ב"ר לט, א), והקב"ה היה צריך לתמכו ולומר לו "אני הוא בעל העולם".

ונראה ליישב הענין באופן נפלא, עפ"י הידוע מספרן של צדיקים, שנח אמנם היה צדיק תמים, אך לא עסק בקירוב בני-דורו, וכמשמעות הפשוטה של לשון הפסוק "את האלקים התהלך נח", שנח הצדיק היה דבוק רק בקונו, ולא היה מעורב בין הבריות כלל.

והנה, "כ"ק מרן מהרי"ד ז"ע היה רגיל לאמר בשם הבעש"ט ה'ק' ותלמידיו, שלפעמים גם צדיק תמים נופל ממדרגתו וצריך סיוע ותמיכה להתעלות מנפילתו, והסיבה לכך אינה מצד עצמו, כי מצד עצמו הוא בתכלית השלימות, אלא, הסיבה היא מצד בני-דורו, כי בכדי להעלותם ולרוממם הוא מוכרח לירד קצת ממדרגתו כדי להתקרב אליהם במדת מה.

ברם, טעם זה שייך רק אצל צדיק העוסק בהעלאת בני-דורו, ואילו אצל צדיק שאינו עוסק במלאכה זו לא שייך לומר טעם זה, ולדידיה, הנפילות אינן מחמת העלאת בני-דורו אלא מחמת חסרונו-שלו בעצמו.

זה היה החילוק בין נח לאברהם, כי אמנם גם אברהם היה צריך סעד מלעילא שיגלה לו "אני הוא בעל העולם", אבל הסיבה לכך לא היתה מחמת חסרונו-שלו, אלא לצורך העלאת בני-דורו, כי בדורו היה נפוץ מאד חטא עבודה זרה וכפירה, ולצורך העלאתם היה מוכרח לירד ממדרגתו ולהגיע למצב שישאל כמסתפק "תאמר שהעולם הזה בלי מנהיג?!", כדי שכאשר יתעלה מירידה זו, יוכל להעלות עמו אנשים-תועים נוספים.

מה שאין כן נח היה מתייחד עם קונו, ולא היה עוסק בהעלאת בני-דורו, ולדידיה, בהכרח הסעד לתמכו היה מחמת חסרונו-שלו בעצמו, ולא מחמת העלאת בני-דורו.

הוא אשר דבר הכתוב: "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו" דייקא, ולא בדורו של אברהם (לפי ה"ש דורשים לגנאי), ומפרש הכתוב הטעם לכך, כי "את האלקים התהלך נח" - הוא היה מתייחד בינו לבין קונו (כפירוש הראשון ה"ג), ובכל זאת היה צריך סעד לתמכו (כפירוש השני), ומוכח מזה, שהחסרון שלו היה מחמת עצמו ולא מחמת העלאת בני-דורו, ולכן הוא נדרש לגנאי כלפי אברהם שמצד עצמו "היה מתחזק ומהלך בצדקו" בתכלית השלימות (וכל ה"סעד לתמכו" שמצינו אצלו היה רק מחמת העלאת בני-דורו).

(סעודה ג' תשס)

נח נכנס לתיבה ויצא מן התיבה - רק מחמת ציווי השי"ת

ויעש נח ככל אשר צוהו ה'. ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ. ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התיבה מפני מי המבול" (בראשית ז, ה-ז). ופירש רש"י: "ויעש נח - זה ביאתו לתיבה".

סדר הפסוקים תמוה וצריך ביאור: א. בתחלה נאמר שנח נכנס לתיבה ("ויעש נח - זה ביאתו לתיבה"), ולאחר מכן נכפל שוב ובני-משפחתו נכנסו אל התיבה. ב. בתחלה נאמר

אמירה נעימה

על פרשת השבוע

כי יצר לב האדם רע מנעריו (בראשית ח, כא).

הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע היתה דרכו להתווכח עם הכמרים ולגלות להם את איולות דרכם. באחד הוויכוחים דנו האם שייך הדבר לשנות את טבעם ותכונתם של בעלי-חיים או לא. הכומר טען שבעל-חי יכול להשתנות כמו בן-אדם, ואילו רבי יהונתן טען, שחיה נשאת חיה, ואי-אפשר לחנך אותה להשתנות. הכומר רצה להוכיח לרבי יונתן את צדקת דבריו, ולכן אימץ לעצמו חתול, ואילץ אותו במשך זמן רב כדי ללמדו נימוסי אנושיות.

לאחר שעלה הדבר בידו, הזמין את ידידיו וחבריו לסעודה גדולה, ויחד עמם הזמין גם את רבי יהונתן לסעודה, כדי להוכיח לו לעין-כל את צדקת דבריו באותו יוכוח, כאשר יראה בעליל שה'מלצר' בסעודה יהיה לא אחר מאשר החתול בכבודו ובעצמו.

רבי יהונתן הכין את עצמו מראש, והביא עמו קופסת טבק ובתוכה הטמין עכבר קטן, והגיע לסעודה. כאשר חילק החתול את האוכל, פתח רבי יהונתן את הקופסא, ומתוכה יצא העכבר. ויהי כאשר ראה החתול את העכבר, השמיט את מגש האוכל שהיה בידו, והכוסות נשברו, והמאכלים התפזרו וטינפו את כולם, והחתול רץ בפראותו כדי ללכוד את העכבר ולאכלו.

המחזה נראה לעין כל, ופני הכומר חפו, כי תחת אשר יתגלה צדקו לעין-כל התגלה קלונו לעין-כל. עפ"י סיפור זה ביאר **האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור ז"ע** את הפסוק שלפנינו: "כי יצר לב האדם רע מנעריו", כי יצר הרע משול לחתול ה"ל, וגם כאשר תלמד אותו נימוסין, ותרגיל את נפשך הבהמית להתנער מתאוות וכדו', עם זאת, בבוא התאוה לידך, יכול להיות שהיצר-הרע יחזור להיות אותו יצר-הרע יעזוב הכל וירוך אחר התאוה.

לכן גם לאחר שהאדם מרגיל את עצמו לטוב, עדיין הוא זקוק לעזר-אלוקי ולכח סגולי מיוחד, כדי שבבוא התאוה לידו יוכל לכופף את יצרו ולהתגבר עליה.

(קידושא רבה תשסה)

סיפורי קודש

על פרשת השבוע

וישת מן היין וישכר וגו' (בראשית ט, כא).

הרה"צ ר' יצחק רובין מיאברוב זצ"ל היה רגיל לומר בשם הרה"ק ר' דוד מדינוב ז"ע בשם **רבינו הרמב"ם ז"ע**:

לעולם לא ישתה אדם י"ש בפני-עצמו, אלא תמיד יצרף עם המשקה איזה דבר מאכל, וישתה את המשקה יחד עם המאכל, ואם אין לו דבר מאכל, יוריד כפתור מבגדו ויכסוס אותו בשעת שתיית הי"ש, ובגמר השתיה יוציאנו מפיו.

(ערב ראש חודש תמוז תשסד)

כשהגיע הרה"צ ר' יצחק מיאברוב זצ"ל לפרקו, נלקח לחתן אצל הרה"ק ר' מנשה מאירלוס זצ"ל אב"ד דובעצק (חתן הרה"ק ר' יחיאל מקריליוויץ זצ"ל, חתן כ"ק מרן מהר"י ז"ע).

באחת השבתות קודם נישואיו הגיע יחד עם אביו הרה"צ ר' אלימלך מיאברוב זצ"ל לשבות בבעלזא בצל ש"ב כ"ק מרן מהר"י ז"ע ונתכבד בעלייה לתורה. כאשר נגיש לברך על התורה קרא לו כ"ק מרן ז"ע ואמר לו: "עד עתה היית נכדו של זקני (כ"ק מרן מהר"ש ז"ע), מעתה אתה עומד להיות גם נכדו של אבי (כ"ק מרן מהר"י ז"ע), און פון היינט דארפסטו זיך גאר אנדערש פירן" (ואתה צריך להתנהג באופן אחר למרן)... הדברים הרעידו את לבבו והוא פרץ בבכי מר.

באותה תקופה אמר לו כ"ק מרן ז"ע דברי הדרכה נוספים, ובתוכם אמר לו:

"היות והנך עומד להתחתן בגלילות ראפשיץ, ותתגורר בין חסידי ראפשיץ הרגילים לשתות הרבה יין-שרף, ובפרט כשמתאספים אצלם החסידים במסיבה של מצוה הם נוהגים לשתות משקה המשכר, ובכך עליך לדעת, שזקננו ז"ל (כ"ק מרן מהר"ש ז"ע) אמר, **שמי שרוצה להרגיש טעם בעבודת ה' לא ישתה בבוקרו של יום משקה המשכר**, 'א גלעזל משקה אינדערפרי שאדט צו עבודת השם אויף א גאנצן טאג' (שתיית י"ש בבוקר מויקה לעבודת הבורא של כל היום), כי על ידו מאבדים את הטעם בעבודת השם. וכ"ק אבי ז"ל (מרן מהר"י ז"ע) התבטא ואמר, שמי שרגיל לשתות הרבה יין-שרף, הרי כששותה את הכוס השני כבר שכח ששתה את הכוס הראשון. על כן השמר לך ותהיה זהיר מאוד לבל לשתות שום משקה המשכר. ואף גם 'פארטע-ביער' (שכר חוק, שהיה נהוג לשתות בגלילות ההם בסעודת מלה מלכה) אל תשתה. ואל תתבייש מכך שכולם ישתו ואתה נמנע מזה, ואם ישאלוך מדוע אינך שותה, תאמר להם שאני ציוויתך להימנע משתיית המשקאות הללו."

אביו רבי אלימלך שמע את ההדרכה יוצאת מפי הקודש, והחליט גם הוא להיגמל משתיית י"ש, למרות שהיה רגיל בכך מקדמת דנא (מחמת היותו מנוע בית ראפשיץ), ולמרות שהיה זקוק לכך כדי לגרוור את תאוות המאכל (כי בלי זה נפסדו ממנו התיאבון לאכול, וכמעט שלא אכל מזה ולא הוזהר).

(סעודה ב' פ' האיוני תשסד)

סיפורי קודש

על הרה"ק ר' ישראל מרוזין ז"ע - ג' מרחשוון

פעם בימי הסליחות היה ציבור גדול בבית מדרשו של הרה"ק **מרוזין ז"ע**, והמתינו זמן רב לכניסת הרבי לאמירת הסליחות. עברו שעה ושעתיים והרבי לא נכנס.

החסידים לא העזו להכנס אל הקודש כדי לבדוק פשר הדבר, אולם, לאחר זמן ממושך עלה בנו על חלון החדר במחוץ, ונדהם לראות את אביו הקדוש שוכב על הקרקע בפישוט ידים ורגלים וגוועה בבכי.

כשהבחין הרבי בבנו, נעמד על רגליו ואמר לו: "החילותי להתכונן לאמירת הסליחות, וכאשר התבוננתי בתיבות התפילה: **לך ה' הצדקה ולנו בושפת הפנים**, ושמתני על לבי מי הוא ה'לך' ומי הם ה'לנו', נשבר לבי בקרבי, וחשבתי לעצמי: 'ווי-אזוי קען איך מעך שטעלן דאווענען?!', ומחמת סיבה זו לא יכולתי להכנס לאמירת הסליחות מרוב בושה וכלימה..."

(שיחת קודש - אלול תשכט)

פעם הגיע יהודי סוחר נגיד לבית-מדרשו של הרה"ק **התולדות יעקב יוסף ז"ע** וראהו מתעטף בתפלתו בטלית ישנה, והלך תיכף ומיד לקנות לו טלית חדשה. כאשר הביא את הטלית החדשה לבעל ה"תולדות" הוקירו על כך, והעניק לו במתנה את טליתו הישנה.

כאשר קרבו ימיו של הסוחר למות, ביקש מבנו שלאחר פטירתו יקברוהו בטלית זו. לאחר הפטירה חשב הבן לעצמו: "אם הטלית כל-כך יקרה מדוע אכניס אותה לאדמה?! עדיף שאשאיר אותה לעצמי..." ואכן, קברו את אביו בטלית אחרת, והטלית המיוחסת נשארה אצל הבן. לאחר כמה ימים הגיע האב לבנו בחלום הלילה ואמר לו: "אני מזמינך לבית-דין של מעלה על שהפרת את צוואתי ולא קברת אותי בתוך טליתו של בעל ה'תולדות'". הוא התחיל להתחנן על נפשו שהוא עדיין אדם צעיר, ועוללים תלויים בו, אולם, האב לא רצה לשמוע מאומה.

לאחר כמה ימים הגיע אליו אביו שוב בחלום הלילה ואמר לו:

"תדע לך שכבר עמדתי בפני בית-דין של מעלה, ודנו אם להעלותך למעלה למשפט בגין הטלית, ולאחר דין-ודברים הגיע אברך צעיר וטען עלי בפני הבית-דין: 'יהודי זה מזיק לאלפי אלפים תפילות של בני-ישראל במשך הדורות, כי בני-ישראל מבקשים 'רחמנו כרחם אב על בנים', ואילו הוא מוכיח בהתנהגותו שהאב אינו מרחם על בנו, והוא רוצה להמית את בנו, ולהותיר את עולליו יתומים ללא אב'. כששמעתי את דבריו אמרתי לדיינים שאני מוותר לך".

כששאל הבן מי הוא האברך שהציל אותו, ענה האב: "זהו אחד הצדיקים שעודנו בחיים חיתונו", ותיאר לו את מראוהו.

נסע הבן להיכלי הצדיקים כדי לראות מי הוא הצדיק שהציל אותו, וכאשר נכנס להיכלו של הרה"ק **מרוזין ז"ע** התעלף לאלתר. לאחר שהקיצוהו מעלפנו אמר: "זהו הצדיק שהציל אותי ממות".

(סעודה ב' תשסה)

לאחר פטירת הרה"ק ר' **אורי מסטרעליסק ז"ע** היו חסידים שהגיעו להסתופף בצל הרה"ק **מרוזין ז"ע**. בסטרעליסק נהגו להתפלל בקולי-קולות כמו בקארלין (הסטרעליסקער היה תלמיד מובהק של הרה"ק ר' שלמה מקארלין ז"ע), וגם חסידים אלו בהגיעם לרוזין התפללו כדרכם בקול רעש גדול.

לאחר התפילה שאל אותם הרה"ק מרוזין ז"ע: "האם ניסיתם פעם לדבר עם הקב"ה בטוב - ללא צעקות?!..."

ונתכוין לאמר להם, שאפשר לדבר עמו יתברך בטוב (בקול מתון), ולא דווקא בקול צווחה.

(שיחת קודש - סיון תשסו)

מדי זה נובע ע"י ידידו הרה"ק ר' יצחק אייזיק פרינע שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד הנפלא התפורסם ובלו נכתב את קודש בעלמא ר' אלכסנדר כ"ר אברהם צבי ז"ל פרינע

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או ירסמו ובריו
אני אטיב עממה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עממה
לטוב להם כל הימים

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון
רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ויעניכם תראנה בני
ובני בני כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שילמיץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים א"ח ח"ב עמוד
רמ"ה, מלך ביפו פרק מ"ב).

מלוצי יוד עשר

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה חי', ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרענגה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעייטו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הולמדו בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

אתון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטום עלה השמימה
הבטיח כל מי שיסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

כי מלאה הארץ חמס מפניהם. יש לדקדק מהו לשון הכתוב 'כי מלאה הארץ חמס', דהיה ראוי לומר 'קץ כל בשר וגו' כי הם גוזלים וחומסים'. ויש לתרץ לפי מה שאמרו (ב"ק קט). וברמב"ם הלכות גניבה פ"ו ה"א) שאסור ליהנות מן הגזלן, וכן אם רוב אותו הדבר גנוב, אסור ליקח אותו ממנו. והנה בני אותו הדור היו כולם גנבים וחמסנים וכל ממונם היו בחזקת גזול, נמצא שהיה אסור לקנות מהם שום דבר, ואם כן אין אפשרות של מחיה במקום כזה, שהרי אי אפשר לקנות או ליהנות בשום דבר מן הגזלן ומחפציו הגזולים, והאיך יקנו אוכל או שאר כל דבר הנצרך לחיותם. וזה שאמר הקב"ה 'קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס', היינו שכל מה שיש בארץ הכל גנוב וגזול, ולכן מוכרח שיבוא קצם, כי אין להם אפשרות לחיות, שהרי אינם יכולים כלל לקנות או לקבל מתנה שום מזון ושום מחיה, שהרי הכל מן הגזילה. (זרע שמשון אות ה').

מי נח. איתא בזוהר דהמבול נקרא בשם 'מי נח' דכתיב 'כי מי נח זאת לי', כי לא התפלל על בני דורו שינצלו. ונראה דהטעם שנח לא התפלל על בני דורו, משום דאיתא בבראשית רבה (כו:): 'על הכל הקב"ה מאריך אף, חוץ על הזנות'. ואפשר דלכך לא התפלל נח עליהם, לפי שעיקר כוונת התפלה הוא להתפלל להקב"ה שיזכור את הרחמים אף לאחר שנתמלא סאתם, ובעוון זה שאין הקב"ה רוצה להאריך אפו, אין מקום כלל לתפילה, ומכל שכן שהיה בהם אף עון גזל, שהם עבירות שבין אדם לחבירו שהתפלה אינה מועלת בהם כלל. (אות ב').

לע"נ הר"ר מרדכי רוטנבערג ב"ר משה שמואל זצ"ל
יא"צ כ"ח תשרי

ואך את דמכם לנפשתיכם אדרוש. ג' במסורה, כאן, ואידך 'ואך אם טמאה ארץ אחוזתכם, עברו לכם אל ארץ אחוזת ה' (יהושע כ"ב), ואידך גבי בלעם 'ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה'. ונראה לפי מה שאמרו (נדרים כב). עולא במיסקיה לארעא דישראל (בשעת עלייתו לארץ ישראל), איתלו ליה תרין בני חוזאי בהדיה, קם חד שחטיה לחבריה, קא תמה ר' יוחנן, מכדי כתיב 'ונתן ה' לך שם לב רגז', בבבל כתיב (תמה ר' יוחנן דאיך אירע מעשה כזה שיתרגו בן חוזאי אחד על חברו עד שיקום וישחטנו בארץ ישראל, היה הפסוק 'ונתן ה' לך שם לב רגז' - בבבל כתיב ולא בארץ ישראל). אמר ליה עולא, ההוא שעתא לא עברינן ירדנא [והיה זה בחו"ל]. וכן אמרו במכות (דף י.) בגלעד [שהוא בחו"ל], 'שכיחי רוצחים'. ונחל שיטים היה מסוגל להרבות ניאוף (כדאיתא במדרש במדב"ר כ:כב).

וזה שאמר הכתוב 'ואך את דמכם היינו רציחה, זה בא משום 'ואך אם טמאה ארץ אחוזתכם', [דטומאת ארץ העמים גורמת רציחה], וכמו כן בבלעם שאמר לו הוא הקב"ה 'ואך את הדבר', נתחכם להחטיאם בזנות, וזה גרם גם כן משום שלא עברו

הירדן, [דהזנות בנחל שיטים נגרם גם כן מפני שעדיין לא עברו את הירדן, והוצרכו לשתות ממי נחל שיטים], שנחל שיטים גרם להם הזנות.

ויטע כרם. ג' במסורה, כאן 'ויטע כרם', ואידך 'ויטע ה' אלהים גן בעדן', ואידך 'ויטע אשל' גבי אברהם אבינו. ונראה, כי נח ביקש לתקן חטא אדם הראשון שבא מנטיעת הגן, [דכתיב 'ויטע ה' אלקים גן בעדן וגו' ועץ הדעת], ועץ הדעת גפן היה (ברכות מ.), אבל קלקל, 'וישת מן היין וישכר', אבל אברהם התחיל לתקן החטא (ז"ח דף ט.), וזה 'ויטע אשל'.

לע"נ ר' בנימין זאב ב"ר מאיר וואזנער ז"ל יא"צ כ"ו תשרי

אם מחללין שבת על הוצאת שן. אמרו בע"ז (דף כח.): מהיכן מכה של חלל (מאיזה מקום בגוף נחשב כחלל הגוף שאם יש לו שם מכה היא נחשבת מכה שבתוך חלל הגוף ומותר לחלל עליה את השבת), פירש ר' אמי מן השפה ולפנים (דחלל הגוף הוא מן הפה ולפנים, אבל מכה שהיא מחוץ לשפתים אינה מכה של חלל). בעי ר' אליעזר, ככי ושיני מאי (מכה בשינים וחניכים אם מותר לחלל עליהן השבת), כיון דאקושי נינהו, כמכה דבראי דמו (כיון דשינים וחניכים הם קשים, לכן אינו דומה לחלל הגוף, אלא כמכה שחוץ לשפתים, ואין מחללין עליהן השבת), או דלמא כיון דגואי קיימי, כמכה של חלל דמו (דכיון שהשינים והחניכים נמצאים מהשפתים ולפנים, הם דומים לחלל הגוף, ומחללין עליהם השבת). אמר אביי, ת"ש החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ (לא ינער

א ובקצות השלחן (סימן קל"ו) העיר על דבריו וז"ל: וקשה מה שמחלק את אברי האדם שבאותו אבר שיתכן בו סכנה ומותר לחלל שבת מה"ת, אז התירו בו שבות דרבנן בכאבי ליה טובא, ובאבר שאין בו אף פעם סכנת נפשות לא התירו שבות בכאבי ליה טובא, דאטו הסכנת נפשות הוא לאותו האבר, או הכאב הוא לאותו האבר, הלא הכל שייך לאדם שהוא בסכנת נפשות

א' חשונו ב' לסדר נח
יומא דהילולא של הגה"צ רבי יוסף ענגיל זצ"ל
אם לא עכשיו אימת?
עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו
"כל מי שיסייע בהדפסת החיבורים שלי אהיה לו
למליץ יושר בעולם העליון!"

חומץ בפיו לרפואתם כיון שאסור לעשות רפואה בשבת, חושש הוא דלא (-על כאב מועט אסור לגמע החומץ), הא כאבי ליה טובא שפיר דמי (-הרי דכאב שינים הוא כמכה של חלל ומחללים עליו את השבת).

דלמא תנא היכא דכאבי ליה טובא, חושש נמי קרי ליה, ע"כ. והנה כיון דלא איפשטא הך בעיא, כתב הרא"ש (שם סימן ח') דמחללין עליה את השבת דספק נפשות להקל, וכ"פ בשו"ע (סימן שכ"ח סעיף ג'). אבל במאירי שם משמע דאזלינן בה לחומרא ואין מחללין בה את השבת, וכן דייק הב"י (שם) מדברי הר"ן (שבת לט: ד"ה ומהא).

ובאגלי טל (מלאכת טוחן ס"ק ל"ח אות ו') כתב וז"ל: ויראה לי, דאם כואב לו הרבה אבר שהנשמה תלויה בו כגון מן השינים ולפנים, הואיל ואם היה בו מכה היה סכנה גמורה ומחללין עליה את השבת, שוב בכאב הרבה לבד דינו כחולה בכל הגוף, אף שאין בכאב הזה שום סכנה, ולכן מותר לגוי לחלל עליו, עכ"ל.

ומסיים דזה ראיית אביי מהחושש בשיניו הוא דלא הא כאבי ליה טובא שפיר דמי ומותר לגמע החומץ, דהוא חילול שבת דרבנן, והיינו משום דבמכה בשינים הוי סכנה ומחללין באיסור תורה, ולפיכך בכאבי ליה טובא ואין בו מכה התירו שבות

דרפואה.

וז"ל: יקשה להרמב"ם (פ"ב שבת ה"י) דסובר דאפי' ישראל מותר לעבור על שבות לצורך חולה שאין בו סכנה, וגם להאוסרים לישראל עצמו, עכ"פ מתירים אמירה לגוי, אע"ג דאמירה אסור משום "ודבר דבר" וכו'. ונראה דכיון דסכנה גמורה דוחה גם איסור תורה, לכן הקילו חכמים בשל דבריהם באין בו סכנה. ועיין בראב"ד (פ"ו שבת ה"ט) שקורא לחולה שאין בו סכנה "מקצת חולי", ויש בו סכנה "חולי גמור". ולכן כיון שבחולה גמור מותר אפי' מלאכה של תורה, לכן במקצת חולי מותר אמירה לגוי וכו'.

ולפ"ז יש לומר דהוי החולה באבר אחד שמה היה מכה באותו אבר, היה סכנת נפשות, התירו ג"כ אמירה לגוי אף באין בו מכה רק חולי באותו אבר, כיון דבמכה מותר מלאכה גמורה. וכן הדין בכאב גדול דהיינו חולי באותו אבר שהוא קצת כמכה וכו', התירו בו אמירה לגוי ודינו כחולה שאין

בו סכנה בכל הגוף.

וזהו ראיית הגמ"ז בע"ז מהחושש בשיניו "חושש הוא דלא, הא כואב טובא שפיר דמי". דכיון דבמכה מחללין אפי' במלאכה של תורה, על כרחך בכואב טובא דנחשב כחולה מותר בו שבות דרפואה, כמו שמותר רפואה בחולי כל הגוף מהאי טעמא.

ולפ"ז בכואב טובא בשיניו לדידן דלא איפשטא בעיין, אין מתירין בו אמירה לגוי, ולא רפואה, כיון שהאיסור הוא ודאי, וספק אם התירו. ונהי דבמכה גמורה בשיניו מחללין דספק נפשות להקל, אבל בכאב לבד בלא מכה דאף לבעל האיבעיא ליכא ספק נפשות, אין מתירין לו אמירה לגוי ולא רפואה, כיון שהאיסור ודאי, וספק אם התירו.

והוא סובל הכאב, וכיון שהאדם בכלל יתכן בו מכה של סכנת נפשות שמחללים השבת, צריכים להתיר להאדם שבות דרבנן בזמן שיש להאדם כאב טובא, כי אין הדיון על האברים רק על האדם.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!
פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציינים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר הכנענות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקה בלייבט מקה"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת ארית'ק כהרדכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דיאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ת ויריש וואס טוהט עס שוין אסאך יארהן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאפידינענעל.
- יערע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט. מיט כוונת, בפתיות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט זיי שטיין און סיי נאכדעם אויף זיי אלע שטיין. די שטיין בלייבט און דעם אויפגען פאר 2 וואכען.
- מ'דאמט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען צדיקים.

דורך איר יעדע מונדליגע אופן פון **מכן דורות ישרים** וועט מען זיין עס ווערט מוסים די ווערטער פון אריית'ק און איר יעדע מאל: **אריית'ק ויר הטיב צו אריית'קים**. **ישראל לב** **לשמים לטובה** (אריית'ק די נאמען מענטש). **תורה מלפני** (אריית'ק ויר הטיב ויר הטיב). **ישראל לב** **לשמים לטובה** (אריית'ק די נאמען מענטש).

פאר מרשים רומט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

לע"נ הג"ר ישראל מרדכי ב"ר משה גראסמאן זצ"ל י"א צ"ו תשרי

אלה תולדות נח. אמרו חז"ל (שמו"ר ל: יג) שביקש הקב"ה ליתן להם לדור המבול ארבעה דברים, תורה, ויסורין, ועבודת קרבנות, ותפילה, ולא רצו לקבל אותם. והיינו שהש"ת רצה להחזירם למוטב, ולתת עצות נגד 'צר לב האדם הרע מנעוריו'. 'תורה' - הוא עיקר תבלין ליצה"ר. 'יסורין' - הם כפרה על העבר, וגם בא לעורר על להבא. 'קרבנות' - ג"כ מכפרין על העבר, וגם על להבא, שעיד"ז מתקרב להש"ת. ועוד, דדרכו של יצר הרע היום אומר לו כן, ולמחר אומר לו עשה כן, דעבירה גוררת עבירה, ועבר ושנה נעשית לו כהיתר, לכן כשנמחל לו עבירה הקודם ע"י הקרבן, לא יוכל שוב להתגבר עליו. 'תפילה' - אמרו חז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו, והש"ת מוכן לעזור לכל אחד, רק שהאדם יתפלל לו על זה. ואם היו עושין תשובה, היה משה רבינו מוריד להם התורה, והיה נהפך להם מי המבול למים דתורה, והם לא רצו לקבל הארבעה דברים.

ואיתא בכתבי האריז"ל (שער הפסוקים פרשת שמות סימן א'). שנפשות ישראל שהיו במצרים בעבודת הפרך ושקיבלו את התורה, הם היו הנפשות מדור המבול ומדור הפלגה, שהיו ביניהם נפשות גדולות, רק שהיו מעורבים טוב ורע ביחד, כי מאכילת עץ הדעת נעשה העירבוב גם בנשמות, וגם הנשמה הטהורה היתה מעורבת עם הפחותה. עד שבא אברהם אבינו ע"ה וזכה להיות אב לנשמות ישראל, ואז נבדלו הנפשות הטהורות נפשות ישראל לאוצר בפני עצמו.

והנה מה שגרם לדור המבול להיות רבה רעת האדם בארץ, היה מרוב טובת עוה"ז שהיה להם, ולא היה עליהם עול מלכות שמים ולא עול דרך ארץ, כי לא נצרכו גם לעבוד בשדה, וכמו שאמרו (בר"ר לז: יא) דאחת לארבעים שנה היו זורעים. והיו רק אוכלים ושותים ופוחזים. ורוב השלחה הביאם שימרדו ויחטאו (סנהדרין קח). וכן מצינו גבי אברהם אבינו ע"ה כשעבר במקומות שהיו אוכלים ושותים ופוחזים, אמר 'הלואי לא יהא לי חלק בארץ הזאת' (בר"ר לט: ח), כי דרך ארץ קדמה לתורה, שע"י מה שחורשין בשעת חרישה וכו', היגיעה בדרך ארץ גם כן משכחת עוון, וכשאין עוסקים בדרך ארץ ומבלים בטוב ימיהם בתענוגי עוה"ז, זה מביא לידי חטא. והנה ידוע שעיקר חטא דור המבול היה ביותר בענין פגם הברית, ואברהם ידע שזרעו יהיו מהנפשות מדור המבול

שנכשלו בעוון פגם הברית, וארץ ישראל איננה סובלת אנשים חוטאים כאלה, וכמו שהזהירה תורה 'כמעשה ארץ מצרים וגו' לא תעשו, ולא תקיא הארץ אתכם, ולכן כשאמר לו הקב"ה 'אני ה' וגו' לתת לך את הארץ הזאת לרשתה', שאל 'במה אדע כי אירשנה', שאף שהאמין שבדאי יתן ה' הארץ לזרעו, מ"מ שאל 'במה אדע' שיתקיימו בה, דבאיזו כח יתגברו שלא יכשלו

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעושי: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניויו. (הקדמת מעגלי צדק).

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם. לפי עניית דעתי לפרש הך 'את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם', לפי מה שאמרתי (בסוגיא דעליה, שערי צדק או"ח סי' ל"א) מה דגילה לך קרא בכלאים בציצית דעשה דוחה ל"ת, אף שלכאורה ל"ת חמיר, דהא עונשין מלקות על ל"ת, ולא מלקין על עשה, וא"כ מדוע עשה דוחה ל"ת. ואמרתי הטעם, על פי דברי הבעל העיקרים (פרק ד' מאמר ל"ו) שכתב, דשכר הוא בלי תכלית, ואילו עונש הוא בגבול, דהא אפילו משפט רשעים בגיהנם הוא רק י"ב חודש, ולכן עונש שייך גם בעוה"ז, כדמצינו באברהם אבינו ע"ה שבמקום גיהנם בירר שיעבוד מלכות בעוה"ז (בר"ר מ"ד כ"א), וכמו כן מצינו (איכה ד: כב) 'תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך', אחרי שכבר קבלו עונשם בעוה"ז, ולכן נאמר 'כי נתנו נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידיך לחיתו ארץ', דחסידיהם הם אחרי שקבלו העונש כמאמר חז"ל.

והרמב"ם (פ"ט תשובה ה"א) הקשה דלמה נאמר שכר הרבה בתורה הק', הא שכר לא שייך בעוה"ז, דהרי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, כיון דהשכר הוא בלי גבול, ולא שייך בעוה"ז. ותיריך הרמב"ם, דאין הברכות שכר, רק הברכות הוא רק למען יהיה לו הרחבה להכנות עשיית המצות ולעסוק בתורה הק'. [וז"ל הרמב"ם: הבטיחנו בתורה שאם נעשה אותה בשמחה ובטובת נפש, ונהגה בחכמתה תמיד, שייסיר ממנו כל הדברים המונעים אותנו מלעשותה כגון חולי ומלחמה ורעב וכיוצא בהן, וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה כגון שובע ושלוש ורובי כסף וזהב, כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להן, אלא נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצוה כדי שנזכה לחיי העוה"ב].

וזה הכוונה דמה שנאמר 'אם בחקותי תלכו', שמתחיל לילך בדרך הטוב, אז 'ונתתי וכו', יהיה לך כל טוב שתוכל להיות עובד ה' בהרחבה, דאם לא כן, ח"ו עניות מעביר את האדם על דעת קונו.

והיינו דקאמר 'ראה', חידוש גדול הוא שאנכי נותן לפניכם היום, כלומר בעוה"ז, [כמו שפירש"י (סוף פרשת ואתחנן) ד'היום' קאי על עוה"ז]. ברכה והקללה, [דהרי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא]. אבל באמת חילוק גדול [יש בין ברכה לקללה]. דהברכה אינו לתשלום גמול כנזכר לעיל, [אלא הברכה הוא למען 'אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם', כדי שנוכל לקיים המצות כראוי]. (מעגלי צדק).

עוד בעוון דור המבול ולא תקיא הארץ אותם ותהיה להם הארץ לירושה שאין לה הפסק. ועל זה השיבו הש"ת 'כי גר יהיה זרעך וגו' ועבדום וענו אותם', דע"י העבדות והעניו, יתבררו ויתלבנו מחטא דור המבול, כי בחטא פגם הברית, העונש הוא להיות עבד, וע"י העבדות והעניו תיקנו חטא דור המבול. ואחר שנתבררו במצרים ונגאלו וזכו לקבל התורה, לא נצרכו עוד לעבדות ועניו, רק להיות עמלים בתורה וכו'.

והמקבל עליו עול תורה, הדברי תורה הם רפואה ותיקון לכל עוון ולכל חטאת, ואף לפגם הברית שהחמיר בזוה"ק (ח"א ריט:) כוונתו רק שאין לו תיקון לעשות מהם זכויות. אמנם בתשובה ובתורה מועיל שינצל מעונש על כל פנים, ולא תזכרנה הראשונות ולא תעלינה על לב.

לע"נ הר"ר אברהם מנחם מענדל ב"ר דוד מאיר ברנצקי זצ"ל י"א צ"ב חשוון

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו. וברש"י: ללמדך שעיקר תולדותיהן של צדיקים אלו מעשים טובים. ויש לדקדק מדוע לא הקדים הכתוב תולדותיו הגופניים שהיו צדיקים כמו 'שם' בנו של נח. ויש לבאר בהקדם מה דאיתא בילקוט (סוף משלי): אין הקב"ה מונע מן הצדיקים נשים כשירות, כמו שמצינו באשתו של נח, שהיו שקולים מעשיה כנה, לפיכך זכתה וניצלה ממי המבול, ע"כ. ומבואר מזה כי אשתו של נח היתה צדיקה, ולכן זכה לבן הגון, שהאדם זוכה לכך ע"י שנושא אשה לשם שמים ולא נותן עיניו לממון או ליופי. ועל דרך שכתב במנורת המאור (נר ג' סי' קס"ח), דבעת שאדם רוצה לזרוע זרעונו, מבקש השדה הנבחרת שיוכל למצוא, וקונה אותה בדמים מרובין כדי שהגידול יהיה טוב, ואם זה עושה על התבואה, כ"ש שיש לו לעשות כן כדי להוליד בן כשר ראוי והגון, לכן יש לו לבחור אשה טובה והגונה שתהיה מגדלת בניה ועובדת לבעלה עבודה ראויה ומונעתו מן החטא, ע"ש. והנה אמרו (סוטה ב.) דאין מזווגין לו להאדם אשה אלא לפי מעשיו. נמצא כי מה שזכה נח לבנו 'שם', הוא ע"י האשה שהיה לו, שזכה לזה לפי מעשיו הטובים. ולכן מובן שהקדים הכתוב תולדותיהם של צדיקים שהם מעשיהם הטובים, קודם שהזכיר הכתוב תולדות הגופניות, כי ע"י מעשים הטובים זכה לאשה כשרה ולתולדות גופנים צדיקים.

לע"נ הג"ר אהרן דוד ב"ר שמעון קומפלינסקי זצ"ל י"א צ"ט תשרי

ונח מצא חן בעיני ה', אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים. ביערות דבש (ח"ב דרוש י') כתב וז"ל: דוד המלך אמר 'לך לבדך חטאתי, והרע בעיניך עשיתי', והכוונה כי באמת הקב"ה ידע כי ראויה היתה בת שבע לדוד, אלא שאכל פגה, [והיינו שהקדים את השעה שהיתה ראויה לו, כדאמרו בסנהדרין קז:]. א"כ הוא רק חטא בעלמא, אמנם המלאכים המקטרגים מלאכי דין, הם צעקו על דוד - כי הם לא ידעו כי ראויה היתה לו בת שבע - ולכן הם חשבו

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל י"ח להתברך בכל מייל דמיטב

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליא זי"ע
שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים. נ"ל לחבר סיום התורה עם תחלתה - ל' של סיום התורה, עם ב' של התחלת התורה במילואה כזה: ב"ת, נטריקון בכל יום תמיד. ס"ת של בכל יום תמיד הם אותיות למד, הוא הלמ"ד של סיום התורה. לרמז כי קיום העולם בכל יום תמיד, הוא רק ע"י התורה הקדושה (פסחים פ"ב) המתחלת בב"ת ומסיימת בלמ"ד, וד"ל. ובאופן אחר נ"ל בעז"ה לחבר סיום התורה עם תחלתה, ע"פ מאה"כ "הולך בתם ילך בטח" (משלי י ט). וז"ש ישראל **בראשית ר"ת וס"ת גימ' בתם.** ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ר"ת גמ' בט"ח עה"כ.

כי חטא חטא ועון גדול, וקמיה שמיא גליא כי אין חטאו כל כך גדול, אבל קמיה צבא שמים לא נגלה זו, וידוע כי מה שאמר הכתוב (זכריה ד:י) 'עיני ה' המה משוטטים בכל ארץ', הכוונה למלאכי השגחה, דהם נקראו 'עיני ה'. וזה שאמר דוד המלך: 'לך' - אצל הקב"ה לבדו כי לו נגלה הכל - 'חטאתי לבד, ואין בי עון, אבל 'בעיניך', היינו מלאכי השגחה, אצלם 'הרע עשיתי', כי הם מגדילים העון, ואצלם רק רע כל היום.

ולכן באמת לא לבד נגד ה' יש לתקן מעשיו, אלא אף גם נגד צבא מעלה, שהם 'עיני ה' המשגיחים על כל דרכי איש, צריך איש לראות לתקן, כי הם המקטרגים, ועל זה

נאמר 'דמוע תדמע עיני', בדמעות לתקן ה'עינים המשגיחים', כי שערי דמעה לא נסגרו, כי המשגיחים הנ"ל הם הסוגרים שערים ע"י חטא אדם, אבל בדמעה נתקנים העינים, ונסתם פה מקטרגים ההמה לקטרג. ולכן אמרו (ברכות י: גבי חזקיהו המלך 'והטוב בעיניך עשיתי', שגנו ספר רפואות. כי נודע מ"ש הרמב"ם כי היה ענינו של ספר רפואות, צורות כוכבים וצבא שמים ועל ידיו היו מתרפאים. וזה רע מאוד בעיני צבאות שמים להטריחם לעשות דבר חוץ לסדר ונימוס הטבע. וזהו שדייק הגמרא 'והטוב בעיניך עשיתי', 'בעיניך' היינו אצל מלאכי השגחה, שגנו ספר רפואות, שהיה לטורח ולעבודה למלאכי השגחה מנהיגי גלגלים וצורות הכוכבים, וזהו 'בעיניך', היינו 'שרי השגחה', עכ"ל.

ולפ"ז אמר מו"ח (הרה"ק ר' הלל מקאלמאי) נ"י, לפרש סמיכת הפרשה 'ונח מצא חן בעיני ה' אלה וגו' נח איש צדיק תמים, ד'תמים' נקרא מי שאינו הולך אחרי השבעות המלאכים, אלא הולך בתמימות, וכדכתיב 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', וזה שאמר הכתוב 'ונח מצא חן בעיני ה', הם מלאכי השגחה, ע"י שהיה 'איש צדיק תמים'.

ומכל החי. פירש"י אפילו שדים. ואפשר לומר כי ע"י השדים ידע להאכיל כל חיות איזהו מזון צריכין, כמו שאמרו (חגיגה ט"ז, ובפרק ערבי פסחים) שלמדו מהשדים כמה דברים.

לנפשותיכם אדרוש'. והנה הריב"א (פרשת לך עה"פ 'ואברהם בן תשעים שנה') כתב, דלכך לא מל אברהם אבינו עד שנצטווה, אף שקיים כל המצוות עד שלא ניתנו, היינו משום שלא רצה לחבול בעצמו ע"ש. ואינו מבורר אם כוונתו לאיסור ממש דהיה אסור בזה מדין בני נח.

בן נח שראה חבירו עובר על אחד משבע מצוות בני נח. כתב בשו"ת חכם צבי (סימן פ"ד) וז"ל: בן נח שראה את חברו עובר על אחד משבע מצוות שנהרג עליהם, מותר לו להרגו, שהרי הוא העד הוא הדיין, עכ"ל. והקשה הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס ע"ז ס:): דאישתמיטיה דברי התוס' (שם ד"ה איזהו) שכתבו וז"ל: כל זמן שלא דנוהו ב"ד אינו חייב מיתה, תדע דהא אמרינן העובדי כוכבים לא מעלין ולא מורידין, עכ"ל. והוסיף הגר"י ענגיל, דאם יש מקום לדברי החכם צבי, ובהצטרף דברי הירושלמי (קידושין פ"א ה"א) דבן נח נהרג ע"פ עצמו, נמצא דבן נח שעבר על אחת משבע מצוות אפי' בינו לבינו, מחויב להרוג את עצמו. וז"ל: אילו היה מקום לדברי החכם צבי אלה, א"כ בהצטרף דברי הירושלמי דב"נ נהרג מפי עצמו, נמצא חידוש דבן נח שעבר אחת מז' מצוות אפי' בינו לבין עצמו מותר, ומחויב ג"כ מעתה להרוג את עצמו, דנימא ג"כ הוא העד הוא הדיין, דמה שכתב החכם צבי 'מותר', פשוט דלאו דוקא 'מותר', רק דמחויב להרוג מטעם דינים.

לרפואת ר.מ.ב.ע.י.ה.

ויקה אברם ונחור להם נשים. יש לדקדק דכל הפרשה מדברת כאן בלשון רבים, והיה לו לכתוב ג"כ כאן 'ויקחו'. ויש לתרץ על פי דברי המדרש דבעת שיצא אברם מאור כשדים, שאלו להרן משל מי אתה, משל נמרוד או משל אברם? והשיב משל אברם אני, נטלוהו והשליכוהו לכבשן האש ונשרף, ע"כ. ונראה דהיה אברהם אבינו ע"ה מרגיש עצמו כמחוייב ליקח את היתומה

שרה לאשה, דהלא אביה נשרף ע"י שאמר שמחזיק בשיטתו, בפרט שהיו לה סימני איילוניות (ע' יבמות סד.), ואיש אחר לא היה רוצה לקחתה, ובטח אברהם אבינו שהזכות הגדול של אביה שנשרף על קידוש ה' יעמוד לה שתפקד, כדברי התוס' (שבת קנו. ד"ה אין), דע"י זכות גדול משתנה המזל לטובה, ועל כן הסמיך תיכף כאן 'ותהי שרי עקרה', דלכאור' תמוה דלמה יגוסם הכתוב בכבוד שרה לקרותה תיכף בנישואיה 'עקרה'. אבל לדברינו יכוין לומר דלא תימא דאברהם אבינו ע"ה הגם שהכיר בה שהיא עקרה, מ"מ לקחה בשביל יפיה, דזה אינו, שהרי זמן רב אחר הנישואין עד בואם קרוב למצרים לא הכיר בה לגמרי שיפה היא. וכמו שאמרו (ב"ב טז): עפרא לפומיה דאיוב שאמר 'ומה אתבונן על בתולה', דאברהם אבינו אפילו בדידיה לא אסתכל'. אלא שנשאה את שרה

בהיותו יודע כשרון מעשיה, ובטח בזכות הגדול של אביה שנשרף על קידוש ה' שתפקד, אע"פ שעתה שרי עקרה.

מוסרי הגר"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה ידין'

סיפר לי הרב מרדכי זאב שוואב שליט"א ממונסי, שאביו ז"ל היה רואה חשבון אצל רוטשילד בפרנקפורט שבאשכנז לפני מלחמת העולם הראשונה, ועשה שם אז ביטוח הנקרא 'אינשורנס', ואביו נפטר בינתיים ולא קיבל מעולם ביטוח זה, וכשהגיעו בניו של הרב מרדכי זאב שליט"א לפרקם, לא היה לו שום נדוניא להשיאם, ואז פתאום ברגע הנצרך בא לו הביטוח מאשכנז שאביו עשה כששים שנים קודם, והיה בדמי הבטוח כדי להשיא את ילדין. וראה זה פלא: עברו מלחמות העולם הראשונה והשנייה, והיו כ"כ הרבה הריגות אנשים והרס בתים ומשרדים, והנייר הזה נשאר מונח שלם במבול של אש, לא נפגע ולא נשרף, והיה מוכן מן השמים לנשואין אלו, הנה לא יגום ולא יישן שומר ישראל.

יש כאן קושיא, דכיון דקי"ל דאינו גר עד שימול ויטבול, א"כ קטיעה שלא היה לו פנאי עוד לטבול, וידע שלא יעשה גר ע"פ הלכה, א"כ איך הותר לו למול, הא ה"ל חובל בעצמו, דגם בן נח מצווה על זה מקרא ד'אך את דמכם

לע"נ הרה"ק ר' שמואל אברהם ב"ר אליעזר חיים רבינובין אדמו"ר ממעוזבז זצ"ל י"א צ"ד תשרי

ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש. אמרו בעבודה זרה (דף י: גבי קטיעה בר שלום דנתחייב מיתה למלכות, ובעת שהיו מוליכין אותו להרגו, אמרה ליה ההיא מטרונתא: ווי ליה לאילפא דזאלא בלא מכסא (-אוי לספינה שהולכת בלי לשלם מכס, והתכוונה לומר לו, דחבל שלא מלתה את עצמך כדי לקבל חלק בעוה"ב), נפל על רישא דעורלתיה קטעה (-התכופף קטיעה בר שלום על ראש ערלתו, וחתכה בשיניו. יצתה בת קול מן השמים ואמרה: קטיעה בר שלום מזומן לחיי העולם הבא. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם) וז"ל:

ב ואמנם כתב המהר"ם שיק דמש"כ התוס' "בית דין" - לאו דוקא, דהרי בן נח נדון בדין אחד. מ"מ משמע דצריך להיות דין כדי לחייב מיתה.

לכבוד המערכת מליצי יושר

שלמה המלך אמר "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים". נפלא מאד איך שזכותם לגלות מטמון היקר, סגולה נפלאה של הרה"ק מרדעש זי"ע שאמר וצוה ללמוד ספרו 'מעגלי צדק' פרשת ראה, כדי לזכות לעשירות. זה הפלא ופלא, הספר 'מעגלי צדק' כבר נדפס בשנת תרמ"ד, ועד עכשיו, לא היה מפורסם הדבר כלל - אף לחובבי הסגולות. ופתאום בא הזמן, והתחילו אלפי לומדי גיליון 'מליצי יושר', ללמוד הספר 'מעגלי צדק', הלא דבר הוא!

וכן הספר 'צפנת פענח' הרה"ק רבי אליהו מגריידיץ זי"ע, נוכל לומר בבירורות, דמיום שהדפיסו הספר בפעם הראשונה בשנת תרל"ג, עד עתה, לא היו יותר ממניין מצומצם שלמדו הספר, כי קשה מאד להבין דבריו, כי נכתבו בקיצור, וגם יש בזה הרבה דברי קבלה, ועוד דברים שאינם שוים לכל נפש. ופתאום נתגלה על ידכם מה שכתב הרה"ק מגריידיץ זי"ע על מאמר הראשון שמסוגל להינצל מאויבים, ומאמר י"ד שמסוגל להפוך המזל לטובה, וביארתם שני מאמרים אלו באר היטב כדי שיהיה שוה לכל נפש, ואלפים התחילו ללמוד הספר.

רואים בעיני בשר כי 'לכל זמן ועת לכל חפץ', הרה"ק ר' אליהו מגריידיץ זי"ע טען בשמים - ובצדק, כי טרח כל כך לכתוב הספר 'צפנת פענח', ומדוע אינם רואים הספר אפילו בארון הספרים. ומה גדלה זכותכם, כי מן השמים בחרו לגלגל הזכות על ידכם לפרסם הספר 'צפנת פענח', ולגרום שאלפים ילמדו בעיון רב הספר.

אבל... דא עקא, כואב לי הרבה מדוע שילבתם את דבריכם בסוגריים באמצע דברי הצפנת פענח, לא זו הדרך! מדוע לא השארתם לשון הספר בלי שום שינוי כדי שיהיה שפתותיו דובבות בקבר, ולהביא ביאורים למטה?

נא לתקן זאת, ואז יהיה פעולתכם בשלימות
מ.ד. מונטריאל

תגובת המערכת

- א. מע"כ צודק דיש להשאיר הלשון בדיוק, אבל זה הוא בעת שמדפיסים ה'ספר' צפנת פענח, אבל ב'גיליון' - המטרה הוא להקל על המעיין.
- ב. 'שפתותיו דובבות בקבר' זה גם אם אומרים חידושו בשפה אחרת.

תיקן 'בת הרוך', שהוא היה 'אבי מלכה ואבי יסכה', ובזכותו יולידו כנ"ל. ולפי שאברם היה העיקר בזה, מתחיל בלשון יחיד 'ויקח', ואחר כך מסיים בלשון רבים 'אברם ונחור להם נשים'.

לע"נ הגר"י יעקב ישראל ב"ר מרדכי בן ציון קארף אדמו"ר מזעוויל זצ"ל יא"צ ט' תשרי

וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה כי בשר את דרכו על הארץ. הכתוב מדגיש ואומר 'וירא אלקים', כי רק ה' ראה את הארץ והנה נשחתה' ומקולקלת, אבל האדם לא ראה ולא הרגיש עוד בהשחתת העולם, מתוך הרגל העבירה שהיה הדור פרוץ בה מאד זמן רב ונעשה להם הדבר כהיתר, ובהמשך הזמן נשכח מהם דרך הטובה, ונדמה להם שאפילו באופן זה אין זה שינוי לרעה בסדר העולם. ואפילו אם שלש אלה: שפיכות דמים, עריות, וגזילה, הן הן התועבות המהלכות בקרב הארץ, גם באופן בזה הם חשבו דעולם כמנהגו הראוי נהג. וזה שאמר הכתוב 'כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ', שהשחיתו עיקר דרך החיים, באמרם שהדרך הנתעבה והנשחתה הזאת, היא דרך העולם, וכל ההולך בה, הוא הולך בדרך כל הארץ. וזה 'כי השחית וגו' את דרכו'. וכן אמר הכתוב 'מלאה הארץ חמס מפניהם' כלומר מלפניהם בפרהסיא, נתמלאה הארץ חמס לעיני כל, יען וביען שרעת האדם הוחזקה ברבות הימים כדבר הנהוג ומקובל.

ואז 'ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא לפני', כיון שכבר מוסכם ומקובל אצלם אשר הדרך המקולקלת הזאת היא דרך העולם, כבר אפסה כל תקוה שהיו חוזרים למטב, ואפילו בניהם אשר יקומו אחריהם, ינחלו מאבותיהם אותו שרש פורה ראש ולענה, ויקבלו מהם את הדעה המשובשת, ויהיו אווזים מעשי אבותיהם בידיהם. לכן אמר ה' לעשות קץ לכל אלה, ודור חדש אקים תחתיהם אשר לא ראה את התועבות האלה, והוא יבור לו דרך אחרת שהיא תפארת לעושיה.

זרע וקציר וקור וחום קיץ וחורף

כשהשתתף פעם בעל החזון יחזקאל זצ"ל במסיבת תנאים, קבעו את זמן החתונה לחדש אדר, ורצה המחזותן לכתוב 'זמן החתונה עד סוף החורף'.

אמר החזון יחזקאל: הגמ' (ב"מ קו): אמרה: 'חצי כסלו וטבת וחצי שבט הוא חורף'. הרי שסוף החורף הוא אמצע שבט, וא"כ אין זה כולל חודש אדר

לכות מ.ב.פ.ה. להצלה בכ"ע

אלה תולדות נח. המפרשים מקשים מדוע כתיב 'אלה', ולא 'ואלה', והלא איפה שכתוב 'אלה' בלי ו', פוסל את הראשונים. ומה פסל כאן, הא בסוף הפרשה הקודמת כתיב 'ונח מצא חן בעיני ה', וא"כ אלה תולדות זהו שייך למה שכתוב קודם, וא"כ היה צריך לומר 'ואלה'. עוד יש לדייק דלעיל כתיב 'ונח מצא חן בעיני הו"ה', דהיינו רחמים, דשם הו"ה הוא מדת הרחמים, ואח"כ אמר הכתוב 'את האלקים התהלך נח', דהיינו במדת הדין, דהא שם 'אלקים' הוא מדת הדין.

ונראה, דהנה עה"פ (קהלת ז') 'אל תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה, כי לא מחכמה שאלת זאת, מצאתי בספרים דהכוונה, דאל תאמר שהימים שעבדת את ה' בניקל בלי שום יגיעה, היו טובים, כי לא מחכמה בא לך, כי אם שאול לך מהש"ת. ועומק הדבר בזה, כי לפעמים מאירים לאדם מלמעלה בכדי שידע למה שהוא צריך להגיע, ואח"כ לוקחים זאת

הוֹבֵיעַ
כרך נוסף מסדרת

חידושי רבינו חיים הלוי
על הרמב"ם

עם מורשת הגר"ח
כרך שני

כולל מבוואות ציטוים, עיונים, כותרות, מפורות ומילואים

מהדורה מושמעת ומורהבת

בכרך זה מופיע:

- הלכות הוצ' ומצ' • נדונים
- שמיטת ויובל • ביאת מקדש • תמידין ומוספין

כרך שלישי - נמצא בשלבי עריכה

כמו כן חופיעו

- מהרש"ם שו"ת כרך הראשון
- שו"ת כולל יעריה בעולם
- התורה כולל הלכות
- תפילין • שבת • יום וזריעה
- מאכלות אסורות • תרומות • קרבן פסח • מעילה

להשיג בכל חפזות הספרים המפורסות

המנה ראשית בארץ: ספריית - אהרם גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעווץ

מסן מורשת הגר"ח • moreshetlagratch@gmail.com

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק מייטניק שליט"א 347-322-0000

ממנו בכדי שיעמול בעצמו. וזה היה גם אצל נח שמצא חן בעיני ה', ומתוך רחמים נתן לו ה' מדריגות, אבל אח"כ נלקח ממנו, והוא שיעמול עליהם בעצמו, וזה מידת דין מה שלוקחים ממנו המדרגות, וזה 'את אלקים התהלך נח', וזה 'אלה', דפסל את הראשונים היינו המדרגות שהיה לו מקודם, ע"כ. ואמרת להביא ראיה לדברים האלו, דהנה מבואר בספרי קבלה, שיש חמשה חלקים בנשמה: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה, ואדם הראשון זכה לקבל כל החמשה חלקים, ומשה רבינו הגיע עד 'חיה', ויחידה סגולה שבדור יכולים להגיע עד 'נשמה', ואם חוטאים אז ה'נשמה' בורחת, ובדרך כלל נולדים עם 'נפש', ו'רוח' יכולים לקבל בן י"ג שנה ביום הבר מצוה בכח לימוד התורה. גם מבואר דמי שיש לו 'חיה' ו'יחידה', אינו יכול לחטוא, וא"כ קשה מאד, הרי אדם הראשון שהגיע למדרגה שהיה לו נפש רוח ונשמה חיה יחידה, איך חטא ועבר על ציווי הש"ת שמו, הא מי שיש לו חיה יחידה לא יכול לחטוא.

אבל התירוץ מבואר במקובלים, שאימתי מי שיש לו יחידה לא יכול לחטוא, אם האדם עבד הש"ת בעבודה קשה בקיום המצוות ובלמוד תורה לשמה ומתוך מסירות נפש, וכל מה שצריכים לקיים, ואז אם האדם זוכה ביגיעה עצמית לחיה ויחידה, אז אינו יכול לחטוא. אבל אם נתנו לו במתנה כל המדרגות, אז יכול לחטוא. וא"כ גבי אדם הראשון שהקב"ה נתן לו במתנה כל המדרגות, ולכן כיון שהיה בלי יגיעה, ולכן היה יכול לחטוא במהרה. וחזינו, שבלי יגיעה יכולים לאבד כל המדרגות שנתנו לו מקודם, וזהו כנ"ל שהקב"ה מתוך רחמים נתן לנח מדרגות גדולות, אבל אח"כ נלקח ממנו כדי שיעמול בעצמו, וזהו כמו אצל אדם הראשון.

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב

דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

ז"ל: וכפי הזריעה (ל-כזין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקיים בזה כעין מה דכתיב 'וירע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות ג']: והנה איתא בבחינת עולם (פ"ח) [דעוה"ז דומה לים] וז"ל: העולם ים זועף, רב מצולה, רחב ידים, והזמן גשר רעוע. ועיין ביערות דבש (ח"ב דרוש ה') שמבאר ג"כ דברי רבה בר בר חנה [דהים הוא משל לעוה"ז], וז"ל: וזה כוונת רבה בר בר חנה, ד'ספינה', היא 'אדם', [דכמו דספינה היא בתוך הים, כך] הנשמה היא בתוך הגוף, כמו שדורש זוהר (מדרש נעלם ח"ב קצט): על 'יונה' שהיא 'נשמה', 'בירכתי ספינה' הוא 'הגוף', השוטט ב'מים' עזים ב'עוה"ז', ע"ש בזוהר. ויצה"ר הוא הגל' המטביע ספינה במים עזים ומצולות ים, אבל ברצותו הטביע, והיינו כשכבא להסית האדם, מראה לו אש חוורתא, והיינו דבא להטעותו דיש בזה דבר טוב, וזה הרמז 'נורא חוורתא', היינו אש לבן, שבא לפתות אותו דיש בזה דבר טוב יראה ומוסר, שהוא אש לבן, מצות ה' ברה מאירת עינים, ונר מצוה ותורה אור, ובזה יוכל לו לאדם לפתות אותו להטביע שאולה, [כי אינו שכיח שיבוא היצ"ר להסית לאדם ירא חטא לעשות עון, כי יודע הוא שלא ישמע לו].

אבל האדם החכם יבין את אלה, יתן ללבו כי דברים כאלה המה היו בעוקרינו, אשר גרמו חורבן ראשון ושני, ושתי גלויות באו על ידי כך, [שאחיה השילוני הסכים לשמוע לקול ירבעם לקיים המצוה לשמוע לדברי המלך, ומזה נסבב חורבן בית ראשון. ועונותנו של ר' זכריה בן אבוקולס לשם מצוה, גרמה לחורבן בית שני], ועל זה נאמר: 'ומחינן ליה באלותא דחקיק ביה אהיה אשר אהיה', דהיינו 'אהיה' עמם בגלות ראשונה, ו'אהיה' בגלות שניה, וזהו יתן ללבו, ולא ילכד בשפת חלקות שלו, ולא יהיה נטבע חיים שאולה, עכ"ל יערות דבש.

ואולם לפענ"ד ד'ספינה' הוא משל על ת"ח השוטטים בהים והיינו בעולם, להפיץ ממקום מושבם תורה וזכות וטובות הנצרכות לכל נצרך, כגון ללמד לכולם באיזה אופן להתפלל, ובאיזה מליצה, ובאופן הרצאת דברים בתפלתו, ולכן הת"ח נמשל לספינה המוליך סחורות ממקום ומדינה למדינה. וכן אמר דוד המלך 'יורדי הים באניות המה ראו מעשה ה' ונפלאותיו במצולה', שמלבד פשט הפשוט, נתכוון דוד המלך גם לת"ח שהם נמשלו ליורדי הים באניות.

והעם הקדוש המה 'הים' הנושא את הספינה, ולכן רואים אנחנו (בישעיה נז:כ) שעם הקדוש נמשלו ל'ים ניח', ואילו הרשעים נמשלו ל'ים נגרש', כדכתיב 'והרשעים כים נגרש', דאותו ו' של 'והרשעים' מורה על ההיפך, והיינו דלא 'כהטובים', [שהרשעים הם כ'ים נגרש', ואילו הטובים הם כ'ים ניח', שספינת חכמים מפליגה בו בנחת]. וכתב רש"י שם וז"ל: כים נגרש - הים הזה גליו מתגאים לרום למעלה ולצאת חוץ לגבול החול אשר שמתו גבול לים, וכשמגיע שם הוא נשבר על כורחו, וכל זה גל חבירו רואה ואינו חוזר בו, כך הרשע רואה את חברו לוקה ברשעו ואינו חוזר בו וכו', עכ"ל.

וכן נאמר (ירמיה ו:כג) 'קולם כים יהמה'. [הרי דהרשעים דומים לגלי הים]. וכן מצינו ביבמות (דף קכא). שאמרו: אמר רבן גמליאל, פעם אחת הייתי מהלך בספינה, וראיתי ספינה אחת שנשברה, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומנו, רבי עקיבא, וכשעליתי ביבשה, בא וישב ודן לפני בהלכה. אמרתי לו: בני, מי העלך? אמר לי: דף של ספינה נזדמן לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי. מכאן אמרו חכמים: אם יבואו רשעים על אדם, יענעו לו ראשו, ע"כ. הרי דדימה הרשע ל'גלי הים'.

וזה שאמר כאן רבה בר בר חנה במשלו: 'האי גלא דמטבע לספינתא', הספינה נחית לים, כמו גר הסומך על התושבי המדינה שבא בו [שהם יתמכו בו], כן סומך המוליך הספינה, שהמייים ישאו את הספינה, והרוח ינהיג את הספינה. אבל ותהי להיפך, דעושין הרוח והמייים שותפות שיניף הגל להטביע את הספינה, וכמו שכתב בספר הברית (ח"א מאמר י' פ"ט), וז"ל: ולפעמים ינשבו שני רוחות מפאות מתנגדות זה לעומת זה, והם מגביהין המיים, עד כי יהיה המיים כתבנית מגדל הפוך, חד מלמטה ורחב מלמעלה, ויתקרב לאט לאט אל הארץ ביבשה, או אל תוך הים, והוא מסוכן וכו', ולפעמים יסחבם הרוח העמוד מים על ראש הספינה, ואז ידחיק כובדם את הספינה למטה בלב ים עד עמקי התהום ויגוע ויאסף כל אשר בתוכה, ולזה בראות אנשי הספינה כזאת, יורו המורים מתוך הקנה הנקרא 'תותח' בכדורי ברזל אל תוך העמוד מים לשברו ולפוצצו, ואז ישתפך הנאד בתוך הים בלי נזק הספינה, עכ"ל. וזה שצייר דוד המלך באמרו 'יורדי הים באניות וגו' ויעמד רוח סערה ותרוםם גליו'.

כן יש [באיזה] דורות, [רשעים] שמגביהים עצמם ברמות רוחם להיות מתעטעים בנביאים ומלעביבים במלאכי אלקים, להעיק להם בכל התחכמות והשתדלות, ודאי אין תקנה להתפלל עליהם שיחזרו בתשובה, [כי מנע הקב"ה מהם התשובה, כמבואר לעיל], ולכן נשאר רק העצה להכותם לרסיסים, [על ידי] להתפלל על מפלתם. דהלא החכמי תורה הם מגינים על הדור, וכדאמרו (ב"ב ח. ת) עה"פ 'אני חומה' זו 'תורה', 'ושדי כמגדלות', אלו 'תלמידי חכמים' שמגינים על העיר, ותפילות [מגינים] על הדור, [וא"כ היה להם להטיב לת"ח, שהרי ת"ח מגינים עליהם, והם הפכו הקערה, ולכן מנע הקב"ה התשובה מהם]. ויש לראות הקללות נמרצות שאמר דוד המלך (מזמור ק"ט) עליהם, שאמר 'תחת אהבתי ישטונני', [ולכן] מקלל אותם ואת כל אשר להם. [המשך בשבוע הבא].

זה בני ישראל ואלמדה

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

יש קץ למלחמה!

התאריך לסוף המלחמה ידוע!

ורק לטובתינו וכדי שנמלא את תפקידנו כראוי - הוא אינו מפורסם! - מאמר רב ערך ומעשי - מחולק לד' נקודות

אחרי שבאה עת הישועה, עתה הנכם רואים בעיניכם, לא כמו עד עתה שלא ראיתם בעיניכם...
נמצאנו למדים שעל צד האמת, כיון שיש גבול לצער, הישועה כבר קיימת ועומדת מלכתחילה, אלא שהיא נסתרת מעיני בני אדם, כי הקב"ה רוצה שיצטרכו להתבונן בשעת הצער, לעבוד את עבודת האמונה והבטחון, ולהגיע למדרגות חדשות שלא היו מגיעים עדיהן בלעדיו, ורק כשיגיע השעה הנכונה, יסתלק הצער ותתגלה הישועה!

סיפר לי סופר סת"ם: כתבתי פעם מגילת אסתר באותיות קטנות מאוד לאנשים שאוהבים 'מגילה קטנה' שאינה תופסת מקום רב. פניתי להרבה סוחרים שמוכרים מגילות לכל העולם, ולא עלה בידי למכרה. לאחר זמן רב שבו לא עלה בידי למכור את המגילה, פנה אלי שכני הגר מול דלת ביתי וקנאה ממני. ללמדנו בא, שכל עוד לא באה העת, לא יעזור מאומה. יחרוש האדם את כל העולם ולא ימצא קונה לסחורתו. וכיון שבאה העת, לא יצטרך אפילו לצאת אל תחת כיפת השמים, וסחורתו תימכר.

הלא כן אנו רואים פעם אחר פעם בענין הזיווגים, מתפללים ומייחלים, מייחלים ומתפללים, וכיון שבאה הישועה, נסגר השידוך עם איזה חבר קרוב ממתפללי בית המדרש, ואז הכל מסתדר בלי שום עיכובים - ישועת ה' כהרף עין!

נקודה ב'

המטרה - להתחזק באמונה וביטחון!

והנה זה לשון ה'חתם סופר' (תורת משה, כי תשא) על

בחרדה מאימת המלחמה בארץ ישראל, כאשר אין אנו יודעים מתי כל זה ייגמר וכיצד. וכפי האמור, אע"פ שאין אנו יודעים מתי יבוא הסוף, ואע"פ שאין אנו צריכים לחקור מתי יבוא הסוף, כי הקב"ה חפץ בכך, מכל מקום הסוף כבר כתוב וחתום למעלה בשמים, כי מתחילה לא באה הצרה אלא לזמן קצוב.

זמן מדויק

וראה זה מה שכתוב בספר הקדוש "ישמח ישראל" על לשון הפסוק (וישב מה, א) "ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו": נוכל לומר כי מבואר במדרש (בראשית רבה נג, ט) על הפסוק "ויפקח אלוקים את עיניה" (וירא סא, ט) אמר רבי בנימין הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם. הענין כי הכל הוא מה' ובהשגחתו העליונה וה' כל צעדיו יספור, וכשנגזר איזה צער ח"ו על אדם מישראל, אז אף כשההצלה מהצער עומד לנגד עיניו, אע"פ כ' אינו רואה ההצלה ואיזה דרך ישכון אור, כי נסתם ממנו מהשמים, עד שבאה עת ההצלה, אז רואה כי דרך ההצלה היתה פתוחה לפניו ולנגד עיניו ממש. וכמבואר במדרש גדול הצער שהיה לשבטים ממכירת יוסף אחרי מכרו, ובכל ממון שבעולם רצו לפדותו ולמסור נפשם על הצלתו, אבל מה' נסבה ועד הזמן שנגזר עליהם הצער והיסורין, עד הרגע ההוא יכול יוסף להתאפק ולהעלים מהם, וכשהגיע הרגע מהישועה וקץ שם לחושך, אז לא יכול יוסף להתאפק ולהעלים מהם אף רגע אחד יותר ונתגלה להם שהוא יוסף. וכשראה יוסף כי מוכרח היה ברגע הזה להתגלות להם, הבין כי בא מועד וסוף לצרותיהם ולא יצטרכו עוד יותר להצטער, הגיד להם כי עתה

במסכת עבודה זרה (נה, א) איתא: "יסורין, בשעה שמשגרין אותן על האדם, משביעין אותן: שלא תלכו אלא ביום פלוני, ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית, ועל ידי פלוני ועל ידי סם פלוני... והיינו דאמר רבי יוחנן, מאי דכתיב (כי תבא כח, נט): "וחליים רעים ונאמנים?" רעים בשליחותן, ונאמנים בשבועתן (כלומר, הם נאמנים לצאת באותו רגע שהושבעו לצאת בו)".

נקודה א'

יש סוף ליסורים

יסוד גדול הוא זה, הן לאדם הפרטי כשעובר איזו צרה, והן לכלל האומה הישראלית שפקדה אותה צרה. כשהקב"ה שולח יסורים, הוא שולח אותם לזמן מוגבל, והשעה שבה יסתיימו היסורים נקובה עוד בטרם יוצאים היסורים לקיים את שליחותם!

זהו הפירוש "ישועת ה' כהרף עין" (מדרש לקח טוב אסתר ד, טז), כי כשמגיע הזמן שבו היסורים צריכים להסתלק, אין צריך לעשות איזו פעולה לשנות את המציאות, אלא ממילא היא משתנית כיון שנגמר הזמן. והרי זה דומה למה שאמר הגר"ז מבריסק ז"ל בענין מיתת בכורי מצרים בחצות, שלא היתה צריכה להיעשות איזו פעולה של מיתת בזמן חצות, אלא עד חצות היו בחיים, ומחצות והלאה היו מתים.

זה לשון ה'ספורנו' (פרשת וישב מא, טז) על הפסוק "ויריצהו מן הבור": "כדרך כל תשועת ה' שנעשית כמו רגע", והיינו כי ברגע שמגיע הזמן שנקבע מראש, מיד באה תשועת ה' והיסורים פוסקים.

חיזוק גדול הוא לתקופה זו, בה אנו שרויים

הרתבונות

כל צער הפוקד את בני ישראל, אע"פ שאינו נעים, הוא מכבס אותם כ'מכונת כביסה' המכבס את הבגדים, ומזכך אותם כדי שיוכלו לבוא מוכנים אל הגאולה. ועל כן עלינו להתנובב עם מכונת הכביסה ולא להתנגד לכך או להלחם בכך, כי אם נעצור אותה באמצע עבודתה או נאיץ בה שתעבוד יותר מהר, לא נרוויח מאומה אלא נפסיד ח"ו.

נתבונן בדבר תפקידנו בעת הזאת ביישוב הדעת ובניחותא, ונעשנו כרצון השי"ת מעימנו!

הפסוק (ג, כב) "וראית את אחורי ופני לא יראו": "יש לומר על פי רמז, הנה אנו רואים כמה דברים סיבות מסיבות שונות הנעשים בארץ מתחת, אשר אנו מתמיהים למה עשה הש"ת ככה, אבל **לאחר רבות הזמן אנו רואים ומבינים למפרע הכל כאשר לכל, כל הסיבות תכלית כוונתם כי כולם היו הכנות כדי שיעשה דבר גדול כזה**, וכאשר היתה בנס פורים הריגת ושתי ולקיות אסתר וכל הסיבות שסובבו את הדבר הזה, והכל היה הכנה להצלחת ישראל. אבל **קודם שנעשה פתגם המלך אין אנו מבינים רק מאמינים כי בלי ספק לא דבר ריק הוא, רק מאתנו טעם הדבר כמוס ונעלם. וזה האמונה טובה גדולה היא לנו, כי מקבלים שכר על האמונה.**

וזה 'וראית את אחורי', לאחר שנעשה תכלית הדבר, תראה ותבין למפרע מה שהיה ומה שנעשה. אבל 'לפני לא יראו', קודם עשיית הדבר לא יראו ולא יבינו תכליתו, וזהו 'ופני לא יראו'!"

פירושו של דבר: הגם שבסוף נוכל לראות איך הכל היה לטובה, **מסתיר הקב"ה את הדבר בתחילה ככוונת מכוון כדי שנוכל לעמוד בפני נסיון ולהתעלות על ידי שנתחזק באמונה ובטחון**, כי אלמלא היה מסתירו, לא היו עומדים בפני נסיון והיו מאבדים את המטרה. וזו היא הסיבה שבעטיה נסתלקה השכינה מיעקב אבינו כשביקש לגלות את הקץ, כי אין רצון הקב"ה בזה, אלא רצונו שהכל יהיה מוסתר מבניו, כי רק כך תהיה העבודה מסורה בידם, והיינו **העבודה לשמוח עם הקב"ה ולהאמין בו כאילו היה אור במושבותם אע"פ שהכל נראה חשוך**, וזהו סוד הגאולה, סוד הוא דבר המוסתר שאין מגלים אותו עד עת קץ!

זמן הנאולה ידוע

הנה חז"ל אמרו "חייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים" (פסחים קטז, ב), וכתבו המפרשים שהכוונה היא בעת סיפור יציאת מצרים, ומכאן שאנו צריכים להכנס אל תוך הסיפור ולהתחבר עם מה שעברו על אבותינו במצרים, להרגיש את הכאב והצער שהרגישו בתחילה כשעדיין לא ידעו מתי תבוא גאולתם, ולחיות את גאולתם שבאה להם כשלא היו מוכנים לה, כי בפתע פתאום התחילו המצרים להאיץ בהם לעזוב את מצרים ויצאו בחפזן עד שבציקם לא הספיק אפילו להחמיץ.

"רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו ואלו הן... מצה על שום שנגאלו אבותינו במצרים (ולא הספיק בציקים להחמיץ). הא לך **השחובה מוטלת עלינו לספר לנו ולבנינו כי ישועת ה' כהרף עין, כיון שבאה עת גאולתם של ישראל, אינם יכולים להשאר אף לא רגע אחד נוסף בגלותם...**

זמן גאולתם של אבותינו במצרים כבר היה קבוע מתחילה, ואברהם אבינו כבר ידע אותו, אבל הקב"ה הסתיר את החשבון האמיתי מעיני אבותינו במצרים כי חפץ היה שלא ידעו את הזמן, כי רצונו של הש"ת שלא ישימו מעייניהם בענין זמן הגאולה, אלא יעסקו בעבודה המיוחדת לזמן הגלות, בתפילה, בתשובה, בצפייה לגאולה ובעזרה לזולת.

נקודה ג'

גלות לחוד ונאולה לחוד

עוד כתב החתם סופר (פרשת וירא): "מנהגו של עולם, כאשר שרויים בצרה מרגישים מגודל קושי הצרה שהעולם עומד ליחרב, וכאשר יוצאים מן הצרה חושבים שהצרה לא היתה קשה כל כך. ובאמת צריך

להיות להיפך, כאשר שרויים בצרה צריכים לחשוב שאינו נורא כל כך ועוד מעט קט הקב"ה יסובב את הגלגל ויצאו מן הגלות, ולאחר מכן כשהישועה באה, צריכים להרחיב על אודות הצער הגדול ולהודות לה' על שהביא לנו הישועה!"

והביאור הוא כי הכל תלוי איך מאיזה צד מסתכלים על התמונה, ועבודת היהודי היא להסתכל נכונה בזמן הנכון. ובאמת עבודה קשה היא, כי כל העולם וכל המציאות זועקים אחרת. אך זו היא העבודה לזכור ולהאמין שהישועה כבר קיימת, אלא שבעולם הזה יש לה תאריך, ומה שאין מגלים אותו לבעל הצרה, היא כדי שלא יאבד את ההזדמנות להתקרב אל בוראו...

ה'חתם סופר' זצ"ל בקדושתו לימד אותנו לכל נְעַרְב בֵּין עֲבוֹדַת הַגְּלוּת לְעֲבוֹדַת הַגְּאוּלָּה. אם רוצה האדם בשעת הצרה לעבוד את עבודת הגלות, טועה הוא, כי **עכשיו מוטל עליו לעבוד את עבודת הגלות, והיא להתקרב אל בוראו ולהאמין שהישועה קיימת אע"פ שאין יודעים איך ומתי, ולהודות ולהלל לה'.**

כשבני ישראל היו במצרים, היתה להם עבודה גדולה שם, וכמבואר ב'כתבי האר"י' הקדוש (שער הכוונות דרוש א' לפסח) ובכל הספרים שאלמלא ירדו למצרים לא היו יכולים לקבל את התורה. **במצרים הכניעו בני ישראל את עצמם והגיעו לאמונה אמיתית שרק הקב"ה יכול להוציאם ממצותם**, ועל ידי אמונה זו, העלו את הניצוצות הקדושים שהיו מפוזרים במצרים, וזהו 'יניצלו את מצרים', שלקחו עמם את הניצוצות שהעלו ועל ידי כן יכלו לקבל את התורה.

אילו היו בני ישראל עובדים את עבודת הגאולה במצרים, ולא היו מנצלים את ההזדמנות להתקרב אל בוראם באמצעות הגלות, כי אז לא היו מקבלים את התורה...

איסור דחיקת הקץ

עבודת האדם בגלותו היא עצם זה שאינו יודע מתי הוא עתיד להגאל, כי דווקא אז הוא יכול לחשב היטב מה העבודה שהוא צריך לעבוד כדי להזדכך ולהתקרב אל בוראו. אך כשהאדם עסוק כל עתותיו לחשב מתי הוא עתיד להגאל ואף מנסה להקדים את הקץ, אין הוא יכול לנצל כראוי את ההזדמנות הגלומה בזמן הגלות.

וזהו בוודאי ענין האיסור לדחוק את הקץ, וכדאייתא במסכת כתובות (קיא, א) שהשביע הקב"ה את ישראל שלא יעלו בחומה ושלא ימרדו באומות העולם במטרה לסיים את הגלות, כי אם ינסו להביא את הגאולה בכוחות

עצמם, לא זו בלבד שלא יעלה הדבר בידם, אלא גם ירחיקו את הגאולה יותר, כי בזמן הגלות צריך לקרות דבר מה בעולם, הגלות היא לא דבר סתמי, אלא בעלת תכלית, ואם אין עושים מה שצריך לעשות בזמן הגלות, מעכבים ח"ו את הגאולה.

אכן לא לחינם נאמר שבועה הן אצל היסורים והן אצל ישראל, כי הקב"ה השביע משני הצדדים, מצד אחד השביע את היסורים שלא ישארו אף לא רגע אחד אצל האדם לאחר זמנם, ומצד שני השביע את ישראל שלא ינסו להביא אל סיומם טרם בוא זמנם. כי רק כך באה הגאולה, רק על ידי שהיסורים משלימים את תפקידם, ובני ישראל מתעלים על ידיהם ולומדים באמצעותם לראות אותם ואת כל העולם באופן אחר...

אם אנו נמצאים לעת כזאת בצרה ובמצוקה, בל לנו להוציא את ראשונו בכל עת מבעד לחלון ולהתסכל מתי כבר תבוא הישועה. אמנם כן, יכולים אנו לייחל ולצפות, אבל תחילה לכל עלינו לקבל בלבנו שאנו נמצאים כעת בגלות, ושהדבר הראשון שעלינו לעשות כיהודים הוא לחשוב איך הקב"ה רוצה שנעבוד אותו בתוך הגלות.

הגה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל היה סובל ביסורים כידוע, וכשפעם ביקש מאן דהו להקל עליו את יסוריו, סירב לכך בנמקו: **יסורים הם מכות כביסה, ואם עוצרים מכות כביסה באמצע עבודתו, אינה מסיימת לנקות את הבגדים...**

כל צער הפוקד את בני ישראל, אע"פ שאינו נעים, הוא מכבס אותם כ'מכות כביסה' המכבס את הבגדים, ומזכך אותם כדי שיוכלו לבוא מוכנים אל הגאולה, ועל כן עלינו להסתובב עם מכות הכביסה ולא להתנגד לכך או להלחם בכך, כי אם נעצור אותה באמצע עבודתה או נאיץ בה שתעבוד יותר מהר, לא נרוויח מאומה אלא נפסיד ח"ו.

נקודה ד'

בעתה אחישנה

אמנם כן, המהרש"א במסכת עבודה זרה שם כתב, שכל מה שאמרו שהיסורים יש להם זמן קצוב ואינם מסתלקים לפני כן, אינו אלא בלא תפילה ותשובה וצדקה, אבל **על-ידי שלוש אלה, בוודאי אפשר להקדים את הגאולה.**

ונראה שזהו פירוש הכתוב (ישעיהו ס, כב): "אני ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה". אמנם יש זמן לגאולה, אבל הקב"ה יחיש אותה אם בני ישראל יעסקו בתשובה ותפילה וצדקה. ונמצא לדידן, שעלינו לזכור, שאע"פ שאסור לנו לדחוק את הקץ, כי בזה נמחר את מכות הכביסה בידיים, שהוא בוודאי ללא יועיל, מכל מקום עלינו להוסיף בתשובה ותפילה וצדקה, ואז ייחשב הדבר כאילו אנו מוסיפים בורית למכונת הכביסה ומנצלים יותר כראוי את הגלות, וממילא הקב"ה יחיש את הגאולה.

הוי אומר: העיסוק בתשובה ותפילה וצדקה, הוא הפיכו של דחיקת הקץ, כי הדחוק את הקץ, סימן הוא שאינו מבין תכליתו של גלות מהי ועל כן הוא מבקש לברוח ממנה. לעומתו העוסק בתשובה ותפילה וצדקה, מראה שהוא מבין תכליתו של גלות על נכון, והוא בבחינת 'די לחכימא ברמיזא', וכיון שהוא מקדים להבין את התכלית ומתקן את מעשיו כנדרש ממנו, בוודאי הוא מצמצם בכך את גלותו ומחיש את זמן הגאולה שיבוא במהרה בימינו אמן!

החושך שלפני האור

לעת כזאת, הגם שאנו מתפללים ומייחלים שבקרוב ממש יבוא לנו ולכל בני ישראל רק טוב הנגלה, עם כל זה מאמינים אנו שהכל הוא טוב גמור, כי כך הוא דרכו של הקב"ה לנעוץ את העולם כדי להשרות את יראתו, כי רק באופן זה הוא יכול לגלות את אהבתו ולהביא שפע גדול לעולם.

זה לשון סגנון של ישראל בספר הקדוש "קדושת לוי" (פקודי): "הכלל הוא, שהשם יתברך משפיע תמיד על עמו ישראל חסד ורחמים. ומה שלפעמים חס ושלוש בא איזה דבר על עמו ישראל, הוא רק כדי שבסוף יבוא מזה טובה לישראל, אבל באם חס ושלוש לא יבוא מזה הרעה טובה, אז אין השם יתברך שולח רעה על ישראל, כי העיקר מה שהשם יתברך שולח רעה לישראל הוא כדי שאחר כך יבוא מזה טובה לישראל!"

הנה במסכת תמיד (בבא, א), בשאלותיו של אלכסנדר מוקדון לזקני הנגב, מובא ששאל ממה היכן טוב יותר לדור, בים או ביבשה? "בימא יאי למידר, או ביבשתא יאי למידר?" אמרו ליה: "ביבשתא יאי למידר, דהא כל נחותי ימא לא מיתבא דעתיהון עד דסלקין ליבשתא" - כל יורדי הים אין דעתם מתיישבת עליהם עד שעולים ליבשה.

והנה לכאורה ספיקו של אלכסנדר מוקדון תמוה, כי מדוע נחשוב שטוב יותר לדור בים? אכן בספר "רנן לבוקר" ביאר באופן נפלא: הנה חז"ל (קידושין פב, א) אמרו כי הספנין רובן חסידים מפני שהם נמצאים בכל עת בסכנת נפשות ולבם לשמים. הסתפק אלכסנדר מוקדון שמה טוב יותר לדור תמיד בים כדי שיהיה הלב מכוון לשמים. השיבו לו זקני הנגב שאין הדבר כן, כי על האדם להיות בישוב הדעת, כי בלי ישוב הדעת לא יוכל לעבוד את בוראו, ורק מעת לעת כאשר יסע ממקום למקום, יפליג בים ואז יתעורר לבו לירא מה'.

והרי זה כפי שנתבאר עד כה, שהעיקר הוא להרגיש את אהבתו של הקב"ה, והיראה אינה נצרכת אלא כדי שתהיה קיום ליראה, וכמו שהרעמים אינם באים אלא מעת לעת, כן אין האדם צריך לרדת בים אלא מעת לעת. ומסיבה זו אין הקב"ה מביא לעולם מאורעות מבהילים באופן קבוע, כי אם מזמן לזמן באופן עראי, כגון פעם ביובל.

נשים אל לבנו שאפילו גדולי האומה מצוקי הארץ נתנסו בדברים המרעידים את הלב, אשר תכליתם להעלותם במדרגות הבטחון. כן נתנסו בניסיונות כאלו אברהם יצחק ויעקב, וכן נתנסה בהם דוד המלך ע"ה, מי שמילות הבטחון משתפכות ממזמוריו מתחילתם ועד סופם. כל התלאות הקשות שעברו עליו במשך שנות חייו אשר טבעם לעורר פחד גדול בלב, לא היו בתורת עונש, אלא כדי להעלותו עוד ועוד במעלות הבטחון ולקרבו אל הש"ת.

אשרי אדם מפחד תמיד

ישאל השואל: מדוע מביא הקב"ה לעולם דברים מפחידים כדי שיראו מלפניו, והלא מחמתן כן נופלים הרבה ליאוש, לעצבות ולמרה שחורה? התשובה לכך, שכל מה שהאדם נופל ליאוש בגלל הפחד, הוא רק מפני שאינו מתמודד נכון עם הפחד, אבל אם יהיו לו הכלים הנכונים, לעולם לא יפול ליאוש ואף לא יעשה מעשים פוזרים. ומעתה מי שמתבונן בתורה לראות על מה באו דברים אלו המרעידים את הלבבות, ומה מוטל על הבריות לעשות לעת כזאת, הרי הוא מחזיק בידו הכלים הנכונים להתמודד עם הפחד, ומלבד מה שלא יפול ליאוש, עוד יהיה המאושר עלי אדמות דווקא בגלל הפחד. וכדרך שאנו מבינים בלשון הפסוק "אשרי אדם בוטח בך", שאושרו אינו בא לו בשכר בטחוננו, אלא מציאות היא שהבטחון גורם לו להיות אדם מאושר, כך נבין בלשון הפסוק "אשרי אדם מפחד תמיד", שמי שמפחד עם הכלים הנכונים, נעשה אדם מאושר ושמח!

זה לשון הספר "עבודת פנים" (אמונה ובטחון, ט): "כתיב (משלי כח, טד) "אשרי אדם מפחד תמיד", וכתיב (תהילים פד, יג) "אשרי אדם בוטח בך", והרי הבטחון הוא היפך הפחד! אך הכוונה לפחד הוא מצד האמונה, שמאמין שאין לאדם במה ובמי לבטוח זולת בהש"ת, אפילו יהיה חכם גיבור ועשיר, כי ברגע אחד יוכל לאבד הכל, ואינו בטוח מרגע אחד על רגע שני, ואין אדם יודע מה ילד יום, שזה גורם פחד, אך תיפק חוזר ומתחזק במידת הבטחון לבטוח בחסדי הש"ת הטוב ומטיב ב"ג מכלין דרחמי, "הבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהילים לב, ג), ואמרו חז"ל (לקו"ש תש"ט): "אפילו רשע, הבוטח בה' חסד יסובבנו".

הוא אומר: אם הפחד בא ממקום בלתי טהור, אזי הוא מביא אסון על האדם, כנאמר (איוב ג, כה) "כי פחד פחדתי ויאתני, ואשר יגורתי יבוא לי". אבל אם הוא בא מן ההכרה העמוקה שאין לו שום כוח עצמי, כי בבת אחת יוכל לאבד את ממונו ואת חכמתו ואפילו את בריאותו, ומחמת הכרה זו הוא בא ומפיל את עצמו בזרועותיו של הקב"ה, אזי אשרי וטוב לו, כי הוא לוקח את ה"אשרי אדם בוטח בך" ופותר בכך את ה"אשרי אדם מפחד תמיד!"

בטחו בה' וחסד יסובב אתכם!

אני מאמין...

הגישה הנכונה לתחויות בדבר ביאת משיח בימים מעין אלו!

בתחנונים על כך יותר מדי. הא לנו שאפילו בתפילה יכול האדם לטעות. כאשר האדם מתפלל יותר מדי על ביאת המשיח וכל מעייניו נתונים בכך עד שהוא מפסיד בכך את עבודת הגלות, הרי הוא מפסיד בכך את המטרה, ובא לתקן ונמצא מקלקל.

היהודי המאמין באמת, מאמין באמונה שלימה בכל יום שיבוא, אך אינו נתלה בזה. ולכן כשרואה שהיום לא בא, הוא מאמין שלמחר יבוא, ובכל אופן הוא מחזק את עצמו בתורה ותפילה ובשמירת עניינים ובכל העניינים שהוא יודע שהוא צריך תיקון בהם, מתוך ידיעה שרק על ידי כך יוכל לקרב את הגאולה.

הן פעם היו הרבה עמי הארצות שלא היו יודעים לבד מה עליהם לתקן, אך בימינו (כך שמעתי מכמה מגדולי הדור), כולנו חכמים, כולנו נבונים ויכולים לדעת מה עלינו לתקן. עלינו רק להפשי ברצון אמיתי ומיד נמצא, ובכך בוודאי נקרב את הגאולה.

מדוע אין הצדיקים פועלים את הישועה הגדולה?

הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א נקלע פעם ללבוב לצורך ביטול איזו גזירה. בינתיים נכנס שם למעוזה של ראב"ד העיר הגאון רבי אריה לייב ברוזא זצ"ל. שאל אותו המורה דאתרא בזה הנוסח: הלא הרבי פועל ישועות לפונים אליו, מי בענייני רפואה מי בענייני פרנסה. מדוע לא יפעל הרבי את הישועה הגדולה להביא את המלך המשיח וממילא לא נצטרך יותר לישועות הקטנות?

השיב לו הרה"ק מבעלזא על אתר: "נעלם מזכרוכם איזה דיבור ברש"י". המרא דאתרא התפלא: "איזה דיבור ברש"י? נעלם מזכרוני?" אמר לו הרה"ק: "רש"י בכתובות ק"א - שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדי... אם צריכים לפעול ישועה ליחיד, פועלים לו ישועה. אבל להביא את המלך המשיח?! הלא יש חשבונות על גבי חשבונות שידועים לשמים ואין אנו יודעים אותם".

נענה לו המרא דאתרא, כי אכן בירושלמי ריש מסכת ברכות (פ"א ה"א) איתא - 'גאולתן של ישראל בתחילה קימאה קימאה, כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת'. נתכוון לומר לו שהצדק עמו, כי מתוך הישועות הקטנות שהוא פועל לבני דורו, תבוא הישועה הגדולה.

עכ"פ בוטחים אנו שבוודאי ניושע וניגאל הן מן הצרות הקטנות והן מן הצרה הגדולה הלא היא הגלות המרה, וכן אנו מאמינים שיכול להיות שזה יקרה היום אם נחזור בתשובה ונתקרב אל ה'. והלא אותם חכמים שאמרו לנו שיש זמן לקץ, אמרו לנו גם שצריך לחכות בכל יום שיבוא, כי הציפייה עוזרת לנו להיות קשור לך ולעורר על ידי כן את רצוננו להוסיף בתורה ותפילה ומעשים טובים, אך לעולם לא נדע מתי זה יהיה עד שיהיה, ונהיה מוכנים ומזומנים לנצל את זמן הגלות שהוא שווה הון תועפות. וכמו שהעולם הזה הוא מקום שקונים בו סחורה, כי בעולם העליון כבר אי-אפשר לקנות כלום, כפי שאמרו חז"ל (עירובין כב, א) "היום לעשותם ומחר לקבל שכרם", כן בזמן הגלות אפשר לקנות הרבה הרבה יותר ממה שנוכל לקנות בעת הגאולה!

הנה בהיותנו נמצאים במצב שאף אחד מאתנו לא העלה בדעתו שכן יעלה בימינו אנו, באים מיד רבים וטובים ומוציאים את כל המדרשים המוכיחים כי הנה זה עתה יבוא המלך המשיח, ומחזקים עמם את כל האומה כולה. אמנם כן, יתכן שהדבר רצוי, אבל צריך מאוד להזהר שלא ליפול בטעות. עלינו לזכור בכל עת, שגם אם אנו מאמינים בכל כחונן שהמלך המשיח עתיד לבוא בזה הזמן, אין זה מוכרח שיבוא בגלל כן.

יש לך אדם שכל עוד הכל הלך כפי שהיה רוצה ולא היה לו שום דבר מיוחד שהציק לו, לא חשב כלל על ביאת המשיח, אבל עכשיו כאשר הכל השתבש לו, לפתע מצא תרופה למכתו - המלך המשיח יבוא וכל העניינים יחזרו להיות כפי שהיו. דע לך שאינו בהכרח שבגלל שאתה רוצה כל כך שהעניינים שלך יחזרו להיות כפי שהיו, צריך המשיח לבוא עכשיו. יתכן שאע"פ שישנם מדרשים ודיבורים שונים המרמזים לכך, עם כל זה אין אתה יודע את כל החשבונות, ועל כן לעולם לא תוכל לדעת מתי יבוא ובאיזה אופן יבוא. בדבר אחד תוכל להיות בטוח, שאף פעם לא היה המשיח קרוב כל כך לבוא כמו זה הרגע, וברגע הבא יהיה עוד יותר קרוב. ובהיות שכן, תצפה לישועה יותר ויותר, אך יחד עם כן תראה מה עליך לעשות עכשיו בהיותך בגלות ולא מה תעשה אז כשיבוא המלך המשיח. מי ששם מעייניו יותר מדי בסידור ענייניו על ידי ביאת המשיח, מגלה שאינו רוצה לעבוד את העבודה המוטלת עליו עכשיו, אלא רוצה הוא להיות בטוח שכל ענייניו יסתדרו ושהוא יכול לחזור לעסקיו כבתחילה, וזה לא מה שהקב"ה רוצה. הקב"ה רוצה שתחזור בתשובה, ועל ידי זה ענייניך יסתדרו.

אין לנו לחשוב שבגלל שאנו שולחים ציטוטים ומרא מקומות מאחד לשני בענין ביאת המשיח מתוך הצרות הזדומות לשל ימינו, לפיכך יבוא בוודאי. לא, עלינו לצפות לביאתו, אבל לא לחשוב שהקב"ה בהכרח יביא אותו כי אנו חושבים שביאתו טובה. הגע עצמך! הלא בני ישראל עברו צרות קשות מאלו, הם עברו מגפות קשות שהפילו רבבות מאחינו, הם עברו את השואה האיומה אשר אין צרה בעולם שיכולה להדמות אליה, ואע"כ המלך המשיח לא הגיע, וכי יש בזה מן הקושיא ח"ו?! לא, ישנם מהלכים שהקב"ה מסובב, וישנם זמנים שבהם מעוררים אותנו מן השמים לחזור בתשובה ולהגביר את ציפיתנו לישועת ה', אבל אינו בהכרח שבגלל זה יבוא.

הוא אשר דיברנו בתחילה, כשאנו נמצאים בגלות, אנו צריכים לעבוד את עבודת הגלות ולא לברוא מנמה, כי על-ידי הברירה ממנה, לא זו בלבד שלא נקרב את הקץ, אלא עוד נרחיקה ח"ו. אדרבא, אם אנו רוצים להחיש את ביאת המשיח, עלינו להמנע מלדחוק את הקץ, אלא עלינו להרבות בתשובה ומעשים טובים כי אלו באמת יכולים לקרב את הגאולה ולהביא את הקץ לצרותיהם של ישראל.

שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדי

מבהיל לראות לשונו של רש"י במסכת כתובות (ק"א, א) על השבועה שהשיע הקב"ה את ישראל שלא ידחקו את הקץ: "שלא ירבו

תכלית הצרה הלון - ביטחון בה' יתברך!

מעשה

פעם היה סוחר גדול ושמו ר' ברוך שנקלע לעיר אחת והתאכסן בבית מלון. באמצע הלילה התעורר לקול מהומה גדולה, הציץ מבעד לחלון וראה כרכה מתקרבת אל בית המלון. לפתע שמע נקישות בדלת, ניגש אל הדלת והנה בעל המלון עומד ומבקש היות שהצדיק רבי דוד מטאלנא הגיע כעת למלון, יעשה טובה ויעבור לחדר אחר, כי חדר זה הוא הגאה ביותר ומתאים ביותר לצדיק שהגיע.

ר' ברוך שמע על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו להיטיב לצדיק מפורסם, והסכים מיד לעבור לחדר אחר, אך ביקש שיתנו לו את החדר שלידי חדר זה כדי שיוכל לראות מקרוב את עבודת קדשו של הצדיק. ואכן ראה אנשים רבים מתחילים לנהור לחדרו של הצדיק להתברך אצלו, והנה בתוך הבאים גם בעל המלון בכבודו ובעצמו שבא יחד עם אשתו לבקש מהצדיק ברכה לפרנסה, באשר לא שפרה עליהם פרנסתם.

ר' ברוך שמע את הצדיק אומר להם שאם ירצו לקבל ברכה לפרנסה, יצטרכו ליתן לו עבור כך מאתיים רובל. כששמע בעל המלון על הסך הגבוה, אמר לצדיק שעליו להתייעץ על כך בישוב הדעת עם אשתו. יצאו החוצה והתחילו לדון בבקשת הצדיק. האשה טענה שהיות שזה כל הסכום שנשאר להם במזומן, לא יתכן שיתנו אותו לצדיק, ובעלה טען שאם זהו הסכום שהצדיק ביקש, מסתבר שהברכה שווה יותר מסכום זה. טענת הבעל גברה ונכנסו שניהם עם צרור הכסף בידיהם לזכות בברכת הצדיק.

ויהי בלילה בשעה מאוחרת, ראה ר' ברוך איך הצדיק יוצא עם משמשו לחצר בית המלון ומסובב את מקלו על הארץ כביכול עושה צורות, תוך שהוא אומר: "בחלק זה אפשר להקים בנין בן שתי קומות, ובחלק זה אפשר להעמיד אורות סוסים"... וכן היה עובר מחלק לחלק ומדבר מה אפשר להעמיד בהם, עד שהוקם לפי דיבורו כעין כפר שלם דמיוני.

כשראה ר' ברוך את כל זה, תמה מאד על שני דברים הללו: בתחילה לקח הרבי מבעל המלון את סכום כספו האחרון, ועכשיו הוא הולך כמשתגע ומדבר דברים דמיוניים...

כעבור כמה שנים נקלע הסוחר ר' ברוך שוב לאותו מקום והנה נגלה לעיניו כפר שלם במקום אותו בית מלון ישן. על אתר נזכר בדיבורי הצדיק, הוא התחיל להתבונן סביבו וראה שכל מה שהוקם הוא לפי מה שיצא באותו לילה מפיו, לא נפל שערה מכל אשר דיבר. הלך לחפש את בעל הכפר וראה שהוא אותו בעל מלון שהכיר לפני כמה שנים.

מיד שינה ר' ברוך את עורו והחליט לנסוע לטאלנא אל הצדיק ולשמוע מפיו את פשר כל הדברים אשר ראו עיניו...

אמר לו הצדיק: "הבה ואסביר לך! בעל המלון חסך לעצמו סכום זה של מאתיים רובל כדי שיהיה מוכן לו על כל צרה שלא תבוא. ואכן, כל פעם שהיה רואה איזו צרה מתקרבת, היה מניח את דעתו לאמר שיש לו מאתיים רובל שהוא סכום מכובד לכלכל בו את משפחתו במשך תקופה ארוכה, ושם ירצה יוכל גם להשקיע אותו כדי שייניב רווחים. כשבא לבקש ממני ברכה לפרנסה, ראיתי שזה מה שמעכב את השפע מלבוא אליו, לכן גמרתי אומר בנפשי להוציא ממנו את הסכום שחסך לעצמו. וכיון שהסכים לוותר על כל הסכום ולהשען על אביו שבשמים שיפרנס אותו, ידעתי שמעתה יוכל השפע לבוא אליו ויצאתי החוצה לתכנן את הכפר שיקים עם בוא השפע..."

הבנה למעשה

ואם כשמדובר באדם פרטי הוא כך, קל וחומר כשמדובר בכלל האומה הישראלית. והרי הקב"ה אוהב את עמו ישראל באהבה עזה שאין לתארה ואין לשערה, וכשהוא רוצה להוציאם מן הגלות המר, הוא עושה זאת ברוב אהבתו על ידי שהוא לוקח מהם את הדברים שעליהם הם נשענים, כדי שיגיעו למצב בו ירגישו שאין להם על מי להשען אלא על אביהם שבשמים, כי אז יוכלו לקבל את השפע והחיות המזומנים להם ויפדו מכל צרותיהם.

וזה לשון ה'כלי-יקר' (בראשית כח, ד'): אמרו במדרש (מדרש תהלים מד, ב): "אין התשועה באה לישראל כי אם בזמן שהם בתכלית השפלות, שנאמר (תהלים מד, כו) "כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו", מה כתיב בתריה (לאחרי)? קומה עזרתה לנו. וטעם של דבר, שכל זמן שאינן בתכלית השפלות אז אינן תולין בטחונם בה' וחושבים תחבולות להנצל מפח יקוש על-ידי תחבולות אנושיות, ועל כן ריחק ה' את האדם ורבה העזובה, כי לא בטחו בתשועת ה', אך כשיראו כי אזלת יד השתוללותם ואין עוזר וסומך, אז עיניהם נשאות אל ה' לקרוא אליו בעת הצר להם וה' שומע, ובאותו זמן התשועה באה דרך בריחה מן הקצה אל הקצה, דהיינו מן תכלית השפלות אל תכלית המעלה!"

אמור כי מה שמוציא את בני ישראל מן הגלות הוא הבטחון, אך כדי שיגיעו לבטחון אמיתי שאינו מן השפה ולחוץ, הם זקוקים להגיע למצב שבו ירגישו שכלו כל הקיצין ואין שום אדם או דבר בעולם שיכול להושיעם, ורק ה' אלוקי ישראל הוא זה שיכול להושיעם, ויושיעם כשיפנו אליו!

והנה בעוד אומות העולם מתייחסים אל מצב כזה כאל מקרה טבעי שאין בו די מכוונת ומנסים להתמודד אתו בכוחות עצמם ללא הצלחה יתירה, בני ישראל בהיותם העם הנבחר בני א-ל חי, מתעורר אצלם הניצוץ האמוני עד שמאמינים שמי שנגזר עליו ליפול במלחמה, רגליו יוליכו אותו למקום מסוים כדי שיפול, וכמו שנאמר (תהלים לו, טג): "מה מצעדי גבר ודרכו יחפץ", ועוד זאת יאמינו שהקב"ה טוב ומטיב, ועל כן כל מה שעובר אליהם, בין קל בין קשה, אינו אלא טוב בתכלית הטוב!

זמן של פקידה

הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל הקשה על מה שנצטוו בני ישראל בקרבן פסח (בא יב, יא): "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם", והרי היה אז גילוי שכינה כמו שאמרו חז"ל (הגדה של פסח, ספרי כי תבוא) על לשון הפסוק (בא שם פסוק יב) "אני ה' - אני בעצמי ולא על-ידי שליח", ובעת גילוי שכינה צריך להסיר את הנעליים כמו שהקב"ה אמר למשה בעץ הסנה (שמות ג, ה) "של נעליך מעל רגליך", וכמו שנאסר להכנס להר הבית עם נעליים.

והשיב הגאון שכאן אמר הקב"ה: רצוני שיראו את אמונתם ובטחונם שהם מוכנים ומזומנים לצאת לדרך, ועל כן אני מוחל ומתיר להם להיות נעולים בנעליים...

עלינו לזכור שבמשך הדורות היו זמנים רבים של פקידה, וכמו שרואים בהרבה ספרים על כל מיני תקופות. אכן זמן פקידה אין פירושו שבהכרח יצאו אז מן הגלות, אבל פירושו שהוא זמן שבו העולם מזדעזע ובני ישראל יכולים אז להתעורר באופן כזה שתבוא הגאולה. ואכן אסור לנו לבזבז שעת כושר כזו, ובו בזמן שהיראה מתעוררת, אנו צריכים לעורר כנגדה את האהבה ולישר את מחשבותינו ואת רגשות לבנו ולחזק את כל הדברים הטעונים חיזוק, וכל זה מתוך שמחה וציפיה לישועת ה', ועל-ידי-כן נוכל באמת להחיש את הגאולה, וכדאיתא במדרש שבזכות הקיווי בלבד לה' יכולים בני ישראל להגאל הגם שאין בידם זכויות אחרות.

וזהו הביאור במה שאמרו חז"ל (סנהדרין צח, א) "אין בן דוד בא אלא בדור שכולו חייב או בדור שכולו זכאי", כי מצד קיום המצוות יתכן שיהיה דור כולו חייב, אבל בד בבד יכולים הם להיות כולו זכאי מצד האמונה והבטחון שבלבם, ועל כן ראוי להם להגאל!

זוכים ומזכים!

לאור המצב הקשה בא"י בימים אלו והבילבול השורר בענין, הרי שהזכות להפיץ את דברי החיזוק והאמונה כפולה ומכופלת היא!

להפצת גליונות באזור מגורכם פנו אלינו באחת מג' האופנים הבאים:

- בעמדות נדרים פלוס', בקופת הביניי
- דרך נציגנו הנאמן
- באלמדה' (ולצין בהערת את פרטינו ומספר טלפון 0533 191594
- במס' פלאפון: 0533 191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

ובזכות האמונה והביטחון בו יתברך, נושע בתשועת עולמים במהרה!

מה נאמר? מה נדבר?

הרבה מבנינו מתהלכים בימים אלו מבולבלים לגמרי כדת מה לעשות ומה לחשוב ולהתבונן. מקבץ שיעורים מהימים האחרונים יסייעו בידיך להבנה בהירה והסתכלות מזוקקת על המצב הקשה השורר בארצנו הקדושה!

טלפון ישיר שע'י קול הלשון: 073.295.1337

לשמייעת השיעורים האחרונים לחצו בכניסתכם למערכת 111

קול הביניי ☎
 א"י - 072.2577726 | ארה"ב - 718.686.8300
 בריטניה - 0204.586.2115 | ברזיה - 03.300.0223

לקבלת הגיליון בקביעות
 את פרטיהם של בני המשפחה
 a60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו ניתן לפנות
 ישירות למנכ"ל הביניי בדוא"ל info@machonhavineini.com

"קץ כל בשר בא לפני"

"קץ" - הסוף יהיה ש"כל בשר בא לפני" - כולם בסוף מגיעים להקב"ה וחוזרים בתשובה, אבל כאן בדור המבול - ראה הקב"ה אפילו בסוף הם לא יחזרו בתשובה ולכן הביא עליהם את המבול.

דברי ישראל

א נקודל'ה

"קץ כל בשר בא לפני"

"קץ כל בשר" זהו יום המיתה. אומר הקב"ה: יום המיתה בא לפני בטענה שאין איש זוכר אותו וחושב על הדין הצפוי, וההוכחה - "כי מלאה הארץ חמס".

כלי יקר

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"

כתוב שנח נפטר כשזכה לראות את אברהם אבינו מקושר לה', וזה קרה כשאברהם אבינו היה בן נ"ח שנים, ורק אז נח נפטר וזה מה שמרומז כאן בפסוק "אלה תולדות נח" - שזה אברהם אבינו שהיה בן "נח" שנים ואיש צדיק תמים הוא היה.

ספרים

"והנה עלה זית טרף בפיה"

היונה חזרה עם עלה זית טרף בפיה וכתוב שהיא אמרה לנח "מוטב יהיה מזונותיי מרירים כזית בידי הקב"ה ואל יהיו מתוקים כדבש בידי בשר ודם" היונה אומר לנח שעדיף לי לעבוד קשה ולקבל פרנסה מה' מאשר לקבל אוכל ממך, לכאורה זו כפיות טובה נגד נח? אלא מתרץ אחד הצדיקים על פי המובא שבראש השנה - לפי מה שהאדם עושה תשובה כך מגיע לו ההשפעות, אבל בחנוכה הקב"ה הוא זה ששולח התעוררות והוא נותן מלא שפע ללא קשר למצבו הרוחני של האדם, וזה מה שאומרת היונה "מוטב יהיו מזונותיי כזית - כמו השמן זית בחנוכה שמגיע שפע מה', "ואל יהיו מתוקים כדבש - כדבש הזה שאנו מטבילים בו את מאכלינו בראש השנה.

צדיקים

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"

וברש"י "יש מרבתינו דורשים אותו לשבח - כל שכן אילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, עכ"ל

ביש דורשים אותו לגנאי - לא רשום רבותינו אמר פעם ר' מאיר מפרמישלאן: תמיד יש את האלו שמדברים על הצדיקים והם אף פעם לא מ"רבתינו"...

ר' מאיר מפרמישלאן

התורה מדגישה "בדורותיו" דהיינו שבדורו היה צדיק וצדיק - דרכו שנחבא אל הכלים, אך כתוב במס' אבות "אם אין איש - השתדל להיות איש" - לכן נח בדור שלו היה חייב לפרסם את עצמו, - אבל זה רק בדורותיו, אבל אם היה בדורו של אברהם אבינו - לא היה נחשב לכלום - מהסיבה שהיה נחבא אל הכלים.

דברי ישראל

כתוב בגמ' "אל יספר אדם בשבחו של חברו שמתוך שבחו בא לידי גנותו", לכאורה לפי הגמ' הזאת קצת קשה לגבי רבותינו שדורשים אותו לשבח הרי יכלו להגיע לגנותו? אלא אפשר לתרץ בב' אופנים, א. שמכאן לומדים זאת. ב. אפשר להגיד שאצל צדיק זה שונה כי לצדיק אין זה פגיעה בכבוד שמדברים עליו דברי גנאי כי הכבוד מאוס עליו ו"רצונו של אדם זהו כבודו" וממילא לא חששו.

דברי ישראל

צדיק ככל שהוא יותר גדול - הוא יותר עניו, הקב"ה בירך את אברהם אבינו "הרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים", האם יתרבו ככוכבים או כחול? אלא בניי יאירו ככוכבי השמים ולמרות זאת יחזיקו את עצמם בענווה כחול אשר על שפת הים, וכך גם אצל נח ה"יש דורשין אותו לגנאי - הכוונה לנח עצמו - הוא עצמו דרש את עצמו לגנאי שאם היה בדורו של אברהם אבינו לא היה נחשב לכלום - היות והיה במדרגה הרבה יותר גדולה וממילא גם היה מחזיק את עצמו יותר בענווה.

תפארת שלמה

אומר רש"י "נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול ולא נכנס לתבה עד שדחקוהו המים", לכאורה בתחילת הפרשה מובא על נח שהוא היה "צדיק תמים" ואיך זה מסתדר? אלא כוחה של אמונה הוא כל כך גדול שלפי גודל אמונתו ובטחונו של אדם, מסוגל הוא להיות במציאות. ולפיכך, אף-על-פי שהיה נח מאמין בבורא, חושש היה להאמין אמונה יתירה בבואו של המבול, פן יגרום על ידי אמונתו שהמבול אמנם יבוא. היה איפוא, אובד עצות "מאמין ואינו מאמין" - אף כי היה מאמין, חושש היה להאמין בכך, עד שדחקוהו המים" - עד שראה כי המבול כבר בא ואמונתו אינה עשויה עוד להכריע במאומה, או אז נכנס לתיבה.

אוהב ישראל

א ז י ס ו א ר ט

"ויבא נח ובניו...אל התיבה"

אומר רש"י "נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין" - קצת לא מובן - האם נח היה מאמין או לא היה מאמין? אלא אומר אחד הצדיקים שהיות והקב"ה אמר "נח איש צדיק תמים היה" - וחייבים להאמין בדברי ה' - אזי באותה רגע היה נח "מאמין" אבל דקה אחר כך כבר היה נח "אינו מאמין" והחזיק את עצמו בענווה.

צדיקים

ויאמר ה' לנח... כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה"

לכאורה למה בתחילת הפרשה נאמר "צדיק תמים היה בדורותיו", וכאן נאמר "צדיק לפני בדור הזה" אלא הדבר יבואר על פי דברי המדרש, שחטאם של בני דור המבול היה בגילוי עריות, וחטאם של דור הפלגה היה בכפירה באלוקים, שרצו לעלות ולהילחם בו וזהו ביאור הפסוקים, שבתחילת הפרשה נאמר "צדיק תמים היה בדורותיו", ביחס לשני הדורות, "צדיק" כנגד חטא העריות, כמו שנקרא יוסף צדיק על שזוהר מלחטוא עם אשת פוטיפר, ו"תמים" כנגד חטא הכפירה, שהיה תמים באמונתו. אבל כאן אמר לו הקב"ה "צדיק לפני בדור הזה", שלגבי דור זה שחטאם היה בעריות, נקרא נח 'צדיק' ותו לא...

אוצר הפנינים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

מה ההבדל בין צהר לצרה? בשתיהן האות 'צ' נמצא בתחילת המילה, הקב"ה אמר לנח אני ילמד אותך איך להפוך את הצרה לצהר, וכל זה מרומז בפסוקי הפרשה, "פתח התיבה בצידה תשים" - את התיבה הראשונה - האות 'צ' - בצידה תשים - תשאיר מצד ימין, "תחתים שניים" - האות שאחריו דהיינו האות השני האות 'ר' - "שלושים תעשה" - תעביר אותה להיות האות השלישית וכך תקבל את המילה "צהר".

אמת ליעקב

"ותמלא הארץ חמס"

כבר בצרה הקב"ה מכין את הישועה, ובתוך כל דבר של טומאה יש גם חלק מצד הקדושה שמחזיק את זה, שמו של היצר הרע הוא "סמא"ל - האותיות 'סמ' הם מצד הטומאה והאותיות 'א-ל' הם מצד הקדושה, כמו כן 'נחשי' - האות ח' הכוונה לחטא והוא מצד הטומאה והאותיות 'נשי' הם מצד הקדושה, כשלוקחים את האותיות מצד הטומאה של - נחש ו סמא"ל יוצא ביחד "חמס" וכשלוקחים את האותיות מצד הקדושה יוצא 'שנאלי' - שזה מרמז על מידות תיבת נח, ש-300 אמה אורכה, נ-50 אמה רחבה, ל-30 אמה קומתה, א- אמה אחת שהיתה למעלה" ואל אמה תכלנה מלמעלה".

וראייתי עוד תוספת שכתוב "ארס של נחש בין שיניו" איפה זה מונח באותיות? אלא האות ח' הרי מסמלת את החטא והארס מונח בין שיניו - האותיות מצדדיו של הח' הם 'שי' ו'ני' שיוצא "שין" וזהו "ארס של נחש בין שיניו".

צדיקים

"צהר תעשה לתיבה"

יש מחלוקות האם צהר היה חלון בתיבה או שהיה אבן טובה, וכתוב שאם בן אדם ניצל - אזי אם זה בזכות עצמו - מותר לו להסתכל בעונש ואם ניצל בזכות צדיק - אסור לו להסתכל - דוגמת אשת לוט שניצלה בזכות של אברהם אבינו וההמשך ידוע.. אז אלו שדורשים את נח לשבח - אומרים שהצהר הכתוב בתורה היה חלון ונח היה יכול להסתכל כי היה צדיק וניצל בזכות עצמו, משא"כ אלו שדרשו אותו לגנאי - סברו שזהו אבן טובה - היות ונח לא ניצל בזכות עצמו ולכן לא יכל להסתכל החוצה מהתיבה.

מהרי"ד מבעלזא

טעם בפרשה

ע

נתנו תנומה לעיניהם לא ביום ולא בלילה, למשך כל זמן שהותם בתיבה..

עד כאן סיפורו של נח! אך מה אנחנו הקדושים יכולים ללמוד מכך?? שימו לב:

במרוצת החיים מתגנבת לנו לא פעם מחשבה, הנה, עבדתי קשה, עמדתי בניסיון, הצלחתי להתגבר על האתגר הלא פשוט שנתן לי הקב"ה, הצלחתי להתקדם, הלאה למרות הקושי הלא פשוט שנתקלתי בו,

נו, עכשיו מגיע לי לנוח קמעא ולהתחיל לחיות את חיי בנעימות ובשלווה, ברוגע ובשמחה, עד כי יבוא שילה ולו יקהת עמים וכו'... אך הקב"ה אומר לך: צדיק שלי, בעולם הזה לא נחים!

סיימת משימה אחת? יפה מאוד, עכשיו קדימה למשימה הבאה!!

צדיק שלי, החיים מלאים באתגרים מורכבים, שלא נגמרים לעולם. ואנחנו אמורים להמשיך מאחד לשני, ולדעת שכנראה לא באנו לכאן בשביל לנוח! לא באנו לכאן בשביל לשבת "רגל על רגל"!!

כמובן שיגיע הזמן שבו ננוח, ונתפנק, ונשב על זרי דפנה, בים של שלווה ונעימות,

אך לעולם הזה הגענו בשביל לעבוד!! לעולם הזה הגענו בשביל להתאמץ!!

ובעז"ה יבוא היום ונקצור פירות משובחים ונעימים, שיהיו עמנו לעד ולנצח נצחים,

ונודה לקב"ה על כל אתגר ואתגר שהוא נתן לנו, ונשמח על כל התאמצות קטנה שעשינו,

ונזכה ל"נצח" אין סופי של מתיקות ודבקות בבורא יתברך שמו!!!

נח הצדיק עובד את בוראו בשלמות ובתמימות, אך לעומת זאת בני דורו, סוטים מהדרך ויורדים לעומק השאול,

אין בהם אדם שהולך בדרך הישרה. כולם הולכים אחר תאוות לבם, וייצרם הרע!

אפילו החיות - שהם אינם בעלי בחירה, יורדים מטה מטה, ומדרדרים ונופלים לבאר שחת.

אך נח נשאר שפוי, ועובד את בוראו בתמימות ובישרות.

נו, מסתבר שהקב"ה יפנק אותו קצת, וייתן לו איזה אתנחתא קצרה בהרי האלפים הנעימים, יחד עם קורטוב של יישוב הדעת וצלילות הנפש..

אך מה שקרה במציאות היה שונה לגמרי...

הקב"ה קורא לנו, ואומר לו: נח! אני הולך למחות את כל היקום אשר על פני האדמה, ואתה לא תספה, אתה תישאר לחיות, ולעבוד את בוראך לנצח!

אך אל תחשוב שאתה הולך לנוח ולנפוש...

אתה הולך לבנות תיבה למשך עשרות שנים, וזאת על מנת שכל באי עולם יראו וישתוממו, וישאלו: למה ועל מה נבנית התיבה?

ואתה תסביר להם, שהקב"ה הולך להחריב את כל העולם! וכדאי להזדרז ולעשות תשובה, לפני שיהיה מאוחר...

טוב, נח מתחיל לבנות את התיבה יומם וליל, השכם והערב, כך למשך עשרות שנים.

עוברים להם הימים, והקב"ה מביא מבול על כל העולם, ונח נכנס לתיבה בשלום ובשמחה!

והנה הנה, הגיע הזמן קצת לנוח, ולהירגע מהחיים הכל כך מתישים וקשים שעברו עליו עד כה..

אך מה שקורה, הוא ההיפך הגמור!

נח עובד יומם וליל בתיבה, על מנת להאכיל את כל החיות והבהמות שהיו שם. ומובא בחז"ל, שנח ובניו לא

לבת לוי!

להערות ותגובות וכן להרשמה לקבלה במייל tamrdy35@gmail.com

הדלקת-נרות

י-ם-----5:26
ב"ב-----5:41

יציאת שבת

י-ם-----6:38
ב"ב-----6:39
ר"ת-----7:18

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת נח

א { "אלה תולדות נֹחַ, נֹחַ אִישׁ צַדִּיק" מבאר רש"י עיקר תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים. היהודי הקדוש מפשיסחא היה אומר: כל אדם רגיל לטעון, כי איננו עמל ויגע אלא בשביל בניו, שיגדלו ויהיו יהודים טובים ובני תורה. כאשר הבנים הללו מתבגרים שוב אינם נותנים דעתם על עצמם וטוענים אף הם כי כל עמלם ויגיעם אינו אלא בשביל בניהם. אי לזאת, כבר הייתי תאב לראות את הבן הראוי לשמו... לפיכך אמר הכתוב "אלה תולדות נח", נח לא הזניח את עצמו, כדי לפעול רק בשביל בניו, כי גם ראה את עצמו כבן ושקד על על עליית עצמו הוא אשר הבן הראוי לשמו, אשר הבין כי גם עליו מוטלת החובה לעבוד את האלוקים. וזהו פירושו של "תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים" הצדיקים רואים במעשיהם הטובים כאילו הם בניהם....

ב { "אלה תולדות נֹחַ...ויולד נֹחַ שְׁלוֹשָׁה בָנִים אֵת שֵׁם אֵת זֶם ואת יֶפֶת" אלה הם מעשיו הטובים {תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים – רש"י} של נח, אשר לימד והשריש אצלו ואצל אחרים את שלושת הדברים הללו: את "שם": לזכור תמיד את שם האלוקים. את "חם"- לקיים כל מצוה בחמימות ובהתלהבות, "ואת יפת" – לעשות אך ורק מעשים שהם "תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם"

ג { "צֹהַר תַּעֲשֶׂה לְתִיבָה" "תבה" פירושה מילה {בלשון המשנה תבה זו מילה} הכוונה למילים של תורה ותפילה המצילה ממבול הגשמיות והארציות שמציף את העולם. וזה פירושו של "צהר תעשה לתיבה" שתעשה אור למילה, שכל מילה של תורה ותפילה היוצאת מפיו, תהיה מאירה ובהירה. {הרה"ק השפת אמת מגור זי"ע}

ד { "צֹהַר תַּעֲשֶׂה לְתִיבָה" מבאר רש"י י"א חלון וי"א אבן טובה. יכולים להסביר על פי מה שכתוב אצל לוט "אל תביט אחריו" כי לא ניצל בזכותו אלא בזכות אברהם אבינו, ובזה תלוי המחלוקת היש דורשים לשבח הם אומרים שהיה חלון כי היה רשאי לראות במפלתן והיש שדורשים לגנאי הם אומרים שהיה לו אבן טובה כי לא היה רשאי לראות במפלתן. {אמרי שפר}

ה { "צֹהַר תַּעֲשֶׂה לְתִיבָה" איתא בזה"ק ש"נח" מרמז על שבת וי"ל שאם ניקח את המילה "צהר" שזה בגמטריא 295 ונחבר לזה את המילה "תבה" שזה בגמטריא 407 יצא ביחד 702 שזה בגמטריא "שבת" רמז למה שהזוה"ק אומר ש"נח" מרמז על שבת, שהשבת מציל מכל הדברים הרעים כמו מהמבול. {אבי מורי שליט"א}

גֹּזַט שַׁבַּת, שַׁבַּת שְׁלוֹם

ידידכם

משה יוסף יוסף

תזכורת במוצש"ק בארץ ישראל מתחילים להגיד ותן של ומטר

לקיי
שמו קייז!

הדלקת נרות: 17:44

יציאת השבת: 18:34

רבינו תם: 19:11

ע"פ אופק תל אביב
ו' במר חשוון תשפ"ד

טוב לחסות בה'

863

מלחמת המלאכים

נח התשפ"ד
עלון מיוחד לזמן המלחמה

רוחות מלחמה נושבות בארצנו. איש לא יודע לאן הדברים יתקדמו. ארה"ב שלחה שתי משחתות עם מטוסי קרב ופצצות גרעין, בריטניה אף היא שלחה ספינת מלחמה במידה ותפרוץ מלחמה רב זירתית שתסבך מדינות ומעצמות רבות בעולם. אך האמת שכל זה חזיון תעתועים, אין פה בארץ שום מלחמה, ישנה מלחמה אמיתית והיא מתקיימת בשמיים בין השר של עם ישראל לבין השר של ישמעאל. מאבק רוחני בשמיים בין עם ישראל לכוחות הטומאה, בדיוק כפי שנאבק יעקב אבינו עם שרו של עשו. וכיצד תוכרע המערכה? רק לפי מאזן הזכויות והחובות של ישראל. אם מוסיפים בזכויות, תפילות וקבלות – וגבר ישראל. זו המלחמה! מה שקורה בשטח זו השתקפות של המצב הרוחני בשמיים.

את המעשה המצמרר הבא סיפר הבחור נחמן שיליאן מהעיר נתיבות: "זכיתי ב"ה להורים יקרים ועשרה אחים נהדרים, כולם ב"ה הולכים בדרך ה'. כבחור מתמודד בן 19, יש לי מאבק קשה מאד האם לקום כל בוקר לתפילה בבית הכנסת. אני מאד רוצה לקום, אך היצר הרע מתגבר עליי פעמים רבות. והנה, ביום שבת של שמחת תורה, החלטתי כי הפעם אני לא מוותר, אני קם לתפילה ועליה לתורה של שמחת תורה, וב"ה זכיתי לחוות את שמחת החג בתפילות המרוממות.

הגיע זמן קריאת התורה. כל המתפללים החלו לעלות בזה אחר זה לתורה, כנהוג בשמחת תורה. והנה, הגיע תורי. עליתי בשמחה ובהתרגשות לתורה, ואז באמצע העליה אנחנו שומעים אזעקה ולאחריה פיצוץ עז. בירכתי בסיום העליה לתורה, ואז לפתע אחותי רצה אל בית הכנסת וקראה בקול לעבר אבי ואחי: "הטיל פגע בבית שלנו!". היינו המומים, שנים רבות שאנו גרים בנתיבות, וב"ה מעולם לא ניזוקנו מטילים, תמיד ראינו אחרים שאיבדו את ביתם מהטילים ולא חשבנו שזה יקרה לנו. רצנו מהר לבית והיינו המומים מגודל הנס. בזמן האזעקה: אמי ושתי אחותיי לא הספיקו לרדת למקלט ונצמדו אל הקיר במסדרון הבית בקומה השלישית והאחרונה. 'כיפת ברזל' לא הצליחה ליירט את הטיל שהתפוצץ בתוך הבית, ויצא אל תוך המסדרון מעל הראש של אמי ואחותי, במרחק של מטר בלבד מהם. הבית התמלא בעשן ואבק משברי קירות ואבנים שהתפוצצו. אמא שלי לא האמינה שהטיל מתפוצץ מעל הראש שלה, והם חשבו כי אירע הגרוע מכל.

לאחר כמה שניות שהתפוגג האבק, אמי הביטה סביב וראתה כי הבנות בריאות ושלימות. נס מבהיל! טיל ענק יוצא מעל הראש שלהם והורס חלק גדול מהבית, והם יצאו ללא שריטה. אך הנס הגדול עוד יותר שהדהים אותי – החדר שלי עם הרבה חפצים יקרי ערך התרסק ונהרס. כעת תחשבו מה היה קורה אם לא הייתי מתגבר לקום ולהתפלל תפילת שחרית של שמחת תורה ונשאר במיטתי לישון. איך שאני מכיר את עצמי – גם אזעקות לא היו מוציאות אותי מהמיטה, כי תמיד חשבתי שהטילים נופלים אצל אחרים חוץ מהבית שלי! אני אומר זאת בגלוי – אני, נחמן ש. בחור בן 19 חי היום בנס בזכות שזכיתי לקום להתפלל במניין בשמחת תורה. ומתי נפל הטיל בבית שלי ובחדרי? – בזמן שעליתי לתורה. האין זו השגחה מופלאה?!

(לאימות הסיפור 050-881-0612 - נחמן)
המלחמה בעזה היא מלחמה רוחנית בשמיים – זכויות כנגד חובות. הקב"ה עושה בירור לפני הגאולה, ורק על ידי חיזוק והתעוררות: חיזוק בשבת, אמירת תהילים, לימוד תורה וכדו' – יכריעו את המערכה. דיבורים על המחדל או צפיה בעדכון – לא יועילו, הם רק יתנו לנו לשכוח שה' מנהל את המלחמה לבדו.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וצפורת אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת-מל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בנס זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. הרב ירחמיאל גרשון אלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. מרדכי יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרס. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה. אסתר בת מול. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה.

העלון מוקדש להצלחת **יונן בן רחל**
העלון מוקדש לרפואה שלמה **אורה בת גמילה**
העלון מוקדש לע"ג **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

עצר בתפילת יח' בגלל האזעקה השומע 'אזעקה' באמצע תפילת העמידה – חייב להפסיק בתפילה ולהיכנס למרחב מוגן. ואם יכול לעשות כן בלי לדבר, יזהר שלא לדבר, ואם יש צורך בדיבור, רשאי לדבר.

לאחר שהסתיימה האזעקה ורוצה לחזור ולהתפלל מהיכן שעצר, הדבר תלוי: אם זמן ההפסקה בתפילה שעצר היה לא יותר ממשך הזמן שהוא רגיל תמיד להתפלל את כל תפילת העמידה (כ-6 דקות אצל אדם ממוצע) – יחזור לראש הברכה שהפסיק בה. ואם היה ההפסק באחת משלשת הברכות הראשונות, חוזר לראש התפילה. ואם היה ההפסק בשלשת הברכות האחרונות, חוזר לברכת רצה. ואם היה שיעור הזמן ארוך יותר משיעור הזמן שהוא רגיל להתפלל את כל התפילה – חוזר לראש התפילה.

אזעקות באמצע קריאת התורה אם שמעו אזעקות באמצע קריאת התורה בבית הכנסת:

אם הם קודם הקריאה – יכסו את הספר תורה בטלית וילכו למקום מוגן.

אם הם באמצע הקריאה – יכסו הספר תורה בטלית וילכו למרחב מוגן והעולה לספר תורה ילך בשתיקה.

* הנמצא באמצע ברכת המזון ושמע אזעקה – ילך למרחב המוגן בלא לדבר, אך אם יש פחד למשפחה – מותר לדבר כפי הצורך.

* אדם שהכין פלאטה של שבת במקלט וארע קצר חשמלי, ולאחר זמן חזרה הפלטה לפעול: אם היו שם מאכלים לחים כגון מרק שהיה מונח שם כבר קודם שארע הקצר, דעת מרן הרב עובדיה זצ"ל שמותר לאכול את התבשיל הלח. וכאן נציין כי היתיר זה הוא רק כאשר תיקון החשמל התבצע באופן שכונתי ולא תיקון באופן ביתי.

סגולות לפחד במלחמה מה'ינוקא' דברי הגאון הינוקא, רבי שלמה יהודה שליט"א לימי המלחמה: "חשוב מאוד שכל אחד יהיה רגוע ומיושב בדעתו. לא להיבהל משום דבר. ומי שיש לו קושי בנפש – כדאי שיקח בשמים ויורח בהם בברכה, מפני שיש בזה סוד גדול ונורא מאוד מאוד מאוד".

מסר מ'הינוקא'

"ייעצתי כבר להרבה אנשים שצריכים עזרה בנפש או ישועה בדבר מסוים – להריח בשמים. ויש בזה עניינים גדולים ונוראים מאוד מאוד, ובפרט בימים אלו. עלינו להבין שבשעה שאנו מריחים את הבשמים ואומרים את הפסוק: 'ריח ניחוח אשה לה' יש בזה סודות גדולים ונוראים מאוד, ותיקוני נשמה נפלאים, ובכך מתיש כח הסמ', השטן ומלאך המות. הבשמים זה ריח ניחוח של ה', זה קדושה נוראה מאוד ויש בזה דברים שאי אפשר להרחיב כעת, וכל היכול לעשות דבר קל – מרויח רווח רב!".

טיפת הרגעה

הילדים בבית ומאזינים בדריכות לכל פיסת מידע על המלחמה? הם מפחדים ללכת לישון, מדמיינים כל הזמן ששומעים אזעקות, ומתקילים אתכם בשאלות שנותרות חסרות מענה? בתקופה כה טרופה, בה כולנו מתקשים לעכל את גודל הטרagedיה, ואיש במדינת ישראל אינו יודע להיכן פנינו מועדות, כמה עצות איך לענות לילדים: "הורים רבים מגיעים אלי בבכי ובחרדה, מבקשים לדעת איך יוכלו לגרום לילדיהם לפחד פחות", אומרת הסופרת מ. פוקס, מנחת הורים ויועצת זוגית, "הורים יקרים, שבו עם ילדיכם וערכו איתם שיח בו תאפשרו להם להביע את עצמם, לשאול את שאלותיהם, ולענות תשובות שנראות להם. עכשיו שאלו אותם, מתוך כל מה שדיברו, איך הם חושבים שיהיה אפשר לנהוג כדי שלא להיות בחרדה כל העת. אל תפסלו שום תשובה, תנו להם לשפוך את ליבם ואת רעיונותיהם. עכשיו בדקו יחד איתם, מכל מה שהעלו מה בשליטתם ומה לא. מה שלא בשליטתם, נניח כרגע בצד, ונשאיר את זה לתפילות, לבקשות, לתחינות.

למשל: "שהמלחמה הזו כבר תיגמר!" או: "שיתברר שזה רק חלוס!" כל אלו, כך נסביר לילדים, הם רעיונות מצוינים כדי להתפלל עליהם, כדי לבקש וכדי לעורר, אבל מה בשליטה שלנו? מה אנו יכולים לעשות?

הדרכה הורית לזמן מלחמה

הסופרת מ. פוקס
מנחת הורים ויועצת זוגית

ילדים יציינו: "אנחנו יכולים לעשות מעשים טובים". "אנחנו יכולים להכין אוכל לחיילים ולכל מיני אנשים שאין להם אוכל..." "אנחנו יכולים לומר, כל המשפחה יחד, בכל יום, את כל ספר התהילים".
ברגע שהילדים בעצמם ימצאו במה הם מצוינים, מה הכוח שלהם ולמה הם מסוגלים, הם ירגישו פתאום שהם שולטים במצב ויתעודדו עד מאוד.

כשהילדים שלנו ירגישו שהם שולטים במצב, הם לא ישקעו במרה שחורה, הם לא ידברו כל העת על אירועים נוראיים ועל מה שקרה, אלא ירכזו את המחשבות והמעשים בטוב ובמה שיכול להועיל.
ילדים שזינתו לגיטימציה לתחושותיהם, יבינו מה בשליטתם ומה לא, ויכירו בחוזקותיהם, יצליחו לשרוד מצבים קשים בקלות רבה יותר, בעידוד עצמם ואחרים.

ובהודיה לה' על מה שכך טוב".
מה עלינו לעשות בשעת אזעקה כשהילדים נלחצים? המטפל הרגשי יוסי גולדשטיין: "עלינו לשרר רוגע, זה לא קל כשאנו חרדים בעצמנו. אך להשתדל מאוד לנשום עמוק, ולהתנהל בנחת ככל האפשר. מגע פיזי, מגע אנושי – מרפא. לפעמים כל מה שהנפש צריכה זה הרגשה שהיא מוחזקת, וזה קורה גם ובעיקר דרך הגוף. כמו שאנו עוטפים בחוזקה ילד קטן שפחד מפחד, גם מתבגרים זקוקים לזה!"
88

שכר פדיון שבויים

מסרי המלחמה

ליבם של כל עם ישראל עם החטופים – השבויים, וכבר פסק השו"ע (יו"ד, סי' רנב, סי' א'): "פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותן, ואין מצוה גדולה כפדיון שבויים". לשון נדירה ומיוחדת של מרן ה'בית יוסף'. עיקר הסיבה לכך נובעת מהקושי הגדול בצער השבויים, כדברי הגמרא (ב"ב ח): "חרב קשה ממוות. רעב קשה מחרב, ושבי קשה מכולם, שיש בו הכל", ופירש רש"י שהחוטפים יכולים לעשות בשבוי כחפצו: אם למוות, לחרב או לרעב, ולכן יש בו את הכל. לכן, פסק השו"ע (שם סי' ג') כי מי שאינו ממחר לפדות שבויים ויכול לפדותם – הרי הוא כשופך דמים".

עם רפאל, אך הוא בושש מלבוא. תוך שעות בודדות הגיעה הבשורה הקשה – הבחור רפאל הצדיק נחטף! בעודו הולך בשוק, חטפוהו אנשי המנזר הגדול אל מחוץ לעיר. הדבר היה מפורסם באותם ימים – הכמרים הרשעים היו שולחים לעיתים שליחים לחטוף ילדים יהודים ולהביאם למנזר, שם היו מעבירים אותם על דתם. שמע הרב ה'שאגת אריה' את הידיעה המרה, קרע את בגדיו בצער ומירר בדמע עד שנתעלף ונרדם. הכל נבהלו וחששו. עד שלאחר כמה שניות, התעורר הרב

וקפץ ממקומו: "הביאו לי מהר את החייט של העיר – נח". התלמידים תמהו על הבקשה המוזרה – 'מה לרב עם נח החייט הפשוט והמזולזל'. מהר מאד הגיע נח אל הרב, כשהוא חושש ונבהל: מה רוצה ממנו רב העיר. "דע לך נח", פנה הרב אל החייט, "כי בעת שהתעלפתי, חלמתי חלום בו גילו לי מן השמים כי רפאל נמצא אצל הכמרים הארורים, אך הוא נשאר חזק באמונתו ולא מסכים להמיר דתו, למרות הפצרותיהם. ועוד גילו לי מהשמיים כי החדר בו הינו שוכן כעת הוא החדר השמאלי ביציאה מהמנזר. האם תסכים להיות שליח להוציאו מהשבי ולהציל את נשמתו מכליה?". דמעות הופיעו על עיניו של נח, שמסר נפשו למשימה ואמר: "מקבל אני לעשות כל אשר יאמר לי מורנו ורבונו!". "אם כן, דע לך", חתם הרב, "כי בשכר פעולה נועזת זו של פדיון שבויים, אני מבטיח לך כי אחר ה-120 שלך תיקבר בסמוך אליי!". נח החייט התרגש עד עמקי

נשמתו ויצא למשימה. הוא הגיע אל המנזר בשעת לילה מאוחרת כשהוא עטוף בבגדי הסוואה, כיבה את הנרות המאירות את חלל המנזר, ורץ מהר אל החדר של רפאל והוציאו משם בחופזה, בעוד הכמרים הרשעים נמים את שנתם. השחר עלה ומהומה רבה נוצרה במנזר. "הילד נעלם, היהודים חטפו אותו". חלפו להן השנים. ה'שאגת אריה' הסתלק לבית עולמו בחודש תמוז התקמ"ה, ונטמן בחלקה מיוחדת בבית הקברות המקומי ב'מץ'. לידו נקבר רב גדול אחר שנפטר בפתאומיות בעת שביקר בעיר 'מץ'. חלקת הקבר מצד שמאל נותרה ריקה. חלפו להן 28 שנים. נח החייט הרגיש לא טוב, וביום חמישי לפנות ערב, קרא לבני משפחתו וטובי העיר ואמר להם: "לפני עשרות שנים קיימתי את שליחותו של מורנו ה'שאגת אריה' שהבטיח לי שאקבר לידו כשכר על פדיון שבויים שעשיתי!", ומיד נפטר לבית עולמו. שמעו זאת אנשי ה'חברא קדישא' לא האמינו לדבריו, והחליטו לקבורו במקום של פשוטי העם. ההלוויה יצאה לדרך ביום שישי לפני כניסת שבת, ובהגיע המיטה של נח החייט 'הפשוט' אל שער בית הקברות, נתקשרו לפתע השמים בעבים וגשם נורא ניתך ארצה. חושך ואפלה היה שם, וכמעט ולא ראו איש את אחיו. מחשש חילול שבת החליטו הקברנים לקבור את הנפטר בקבר הקרוב ביותר אליהם. הם מצאו מקום פנוי וקברוהו מיד. כשחזרו ביום ראשון אל בית הקברות נדהמו לראות שקברוהו על יד ה'שאגת אריה'. בני העיר רעשו על ביזיון גדול הדור, ורצו להעבירו מקברו. שמע זאת רב העיר ופסק: "חלילה להוציאו מקברו. השמים העידו כי אמת בפיו, שכן הוא הציל נפש אחת מישראל מהשבי וה' הציל את כבודו".

"לפיכך נברא אדם יחידי בעולם, ללמד שכל המאבד נפש אחת, מעלים עליו כאילו איבד עולם מלא; וכל המקיים נפש אחת, מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין פ"ד משנה ה'). הנה ראו, נח ניצל מהמבול וממנו יצא עולם שלם, כך אין לזלזל באף יהודי, ולדעת כי ממנו ובזכותו תלויות נשמות רבות היכולות לבוא לעולם!

סוד הניצחון במלחמה

ואם כל אחד מאיתנו יוותר על רצונותיו בשביל חברו – כאן יבנה בית המקדש ותבוא הגאולה, בדיוק כסיפור הויתור של האחים במדרש. (תורה לר' ערן כפיר) הצדיק הגדול, הרב יורם אברגיל זצ"ל קרא לבנו ר' ישראל שליט"א בסוף ימיו: "בני, צריכים הרבה רחמי שמיים מהמלחמה שתהיה בעוד 8 שנים...". וכידוע, בדיוק לפני 8 שנים ושבעים נפטר רבנו יורם.

סיפר בנו הגאון הצדיק ר' ישראל אברגיל: "בשמחת תורה האחרון, עוד לפני ששמעתי על האסון הנורא, הלכתי למקוה על מנת לעשות תיקון מיוחד שעושים ביום זה, וראיתי מעין חיזיון של שמיים צבועים בדם שכתוב בו שחלילה שלישי מעם ישראל צריכים להיאבד. נבהלתי מאד ולא הבנתי את פשר הדבר, עד שלאחר כמה שעות התבשרנו בבשורת איוב הנוראה. ואני אומר לכם", עצר הרב ישראל אברגיל, "כי כל זה הגיע בגלל השנאת חינוס שהיתה בינינו בתקופה האחרונה".

במשך השבוע שעבר נפל טיל על בית בנתיבות שגדע את חיהם של אברך ושני ילדיו: ילד ותינוק. האברך למד אצל הרב ישראל אברגיל, וכששמע זאת ר' ישראל הוא היה בצער עמוק מהטרגדיה הקשה. "עליתי על מיטתי לישון", מספר הרב ישראל, "והנה אני רואה בחלומי את אבא הרב יורם זצ"ל שאומר לי: 'דע לך שהתינוק הזה שנפטר בנתיבות מהטיל – כיפר על 2,000,000 יהודים שהיו צריכים למות! הוא הציל את העם!'. אם אנחנו מוחלים למי שהכעיס אותנו, חיים בשלום ועוזרים אחד לשני – אנחנו מביאים את הגאולה ומסיימים את המלחמה בניצחון ענק ב"ה!

לו: "אתה יכול לצאת לשבת מנוחה והתרעננות בבית". הייתי בטוח שהוא יקפוץ משמחה על המציאה, אך הוא הגיב מיד ואמר: "אני מוותר בשביל אחרים. ב"ה אשתי והילדים מרגישים טוב והם יכולים להמתין עוד כמה ימים. אני אשאר פה בבסיס למען עם ישראל, תן את האפשרות הזו לחברי כאן העומד לידי, שהוא וודאי זקוק מאד ליציאת –

התרעננות אחר ימים עמוסים ללא שינה", אמר והצביע על חברו. התפעלתי מאד מהוויתור הגדול וניגשתי אל חברו להציע לו להשתחרר. "קיבלת הזדמנות ליציאת לבית לסופ"ש על מנת להתרענן ולצבור כוחות", פניתי אל החייל השני בהצעה המפתה. לתדהמתי, גם החייל השני סירב ואמר לי: "מה פתאום. אני רווק, אין לי אשה וילדים שמחכים לי בבית, שים אותי אחרון בתור ליציאה לבית, ותן זאת לחברי זה כאן לידי שהוא בעל ואב לכמה ילדים רכים שישבו לביתו על מנת לראות את אשתו וילדיו", אמר כשהוא מצביע על חברו הראשון שהמליץ עליו לפני כן. התרגשתי עד למאד וכעת הבנתי מדוע בלי צל של ספק ב"ה נצליח בגדול במלחמה הקרובה, כי כוחנו באחדותנו,

הקב"ה כעס על בני האדם עקב מעשיהם הרעים והחליט למחות את כל היקום ע"י המבול. נח נכנס לתיבה בזמן שהמבול שוטף את כל העולם. ואז, לאחר כמה חודשים אומר הפסוק: וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּיבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹקִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁבּוּ הַמַּיִם. הקב"ה זכר דבר מסוים ומיד נעצרה מידת הדין. מה היה אותו זיכרון שעורר רחמים גדולים וביטל את האסונות והקיטרוגים? מזכירים אנו בתפילת ראש השנה: "וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים", בזכות שעסק בחסד ונתינה לכל בעלי החיים במשך כל היום והלילה, ולא נתן שינה לעיניו, הכל בשביל השני, למרות שהדבר על חשבוננו – דבר זה עורר רחמי שמיים ובטל את מידת הדין של המבול הנורא.

ללמדך, שכל המתעסק בנתינה לשני, באחדות ואהבת חינוס – מבטל מעל כל עם ישראל כל הדינים והקיטרוגים. עם ישראל היה מפולג וקרוע לפני תחילת המלחמה, והנה מדהים ומרגש לראות איזו אהבת ישראל ישנה כעת בין כל הסגנונות, העדות, החוגים, ימין ושמאל – כולם אחים אוהבים. אנשים עוזרים אחד לשני, תורמים ומעודדים איש את רעהו, באופן שתיקן לחלוטין את השנאה שהיתה. אירוע מרגש מאד תיעד המפקד אילעאי עופרן: "בסוף השבוע האחרון, קיבלנו אפשרות בבסיס שלנו לשחרר מספר מצומצם של חיילים ליציאה קצרה של התרעננות לבית ולמשפחה, ומיד לחזור למערכה. ניגשתי אל אחד החיילים שלי ואמרתי

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

המוהל צדקיהו
 הרב רזיאל צדקיהו, נכדו של המוהל המפורסם הרב שלום צדקיהו זצ"ל מרמת השרון. מבצע ברית מילה בזריזות ובמימונות. בהמלצת גדולי המוהלים:
 הרב מחפוד והרב אברהם

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, שושנה כדיה בת חנה. לזיווג הגון: בן בן נאווה, אביגיל בת מזל, צופיה בת עדנה, הודיה בת רבקה, שולמית ועל בנות גילה רוחמה.

העלון מוקדש בימים אלו לרפואת הפצועים, להצלחת החיילים, לישועה גדולה לכל עם ישראל ולעילוי נשמת הנופלים הי"ד!

{ אז נדברו }

פרשת נח תשפ"ד | גליון מספר: 622 | לסדר: " והקיימתי את בריתי אתכם ולא יכתב כל בשר מימי המבול "

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ורחמים!

פרוק ית ענך מפום אריוותא...

כולנו מכירים את הפזמון "קה ריבון עלם" מר' ישראל נג'ארה זיע"א שהיה אחד מתלמידי האר"י הקדוש זיע"א... תן ניוחש: איפה מקום קבורתו של ר' ישראל נג'ארה??

אחד טען לי בבירור הוא קבור בגבעת שאול... כי... כי הרי יש שם "תחנת גבעת שאול נג'ארה"... מי לא מכיר את רחוב נג'ארה... אז זהו שלא!! גם בבית החיים בצפת הוא לא קבור... אז איפה כן?? מקום מנוחתו של המקובל ר' ישראל נג'ארה זה לא פחות ולא יותר בעזה!!! כן... ר' ישראל נג'ארה מייצג אותנו מתוך קן הצרעות וכולנו מצטרפים לזעקתו: אלקא די ליה יקר ורבותא, פרוק!! פרוק ית ענך מפום אריוותא עמך די בחרת מכל אומיא!

לא כולם יודעים מה הרקע של הפזמון הקדוש הזה שקנה שביטה בכל בית יהודי... הסיפור מתחיל לפני הרבה שנים... הרבה לפני ר' ישראל נג'ארה... היה זה בזמן דניאל חנניה מישאל ועזריה שמסרו נפשם על קדושת השם... וכשנבוכדנצאר זרק אותם לכבשן האש ה' ירד והציל אותם ללא נזק... ומה הוא אמר?? את המילים הראשונות של קה ריבון!!!! אתה קולט?? חלק מהפזון קה ריבון הוא לא שייך לר' ישראל נג'ארה... אלא למי? לנבוכדנצאר... "אתיא ותמהיא די עבד עמי אלקא עלאה, שפר קדמי להחוייא, אתוהי כמה וברבין ותמהוהי כמה תקיפין..." המילים האלו מוכרות לך מאיזשהו מקום?? אז כן... זה מילים של נבוכדנצאר!!! נו... אם זה אכן פיוט של נבוכדנצאר אז... אז למה כולנו יודעים שקה ריבון עלם זה שיר של להבדיל עיר וקדיש ר' ישראל נג'ארה??

התשובה היא: אל תשאל!!! נבוכדנצאר התחיל לחבר את קה ריבון עלם... ו... ואז אתה יודע מה קרה?? הגיע מלאך ונתן לו סטירה בפיו... אי... כואב... נבוכדנצאר נעלב... מה... אני משבח את בורא עולם ובמקום להגיד תודה רבה הוא עוד נתן לי סטירה...?? כל טוב!!!! לא עשינו עסק... אני עוצר כאן... (כך מפורש בחז"ל בסנהדרין צב: יוצק זהב רותח לתוך פיו של אותו רשע שאלמלא בא מלאך וסטרו על פיו ביקש לגנות כל שירות ותשבחות שאמר זוד בספר תהילים...)

פה!!!! פה מגיע ר' ישראל נג'ארה ומכריז את ההכרזה היהודית הנצחית:

אבא שבשמים!!!! אני אמשיך איפה שנבוכדנצאר הפסיק!!!! אני אתחיל ב"שירת הבקשות" של נבוכדנצאר... ואז אני אגיע לרגע של הסטירה... ש... בום!!!! באותו רגע נבוכדנצאר יורד מהבמה... אבל אני אמשיך!!! כי אני הבן שלך... אני פה בעזה מרוטת לחי... נתונה למכים... ההרוגה עליך... ונחשבת כצאן טבחה וכל זאת באתנו ולא שכתונך... לא נסוג אחור לבנו... אני ממשיך לשבח אותך מתוך הסטירה... כן... אבא שבשמים... רציתי כ"כ לעמוד שם בהקפות שניות באהבת שלום ולשיר קה ריבון עם המנגינה היחודית... אבל פתאום קבלנו כזו סטירה ולרגע נאלמנו דום... אבל לא!!! אנחנו לא נבוכדנצאר... חסד ומשפט אשירה... אנחנו נמשיך גם מתוך השמועות המצמררות בעזה... גם משם נמשיך לפייט ולשיר לך: אלקא די ליה יקר ורבותא, פרוק ית ענך מפום אריוותא... אנא!!! תציל את עמך די בחרת מגוב האריות הזה... ו... ומה יהיה עד אז?? מה יהיה עד שתשמע את זעקתנו?? עד אז- נחזור ונפייט: קה ריבון עלם ועלמיא אנת הוא מלכא מלך מלכיא, עובד גבורתך ותמהיא שפר קדמך להחוייא... אנחנו נמשיך להודות לך ולשבח אותך בכל מצב!!! אנחנו לא שייכים לתזמורת של נבוכדנצאר... אנחנו שייכים לתזמורת של דוד המלך שגם כשנפשי בתוך (גוב) לבאים... גם כשאשכבה לזהטים שרוצים לבלוע אותי, גם כשאני מוקף ב"בני אדם שניהם חנית וחיצים..." גם אז נכון לבי אלוקים!! נכון לבי אשירה ואזמרה, עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר..."

במשפטים קצרים אלו... כאן טמון תעודת הזהות הביומטרית של היהודי!!!! לכולם יש אלוקים... גם לחמאס גם לנבוכדנצאר וגם ליהודי... כל ההבדל הוא אחד ויחיד: אצל גוי... האלוקים נועד לשרת אותו!! אלוקים שלי!! כל זמן שאלוקים הולך בקו שלי... מאיר לי פנים או לחילופין מיישר קו ו"משתף פעולה" עם תאוותי הרצחניות (כמובן שהחלטתי במקומו שזה מה שהוא מצפה ממני) הוא אלוקים שלי... אבל ברגע שאלוקים לא מספק את התוצרת... אז כל טוב... הלך האלוקים... ופה!!! בדיוק בנקודה הזו נעוץ ההבדל בין כל העמים לבין מי כעמך ישראל!! אצלנו עם הנבחר... הרי לו---אנחנו עמו וצאן מרעיתו!!! אנחנו פה בשבילך אבא שבשמים... אנחנו איתך בכל מצב!!! ואני תמיד עמך... בהמות היית עמך!!! לא שואל ולא מהרהר... גם כשמקבלים סטירה באמצע ההקפות של קה ריבון אנחנו ממשיכים... נקדמה פניו בתודה!! אנחנו נקדים את התודה עוד לפני שתפתח את השמים ותראה לנו את כל הפאזל המושלם... אנחנו רעייתך הנאמנת... אנחנו אהבת כלולותיך ונלך אחריו בעיניים עצומות בתוך הינומא גם בארץ לא זרועה... גם אם אנחנו כעת בעיצומה של הינומא!!! הכל מכוסה... לא רואים... אבל אנחנו בדרך לחופה!!! אנחנו מכריזים לאורך כל הדרך אנחנו מתייחדים איתך!! אנחנו פה בשבילך... אוטוטו יפתח חדר היחוד... והלכו גוים רבים לאור ה': כולם יבינו ששקר נחלו אבותיהם... אבל עליך יזרח ה'!!! ה' יבחר במי שהסכים להמשיך לשיר קה ריבון גם לאחר שבא מלאך וסטרו על פיו... נא להזדרז... אוטוטו למקדשך תוב ולקודש קודשין... וכולם יזמרון לך שירין ורחשין... איפה? ב---אתר די ביה יחדון רוחין ונפשין... אבל אנחנו נוכל להכריז בגאווה!!! אבא שבשמים... אנחנו שרנו לך גם שם!!! בפום אריוותא... גם מול דם ישראל שנשפך כפים בעוטף עזה... מי כעמך ישראל!!!!

מה התפקיד המעשי המוטל עלינו בימים אלו???

הדבר שהכי חשוב לדעת: בימים אלו לא בטוח שחכם להתחזק בחיזוק **נוסף**. אדרבה!!! צריך להצטייד באנרגיה בשביל לשמור על המינימום!!! אל תחזור על הטעות שלי במלחמת לבנון השנייה... שלא זו בלבד שהייתי מבולבל ולחץ... הרי צריך גם להתחזק... נכון?? אז הוספתי לעצמי עוד שתיים לימוד... איזה "גאונות"!!! במקום לקרא מפה ולהבין שבצוק העיתים אני צריך לשמור מחסניות וזרבויות של אנרגיות בשביל ישוב הדעת ולעבור את התקופה הזו... במקום זה העמסתי על עצמי יותר ויותר עד שקרסתי לגמרי... אז זהו שלא!! מתי נכון להוסיף בחיזוק?? כשאתה יושב תחת תאנתך וזיתך... אתה נמצא במצב יציב!! וכעת לא נותר לך אלא לדרוש מעצמך יותר... אבל בימים טרופים אלו... שפתאום כל הסדר יום מתהפך... (אני כמובן לא מדבר לבחורים... או יותר נכון: לא מדבר לבעלי אופי הפלדה שיוצאים לעשות לטיל שלום ולראות את הירוסים) הילדים עומדים לך על הראש או לחילופין כל ילד הולך ללמוד בשעה אחרת ובחור אחר... ותצרך לזה את המתח והלחץ הטבעי... ואת האכילה הרגשית והמקורר שנפתח בכל עשר דקות וההליכה כארי בסוגר בתוך הבית... נו... אז בדיוק עכשיו להוסיף עוד שעת לימוד על השלוש שעות שאתה לא לומד?

זה נקרא - לא לדעת לקרא מפה!! ולכן... במקום להתחזק בדברים חדשים... אדרבה... כעת צריך להתחזק בלשרוד את המינימום!! ולהיות ריאלי ולבנות סדר יום מותאם לנתונים.

עד כאן מה לא... כעת ניגש ל-מה כן!!! ובכן: ה' רוצה אותנו כעת במצב מסוים!! מצב שונה!! כל בית והמרקם השונה שלו... זה בדרום... במרכז... בצפון... כל משפחה והשינוי מהסדר יום שלה... כעת תנסה לדמיין את הסדר יום שלך כמו מין מפה!!! ותעמוד מול המפה הזו: ותנסה לשאול: איפה פה הרבש"ע בסיפור?? יותר נכון: איפה הקב"ה ממקם אותי במגרש הזה? שים לב: **לא** איפה אני הייתי רוצה שה' ישם אותי במפה... אלא איפה ה' רוצה??? ומאוד קל לדעת מה ה' רוצה... כי בימים אלו הנתונים כמות שהם זה רצון ה'!

אם יש מלחמה אז זה כעת רצון ה'!! אם כתוצאה מזה הילדים בבית ובכ"ז האישה בעבודה... שזה אומר שאני פה תקוע בבית עם הילדים... אז זה כעת רצון ה'!! ואם זה רצון ה'... אז צריך לעשות רצון ה' בשמחה!! לא כל היום לאכול את הלב... או... איזה ביטול תירה... מה הקשר ביטול תורה? ה' רוצה כעת משהו אחר!! שלא תבין: אם מאוד חשקה בנפשך בתורה... ואתה מאוד אוהב ללמוד ותכלס אי אפשר... את הצער הזה אני לא יכול לקחת לך!! בזה אין לי מה לעזור לך... אבל בחלק של המצפון... אוי... אני לא לומד כלום... איזה בטלה... סליחה... אתה צדיק יותר מבורא עולם?? ה' כעת רוצה אותך בבית!!! זה כעת עבודת ה' שלך!! תכנס לזה... אני כעת בבית עם הילדים... אל תגש לזה כנעבעך... אני תקוע פה... לא!!! ה' כעת מזמין את הסיטואציה הזו... הוא רוצה אותך במגרש הזה!! תן לו את זה... בשביל מה אתה יהודי ולא ערבי...?? ערבי מחליט לה' מה ה' אמור לרצות ממנו... ואילו יהודי מוכן לתת לבורא עולם להכתיב את הסדר יום... והעצה הזו היא מאוד מאוד חשובה!! ולמה??

כי יהיו כאלו שיצאו מהתקופה הזו חבולים ומאוכזבים מעצמם לגמרי... למה?? כי ללמוד הוא לא כ"כ הצליח... כ"כ... כי היו לו כל מיני טרדות... ולעשות שטייגן בטרדות האלו... למה שהוא יעשה?? ואז הוא יוצא קרח מכאן ומכאן... אז זהו שלא!!! בית של תורה זה לא איפזודה של לימוד התורה!! בית של תורה זה לא בית שהבעל לא בבית כי הוא לומד תורה... (אני מקווה שאתה מבין את זה ולא צריך להסביר לך את זה) אז מה זה בית של תורה???

בית של תורה זה מלשון הוראה!!! בית שמוכן לקבל הוראות מגבוה!!! נותנים פה לאבא שבשמים להכתיב את הסדר יום!! ואבא שבשמים מפתיע... פעם אחת צריך לחזור מוקדם מהכולל... פעם מאוחר... בהוראות מגבוה אין שום כללים!!! זה יכול להשתנות מיום ליום ומרגע לרגע... הכל תלוי בנתוני השטח!! לפעמים נתוני השטח מאפשרים שטייגן עצום של שמונה שעות... ולפעמים נתוני השטח מכריחים לסגור את הגמי לבקרים שלימים... מי יחליט?? מקבל ההחלטות!!! ואנחנו פה בשביל לקבל את ההוראות מגבוה... בימים כתקנם יש פחות או יותר נוהל ברור מה ה' רוצה... אבל לפעמים ה' מכניס אותנו לטרונות... תכנס למרחב מוגן... צא ממרחב מוגן... קח את הילד לחידר... ואז תקח את הילדה... ואז תחזיר אותו... ואז תחזיר אותה... ואז תספר לו סיפור... ואז תלך ללמוד... ואחרי רגע שוב אזעקה... הלוך חזור הלוך חזור... כן!!! אדוני בורא עולם... הנני פה לשרותך! אני עבדך!!

סתכל לי בעיניים... בינינו... רבש"ע: אני מוכן לתת לך מה שתרצה... חמש שעות ברציפות... ספר תהילים שלוש פעמים... אבל תן לי!!! תן לי לקבוע את הסדר יום ואת הלוח זמנים... אתה יודע מה בורא עולם... אני אפילו מוכן לקבל ע"ע תענית לרגל המצב... העיקר שאני!!! אני פה מקבל ההחלטות... תן לי... אז זהו!! שבורא עולם אומר לא... לא תודה... לא בקשתי שתצום לי... לא בקשתי ממך שתעשה לי ביצועים מרשימים... אני רוצה ממך משהו אחד... תן לי!!! תן לי את המושכות!! תן לי לקבוע את הסדר יום... זה הכל!!! מסכים או לא מסכים?? לזה קוראים קבלת עול מלכות שמים!!!! עול מלכות שמים פירושו להסכים לתת לקב"ה את מושכות ההנהגה והמלכות... וזה קקקקשה... זה לא קושי פיזי... ולא כמותי... זה הקושי למסור לקב"ה את המושכות... וזה!!! זה בדיוק מה שה' רוצה...

אל תשכח שאנחנו הרבה פחות פרומערים מהחמאסניקים... החמאסניקים מוכנים למות ולהתאבד בשביל אלוקים... מוכנים להתפלל לו חמש פעמים ביום... מוכנים לצום בשבילו 40 יום... מה הם לא מוכנים לתת לו... דבר אחד הם לא מסכימים: אל תגיד לנו בורא עולם מה אתה רוצה!!! אנחנו החלטנו בשבילך משהו שזה מה שמתאים לנו שתרצה מאיתנו... ואל תתנגד... אל תגיד לנו אחרת ממה שמתחשק לנו שתרצה מאיתנו... ובדיוק בנקודה הזו!!!! בזה אנחנו עם הנבחר!! בזה אנחנו יונתי תמתי... שיהודי אומר לאבא שבשמים "נעשה ונשמע!!" תגיד לי מה אתה רוצה... לא מה אני רוצה שתרצה... ואם אבא שבשמים מזמין בימים אלו כל מיני משימות... אני פה למענך!!! אנחנו עם הנבחר... אזניים כרית לי עולה וחסאה לא שאלת!! ה' רוצה את האזניים שלי... שאני אקשיב לו... שאני אזהה מה הוא רוצה וזהו... בדרך כלל ה' רוצה דברים די פשוטים... קלים לביצוע ולא מרשימים... אבל בשביל לבצע אותם צריך להיות יהודי!!! אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוקיו... זו העבודת ה' הגדולה ביותר בימים אלו ואיך זיל גמור...

מה להגיד בימים אלו? לחזק או לעודד?

המאמר הזה לשם שינוי מיועד עבור ידידי... השותפים מספסל ההשפעה... כל מי שנמצא בעמדת השפעה, החל מכותב עלונים, מנהל סמינר, ר"מ בשיבה קטנה או גדולה, מרצים, מנהגי מדרשות, איגודים וכו'... כל מי שנמצא בעמדת השפעה ולא משנה באיזה סדר גודל... והרי הלבבות כעת פתוחים וכלל ישראל רוצים לשמוע... והשאלה מה אומרים... ברשותכם... אני רוצה להקדיש מאמר מיוחד ברוח הימים האלו...

בא נניח את הדברים על השלחן כמות שהם: זה לא סוד שההיגיון אומר שאנחנו אוהבים שאומרים להם מה שנועים להם לשמוע... בפרט שבדורנו יש הרבה שברון לב ואנשים מחפשים נטפי נוחם... רוצים לשמוע שה' אוהב אותם ושמעכשיו יהיה תמיד טוב והכל יסתדר... והגאולה ממש בפתח ועוד שניה משיח מגיע... וברכה והצלחה וכל הישועות... ויש!!! יש את הצדיקים שה' שתל בכל דור שהתפקיד שלהם זה זה! לעשות טוב ליהודים... סו"ס חלק מרצונו יתברך זה "הלוך להרגיעו ישראל..." להציל הלחוצים ולהרגיע הסחופים והדוויים.

עד כאן צד אחד של המטבע!!!

אבל!!! כל מי שנמצא בעמדת השפעה צריך לדעת שיש גם צד שני!!! ספרי הנביאים מלאים בעשרות רבות של נבואות פורענות ועונשים חמורים **לא** לעם ישראל... אלא למי?? לרועי ישראל... לפרנסי ישראל... ולנביאי השקר שטחים אותם תפל- מטייחים את החטאים שלהם... ומרגיעים את העם ואומרים שלום שלום ואין שלום... (אם רק תרצה אני אביא לך מראי מקומות של נבואות ארוכות וחריפות שמפוזרות בכל הנביאים) ועל מי הנבואות האלו נאמרו? עליך!! עליך ועליו!!! על הרועים... רועים אין הכוונה לרשעב"ג... רועה זה כל אחד שנמצא בעמדת השפעה... שיש ציבור שמקשיבים לו ויש לו את הבחירה האם לטייח... להגיד שהכל טוב ולא גילו את עוונך להשיב שבותך... או להשיב רבים מעוון... כנ"ל לגבי הנבואות על "נביאי השקר"!!!!

שתבין: אין לנו שמץ של השגה מה זה נביא ה'!!!! נביא ה' זו מדרגה מאוד גבוהה (שהיולט גאון אומר שגם לתנאים והאמוראים לא היה שמץ של השגה בנביא) אז נכון... אין לי השגה בנביא אמת... אבל!!!! נביאי שקר ? ! ? בזה דווקא יש לי השגה!! הרי מה זה נביא שקר? אחד שממציא המצאות לפי מה שמתאים לו... ומוכר את הלאקשן שלו לכל מי שרק רוצה... בזה אני אלוף!!! תאמין לי... אדון אז נדברו אלוף בלמכור לאקשן...

אז זהו!!! שלהי יודע לך: שרובא דרובא של החטאים הגדולים ביותר של כלל ישראל בתקופת הנביאים, נזקף באופן ישיר לאשמתם הישירה של נביאי השקר והרועים והפרנסים של אותו הדור... ש... שמה?? מה הם עשו?? הם פשוט אמרו לעם ישראל את מה שהיה נעים להם לשמוע... הרגיעו אותם שהכל בסדר... ושום דבר לא יקרה... מה שנקרא "שלום שלום ואין שלום"!!!!

והנביא אמת הוא נשאר השנאו על כולם... הוא נאלץ להטיח את האמת בפנים!!! גם לדרוש מעם ישראל שינוי ולא זו בלבד אלא להגיד להם נבואות זעם מה ח"ו יקרה אם לא... אותו נביא אמת נאלץ להתמודד בשורה אחת מול כל נביאי השקר החייכנים והנחמדים האהובים והנעימים... שלכולם היה נוח להקשיב להם... בטח... תחשוב שיש לך פה שני נביאים!!! נביא אחד אומר לך שהכל בסדר... אתה מתווק... אתה מדהים... הכל הולך להסתדר... נבוכדנצאר אוטוטו מתקפל ובורח מכאן ואנחנו חוזרים לחגוג... ותחשוב שיש כמוהו עוד עשרות נביאים שכל אחד מורח דבש עוד יותר דביק על עם ישראל ומרגיע אותם שהכל בסיידר ועסקים כרגיל...

ותחשוב שמול כל נביאי השקר עומד לו נביא אמת אחד כמו זאב בין שבעים כבשות... הוא נביא הזעם... הוא האיש הרע... הוא זה שכל הזמן נוגע ביבלות ומזהיר... רבתי... לעשות שינוי אחרת יהיה יותר ויותר גרוע... וכעת זה רק ההתחלה... **המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה.**

באש... הוא שלח רבנים ומשפיעים שיזהירו ויתריעו... ויסבירו שללכת על הפס הלבן של התהום של הרשת זה לא בא בחשבון!!! ואבא שבשמים לא מוכן לתת לך את ההתאבדות הזו כי אתה יקר לו והוא לא יתן לך למות לו מיתה נצחית... ואבא שבשמים ניסה להסביר לך ואנחנו צוחקים לו בפנים בדיוק כמו שאני צחקתי לאמא שלי בפנים... ה' ראה שאין דרך אחרת אלא להכניס אותנו לסיוט... **כן!!! ה' רצה שנהיה מסויטים!!! בפרוש!!!** ה' מעוניין להפחיד אותנו!!! ה' רצה שכל אלו שמחוברים לרשת יראו ראשים ערופים... גופות מרוטשות... עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים...

ה' עומד מאחורי ההפקה הזו!!! כי ה' נחוש לצעזע אותנו!!! ה' נחוש לסייט אותנו!!! ה' רצה שנקלוט שהוא יודע להרביץ!!! וכואב!!! מאוד כואב!!! אה... רבש"ע: למה אתה עושה לנו את זה?? אין נתת לרשעים הארורים האלו לחולל כאלו זוועות... מה... ה' אתה לא יודע שהיום הכל רץ ברשת... והילדים שלנו עלולים לראות סרטוני זוועה ולצאת עם סיוטים לכל החיים?? אבא שבשמים בוכה ובוכה ועונה לנו: כן בני היקרים...

אני עומד מאחורי זה!!! אני רוצה אתכם מסויטים! אני רוצה אתכם מבוהלים ודחופים... אני רוצה שתפנימו שאני רציני!!!!!! תפסיקו לסכן לי את החיי נצח שלכם!!!! **אני לא הולך לתת לכם להמשיך עס זה!!!**

אני מבקש מכם: בני האהובים: תעשו סינון למכשיר שלכם!!! תעשו סוף להפקרות שלכם ברשת... כי אם לא... זה... זה לא יגמר כאן...

תבין את הרבש"ע... תבין אותנו... יש לו ילד שקופץ לכביש ולא קולט עניין... תן לרבש"ע דרך אין להסביר לך ש... שאין על מה לדבר...?? מה אתה רוצה שהקב"ה יעשה?? מה היית מציע לאמא שלי לעשות?? הערוץ היחיד שהארנו לו זה להראות לנו מול העיניים גופות מבוותרות! ה' רוצה שנפחד!!!! נקודה!!!! ואני עכ"פ לא אטיח את זה... מי שירצה להמשיך לטיח שיעשה את זה... אני לא אעשה את זה לאבא שבשמים...

ה' רוצה שנפנים: שהוא לא הולך לוותר על ההפקרות של הרשת!!!

אני רוצה רגע לעצור ולהסביר מה אני מתכוין כשאני אומר רשת... רשת זה לאו דווקא אינטרנט... "רשת" מבחינתי זה כל חשיפה פתוחה ובלתי מבוקרת ובלתי מוגבלת **שיכולה להיכנס לתוך הכיס ולהיעלם שם...** לזה קוראים הפקרות!!!!!! זה יכול להיות גם נגן עם שירים לא ראויים... זה יכול להיות כרטיס זכרון שמפוצץ ב... זו הפקרות!!!! עכשיו: למה זה נקרא הפקרות?? עיין בסוגריים... (שתבין: כשהייתי בחור... הפושע של הישיבה שרצה לשמוע שירים חילוניים... הוא הביא קלטת! קסטה!! והיא הייתה בארון בחדר או לחילופין הוא הביא עיתון חילוני ושם מתחת המזרון... ואז היה מושג שהמשגיח מגיע ומרים מזרונים ופותח ארונות וכשהמשגיח מצא כזה דבר כולם הבינו את חומרת העניין... כי היו פה ממצאים!!!! והיום אתה מבין לבד שאין כזה דבר... בכל הגלובוס אין דיסק אחד של שירים חילוניים... גם לא תמצא עיתון חילוני אחד מתחת מזרון... אין!!!! הכל נקי וזך... רק מה כן?? יש מכשיר שיואמי פצפון בתוך בית המדרש שיש שם "אוצר הספרים" שלם ו"חנות גל פז" שלימה של

של הרשת!!! האם האסון הזה הגיע בגלל הרשת או לא?? לא יודע!!! מה שבטוח: אני יודע מה כתוב בתורה... לא יאבה ה' סלוח לו!! להפקרות ה' לא מוותר!!! (אני מדגיש הפקרות... לא נפילות... לא מעידות... אני מדבר על אחד שהעסק פרוץ אצלו וזה... אל תדבר איתי על זה...)

וכאן אני רוצה לשתף אותך בנימה אישית:

אני סוחר איתי כמה חרדות מהילדות... יש לי פחד מנפילות... מתאונות... ואתה יודע מי הכניס לי את החרדות האלו?? אמא שלי בכבודה ובעצמה!!! **ולמה??** כי אני הייתי ילד לא קל... הייתי צורך כמויות בלתי נתפסות של צומי... (בסדר גודל של אז נדברו) ולא היה להורים שלי שום דרך אין לעמוד במכסת הצומי הנדרשת... וכתוצאה מזה מצאתי לעצמי דרכים יצירתיות אין לגרוץ תשומת לב בכמויות מסחריות... מה מצאתי???

גיליתי שלעשות **דברים מסוכנים!!!** זה משהו שאף מבוגר לא יכול להישאר אדיש... זה בדיוק מה שרציתי... התחלתי לעשות דברים מסוכנים... אם זה להתגלש במעקה של חדר מדרגות בגובה 3 קומות לעיני כל ישראל, (או לעיני אמהות ישראל בעזרת נשים) או לחילופין היה לנו כביש דו סטרי ליד הבית... מידי פעם הייתי נעמד באמצע הכביש ומתחיל ללכת על הפס הלבן!! (כמו הכה"ג שעולה באמצע הכביש ויורד באמצע) תחשוב שמגיעים רכבים משני הכיוונים ואני באמצע... וכולם צופרים בהיסטריה ואני קורן מאושר... ואח"כ כמובן היו מגיעים הדרישות שלום להורים שלי ופעם ופעם ופעם (ו... ו... וכשאיני חושב על זה היום בתור אבא לילדים אני מתחלחל... איזה התקפות לב עשיתי להורים שלי...) ואמי ע"ה ניסתה להסביר לי בטוב... שאסור!! זה נורא מסוכן... ואני לא מרשה... ואסור להתיישב על אדן החלון למעלה מכ' אמה... אבל היא קלטה שאני לא... לא איתה!!! תוך כדי שהיא מדברת איתי אני באמצע לתכנן את התעלול הבא... ולא הייתה לה ברירה!!! שום ברירה לא הייתה לה!!! יש לה עסק עם ילד טיפש שלא מבין את חומרת העניין... ומחוסר ברירת מחדל היא נאלצה להוריד כפפות ולהתחיל לספר לי סיפורי זוועה... אין נראתה גופתו המרוטשת של הילד של השכנים כשהוא נדרס למוות בכביש הזה לפני כמה שנים... והיא המחישה לי עם הרבה דם... היא גם סיפרה לי מה קרה ליהודי אחד שנפל מגובה של כמה קומות... וזה הספיק לי!!!!

נכנסתי לסייטים... חלומות ביעותים... ועד היום יש לי סיוטים מזה... ואבא שלי לא מתחרט!!!!!! כן... הוא ידע שיהיה לו ילד שיגדל עם סיוטים!! העיקר שהוא יחיה!!! אז הנה אני... כל מי שיש לו תועלת מגיליון אז נדברו מחוייב הכרת הטוב לאבא שלי... שהכניס לי במכוון חרדות כי זו הייתה הדרך היחידה שאני לא אאבד את החיים שלי בגיל צעיר...

עד כאן הסיפור האישי שלי... כעת נעבור לסיפור שלנו... של כולנו...

בשבוע וחצי האחרון אבא שבשמים חשף אותנו למחזות זוועה שלא נראו כמותם!!!! ומפחיד לומר: אבא שבשמים בכבודו ובעצמו **עומד מאחורי ההפקה של הזוועות האלו!!! ולמה??** כי הוא כבר ניסה בכל מיני דרכים להסביר לנו שאנחנו משחקים

מה להגיד בימים אלו?? לחזק או לעודד??

(המשך מעמוד 2) נו... תגיד לי: כשככה זה נראה יש לנביא אמת איזשהו סיכוי להשפיע?? זו הסיבה שהושע ועמוס וישעיהו וירמיהו ויחזקאל מזהירים ומתריעים השכם והערב ותכל'ס אף אחד לא מתייחס עליהם... למה?? הכל בגלל נביאי השקר!!! ולכן יש נבואות מאוד חריפות נגד כל אותם רועים ונביאי השקר שטייחו את הבעיות והרגיעו את העם ללא כיסוי... כי תכל'ס... קרו דברים... ה' שלח אותות אזהרה... וכלל ישראל כבר הבין והפנים שמהשהו פה צריך להשתנות... ומישהו פה עצר את המהלך באמצע!!! אותם רועים ופרנסים ונביאי שקר שהרגיעו את עם ישראל במקום הלא נכון... ושתבין: ככל הנראה הייתה להם כוונה טובה!! אתה רואה יהודי מפוחד... אנשים מבוהלים... נו... לא היית רוצה להרגיע אותם?? **אז זהו!!! שצריך לדעת שלא תמיד נכון להרגיע!** כי אם ה' רוצה לטלטל בשביל שבין עניין... אז להרגיע זה בדיוק כמו להשתיק את האזעקה שמודיעה להיכנס למרחבים מוגנים...

ונחזור כעת אלינו!!! קרה אסון נוראי לכלל ישראל... וכעת הציבור רוצה לשמוע... הלבבות פתוחים ובעיקר!! הלבבות שבורים ורצוצים...

עכשיו ככה: הכי כף והכי קל לדבר נטפי נוחם ועידוד... כי זה עושה טוב לעם ישראל ולמה לא... אני פותח את הנביא ויש לי אפשרות לבחור!!! יש פסוקים שמדברים על פורענות ועונשים... ויש פסוקים של נחמה וגאולה... עכשיו: אם זה תלוי ב... ואני רק צריך לעשות אנדנדינו ולבחור ביניהם!!! היית בוחר בנבואות הנחמה והגאולה... למה לא? מה איכפת ל...

דא עקא ש... לא נעים... אבל יש לי פה בעיה אישית... מה לעשות שנבואות הנחמה מדברים בעיקר על כלל ישראל... ואילו נבואות הפורענות מדברות עלינו- אנחנו בעלי ההשפעה... כל אלו שטחים את העם הזה טפל ובמקום להתריע ולעורר לחזור בתשובה אנחנו אומרים להם שלום שלום ואין שלום... ופה!!! פה האגו שלי פתאום קופץ... אני ארגיע את כל עם ישראל... יביא להם את כל נבואות הנחמה... ואני ואתה נשאר פה עם כל נבואות הזעם שה' כועס על אותו צופה שלא התריע את העם... ואת דמו מידך אבקש. לא!!!! אני מפחד על העור שלי!! אני לא עד כדי כך צדיק...

אי לך ובהתאם לזאת ישנו משפט שבחצי שנה האחרונה אני חוזר עליו המון פעמים במגמה ברורה להטמיע אותו: **ה' לא הולך לוותר על ההפקרות של הרשת!!!** אם אתה חושב שה' הולך לוותר על זה... אז אני פה בשביל להגיד לך שה' לא הולך לוותר על זה!!! המשפט הזה נכתב לפני האסון הנורא... נכתב גם עכשיו... ואני אמשיך לכתוב אותו גם אחרי שהשקט יחזור אם חלילה לא יגיע משיח... ה' לא הולך לוותר על ההפקרות

כתבתי שאנשים אוהבים שאומרים להם מה שנועים להם... אז זהו שלא!!! אני יכול להעיד מניסיון אישי... (מי שקורא גיליון זה רואה את זה) שאנשים בדורנו צמאים לאמת!!! לדור שלנו נמאס לשמוע ססמאות וגיבובי מילים... אנשים מוכנים היום לשמוע אמת גם אם היא כואבת ולהחריד... אני יכול להעיד: העלונים שהכי מבוקשים זה העלונים אני כותב בלי טיפת רחמים!! כותב את האמת בלי כפפות... יהודים היום צמאים לאמת!!! נמאס להם הסחור סחור... (בדורנו נתקיימה נבואתו של זכריה "ואמר אליו: מה המכות האלה בין ידיך? ויאמר: אשר הוכיחי בית מאהבי... שמאהבים אותי לאבי שבשמים...) דא עקא שדווקא המשפיעים מסתייגים... חוששים מהתגובות... די לפחד!!! הלב של כלל ישראל פתוח...

אין ברירה... בא נתייג יחד ללשכת עורכי הדין של ה'!!! ה' מחפש עורכי דין שיסכימו לייצג ולעמוד לצדי הבנים שלו... (אויחזק במעוזי יעשה שלום לי, ויעשה כזו עי"ש) ה' מחפש בנרות כאלו שיגישו מסמכים שהנה... אבא שבשמים... לקחנו את העסק ברצינות... זה בסדר!!! אנחנו נדאג להעביר את המסר לבניך אהוביך... וזהו... שיאמר למלאך המשחית הרף... ואם ככה אפשר לפזר את העננים האפורים ולשוב אלינו... ובשביל זה צריכים שיתוף פעולה... טיירע ידן: מי מוכן להושיע יד...? מי מוכן להעביר את המסר הזה הלאה...?? מי באמת אוהב את עם ישראל ומוכן גם הוא להיות האיש הרע' מול החברים החרדים שלנו מהשכונה ומהצ'לונט והשולם זכר שאחרי הכל יש לנו איזשהו ערוץ תקשורת איתם... ולדאוג שהמסר הזה יעבור!!! ומוכרחים פה התגייסות... כי אם לא נדאג לזה לא יהיה מי שיעשה את זה... כי במושל ראשון אין לאף אחד אינטרס להעביר מסר חד שכזה... כי זה לא ערב לאזניים... אבל מה לא עושים בשביל ש- וערבה לה' מנחת יהודה... ובאהבה תקבל ברצון...

לפחות לעמוד כמו ביבי ולהצהיר: זהו!!! אנחנו והחמאס לא יכולים לחיות בדו קיום!! להבין שאני והרשת המופקרת לא יכולים להמשיך לחגוג... אני מתחיל תהליך וברצינות... ויהיו נפילות... יהיו מעידות... וזה יארוך זמן... וזה בסדר גמור... זה חלק מהתהליך... אבל אנא... לא לאטום אזניים! לא להפקרות!!! שלא יהיה פה "יתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי"... כי לא!!! לא יהיה שלום!!! יהיה נורא ואיום למי שיבעט בהכרה הזו...

וכעת!!! אחרי!!! אחרי שאני עשיתי את שליחותי... אם הצלחתי בס"ד להשפיע על יהודי אחד שיתחזק ויעשה שינוי מול הנושא הזה... (וב"ה התבשרתי כבר שכבר יהודים התחזקו) אם ככה, מכאן ואילך אני מאן דאמר בתפילה!!! יש לי מילה!! יש לי זכות לפעול רחמים על כלל ישראל... ומעל במה זו אני פונה בתפילה ותחנונים: אנא ה'... שוב מחרון אפך והינחם על הרעה לעמך... שמור שארית ישראל... כצפרים עפות כן תגן על עמך ישראל. שלא תיפול משערת ראשו של יהודי ארצה...

אה... אבל עם ישראל חוטאים באינטרנט? עושים מה שרוצים??

לא!!! זה בסדר רבש"ע... הנושא כבר בטיפול... אנחנו באמצע לטפל בנושא... דיברתי עם כמה יהודים ואנחנו בכיוון הטוב... אז אנא ה'... אם ככה... אז לא נסוג ממך, השיבנו האר פניך ונושעה...

כן!!! כשירמיהו מנסה לעורר רחמים על עם ישראל... הקב"ה אומר לו: ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם תחינה... כי איני שומע... ולמה?? כי בשביל להתפלל על עם ישראל צריך להחזיר אותם בתשובה!!! משה רבינו קודם ירד מההר... תיקן את המעוות בחטא העגל ואז יכל לעלות שוב... ואתנפל לפני ה'... אבל אם אתה לא מצליח להחזיר את עם ישראל בתשובה... אז אין לך אפשרות לפעול בשבילם...

כן... כל מי שיהיה שותף בחיזוק והתעוררות ותיקון המעוות הזה... שידע לו שהוא בעל תפילה!!! הוא שליח ציבור!! הוא יכול לפעול ברחמים...

(שתבינ: ברגע הראשון... כשהגיעו השמועות המזעזעות... מיד כולם התחילו להתפלל ולהתפלל ולזעוק... (זה מה שהיה באמת צריך לעשות) ואז לפתע תקפה אותי מחשבה זרה... רגע... מה זה התפילה הזו?? אנחנו כאילו מגיעים לקב"ה ואומרים לו... אוי... רבש"ע... איזה בלגן גדול עשית... אנא ה'... תלך תסדר מהר את כל הבלגן שעשית...

עכשיו: למייעשה המחשבה הזו היא לא נכונה... כי תמיד תפילה היא שינוי גזרתו של ה'... אבל סו"ס במקרה הספציפי הזה שכשהתחלנו להתפלל כמעט הכל היה כבר לאחר מעשה... אז ההלו... מילא אתה מתפלל על ההווה... על הטילים... אבל מה שקרה קרה... תעמוד מולו ותבין שאני לא עשיתי בלגן רק בשביל שתבקש ממני שאני אסדר אותו.)

אז הנה... נחזור אלי ידי שיעוסק בזיכוי הרבים... אני פה בשביל לחזק את ידיך לגשת עם המסר הזה!! אל תפחד להגיד את האמת!! אל תהסס... אם אתה באמת אוהב ישראל!!! אז תדע לך שנאמנים פצעי אוהב... אם התוכחה הזו תגיע מאכפתיות אמיתית... ועכשיו אני רוצה לגלות לך סוד: אם בתחילת המאמר

כל הסחי והמאוס... והכל עם צווארון לבן!!! וסליחה מהבחור שנפלטתי עליו... הוא בסה"כ תחנה שניה ושלישית... הסיפור האמיתי זה אתה אבא שלו!!! שמחזיק פלאפון לא כשר ואתה לא מתחיל לקלוט שמשמעות של חיבור לרשת זה לא קלטת של שירים חילונים אלא כל הסחי והמאוס במרוכז... תבין: גם בחור שהיה לו עיתון חילוני בשיבה... לא היה לו שתיים... כי זה היה מבצבץ ויוצא מתחת המזדון... אבל כאן כל ערות מצרים נמצאת בתוך הכולל... ולך תגיד לו מילה... לזה קוראים הפקרות!!! אז זהו שהקב"ה דפק דפיקה אדירה על השלחן והכריז: נגמרו ההפקרות!!! אם אתם מלעיבים במוכיחים שלכם ולא קולטים את חומרת העניין... אני אאלץ להראות לכם מחזות זועזועות...

אני מעוניין שתהיו מסויטים!!! האמת היא... הייתי די בהלם לשמוע יהודים מבוגרים שאצלם המילה נאצים ושואה זה... זה סדין אדום שאסור להשתמש בו בשום השוואה לשום דבר... ובשבוע וחצי האחרון אתה יכול לראות אותם עומדים ואומרים: שהייתה פה שואה!!!

ה' הפגיש אותנו עם יום אחד של שואה!!! ואני שואל אותך: מה יכול להיות יותר גרוע מיום אחד שואה?? **חמש שנים של שואה!!!** אבא שבשמים הראה לנו מול העיניים מדגם של יום אחד של שואה ואומר לנו: בני היקרים... בא נסיים את זה ביום אחד... לפני שמונים שנה נאלצתי לעשות חמש שנים שואה כי לא הבינו עניין... **אנא מכסם... בא נסיים את זה פה!!!** האם נעים לשמוע כאלו משפטים?? לא!!! האם נעים לכתוב אותם?? עוד יותר לא!!! אבל אני עשיתי את שליחותי... אם תקרע את העלון שלי לגזרים ותשרוף אותו בעצבים אני לא אכעס עליך... אבל עלי כבר לא תהיה תביעה!!!

אני התרעתי!!! (שתבינ: אם יתברר שאני סתם הלחצתי והכל בסדר... והקב"ה יסלח לאשר שאיר... והלוואי שכן יקרה... אני לא אצטרף להתפטר... אבל אם אותו אחד שראה אותך עם המכשיר הזה והמשיך ללטף אותך ולחזות לך משאות שוא ומדוחים ואמר לך שאתה מתוק והכל בסדר... אם חלילה יתברר שהוא טעה בגדול... הוא כן יצטרף להתפטר!!! זה בדיוק כמו בעזה שאלו שאותם גורמי הבטחון שכל היום התריעו שיום אחד זה יקרה... גם אם הכל היה ממשיך כרגיל ושום דבר לא היה קורה... הם לא היו צריכים להתפטר... כי אז מה... אבל אלו שכל הזמן הרגיעו והרגיעו ואמרו ששום דבר לא יקרה והנה המציאות טפחה על פנינו... הם יצטרכו למסור דין וחשבון!! כן... ירמיהו כידוע טוען את הטענה הזו לחנניה בן עזר... אם הפורענות שאמרתי לא התקיים לא קרה כלום... ה' סלח... אבל אם אתה שאומר שהכל בסדר... אבל יתברר שלא בדיוק כמון... אתה צריך להגיש מכתב התפטרות... ולכן אני פונה אליך ידדי מספסל ההשפעה... אסור לך לקחת סיכונים!!! אתה בתור רועה ומשפיע חייב להתריע... אבא שבשמים לא הולך לוותר על ההפקרות שמתחוללת אצלנו במחשכים ואיפה שאף אחד לא רואה... נגמר הסיפור הזה!! מי שרוצה להמשיך לטייח... ולהגיד שהעיקר שכולם מאוחדים ובה לגמור את הסיפור... שיערב לו ולכל מי שנהנה מזה!!! אני לא אהיה שם!!!

אנא... יהודים יקרים... בא נשמע בקול ה'!!! בא נתנתק!! נחסום... נפרוש... כן... זה קשה... אבל לפחות להתחיל!!! להתחיל איזשהו תהליך של הצבת גבולות... תהליך של בלימת הפקרות!!! לפחות להכיר בזה שמשוה בהפקרות הזו חייב להשתנות... אל דאגה... ברגע שזה לא מופקר לגמרי... מכאן ואילך יש לאבא שבשמים י"ג מידות של רחמים וארך אפיים... יש לה' אינסוף סבלנות... ה' מוכן להכיל תהליכי תשובה מאוד ממושכים ואיטיים... ה' יודע שאתה לא הולך לעשות את זה ביום אחד ולא ביומיים... אבל לפחות להתחיל!!!

שמריהו שנתקע בדרך לירושלים בלי לחם ובלי מים ו... ועם הרבה כסף!!!

רטט של התרגשות חלפה בלבו של שמריהו... הצטבר אצלו סכום כסף מכובד למדי של פדיון מעשר שני... והגיע הזמן לעלות לירושלים ולפדות אותו על פירות ולאכול מפריה ונשבע מטובה ונברך עליה בקדושה ובטהרה... כן... שמריהו הוא בחור צעיר... בכה"כ בן 15... עד עכשיו אבא תמיד הפריש תרומות ומעשרות... מסילא כל הפדיון מעשר שני היה משהו משפחתי... כל המשפחה ביחד עליו לירושלים ואכלו מעשר שני... אבל מאז ששמריהו הלך לשיבה... זהו!! הוא התחיל להפריש לבד... וכעת זו הפעם הראשונה ש... שאני עולה לירושלים עם הפדיון מעשר שני הפרטי שלי!!! יש לי כעת מאתיים שקל של מעשר שני...

שמריהו ביקש רשות מהראש ישיבה ללכת לחיזוק קצר בישיבה של אחיו בירושלים... בשביל לאכול תקציב של מאתיים שקל וזהו... אני חוזר לישיבה... (אגב: תוך כמה זמן "אוכלים" וגומרים מאתיים שקל?? תלוי את מי תשאל... בחור ישיבה יגיד לך לא פחות משלושה חודשים... אבל אברך שכל יום פוגש את המגירה הנפתחת של המכולת... ישר את אוזון ויפתיע אותך שמאיתים שקל זה משהו שיכול להיגרם גם תוך פחות משלושה ימים) הראש ישיבה הדרך אותו בקצרה אין נטורים ואין אוכלים חולין בטהרה... (ס"ט) לירושלים מי שלא אוכל חולין בטהרה הוא מפגע תנאורתי...)

ושמריהו יצא לדרך מרוגש!!! מהישיבה שבגבול נחלת דן יהודה ועד לירושלים זה מרחק של ככה"כ יום וחצי הליכה... שמריהו התחיל ללכת... שלוש שעות... ארבע שעות... ואז הוא נהיה צמא... רעב...

אוי... שכחתי להביא איתי אוכל... נו... ס"ט ישיבוחר... אין מה לעשות... ממשכים ללכת... שמריהו המשיך עוד שעה... שעתיים... ואט אט אפסו כוחותיו... הוא התיישב בצדי הדרך... ולא ידע מה לעשות... אין לי כסף...

חלף שם יהודי יקר עם שיירת בהמות נדבה שפצו שפתיו ודיבר פיו בצר לו... הוא שם לב לבחור החיור שיושב בצדי הדרך והוא ניגש אליו: מה קרה... אתה צריך משהו?? לא... ענה שמריהו...

חסר לך כסף?? אתה צריך משהו?? שאני אקנה לך משהו לשתות? לאכול?? לא!!! ענה שמריהו בשפתיים חרות... ממש לא חסר לי כסף... מה... אני אשקר? בדיק עכשיו כשיש לי בכיס מאתיים שקל עגולים!!! בדיק עכשיו להגיד שאין לי כסף?? מתי פעם אחרונה החזקתי מאתיים שקל בכיס שלי??

טוב... אותו יהודי משך בכתפיו והמשיך הלאה... מה אפשר לעשות... הבחור טוען שהוא מסתדר... אבל רגע... פתאום שמריהו תפס את עצמו... הרי זה שיש לי מאתיים שקל בכיס זה לא עוזר לי עכשיו... כי כל המאיתיים שקל האלו הם מעשר שני... אסור לפדות מעות מעשר שני מחוץ לירושלים... אם אני אלך כעת לקיוסק לקנות לחמניה ואני אשלם לו במעות מעשר שני... אני לא ארויח כלום!! למה? כי הקדושה תעבור מהמעות ללחמניה... ועכשיו יש לי לחמניה של מעשר שני שאפשר לאכול אותה רק בירושלים!! לא עשיתי כלום...

ותכל'ס... חלפה עוד שעה... ושמריהו ניסה איכשהו לגרור את עצמו עוד קילומטר ושוב התיישב... שוב חלף שם יהודי מקומי עם כרכרה מלאה בכל טוב... ענבים של כרם רבעי בדרכו לירושלים... והוא ראה את שמריהו יושב שם באפיסת כוחות... הוא ניגש אליו ושאל: מה קרה?? אתה צריך משהו?? הייתי שמח להביא לך מנה גדושה של ענבים אבל זה ענבים של כרם רבעי בתוך מהלך פחות מיום לירושלים וחכמים תקנו שאסור לפדות אותם אלא להעלותם ולאכלם בירושלים... אבל יש פה בצדי הדרך קיוסק ואני אשמח לקנות לך לחמניה... שתייה... ענבים וכל טוב... שמריהו כבר לא ידע מה לעשות!! והוא החליט לשתף את אותו יהודי: תשמע... האמת היא שאני כעת במצוקה... אני רעב וצמא... וכסף אמנם יש לי... אבל כל הכסף הוא מעות מעשר שני ואני לא יכול להשתמש בו מחוץ לירושלים... רק מה?? אתה רוצה לתת לי כסף?? גם עם הכסף שלך יש לי בעיה... מה אעשה שאבא ואמא שלי הכניסו לי בדם שלא להזדקק לידי מתנת בשר ודם... ועד כמה שאני יכול לצער את עצמו ולא ליטול מתנת בשר ודם אני מעדיף... אותו יהודי התרגש משמריהו!!! התרגש מניקות הדעת שלו... מהירות שמיוש... ומההסתייגות להזדקק מתנת בשר ודם... אותו יהודי החליט... אני חייב לעזור לבחור המיוחד הזה... הוא הלך ובירר... שאל את העוברים ושבים... וכן!! הבעיה מוכרת... תתקדם עוד חצי קילומטר... יש שם את הקיוסק המיוחד של ר' יהואחז שמיועד בדיק בשביל המצבי חירום האלו... בקיצור: מתברר שמריהו הוא לא בן יחיד... ס"ט לא חסרים עוד כמה ישיבוחרים שלא מחושבים עם כסף... חוץ מזה... אל תשכח שיש אנשים שמגיעים לירושלים ממרחקים... אי שם מאצבע הגליל... הם מביאים איתם סכומים גדולים של מעשר שני... אבל לדרך הם מצטיידים בסכום מינימלי... על השקל... בדיק מה שצריך בשביל הדרך... ומספיק שהיו פה ושם עיכובים בלתי צפויים... מספיק שהאריה טרף את החמור והחנותל את התרנגול והמדינה משובשת בגייסות... והופ!! לקראת סוף הדרך הם מוצאים את עצמם בלי הון אישי... בו בזמן שהם בכלל בכלל לא עניים!! אל תרחם עליהם... כי באמתתם סכוף כסף ממש גדול בשביל לקוח בכסף מעשר... רק פה הוא לא נזיל!!!

אז בדיק בשביל זה יש לנו ר' יהואחז!!! לר' יהואחז יש גמ"ח יהודי!!! העניין הוא כך: עקרונית יש לו קיוסק רגיל לכל דבר... הוא מוכר שם אוכל ושתייה כמו כל הקיוסקים... רק מה?? מי שנתקע בלי הון אישי ויש לו רק מעשר שני!! ר' יהואחז הוא היחיד שמוכן להתנדב לקבל מעות מעשר שני בתור מתנה... והוא נותן לך במקביל במתנה מה שאתה צריך... אוכל... שתייה... מה שחסר לך... עכשיו: מה הסקופ הגדול??

שהססף שנתת לר' יהואחז נשאר מעות מעשר שני!!! (כי לא נתת לו את זה בתור תשלום... רק בתור מתנה... כך שהססף נשאר קדוש בקדושת מעשר שני) וכעת ר' יהואחז צריך לקחת את הכסף שנתת לו לירושלים ולקנות בזה פירות ולאכול את זה בקדושת מעשר שני... אף בעל קיוסק לא מוכן לכאב ראש הזה!!! אף בעל קיוסק לא מוכן לקבל מעות מעשר שני... זהו... זהו בדיק כמו שתאר לעצמך שלקחתי ממך הלואה מאתיים שקל... ובמקום להחזיר לך כסף... אני נותן לך תלוש זכוי של מאתיים שקל בחנות ירושלים... מה... מה עשיתי לך?? למה אתה מטריח אותי??)

ואכן שמריהו הגיע לקיוסק... לקח לחמניה ושוקו ואפילו לבן, הוציא 10 שקל מתוך מאתיים ונתן לר' יהואחז... אני נותן לך במתנה 10 שקל של מעשר שני... ושמריהו יצא משם בפנים קורנות ומיד רץ להשיב את נפשיו... ואכל ושבע ואט אט אורו עיניו וחזרו לו כוחותיו... הוא חזר שוב לר' יהואחז ואמר לו בדמעות: תדע לך... הצלת אותי!!! זה חסד עצום!! ענה לו יהואחז... שאני אספר לך מה גרם לי להחליט לפתוח את הקיוסק הזה? פעם בכלל הייתי סוחר בהמות... הייתי עומד פה במקום הזה ומוכר חמורים לרכיבה... כן... גם זה מבוקש פה בעליות של הקסטל... (כל הניסים והפטריות עם "השוכר את החמור להליכה בבקעה והוליה בהר" זה פה... חמורים נעצרים באמצע הדרך... ואנשים צריכים חמור חדש והייתי מוכר חמורים לרוב)... יום אחד הגיע פה יהודי אחד שמהרגע הראשון הוא לא מצא חן בעיני... הוא היה נראה עצבני וקצר רוח... הוא הוציא כסף וביקש כמעט בצעקה: תמכור לי חמור... ההתנהגות שלו הייתה מזוהרת... אבל מה אעשה... הבאתי לו חמור... הוא מיד עלה על החמור והסתלק... לא ייתרתי... השגתי אותו והתחלתי לפטפט איתו... להתעניין... מי אתה... מאן... לאן... ואז תוך כדי השיחה הוא סיפר לי לפי תומם... נמאס לי... כבר לפני יומיים מת לי החמור... ומאז אני הולך כמו מסכן... ואין לי כסף לקנות חמור חדש רק כסף מעשר שני... יומיים החזקתי מעמד... ודי... אין לי כבר כח... נתתי לך כסף מעשר שני... וקינתי בזה חמור!!! אוי... אמרתי לו: נראה לך שהחמור שלך נהיה קדוש במעשר שני?? מה... אתה חמור? בקיצור: נשארתי עם 2000 שקל מעות מעשר שני שלא התחללו על החמור אלא נשארו בקדושתם... מאז למדתי את המקצוע ודו"ק.

תתעורר מהחלום... עוד רגע הקפות שניות

נו... שרוליק קום... קום כבר... מאוחר כבר... עוד כמה דקות מתחילים הקפות... מה קרה לך?? למה אתה צועק וממלמל מתוך שינה?? אתה נראה לא רגוע... חלמת חלום רע??

נו נו... תקום כבר... עוד כמה דקות מתחילים הקפות שניות... נו... קום כבר... ואז ישראלקה מתעורר מהשינה מבוהל... רגע...

1500 הרוגים... עוזה... פרצו את הגדר... שרפו בתים... אלפי טילים בדרום... על מה אתה מדבר?? עוד רגע מתחילים הקפות שניות... אתה הראת לדעת...

ישראלקה מתיישב על המיטה ו... ושואל... מה... אתה רוצה להגיד לי שהכל היה חלום?? לא 1500 הרוגים... לא אצוקות... לא כלום ואז בבת אחת קולו של הגבאי החזיר אותו למציאות אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו...

כן... את החלום הזה חלמתי בהקיץ... כשפתאום הגיעו השמועות הנוראות והממדים הבלתי נתפסים במוצאי שמחת תורה... ברגעים מסוימים אמרתי לעצמי... עוזב... הכל שטויות... כנראה שתיתי יותר מידי הרבה יין... אכלתי יותר מידי הרבה קוגלים בקידוש של חתן תורה... הלכתי לישון... העשנים עלו למוח... ושרפו לי את כל עוטף עוזה... עוד רגע אני מתעורר בהקפות שניות... אתה הראת לדעת... ואמר ביום ההוא הנה אלוקיני זה קיוניו לו וישיענו... נגילה ונשמחה בישועתנו...

יש לציין שלא לגמרי מעטיתי!!!! לא שהספקתי להתעורר!! אני עדיין מחכה להתעורר מהשינה הזו ולגלות שהכל היה חלום... אבל חוני המעגל מלמד אותנו מניסונו הרב שהיינו כחולמים יכול להיות גם הרבה שנים... לא משנה כמה... אבל בסוף יפתחו השמים... ואתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו!!!! כשיעקב אבינו קיבל את הבשורה ש"אני יוסף" ועוד יוסף חי... התברר לו למפרע שכל העשרים ושתיים שנה האחרונות התבררו כחלום!! למה כחלום?? כי הפאול הושלם והתברר שהכל התנהל לפי התכנית... הכל הוביל לטוב הגמור... אותו דבר אומר החפץ חיים: כשהקב"ה יום אחד יופיע והינשא עלינו לעיני כל חי ויכריז: אני ה'!!! בבת אחת אנחנו נראה את כל התמונה המושלמת... ויתברר שמה שראינו עד עכשיו זה היה חלום... אז ימלא שחוק פינו ולשונו רינה...

אגב: להו ידוע לך: "אתה הראת לדעת" שזה הפסוק שמבטא את הגילוי הגמור!! ראה בעיני!! זה הפסוק שבו אנחנו פותחים את שמחת התורה... תן ניהוש מתי אנחנו קוראים את הפסוק הזה?? בקריאת התורה של תשעה באב!!!!

כי תוליד בנים... ונשנתם בארץ... אבוד תאבדון... השמד תשמדון... בצר לך ומצאוך כל הדברים האלו באחרית הימים... ושם!!!! שם בעיצומו של ליל בכיה לדורות... בעיצומו של חלום ביעותים של הלילה שמבטא את כל הצרות של כלל ישראל... פתאום ישראלקה מתעורר מהחלום... פוקח את העיניים... ואתה הראית!!!! הראית לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו!!! השנה זה היה הפוך... במקום שבתשעה באב נתעורר לאתה הראת... הרי בשמחת תורה האחרון, בעיצומו של אתה הראית שוב נסגרו העיניים והתחיל תשעה באב... אבל זה לא משנה!! שניהם חלום!! ומשניהם אנחנו עתידים להתעורר ולגלות ש... ש... שהיינו כחולמים!!! אז ימלא שחוק פינו ולשונו רינה... או יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה... ה' יראה לנו לעיני כל הגוים איך הכל הוביל לטוב גמור!! אה... איך בדיוק?? תן... תן לבוא עולם להפתיע... כמו שהאסון הזה נחת עלינו בהפתעה גמורה... אז מידה טובה מרובה וה' הולך להפתיע אותנו בנפלאותך ומחשבותיך אלינו...

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"מבול הפחדים"

שיעור מס' 158 | פר' נח תשפ"ד

"תהילים" - ספרו של דוד המלך.

מעיון בספר העתיק המתעד את שירת חייו של דוד המלך, נראה כי פעמים רבות מספור קמו עליו אויבים מבית ומחוץ. תמיד פנה אלוקיו. בפרקים רבים הוא משתפך וצועק את כאבו: "בקרוב עלי מרעים..." "באורח זו אהלך טמנו פח לי", מקול אויב... ליבי יחיל בקרבי ואימות מות נפלו עלי □ כי ראיתי חסם וריב בעיר... אני אל א' אקרא
מבדיקה היסטורית קצרה מתברר שאחד הצבאות היהודים הראשונים היה צבאו של דוד. היה לו שר צבא, היו לו גיבורים, היו חילות בית דוד, הוא ניצח במלחמות רבות איתם ובעזרתם, אך את מבטחו ובטחונו השליך רק על השם אלוקיו.

עוצמת הצבא היהודי הוא: "ה' עוזי ומבטחי, בו בטח ליבי ונעזרתי" כפי שדוד משתפך שם בנעימות. כמה דבריו פורטים על נימי לבנו. כמה רוגע ושלווה אפשר לשאוב מהספר העתיק הזה גם במצבנו.

קיים הבדל בין אתגרי החיים בהם צברנו ניסיון לבין האתגר הנוכחי. כל אחד מאתנו יכול לספר על מצבים כלכליים קשים כאלו ואחרים, על אתגרים בגידול צאצאים בדרך התורה ובהשאתם ועוד. רבים יכולים לכתוב ספר על אותם רגעי עוז, בהם השליך באמת יתבו על השם אשר אהבו, ואיך באופן מופלא שלח לו השי"ת גלגל הצלה.

לעומת זאת, אנו חסרי ניסיון. באתגר הנוכחי, כאן עשויים אנו ליפול מעט יותר בבור "צפצוף הביטחון", כפי שאמר בשעתו הרה"צ ר' בנימין זילבר זצ"ל שכולנו בוטחים בקב"ה, אבל כשאנחנו רואים ג"פ בפינת החיבור אנחנו בוטחים יותר...

העת הזאת קוראת לנו להרבות בתפילה שיצליח ה' את דרכם של אחינו היוצאים למלחמה, וייתן את אויבנו ניגפים לפנינו, ובמקביל לבטוח ולזכור כי השם איש מלחמה ורק לו הישועה! וכפסוק הראשון איתו פותח היהודי את השבוע: "הנה קל ישועתי אבטח ולא אפחד".

שיתף אותי יהודי שבכדי לברוח ממבול הפחדים הוא החליט להתאמן אלי קרב. מידי בוקר הוא נכנס בקביעות למרחב המוגן לכמה דקות, ונועל אחריו את השער היטב. שם הוא מתאמן ומתרגל למצב החדש והמפחיד כביכול, בו אנו נמצאים - הוא נכנס בשער הביטחון ב"חובות הלבבות" יחד עם החרדות והפחדים הנאחזים בלב באופן טבעי ונורמטיבי. שם, באזור המוגן, הוא מתייחד כמה דקות עם אלוקיו. ומתאמן לאמץ את ליבו בביטחון גמור בהשי"ת. שם הוא נאחז, ולו לכמה דקות, בביטחון בבורא הכול יכול: "אמר להשם מחסי ומצודתי אלוקי אבטח בו", "לא תירא כי הוא יצילך..." הוא נאחז בכל כוחו בפסוקי הביטחון המובאים שם, כמו הפסוק באיוב: "בשש צרות יצילך, ובשבע לא יגע בך, ברעב פדך ממות, ובמלחמה מידי חרב... לא תירא משד כי יבוא, ולכפן (יוקר המחיה) תשחק" ולסיום מוסף תפילה חמה לישועת ישראל וחזיון הביטחון, תרתי משמע. גם בני ביתו מתאמנים בשינון פסוקי ביטחון: "השם לי לא אירא", "אין עוד מלבדו" ועוד. מפלט הפחד ירד בביתם משמעותית.

נסיים בעצתו היפה והמחכימה, של ראש המכינה:

"מקומו של הפחד הוא בלב. כפי שמצינו בכתובים: "בו בטח ליבי ונעזרתי", "לא אירא ליבי" וכו'.

החיילים לא מפחדים כיון שליבם ומחשבותיהם עסוקים בנתינה. הם לא פנויים לפחד אלא טרודים בהענקה ובסיוע. לפי הכלל ש"אידי דטריד למפלט לא בלע"י - כשהלב והמחשבה עסוקים בהשפעה החוצה אין להם אפשרות לקלוט פחד. הפחד אינו מחלחל פנימה! כשאדם עסוק בתגייסות ונמצא בחזית - הוא טרוד בעשיה, ולא ביניקה של פחד ואימה.

אין ספק כי כאשר נפנים כי אנחנו נמצאים בחזית הלחימה המשמעותית ביותר, מלחמתה של תורה נמנה נובעים ההצלחות בשדה הקרב נהיה גם אנו מפוחדים הרבה פחות. מכל שנהיה עסוקים בלהשפיע, לתרום, לתת ולעזור לזולת, הלושטי יד לכל כך הרבה יהודים שזוקקים לעזרה ולתמיכה ו**מעל הכול** - נרבה חיילים בלימוד תורה -

כך לא תהיה לפחד אפשרות לחדור ללבבות, ובוודאי לא לקנות שביטה שם. נסיים בדברי רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו על הנתינה וההשתתפות בצער הזולת: "וכלפי הצער שהיה לו לנח להכניס ולהוציא כל הבריות בתיבה ולזון ולפרנס אותן, ניתוסף לו זכותו שיועיל לתיקון העולם... והקדוש ברוך הוא רצה שאחר עבור הזעם יתקיים העולם בזכות הצער שסובלים היושבים בתיבה בדוחק ובצער, ויזכור מהם, ועל ידי זה יזכור לחדש העולם: 'ויזכור אלוקים את נוח ויעבר אלוקים רוח' מפרש רש"י: 'רוח תנחומין והנחה עברה לפניו', 'וישכו המים' - 'וחמת המלך שככה'."

"אני רועד מפחד, לא מצליח לתפקד. כלפי חוץ אני נראה בסדר אבל משהו בקרבי מזועזע וחרד..." משפט שבדומה לו רבים מאתנו שמעו מהסובבים אותם בשבועיים שחלפו: "אני כבר החלטתי איפה להתחבא עם משפחתי, ובסתר ליבי הכנתי את עצמי לגרוע מכל" שיתף אותי בכנות אברך תלמיד חכם ובר אוריין.

חשבתי בליבי: הרי בסביבתנו רבים, ואני בתוכם, מלאי חרדה. הבנתי את עומק החרדה כשהאזנתי, במקרה, לשיחה של נערים צעירים שתכננו כיצד למלכד את ביתם במקרה של חדירת מחבלים, כיצד לשפוך שמן על הרצפה ועוד רעיונות מגוונים כיד הדמיון הברוכה שלהם...

הפחד הוא מטרתם המוצהרת של פעילי הטרור, וכמאמר החכם: למה נקרא שמו טרור, עם: "רר" בסופו?! כי עיקר מטרתו היא לזרוע פחד, אימה ומורך בלבבות: "הררררר..."! הזעזוע שנימשך מפעולת הטרור הוא הפצם וחשקם המרכזי של פעילי הטרור. המפגעים ימ"ש רוצים להמשיך את פעולתם ר"ל באמצעות הפחדת העם היושב בציון מהמראות ומהתיאורים. (במאמר מוסגר: מוכח שככל שנחשפים פחות למראות ולתיאורים מפחדים פחות!) הפחד חודר לכל פינה, גם לתוך הממ"דים והמקלטים, וכולנו מחפשים נואשות את הדרך למנוע את כניסתו, ומשוועים לתיבת נח אליה נוכל להימלט ממבול הפחדים, החרדות והמורך בלבבות.

רבינו ה"זרע שמשון" זוק"ל מסביר מדוע לא הציל ה' את נח בדרך אחרת, למשל באמצעות הולכתו לארץ ישראל, בה לא היה מבול, או באופן אחר: "ומשום הכי רצה שיכנס לתיבה כדי שיראו שלפי צדיק שהיה השגיח הקב"ה עליו והסתירו מפני מידת הדין, לפי שחטאו. וכל מקום שאתה מוצא זנות ועבודה זרה אנדרלמוסיה באה לעולם והורגת טובים ורעים (רש"י בראשית ו' י"ג) ומשום הכי דיין: 'בא אתה אל התיבה', כלומר: שידעו שאני משגיח עליך אף בלא הטעם של קיום המין, לפי שכולם חטאו והיית גם אתה בסכנה, ועוד נוכל לומר שרצה לעשות לו ניסים בתיבה ושידעו הכול שהוא ראוי להיעשות לו ניסים..."

רבינו מביא ראייה מדברי ה"תורת חיים" גמ' ב"מ: "דאי לא באו שמה לא הייתי מכיר בניסי, ולא רצה הקב"ה לעשות לי נס נסתר, אלא נס מפורסם, כדי שאתן לו תודה".

ומשום הכי מסיים רבינו "אמר לו הקב"ה: 'בא אל התיבה' - שאני רוצה לעשות לך ניסים, לפי שאתה צדיק, ואם היית הולך לארץ ישראל ששם לא היה מבול לא היה ניכר הנס".

לפעמים דווקא מבול הפחדים הוא הרקע להבליט את הניסים אשר עושה ויעשה השי"ת לעמו.

רציתי בכל ליבי להביא לקוראים החשובים פתרון אמיתי כיצד אפשר להתאמן למגר את הפחד האוחז בלבבות.

נזכרתי כי לפני כמה שנים נפגשתי באקראי בעת שהותי בארצות הברית עם יהודי נכבד, חובש כיפה סרוגה, חכם ואציל, העומד בראש מכינה תורנית קדם צבאית. מוסד המכין את תלמידיו לקראת השירות הצבאי והחיים שלאחר מכן גם בנתינת כלים אינטלקטואליים לחיים בתוך הצבא ולאחריו. שוחחנו באותו מפגש שעות רבות, ומאז נוצר בינינו קשר חזק וידידותי, כשמידי פעם אנחנו משוחחים זה עם זה.

כעת, ביקשתי לשמוע ממנו כיצד מרגיעים את החיילים ההולכים לקרב. מי כמו ראש המכינה, העוסק כה רבות בהכשרת נוער לשירות הצבאי, יוכל ללמד אותי ואת הקוראים פרק במיגור הפחד והחרדה. ניסיתי להשיג אותו במשך כמה ימים, עקב העומס הרב ואתגרי התקופה המעסיקים אותו למעלה ראש. לשאלתי הוא העניק שתי עצות: אחת מאוד מעשית, כפי שאביא בהמשך בע"ה,

ההצעה השניה: "מי שמפחד לא מכיר באמת את כוחו של צה"ל, היכול בקלות למגר את כל העמים אשר סביבותינו, ועוד לכבוש כמה מדינות בדרך. מי שחרד לא מודע ליכולות העצומות של הצבא היהודי החזק בעולם..."

את עצתו השניה ניתן לאמץ רק בשינוי המתבקש כדלהלן:

הרי "אור החיים" הקדוש בפרשת "וזאת הברכה" אותה קראנו בשמחת תורה בבוקר, בעת התחלת הקרבות, מביא את המבט הנכון על עוצמת הצבא היהודי:

"בכור שורו הדר לו" - "והוא הפאר וההדר האמור כאן, שלא עלו מישראל (אצל גדעון) אלא אנשים מועטים ובוזה תהיה התשועה הדר למושיע, והוא אומר: 'הדר לו' - להשם המושיע".

זוג מודרני בארה"ב נכנס פעם לאדמו"ר מקרלין שליט"א ושאל אותו: "מפורסמים ספרי הדרכה רבים לחינוך הילדים, ולכל אחד גישה ושיטה שונה. איזה ספר הכי מומלץ?" ענה להם הרבי כי הספר המומלץ ביותר להצלחה בחינוך הילדים הוא ספר עתיק מאוד. הם נדרכו ושאלו שוב: "אולי נוכל בבקשה לדעת באיזה ספר מדובר?" ענה להם הרבי כי קוראים לספר הזה:

גליון צ"ה חשוון תשפ"ד

כך מקובל אני מרובתי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו (ספר החינוך מצוה ת"ל) כותב העטרת זקנים אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואכלתה ושבעת וברכת על גליון המזון מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אנה ולא אנה ומזונותיו מצויין לו ברווח ובכבוד על ימיו". ("באר היטב" או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

אני לא צריך את חדר ההמתנה, אני צריך את הרופא!

טוב לא מעניין אותי איך נראה חדר ההמתנה. מצידוי אני מוכן לעמוד על הרגליים בחדר דחוס, ובלבד שאגיע לרופא טוב שירפא אותי...

סיים המשפיע את דבריו הנפלאים, כך היצר הרע, הוא מחפש להטריד את האדם שיחשוב כל הזמן מ"חדר המתנה", ולא אל העיקר המטרה אליה אנו רוצים להגיע...

לעניינינו זה נוגע מאוד. אנשים דנים ומפללים בחלק ההלכה כן המוציא או לא, מנסים לסחוט איזה היתר העיקר שלא לברך ברכת המזון.. אבל יהודי יקר... אתה מפספס את העיקר!! אכן עלה בידך להרוויח כמה הדקות של ברכת המזון בכוונה, אבל פספסת הזדמנות חשובה להודות ולהלל להש"ת על כל החסדים שהוא נותן לך, ולבקש ממנו למלאות את כל הצטרכויותך, בני, חיי, מזוני, וכל מה שהנך צריך!

ידידכם, יקותיאל דייטש, וויליאמסבורג

התחיל להתעניין אצל קרוביו אחר רופא טוב. כאחד מבירוריו אחר אחד הרופאים, אם הוא אכן מומחה בתחום שלו, הוא שאל את אחד מידידיו אם הוא מכיר את אותו רופא והלה השיב בחיוב. שאלו החולה אז מה אתה אומר עליו? האם הוא אכן טוב? האם הוא יוכל לעזור לי להתרפאות בעז"ה מהמחלה שלי?

השיב לו הידיד: ידידי היקר אני חושב שאכן טוב לך ללכת לאותו רופא, אתה יודע למה? יש לו חדר המתנה מרשים במיוחד, עם כורסאות נוחות, אשר יכולים לתפוס עליהם תנומה, יש שם מזגן טוב, מכשיר למים קרים, וגם ספרייה עם כל מיני חומרי קריאה... החולה עונה לו: נו... טוב, אבל מה עם הרופא עצמו, האם הוא גם טוב? האם מתמחה במלאכתו?

השיב לו הידיד: תראה, הרופא עצמו, אינו המומחה הגדול בתחום שלו, אבל בכל זאת כדאי לך ללכת אליו, אך ורק למען חדר ההמתנה הנעים שיש לו...

צעק עליו החבר... האם אני הולך לרופא כדי לשבת ולהמתין בחדר המתנה שלו? אני הולך לשם כי אני רוצה רופא טוב שירפא אותי בעז"ה מן החולי שלי כדי שאהיה בריא וחזק! ואם הוא רופא

לכבוד המוציאים לאור של הגליון הנפלא "על המזון"

בראשונה אני רוצה להודות לכם על הגליונות היפים שהנכם מוציאים, והחיווק התמידי שהנכם מפרסמים בכל העולם על הכוח הגדול של ברכת המזון, שזה הסגולה הכי חזקה לכל ההשפעות טובות ובפרט בענייני פרנסה. ועכשיו הזמן גרמא ביותר על כך, בתקופה כזו שיש מהפיכה גדולה בכל תפוצות ישראל בענין "המזונות ברויט" שנידונו בהלכה עלה על סדר היום, ודנים בו צדדים לכאן ולכאן, אבל כמדה מסוימת שוכחים א העיקר כי ע"י נטילת ידיים לסעודה כהלכה, וברכת המזון בכוונה, יכולים רק להרוויח...

בחג הסוכות האחרון, קראתי רעיון נפלא ב"באר הפרשה" להגה"צ המשפיע העולמי רבי אלימלך בידערמאן שליט"א, וחשבתי שזה מתאים מאוד להשוות לנושא של "ברכת המזון".

ר' אלימלך הזכיר את הענין, היאך שכמה פעמים ה"יצר הרע" מטעה את האדם, שישים את כל מגמתו ומחשבתו רק על הטפל וישכח מן העיקר, ומביא משל נאה המחדד היטב את הנקודה הזו:

אדם של"ע חלה באיזה מחלה השם ירחם,

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעובש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעיה ב"ר משה ז"ע מקערעסיטער - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אלעזר שלמה ב"ר מנחם זאב ז"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא ז"ל

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע

כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה

וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל

כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השם אותו הנכבד
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוב הכינו את השם לתפילה

חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיצו?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

פצ'טנו/אמאן/חמות מקצ'ים למפתנו/מהמיות/פלימתל/דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם